AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Yudum SÖĞÜT

LİMİTED ŞİRKETTE MÜDÜR VE HUKUKİ SORUMLULUĞU

Özel Hukuk Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2021

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Yudum SÖĞÜT

LİMİTED ŞİRKETTE MÜDÜR VE HUKUKİ SORUMLULUĞU

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Murat TÜRE

Özel Hukuk Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2021

Akdeniz Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Yudum SÖĞÜT'ün bu çalışması, jürimiz tarafından Özel Hukuk Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan	: Prof. Dr. Mustafa Erdem CAN	(İmza)
Üye (Danışmanı)	: Dr. Öğr. Üyesi Murat TÜRE	(İmza)
Üye	: Prof. Dr. Mehmet Fahrettin ÖNDER	(İmza)

Tez Başlığı: Limited Şirkette Müdür Ve Hukuki Sorumluluğu

Onay : Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Tez Savunma Tarihi : 16/06/2021

Mezuniyet Tarihi : 14/07/2021

(İmza)

Prof. Dr. Suat KOLUKIRIK

Müdür

AKADEMİK BEYAN

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Limited Şirkette Müdür ve Hukuki Sorumluluğu” adlı bu çalışmanın, akademik kural ve etik değerlere uygun bir biçimde tarafımca yazıldığını, yararlandığım bütün eserlerin kaynakçada gösterildiğini ve çalışma içerisinde bu eserlere atıf yapıldığını belirtir; bunu şerefimle doğrularım.

…/ 2021

(İmza)

Yudum SÖĞÜT

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEZ ÇALIŞMASI ORİJİNALLİK RAPORU
BEYAN BELGESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

ÖĞRENCİ BİLGİLERİ	
Adı-Soyadı	**Yudum SÖĞÜT**
Öğrenci Numarası	**20175225017**
Enstitü Ana Bilim Dalı	**Özel Hukuk**
Programı	**Tezli Yüksek Lisans**
Programın Türü	**(X) Tezli Yüksek Lisans ( ) Doktora ( ) Tezsiz Yüksek Lisans**
Danışmanının Unvanı, Adı-Soyadı	Dr. Öğr. Üyesi Murat TÜRE
Tez Başlığı	**Limited Şirkette Müdür Ve Hukuki Sorumluluğu**
Turnitin Ödev Numarası	**1616821735**

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışmasının a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana Bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 170 sayfalık kısmına ilişkin olarak, 07/07/2021 tarihinde tarafımdan Turnitinadlı intihal tespit programından Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nda belirlenen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan ve ekte sunulan rapora göre, tezin/dönem projesinin benzerlik oranı;

alıntılar hariç % 14

alıntılar dahil % 14 'tür.

Danışman tarafından uygun olan seçenek işaretlenmelidir:

(X) Benzerlik oranları belirlenen limitleri aşmıyor ise;
Yukarıda yer alan beyanın ve ekte sunulan Tez Çalışması Orijinallik Raporu'nun doğruluğunu onaylarım.

( ) Benzerlik oranları belirlenen limitleri aşıyor, ancak tez/dönem projesi danışmanı intihal yapılmadığı kanısında ise;

Yukarıda yer alan beyanın ve ekte sunulan Tez Çalışması Orijinallik Raporu'nun doğruluğunu onaylar ve Uygulama Esasları'nda öngörülen yüzdelik sınırlarının aşılmasına karşın, aşağıda belirtilen gerekçe ile intihal yapılmadığı kanısında olduğumu beyan ederim.

Gerekçe:

Benzerlik taraması yukarıda verilen ölçütlerin ışığı altında tarafımca yapılmıştır. İlgili tezin orijinallik raporunun uygun olduğunu beyan ederim.

09/07/2021
(imzası)
Dr. Öğr. Üyesi Murat TÜRE

İ Ç İ N D E K İ L E R

KISALTMALAR LİSTESİ ..... **vii**
ÖZET ..... **viii**
SUMMARY ..... **ix**
ÖNSÖZ ..... **x**
GİRİŞ **1**

BİRİNCİ BÖLÜM
LİMİTED ŞİRKETTE MÜDÜR

1.1. Limited Şirketin Unsurları, Kuruluşu ve Organları 3
1.2. Limited Şirketin Unsurları 4
1.2.1. Ortaklar 4
1.2.2. Amaç ve Konu 5
1.2.3. Sermaye 6
1.2.4. Sınırlı Sorumluluk 7
1.2.5. Ticaret Unvanı 7
1.2.6. Tüzel Kişilik 8
1.3. Limited Şirketin Kuruluşu 8
1.3.1. Şirket Sözleşmesinin Düzenlenmesi 9
1.3.2. Ticaret Siciline Tescil ve İlan 11
1.4. Limited Şirketin Organları 12
1.4.1. Genel Kurul 12
1.4.2. Müdür/Müdürler 13
1.4.2.1. Genel Olarak 13
1.4.2.2. Müdür Olabilmenin Şartları 16
1.4.2.2.1. Gerçek veya Tüzel Kişi Olma 17
1.4.2.2.2. En Az Birisinin Şirket Ortağı Olma Zorunluluğu 17
1.4.2.2.3. Seçilme Engellerinin Olmaması 18
1.4.2.3. Müdür Sıfatının Kazanılması 18
1.4.2.3.1. Şirket Sözleşmesi ile 19
1.4.2.3.2. Genel Kurul Kararı İle 20
1.4.2.4. Müdürün Çalışma Yöntemi 20
1.4.2.5. Müdürün Kararlarının Geçerliliği 21
1.4.2.6. Müdürün Görev ve Yetkileri 22
1.4.2.6.1. Yönetim Yetkisi ve Görevi 22

1.4.2.6.2. Temsil Yetkisi 24
1.4.2.7. Müdürün Hakları ve Yükümlülükleri 27
1.4.2.7.1. Müdürün Hakları 27
1.4.2.7.1.1. Müdürün Mali Hakları 28
1.4.2.7.1.1.1. Mali Hak Kavramı 28
1.4.2.7.1.1.2. Müdürlerin Mali Haklarının Belirlenmesi 28
1.4.2.7.1.1.3. Müdürlerin Mali Haklarının Türleri 29
1.4.2.7.1.1.3.1. Ücret 29
1.4.2.7.1.1.3.2. Kazanç Payı 29
1.4.2.7.1.1.3.3. İkramiye 30
1.4.2.7.1.1.3.4. Prim 30
1.4.2.7.1.1.3.5. Huzur Hakkı 30
1.4.2.7.1.2. Müdürün Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı 31
1.4.2.7.2. Müdürün Yükümlülükleri 32
1.4.2.7.2.1. TTK m. 626'da Düzenlenen Yükümlülükleri 33
1.4.2.7.2.1.1. Müdürün Özen Yükümü 34
1.4.2.7.2.1.2. Müdürün Sadakat Yükümü 34
1.4.2.7.2.1.3. Müdürün Rekabet Etmeme Yükümü 35
1.4.2.7.2.1.3.1. Müdürün Rekabet Etmeme Yükümünden Kurtulma Yolları 38
1.4.2.7.2.1.3.1.1. Limited Şirket Sözleşmesindeki Düzenlemenin Varlığı 38
1.4.2.7.2.1.3.1.2. Limited Şirketin Tüm Ortaklarının Yazılı İzni 39
1.4.2.7.2.1.3.1.3. Limited Şirket Sözleşmesinin Ortakların Onayı Yerine, Şirketin Genel Kurulunun Onayını Öngörmesi 39
1.4.2.7.2.1.4. TTK m. 626'da Düzenlenen Yükümlülüklerin İhlallerinin Sonuçları 40
1.4.2.7.2.2. Müdürün Eşit İşlem Yükümü 41
1.4.2.8. Müdürün Sorumluluğu 42
1.4.2.9. Müdür Sıfatının Kaybedilmesi 42
1.4.2.9.1. Kendiliğinden Sona Erme 42
1.4.2.9.1.1. Kanuni Nedenlerle Sona Erme 43
1.4.2.9.1.2. Şirket Sözleşmesinde Belirlenen Nedenlerle Sona Erme 43
1.4.2.9.2. Müdürün İstifa Etmesi (Çekilme) 44

1.4.2.9.3. Müdürün Görevden Alınması (Azil) 45
1.4.2.9.3.1. Müdürün Genel Kurul Tarafından Görevden Alınması 46
1.4.2.9.3.1.1. Görevden Alma, Yönetim Hakkını ve Temsil Yetkisini Sınırlandırma 46
1.4.2.9.3.1.2. Azledilen Müdürün Tazminat Hakkı 48
1.4.2.9.3.2. Müdürün Mahkeme Tarafından Görevden Alınması 49
1.4.2.9.3.2.1. Yönetim Hakkını ve Temsil Yetkisini Kaldırma ya da Sınırlandırma Hakkının Niteliği 49
1.4.2.9.3.2.2. Müdürün Azledilmesi Davası 49
1.4.2.9.3.2.2.1. Haklı Sebep Kavramı 51
1.4.2.9.3.2.2.2. Davacı 53
1.4.2.9.3.2.2.3. Davalı 55
1.4.2.9.3.2.2.4. Davada Şirketin Temsili 56
1.4.2.9.3.2.2.5. Görevli ve Yetkili Mahkeme 57
1.4.2.10. Müdür İle İlgili Hususların Tescil ve İlanı 57

İKİNCİ BÖLÜM
HUKUKİ SORUMLULUK

2.1. Sorumluluk Kavramı 59
2.1.1. Genel Olarak 59
2.1.2. Sorumluluğun Şartları 61
2.1.2.1. Davranış 61
2.1.2.2. Zarar 61
2.1.2.3. Kusur 62
2.1.2.4. Uygun İlliyet Bağı 62
2.1.2.5. Hukuka Aykırılık 63
2.2. Müdürün Hukuki Sorumluluğu 63
2.2.1. Genel Olarak 63
2.2.2. Hukuki Sorumluluğun Esasları 64
2.2.2.1. Zarar 64
2.2.2.2. Kusur 64
2.2.2.3. Uygun İlliyet Bağı 66
2.2.2.4. Farklılaştırılmış Teselsül 67
2.3. Müdürün Sorumluluğuna Hâkim Olan İlkeler 68

2.3.1. Kişisel Sorumluluk İlkesi 68
2.3.2. Müteselsil Sorumluluk İlkesi 68
2.4. Müdürün Genel Sorumluluk Halleri 70
2.5. Müdür İçin Belirlenen Özel Sorumluluk Halleri 73
2.5.1. Belge ve Beyanların Kanuna Aykırı Olmasından Kaynaklanan Sorumluluk 73
2.5.2. Sermaye Hakkındaki Yanlış Beyanlardan Kaynaklanan Sorumluluk 75
2.5.3. Ayınlara Emsaline Oranla Yüksek Fiyat Biçilmesinden veya Aynın Niteliğinin Farklı Gösterilmesinden Kaynaklanan Sorumluluk 77
2.5.4. Şirketin Yapısal Değişiklik İşlemlerinden Kaynaklanan Sorumluluk 78
2.5.5. Kamu Borçlarından Doğan Sorumluluk 79
2.6. Müdürün Sorumluluğunu Ortadan Kaldıran Haller 84
2.6.1. İbra 84
2.6.1.1. Genel Olarak 84
2.6.1.2. İbranın Hukuki Niteliği 85
2.6.1.3. İbra Kararının Alınması 86
2.6.1.3.1. Yetkili Organ 86
2.6.1.3.2. Karar Yetersayısı 86
2.6.1.4. İbra Türleri 87
2.6.1.5. İbranın Geçerlilik Şartı 88
2.6.1.6. İbra Kararının Sorumluluk Davalarına Etkisi 88
2.6.1.6.1. İbra Kararının Şirketin Dava Hakkına Etkisi 88
2.6.1.6.2. İbra Kararının Şirket Ortaklarının Dava Haklarına Etkisi 90
2.6.1.6.2.1. Doğrudan Zarar Bakımından 91
2.6.1.6.2.2. Dolaylı Zarar Bakımından 92
2.6.1.6.3. İbra Kararının Alacaklıların Dava Haklarına Etkisi 96
2.6.1.6.3.1. Doğrudan Zarar Bakımından 96
2.6.1.6.3.2. Dolaylı Zarar Bakımından 96
2.6.1.6.4. İbra Kararının İflas İdaresinin Dava Hakkına Etkisi 97
2.6.1.6.4.1. Doğrudan Zarar Bakımından 98
2.6.1.6.4.2. Dolaylı Zarar Bakımından 98
2.6.1.7. İbra Kararının Geri Alınması 99
2.6.1.8. İbra Davası 100
2.6.1.8.1. Genel Olarak 100
2.6.1.8.2. İbra Davasının Hukuki Niteliği 101

2.6.1.8.3. Görevli ve Yetkili Mahkeme 102
2.6.1.8.4. Dava Açma Süresi 102
2.6.2. Sulh Sözleşmesi 103
2.6.2.1. Genel Olarak 103
2.6.2.2. Sulhun Sorumluluk Davalarına Etkisi 105
2.6.2.2.1. Sulh Sözleşmesinin Müdürün Sorumluluğuna Etkisi 105
2.6.2.2.2. Sulh Sözleşmesinin Şirket Ortaklarının Dava Haklarına Etkisi 106
2.6.2.2.2.1. Doğrudan Zarar Bakımından 107
2.6.2.2.2.2. Dolaylı Zarar Bakımından 107
2.6.2.2.3. Sulh Sözleşmesinin Alacaklıların Dava Haklarına Etkisi 108
2.6.2.2.3.1. Doğrudan Zarar Bakımından 109
2.6.2.2.3.2. Dolaylı Zarar Bakımından 109
2.6.3. Kusursuzluk 110
2.6.4. Zamanaşımı 110
2.7. Müdürün Sorumluluğunu Ortadan Kaldıran Diğer Haller 115
2.7.1. Toplantıya Katılmamak 116
2.7.2. Toplantıda Olumsuz Oy Kullanmak 116
2.7.3. Bir İş Adamı Kararının Varlığı 117
2.8. Sorumluluk Davası 119
2.8.1. Genel Olarak 119
2.8.2. Davacılar 121
2.8.2.1. Limited Şirket 122
2.8.2.1.1. Genel Kurul Kararının Varlığı 122
2.8.2.1.2. Şirketin Temsili 126
2.8.2.2. Şirket Ortakları 128
2.8.2.2.1. Doğrudan Zarar Bakımından 129
2.8.2.2.2. Dolaylı Zarar Bakımından 129
2.8.2.3. Şirket Alacaklıları 131
2.8.2.3.1. Doğrudan Zarar Bakımından 131
2.8.2.3.2. Dolaylı Zarar Bakımından 131
2.8.2.4. İflas İdaresi ve Tasfiye Memurları 133
2.8.3. Davalılar 135
2.8.3.1. Davalının Gerçek Kişi Olması Durumunda 135
2.8.3.2. Davalının Tüzel Kişi Olması Durumunda 135

2.8.4. Zorunlu Arabuluculuk Müessesesi 135
2.8.5. Farklılaştırılmış Teselsül İlkesi 136
2.8.6. Görevli ve Yetkili Mahkeme 136
2.8.7. Davaların Ayrılması ve Birleştirilmesi 140
2.8.8. Yargılama Usulü 141
2.8.9. Yargılama Giderleri 142
2.8.10. Zamanaşımı 143

SONUÇ 144
KAYNAKÇA 151
ÖZGEÇMİŞ 155

KISALTMALAR LİSTESİ

AATUHK	6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun
A. Ş.	Anonim Şirket
bkz.	Bakınız
C.	Cilt
E.	Esas
E. T.	Erişim Tarihi
ETTK	6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu
HD.	Hukuk Dairesi
HMK	6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu
HUMK	1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu
İİK	2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu
K.	Karar
Ltd. Şti.	Limited Şirket
m.	Madde
s.	Sayfa
Sa.	Sayı
T.	Tarih
TBK	6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu
TCK	5237 sayılı Türk Ceza Kanunu
TMK	4721 sayılı Türk Medeni Kanunu
TTK	6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu
vd.	ve devamı, ve diğerleri
VUK	213 sayılı Vergi Usul Kanunu
Y.	Yargıtay
YHGK.	Yargıtay Hukuk Genel Kurulu

ÖZET

Tezimizde öncelikle genel olarak limited şirket kavramı üzerinde durulacaktır. Limited şirketin unsurlarına, kuruluşuna ve organlarına kısaca değinilecektir.

Sonrasında müdür kavramı ile ilgili bilgi verilecektir. Özellikle, müdür olabilmenin şartları, müdür sıfatının kazanılması, müdürün görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, müdür sıfatının kaybedilmesi üzerinde durulacaktır.

Hukuki sorumluluğun tanımı ve şartları açıklanarak, limited şirket müdürünün hukuki sorumluluğu ve bu sorumluluğun esasları ele alınacaktır. Limited şirket müdürünün sorumluluğuna hâkim olan ilkeler, genel ve özel sorumluluk halleri, sorumluluğu ortadan kaldıran haller ve son olarak da sorumluluk davası açıklanacaktır.

Özellikle belirtmemiz gerekir ki; 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre limited şirket müdürlerinin sorumluluğu, anonim şirket hükümlerine yapılan atıfla açıklanmaktadır. Limited şirketlere uygulanacak hükümleri düzenleyen TTK m. 644, anonim şirket kurucularının, yönetim kurulu üyelerinin, yöneticilerin ve tasfiye memurlarının sorumluluğunu düzenleyen TTK m. 553'e atıf yapmaktadır. Yapılan bu atıf ile limited şirket müdürlerinin sorumluluğunun şartları belirlenirken, anonim şirkete ilişkin hükümler yol gösterici olmaktadır.

Çalışmamızda, anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğuna ilişkin hükümlere yapılan atıflar başta olmak üzere, limited şirket müdürleri ile ilgili yasal düzenlemelere de değinilecektir.

Ayrıca tezimizde, müdür ve müdürün hukuki sorumluluğu ile ilgili doktrindeki farklı görüşler incelenecek ve kendi kanaatlerimize de yer verilecektir. Bunların yanı sıra, tez konumuz ile ilgili birçok Yargıtay kararına değinilerek, yargısal içtihatlar çerçevesinde ayrıntılı bir inceleme yapılmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Limited Şirket, Müdür, Sorumluluk, Müdürün Hukuki Sorumluluğu.

SUMMARY

THE CONCEPT AND CIVIL LIABILITY OF MANAGING DIRECTOR IN LIMITED COMPANY

In this thesis, the general concept of a limited company will be focused on initially. The elements, establishment and organs of the limited company will be briefly covered.

Then, information related to the concept of managing a director will be given. In detail, the requirements of being a managing director; obtaining the title of managing director; duties, authorities, rights and obligations of the managing director; and resignation process of the managing director will be discussed.

By explaining the definition and requirements of legal liability, the legal liability of the limited company managing director and the principles of such liability will be analyzed. The main principles of the limited company managing director's liability, general and special liability concepts, the situations that avoid the liability and finally the action for liability will be explained.

In particular, according to the Turkish Commercial Code numbered 6102, the liability of the limited company managing directors is regulated with referral to the joint-stock company articles.Article 644 of TCC which is regulating the provisions to be applied to limited companies is referring to Article 553 of TCC which is regulating the liabilities of joint-stock company's founders, members of the board of directors, managing director and liquidators. Such referral clarifies the conditions for the liability of limited company managing directors are specified under the guidance of articles regarding joint-stock companies.

In this thesis, the regulations regarding the limited company managing directors, in particular the referral to the provisions regarding the liability of the members of the board of directors of joint-stock companies, will also be analyzed.

In addition, various interpretations in the doctrine regarding the civil liability of the managing director and the concept of managing director will be examined and our perspective on such matters will also be shared.Moreover, a thorough study will be made within the framework of jurisprudence by covering various Turkish Court of Cassation decisions related to our thesis subject.

Keywords: Limited Company, Managing Director, Liability, Liability of Managing Director

ÖNSÖZ

Hukuk Fakültesine başladığım günü daha dün gibi hatırlarım. İlk gün, ilk ders.. Hocamızla ve arkadaşlarımızla tanışmıştık. Hocamız hepimize Hukuk Fakültesinden mezun olduktan sonra ne yapmak istediğimizi sormuştu. Birçok arkadaşım önce üniversiteyi bitirebilmeyi istediklerini söylemişlerdi. Ben ise, üniversite bittikten sonra yüksek lisans yapmak istediğimi söylemiştim. Daha birinci sınıfın ilk gününde bu cevabım fazla idealist bulunmuştu.

On sekiz yaşındaki o kızın hayalini gerçekleştirmek için çok çabaladım. Birçok defa yüksek lisans sınavına girdim. Birçok defa elendim. Ama hiç pes etmedim. Yüksek lisansa başladığım ilk gün, ilk ders.. On sekiz yaşında Hukuk Fakültesine başlayan o kızla aynı attı kalbim. Hatta o kızdan bile heyecanlıydım.

Yüksek lisans derslerim için, bir yıl boyunca haftanın üç günü Antalya'da yaşadım. Antalya'da öğrenciydim ama Fethiye'de de haftanın dört günü avukatlık yapıyordum. Kendi ofisimde çoğu zaman gece yarılarına kadar hem mesleğimde bir yerlere gelmeye piyasada tutunmaya hem de yüksek lisansımı, yüksek lisans ödevlerimi tamamlamaya çalıştım. Ders aşaması bitip tez aşaması geldiğinde daha çok zorlandım. Çünkü mesleki anlamda da, üzerimde birçok dosyanın sorumluluğu vardı artık.

Tez yazma sürecinde o kadar stresli günler geçirdim ki. Bir yandan devam eden davalarım, görüşmelerim, ofis işleri bir yandan da tezi yazabilmek için zaman yaratma çabalarım.. Tezimi yazmak için zaman bulamamaktan şikâyet ettim hep. Aynı anda birçok yere yetişmeye çalışmaktan hastalandım. En son üst üste geçirdiğim iki mide kanaması ile jübilemi yaptım.

Yaşadığım stresi ve ofisimin işleri ile beraber tezi yazamadığımı söylediğimde ve sonunda da vazgeçtiğimde, bırakmama izin vermeyen, bana hep inanan Değerli Hocam ve Tez Danışmanım Sayın Dr. Öğr. Üyesi Murat TÜRE'ye ne kadar teşekkür etsem az kalır.

Önsözü yazmadan önce, tezimin, Murat Hocama gönderdiğim o ilk halini okudum. Gerçekten kötüymüş. Buna rağmen tezimin ilk hali için bu hali güzel ama daha iyisini yapabilirsin diyerek beni hep destekleyen Hocama minnettarım. İyi ki böylesine değerli bir akademisyen ile çalışma fırsatım oldu.

Değerli Hocam ve Tez Danışmanım Sayın Dr. Öğr. Üyesi Murat TÜRE'ye ve on sekiz yaşındaki o heyecanlı kıza teşekkür ederim.

Yudum SÖĞÜT

Fethiye, 2021

GİRİŞ

Limited şirket, anonim şirkete göre gerek ortak sayısı gerekse de sermaye miktarı başta olmak üzere kurulması, çok daha kolay şartlara tabi olan bir şirket türüdür. O nedenle ülkemizde öncelikli olarak tercih edilen ve en çok kurulan şirket türü limited şirkettir.

Limited şirketin genel kurul ve müdür olmak üzere iki tane zorunlu organı bulunmaktadır. Bu iki organ arasında herhangi bir astlık-üstlük ilişkisi yoktur. Çünkü genel kurul ve müdür arasında fonksiyonel anlamda bir farklılık bulunmaktadır.

Genel kurul, limited şirket ortaklarının tümünün katıldığı bir karar organı niteliğindedir. Tezimizin konusunu oluşturan müdür ise, limited şirketin idaresinin ve temsilinin sağlandığı bir organdır. Müdür, şirket ile üçüncü kişiler arasında bir köprü vazifesi görmektedir.

Müdürün öncelikli olarak limited şirketi yönetme hakkı ve temsil yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra müdür, limited şirket bünyesinde birçok görevi de yerine getirmektedir. Müdürün bu görev ve yetkilerinin yanında, hak ve yükümlülükleri de bulunmaktadır.

Limited şirket müdürünün gerek literatürde gerekse de uygulamada sahip olduğu önem nedeni ile tezimizin konusu ‘’limited şirkette müdür ve hukuki sorumluluğu’’ olarak seçilmiştir. Tezimizi temel olarak üç ana bölümde inceleyeceğiz.

Birinci bölümde limited şirketin unsurlarına, kuruluşuna ve organlarına kısaca değinilecektir. Sonrasında limited şirkette müdür başlığı altında öncelikle müdür kavramı ile ilgili genel bir bilgi verilecektir. Sonrasında müdür başlığı altında, müdür olabilmenin şartları, müdür sıfatının kazanılması, müdürün çalışma yöntemi, kararlarının geçerliliği, görev ve yetkileri, hak ve yükümlülükleri, sorumluluğu, müdür sıfatının kaybedilmesi, müdür ile ilgili hususların tescil ve ilanı konuları ele alınacaktır.

İkinci bölümde ise, hukuki sorumluluk başlığı altında sorumluluk kavramı ile ilgili genel bir bilgilendirme yapılacaktır. Sonrasında bu başlık altında, müdürün hukuki sorumluluğu, müdürün sorumluluğuna hâkim olan ilkeler, müdürün genel sorumluluk ve özel sorumluluk halleri, müdürün sorumluluğunu ortadan kaldıran haller ve sorumluluk davası konuları açıklanacaktır.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’na göre, limited şirket ile ilgili birçok konuda anonim şirket ile ilgili maddelere atıf yapılmıştır. Özellikle limited şirket müdürlerinin sorumluluğunu açıklarken, anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğunu düzenleyen maddelere değinilecektir.

Çalışmamızda, tez konumuzu kapsar şekilde, ilgili kanun maddeleri belirtilerek yasal mevzuat ile ilgili de bilgi verilecektir. Müdürün hukuki sorumluluğu ile ilgili doktrinsel tartışmalar başta olmak üzere, farklı görüşler ele alınacaktır. Doktrinsel farklılığın yanı sıra, tartışma konuları ile ilgili kendi kanaatlerimize de yer verilecektir.

Ayrıca çalışmamızda ele aldığımız konuları daha iyi açıklayabilmek için, belirtilen konular ile ilgili olarak Yargıtay kararlarına da değinilecektir. Uygulamada, limited şirket müdürlerinin özellikle hukuki sorumlulukları ile ilgili açılmış olan birçok dava bulunmaktadır. Bu nedenle ele alınan yargısal içtihatlar çerçevesinde uygulamaya yönelik de bir inceleme yapılmaya çalışılacaktır.

BİRİNCİ BÖLÜM
LİMİTED ŞİRKETTE MÜDÜR

1.1. Limited Şirketin Unsurları, Kuruluşu ve Organları

Limited şirketin kavramsal olarak ne ifade ettiği, TTK m. 573/1'de belirtilmiş olup, şu şekildedir;

> *''Limited şirket, bir veya daha çok gerçek veya tüzel kişi tarafından bir ticaret unvanı altında kurulur; esas sermayesi belirli olup, bu sermaye esas sermaye paylarının toplamından oluşur.''*

Bu maddeye göre, limited şirket, bir veya daha çok gerçek veya tüzel kişi tarafından bir ticaret unvanı altında kurulan, esas sermayesi belirli olup, bu sermaye esas sermaye paylarının toplamından oluşan bir sermaye şirketidir[1]. Limited şirket, TTK m. 573-644 arasında düzenlenmiş olup, sınırlı sorumluluk esası belirlenmiştir. Hatta ticaret unvanını limit kelimesinden alan limited şirketin, bu vesileyle sorumluluğunun sınırlı olduğu bir kez daha vurgulanmış olmaktadır.

Ayrıca ortakların birbirlerine duydukları güvene dayalı bir işleyişin söz konusu olduğu limited şirket türü, ülkemizdeki en yaygın şirket türü olması nedeni ile de uygulamada büyük bir öneme sahiptir[2]. Yaygın olması ise, basit bir yönetim şekline dayalı olmasının yanı sıra, şirketin kişisel unsurları korumasından kaynaklıdır.

Bu kişisel unsurların korunmasından kasıt, ortaklar için, taahhüt ettikleri esas sermaye paylarından ve yapılan şirket sözleşmesinde belirtilen diğer yan edim yükümlülüklerinden ibarettir. Ancak limited şirket müdürünün sorumlulukları, ortakların sorumluluklarından daha kapsamlıdır. Öncelikli olarak limited şirketin hangi unsurlara bağlı olarak kurulduğu konusunu ele almakta yarar görüyoruz. Limited şirket kavramı, ortaklar, amaç ve konu, sermaye, sınırlı sorumluluk, ticaret unvanı ve tüzel kişilik başlıkları altında toplanmak üzere toplam altı unsur ihtiva etmektedir[3].

---

[1] Pulaşlı, 2020: 716; Bozkurt, 2019: 164-165; Bahtiyar, 2020: 419-420.
[2] Karahan, Şirketler Hukuku, 2012: 769.
[3] Bozkurt, 2019: 165 vd.

1.2. Limited Şirketin Unsurları

1.2.1. Ortaklar

TTK m. 574'de de belirtildiği üzere, limited şirketin ortak sayısı elliyi geçemez. Yani demek ki, limited şirketin ortak sayısı en az bir, en fazla elli kişiden oluşmalıdır[4].Ortak sayısı bakımından belli bir kota konan tek şirket olma özelliğine de sahip olan limited şirketin ortak sayısının elliyi aşması durumunda, ne yapılacağı ile ilgili yasal bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu husus doktrinde tartışmalıdır. Burada gerçek bir kanun boşluğundan söz eden Şener, TMK m. 1 çerçevesinde bu boşluğun hâkim tarafından doldurulması gerektiğini savunmaktadır. Şener, ortak sayısının elliyi aşması durumunda ortakların fesih davası açma haklarının olması gerektiğini belirtmektedir[5].

Çamoğlu'na göre ise bu sorunun çözümü, kanun koyucunun gerekçedeki iradesi ile öğreti ve içtihatlara bırakılmıştır[6]. Söz konusu gerekçe; *"... Elli ortak sınırının aşılmamasına hem müdürler hem de GK dikkat etmeli; bu hususta özen göstermeli, sınırı aşan tescillere onay vermemelidir. Aşılması halinde yapılan tescilin geçersiz mi olacağı, yoksa fesih tehdidi altına mı gireceğine veya başka bir sonuç mu doğuracağın içtihat karar verecektir."* şeklindedir.

Çamoğlu, limited şirketin ortak sayısının elliyi aşması durumunda, bu durumun alacaklıların ve ortakların menfaatlerini ihlal etmeyeceğini göz önüne alarak sadece yasal sınırı aşan işlemin batıl sayılacağını savunmaktadır[7]. Ayrıca limited şirketin ortak sayısının elliyi aşması durumunda bir işlem yapılmış ve bu işlem tescil edilmiş ise bu tescilin düzeltilmesi gerektiğini belirmektedir[8].

Can'a göre ise, limited şirketin ortak sayısının elliyi aşması durumunda,anonim şirkete dönüşüm yapılması gerekmektedir[9].

Ayrıca TTK m. 574/2'de limited şirketin ortak sayısının kurulduktan sonra tek ortağa düşmesi durumunda yapılması gereken işlemler açıklanmakta olup, bu durumun en önemli noktası, müdüre yazılı bir bildirim yapılması konusundadır[10]. Ortak sayısının bire düştüğüne dair müdüre yedi gün içinde yazılı bildirim yapılmasının ardından, bildirimi alan müdürün bildirimin alınması tarihinden başlayarak yedinci günün sonuna kadar, şirketin tek ortaklı olduğunu, bu ortağın adını, yerleşim yerini ve vatandaşlığını tescil ve ilan ettirmeleri

[4] Çamoğlu, 2020: 9-10; Bahtiyar, 2020: 420; Poroy vd., 2017: 388-389; Sarıca, 2016: 241.
[5] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 21.
[6] Çamoğlu, 2020: 10.
[7] Çamoğlu, 2020: 11.
[8] Çamoğlu, 2020: 11.
[9] Can, Şirketler Hukuku, 2017: 220-221.
[10] Bozkurt, 2019: 165.

gerekmektedir[11]. Aksi hâlde, müdür, doğacak zarardan sorumlu olur. Aynı yükümlülük, şirketin bir ortakla kurulduğu hâllerde de geçerlidir[12].

Kanuna göre, bir limited şirketin ortağı olabilmek için, gerçek ya da tüzel kişi olmak yeterli olup, şirketin yapacağı sözleşme ile gerçek ya da tüzel kişi olma şartını, bu şarta sınır getirip değiştirebilmesi, keza aynı şekilde aranan özellikleri artırabilmesi de mümkündür[13]. Örneğin muhasebe gibi belli bir meslek icrasına yönelik kurulan limited şirketlerde, şirket ortaklarının bu meslek grubuna mensup muhasebe için, mali müşavir veya muhasebeci olması yahut o eğitimi almış kişilerden olması gibi şartlar, TTK dışındaki kanun ve yönetmeliklerde düzenlenmiştir[14].

Ancak limited şirkette ortak sıfatına haiz olabilecek kişiler bakımından tek bir sınırlama ihtiva eden TTK m. 574/3'e değinmek gerekmektedir. Söz konusu fıkraya göre, limited şirketin, tek ortağının kendisinin olacağı bir şirkete dönüşeceği sonucunu doğuracak şekilde esas sermaye payını iktisap etmesi mümkün değildir. Yani limited şirketin kendi paylarını devralarak ortaksız bir limited şirkete dönüşmesi yasaklanmıştır[15].

1.2.2. Amaç ve Konu

TTK m. 573/3'deki düzenleme, limited şirketin, kanunen yasaklanmamış, her türlü ekonomik amaç ve konu için kurulabileceği şeklindedir[16]. Ancak bir limited şirketin bankacılık yahut sigortacılık yapması mümkün değildir[17]. Çünkü bu alana ilişkin kanunlarda şirket türü olarak limited şirkete yer verilmemiştir (Bankacılık Kanunu m. 7, Sigortacılık Kanunu m. 3). Kanun koyucu bu tür faaliyetlerin ancak anonim şirket şeklinde yapılabileceğini düzenlemiştir. Aynı şekilde 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu m. 5/a gereği bu kanuna tabi şirketlerin de anonim şirket şeklinde kurulmaları zorunludur[18].Ayrıca şirket sözleşmesinde, şirketin işletme konusu gösterilerek, şirketin bu işletme konusuna göre faaliyette bulunması ve böylelikle amacına ulaşması beklenir[19].

---

[11] Yıldız, 2007: 61.
[12] Sarıca, 2016: 241; Yıldız, 2007: 61.
[13] Karahan, Şirketler Hukuku, 2012: 774; Poroy vd., 2000: 833.
[14] Bozkurt, 2019: 165.
[15] Bozkurt, 2019: 165.
[16] Çamoğlu, 2020: 14; Tekinalp, 2012:341.
[17] Dal, 2013: 2; Bahtiyar, 2020: 422.
[18] Bahtiyar, 2020: 422.
[19] Bilgili ve Demirkapı, 2018: 303.

1.2.3. Sermaye

Limited şirketler, sermaye şirketi olmasının bir sonucu olarak şirketin malvarlığı ve sermayesi belli olmalıdır[20]. O nedenle şirket sözleşmesinde, limited şirketin sermayesinin belirtilmesi zorunludur[21]. Kanun koyucunun iradesi de bu yöndedir. Ayrıca şirketin sermayesinin belirli olması, ortaklar kadar alacaklıları da ilgilendiren bir konudur[22].

TTK m. 580/1'de, limited şirketin esas sermayesinin minimum değeri on bin Türk Lirası olarak belirlenmiş olup, bu tutardan az olmayacak şekilde bir sermaye bildirimi gerekmektedir. Bunun yanı sıra, şirket sermayesinin en az tutar olan on bin Türk Lirasının on katına kadar artırımının Cumhurbaşkanınca yapılması mümkündür.

Ayrıca TTK m. 583'de esas sermaye payları ile ilgili yapılan düzenlemeye göre, esas sermaye paylarının itibarî değerleri en az yirmi beş Türk Lirası olarak belirlenmelidir. Yani her bir ortak en az yirmi beş Türk Lirası değerinde bir sermaye getirmeli sermaye paylarının değerlerinin de yirmi beş Türk Lirası veya bunun katları olması şarttır[23]. Burada yirmi beş Türk Lirası veya bunun katları denmesinin sebebi, sermaye payının oy sayısının belirlenmesi içindir. Yani konu edilen şey, sermayenin bölünmesi değildir[24].

Ayrıca ortakların sermaye miktarlarının eşit olması gibi bir zorunluluk söz konusu değildir. En az yirmi beş Türk Lirası ve katları şartını sağlamak yeterlidir. Ancak bu yirmi beş Türk Lirası ve katları şartının da bir istisnası mevcut olup, limited şirketin durumunun iyileştirilmesi amacının söz konusu olması halinde, bu değerin altına inebilmek mümkündür.

TTK m. 583'deki bir diğer düzenleme de, bir ortağın birden fazla esas sermaye payını sahip olabileceği şeklinde olup, esas sermaye payının nakit veya ayın olarak yahut da bir alacağın takası yahut serbestçe kullanılabilecek özkaynakların esas sermayeye dönüştürülmesi yoluyla ödenmesi mümkün kılınmıştır.

Nelerin ayni sermaye olabileceği ile ilgili olarak TTK m. 581'de bir düzenleme mevcut olup, şu şekildedir;

''Üzerlerinde sınırlı ayni bir hak, haciz veya tedbir bulunmayan; nakden değerlendirilebilen ve devrolunabilen, fikrî mülkiyet hakları ile sanal ortamlar ve adlar da dâhil, malvarlığı unsurları ayni sermaye olarak konulabilir. Hizmet edimleri, kişisel emek, ticari itibar ve vadesi gelmemiş alacaklar sermaye olamaz.''

---

[20] Sarıca, 2016: 241-242.
[21] Pulaşlı, 2020: 720; Çamoğlu, 2020: 12.
[22] Poroy vd., 2017: 390.
[23] Çamoğlu, 2020: 12; Poroy vd., 2017: 391; Can, Şirketler Hukuku, 2017: 221.
[24] Tekinalp, 2012:343.

1.2.4. Sınırlı Sorumluluk

Limited şirkette ortakların sorumluluğu genel olarak, şirkete karşı taahhüt ettikleri sermaye ile sınırlı olup, bu sermaye borcunun ifası ile birlikte, ortakların da sorumluluğu sona ermiş olur[25]. Şirketten alacağı olanlara karşı, kişisel olarak, kendi malvarlıkları ile herhangi bir sorumlulukları bulunmayan ortakların, istisnai olarak sorumlu oldukları tek durum ise şirketin kamu borçlarıdır[26].

Limited şirketin SGK primi, vergi, resim, harç gibi bir kamu borcu olması durumunda, bu kamu alacakları öncelikli olarak şirketin tüzel kişiliğinden tahsil edilir[27]. Ancak şirketin tüzel kişiliğinden herhangi bir tahsilat mümkün olmadığı taktirde, şirketin yasal temsilcilerine başvurulur. Şirketin yasal temsilcilerinden, müdür veya müdürlerden kamu alacağı tahsil edilemediği takdirde, limited şirketin ortaklarına başvurulur.

Ancak müdür veya müdürler ile şirketin ortakları arasında, sorumluluk bakımından bir fark bulunmaktadır. Limited şirketi temsil eden müdürler, kamu borcunun tamamından kendi mal varlıkları ile de yani sınırsız bir şekilde sorumlu olurlarken, şirketin ortaklarının sorumlulukları şirketteki sermaye payı oranıyla sınırlandırılmış olup, şirket ortaklarının şirketteki sermaye payı ne kadarsa, o oranda şahsi olarak sorumlulukları söz konusu olacaktır[28].

1.2.5. Ticaret Unvanı

Limited şirketler, hukuki kişiliğe sahip tüzel kişi tacir oldukları için bir ticaret unvanına da sahiptirler[29]. Bu ticaret unvanı, limited şirketin konusuna yani yaptığı faaliyet alanına göre seçilir[30]. Buna da ‘’konu ticaret unvanı’’ denir[31]. Limited şirkete verilecek ticaret unvanında, bu şirketi diğer şirketlerden ayırmaya yarayan bir ekin yanı sıra, şirketin faaliyetlerini belirtir turizm, seyahat, ticaret, inşaat, ithalat, ihracat gibi bir ibare ve en son olarak da ‘’limited şirket’’ ibaresi yani uygulamadaki hali ile ‘’Ltd. Şti.’’ eklenmelidir[32].

Limited şirket, bir gerçek kişinin isim ve soy isminden oluşuyor ise, bu limited şirketin ticaret unvanı yazılırken, limited şirket ibaresinin ‘’Ltd. Şti.’’ şeklinde değil, kısaltılmaksızın ‘’Limited Şirket’’ ibaresi şeklinde yazılması gerekmektedir[33].

---

[25] Bahtiyar, 2020: 422; Çamoğlu, 2020: 13; Yıldız, 2007: 193.
[26] Bilgili ve Demirkapı, Şirketler Hukuku Dersleri, 2018: 415.
[27] Karahan, Şirketler Hukuku, 2012: 776.
[28] Sarıca, 2016: 248-249.
[29] Bozkurt, 2019: 165; Tekinalp, 2012:337.
[30] Pulaşlı, 2020: 719; Poroy ve Yasaman, 2001: 281-282.
[31] Karahan, Şirketler Hukuku, 2012: 775; Çamoğlu, 2020: 11.
[32] Çamoğlu, 2020: 11; Yıldız, 2007: 76; Karahan, 2012: 159.
[33] Poroy vd., 2017: 390; Çamoğlu, 2020: 11-12; Can, Şirketler Hukuku, 2017: 222-223; Poroy ve Yasaman, 2001: 289.

6762 sayılı Eski Türk Ticaret Kanunu'nda limited şirketin unvanında, tüm faaliyet konusunun belirtilmesi gerektiği, yani ehliyetin konu ile sınırlı olma ilkesi benimsendiği için, limited şirketin tüm faaliyet alanı ticaret unvanına eklenmek zorundaydı[34]. Ancak TTK'da böyle bir düzenlemeye yer verilmediği için, limited şirketin ticaret unvanına yazılmayan faaliyet alanlarında da çalışabilmesi mümkün olmaktadır. Limited şirketin faaliyet alanlarının, ticaret unvanında tek tek belirtilmesine gerek bulunmamaktadır[35].

Limited şirket, ticaret unvanını, şirketin işletilmesi adına kullandığı ticari defterler başta olmak üzere, her türlü ticari belgede kullanmalıdır. Bu anlamda, ticaret unvanı, şirketi diğerlerinden ayırmaya yarayan bir kimlik teşkil etmektedir[36].

1.2.6. Tüzel Kişilik

Limited şirketin, ortaklarından ve yöneticilerinden ayrı bir kişilik olması nedeni ile kendine has bir tüzel kişiliği bulunmaktadır[37]. Bu tüzel kişilik, limited şirketin ticaret siciline tescili ile kazanılmaktadır[38].

Tüzel kişilik kavramı, TTK m. 588'de düzenlenmiş olup, şirketin tescilinden önce şirket adına herhangi bir işlem yapılması durumunda farklı koşullar ele alınmış ve incelenmiştir[39]. Söz konusu düzenlemeye göre, şirketin tescilinden önce, şirket adına herhangi bir işlem yapılması durumunda, bu işlemi yapanlar işlemleri dolayısıyla şahsen ve müteselsilen sorumlu olurlar[40]. Bu sorumluluk ancak, bu işlemler yapılırken, yapılan işlemlerin kurulacak olan şirket adına yapıldığını açıkça bildirmesi ve şirketin ticaret siciline tescilini izleyen üç aylık süre içinde şirket tarafından kabul edilmeleri koşuluyla bertaraf edilebilir[41].

1.3. Limited Şirketin Kuruluşu

Limited şirketlerin kuruluşları, anonim şirketlerin kuruluş şekline tabi olmakla birlikte, anonim şirketlerdeki gibi payların halka arzı limited şirketlerde söz konusu değildir[42]. Çünkü limited şirketlerde halka açılma gibi bir durum bulunmamaktadır[43].

---

[34] Karahan, Şirketler Hukuku, 2012: 775.
[35] Bilgili ve Demirkapı, Şirketler Hukuku Dersleri, 2018: 416.
[36] Karahan, 2012: 147 vd.;Poroy ve Yasaman, 2001: 282.
[37] Çamoğlu, 2020: 14; Pulaşlı, 2020: 729; Bozkurt, 2019: 165; Sarıca, 2016: 241.
[38] Bahtiyar, 2020: 426; Poroy ve Yasaman, 2001: 108.
[39] Karahan, Şirketler Hukuku, 2012: 776.
[40] Bilgili ve Demirkapı, 2018: 304.
[41] Can, Şirketler Hukuku, 2017: 222.
[42] Sarıca, 2016: 241.
[43] Karahan, Şirketler Hukuku, 2012: 784.

Limited şirketler de anonim şirketler gibi ani kuruluş şeklinde kurulurlar[44]. Bu kuruluşun safhalarını limited şirket sözleşmesinin düzenlenmesi ve ticaret siciline tescil ve ilan olmak üzere iki başlık altında toplamamız mümkündür.

1.3.1. Şirket Sözleşmesinin Düzenlenmesi

Limited şirket sözleşmesi yazılı olarak yapılmalıdır. Bu sözleşmeye, TTK'da belirtilen zorunlu kayıtlar yazılmalıdır[45]. Şirket sözleşmesi ancak bu şekilde geçerli bir hal alabilecektir. Söz konusu zorunlu kayıtlar, TTK m. 576'da tek tek düzenlenmiş olup, şu şekildedir:

a) Şirketin ticaret unvanı ve merkezinin bulunduğu yer,

b) Esaslı noktaları belirtilmiş ve tanımlanmış bir şekilde, şirketin işletme konusu (Ancak ultra vires ilkesi[46] kaldırıldığı için, limited şirketin işletme konusu dışında kalan işlemler de şirketi bağlayıcı niteliktedirler[47].),

c) Esas sermayenin itibarî tutarı, esas sermaye paylarının sayısı, itibarî değerleri, varsa imtiyazlar, esas sermaye paylarının grupları,

d) Müdürlerin adları, soyadları, unvanları, vatandaşlıkları,

e) Şirket tarafından yapılacak ilanların şekli.

Bu zorunlu kayıtların, şirket sözleşmesinde tek tek belirtilmesi gerekmektedir.

Aksi halde limited şirketin, ticaret siciline tescili ve akabinde de ilanı mümkün olmayacaktır. Bu zorunlu kayıtların, şirket sözleşmesinde mevcut olup olmadığı ticaret sicil müdürü tarafından resen ele alınır.

Zorunlu kayıtların yanı sıra, limited şirketin sözleşmesinde yazılmış olması koşulu ile bağlayıcılık kazanan diğer kayıtlar da TTK m. 577'de düzenleme alanı bulmuştur. Bu kayıtların bulunması zorunlu olmamakla birlikte, şirket sözleşmesine yazıldığı takdirde bağlayıcı olacaklardır[48]. Söz konusu kayıtlar şu şekildedir:

a) Esas sermaye paylarının devrinin sınırlandırılmasına ilişkin kanuni hükümlerden ayrılan düzenlemeler,

b) Ortaklara veya şirkete, esas sermaye payları ile ilgili olarak önerilmeye muhatap olma, önalım, geri alım ve alım hakları tanınması,

c) Ek ödeme yükümlülüklerinin öngörülmesi, bunların şekli ve kapsamı,

d) Yan edim yükümlülüklerinin öngörülmesi, bunların şekli ve kapsamı,

---

[44] Çamoğlu, 2020: 15; Pulaşlı, 2020: 731; Poroy vd., 2017: 393.
[45] Çamoğlu, 2020: 16; Bahtiyar, 2020: 428-429; Sarıca, 2016: 242; Tekinalp, 2012: 349-351.
[46] Ultra Vires İlkesi: Gerçek veya tüzel kişinin ya da mahkemenin, hukuk tarafından veya anayasa tarafından tanınan yetkileri aşmaları; yetki aşımı; devlet alt kuruluş ve kurumlarının işlev alanları ile sınırlı faaliyette bulunmaları ve hiçbir şekilde ticari kazanç işiyle uğraşmamaları. bkz. Yılmaz, 2006: 712-713.
[47] Çamoğlu, 2020: 197; Keçeci, 2017: 5-6; İsmailoğlu, 2007: 50.
[48] Çamoğlu, 2020: 16-17; Bozkurt, 2019: 167; Tekinalp, 2012: 351-353.

e) Belirli veya belirlenebilir ortaklara veto hakkı veya bir genel kurul kararının oylanması sonucunda oyların eşit çıkması hâlinde bazı ortaklara üstün oy hakkı tanıyan hükümler,

f) Kanunda ya da şirket sözleşmesinde öngörülmüş bulunan yükümlülüklerin hiç ya da zamanında yerine getirilmemeleri hâlinde uygulanabilecek sözleşme cezası hükümleri,

g) Kanuni düzenlemeden ayrılan rekabet yasağına ilişkin hükümler,

h) Genel kurulun toplantıya çağrılmasına ilişkin özel hak tanıyan hükümler,

ı) Genel kurulda karar almaya, oy hakkına ve oy hakkının hesaplanmasına ilişkin kanuni düzenlemeden ayrılan hükümler,

i) Şirket yönetiminin üçüncü bir kişiye bırakılmasına ilişkin yetki hükümleri,

j) Bilanço kârının kullanılması hakkında kanundan ayrılan hükümler,

k) Çıkma hakkının tanınması ile bunun kullanılmasının şartları, bu hâllerde ödenecek olan ayrılma akçesinin türü ve tutarı,

l) Ortağın şirketten çıkarılmasına ilişkin özel sebepleri gösteren hükümler,

m) Kanunda belirtilenler dışında öngörülen sona erme sebeplerine dair hükümler.

Ayrıca TTK m. 579'da düzenlenen emredici hükümlere göre, şirket sözleşmesinin, TTK'daki limited şirketlere ilişkin hükümlerinde, ancak açıkça izin verilmişse sapabileceği belirtilmiştir[49]. Diğer kanunların öngörülmesine izin verdiği tamamlayıcı nitelikteki şirket sözleşmesi hükümleri, o kanuna özgülenmiş olarak hüküm doğururlar.

Ayrıca esas sermaye pay bedellerinin ödenmesi, ödeme yeri, ifa borcu, ifa etmemenin sonuçları, bedelleri tamamen ödenmemiş payların devri hususlarında anonim şirketlere ilişkin hükümlerin kıyasen uygulanacağını belirten TTK'ya göre, limited şirkette nakden taahhüt edilen payların itibari değerlerinin en az yüzde yirmi beşinin tescilden önce ödenmesi şartı geçerli değildir.

Limited şirkette nakden taahhüt edilen payların itibari değerlerinin en az yüzde yirmi beşinin tescilden önce ödenmesi şartı, 7099 sayılı kanunun 25. maddesi ile kaldırılarak, taahhüt yoluyla limited şirket kurulabilmesinin önü açılmıştır[50]. Söz konusu düzenleme şu şekildedir; *''(Ek cümle: 15/2/2018-7099/25 md.) Ancak nakden taahhüt edilen payların itibari değerlerinin en az yüzde yirmibeşinin tescilden önce ödenmesi şartı limited şirketler bakımından uygulanmaz. 588 inci maddenin birinci fıkra hükümleri saklıdır.''*

[49] Tekinalp, 2012:342.
[50] Çamoğlu, 2020: 18; Bozkurt, 2019: 168.

1.3.2. Ticaret Siciline Tescil ve İlan

Limited şirkete ait sözleşmenin kanunda belirtildiği şekilde hazırlanmasından ve (TTK m. 575'deki 2018/7099 sayılı Kanun değişikliği ile noter onayı basamağı kaldırılmıştır[51].) taahhüt edilen pay bedellerinin ödenmesinden sonra, şirketin tescili için, şirket merkezinin bulunduğu yerdeki ticaret siciline başvuru yapılarak, şirketin ticaret siciline tescili sağlanır[52].

TTK m. 588/1'de; *''Şirket, ticaret siciline tescil ile tüzel kişilik kazanır.''* şeklindeki düzenlemeden de anlaşılacağı üzere, limited şirketin tüzel kişilik kazanabilmesi için ticaret siciline tescili gerekli olup, Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinde yapılacak olan ilanın tüzel kişiliğe bir etkisi bulunmamaktadır[53].

Ticaret siciline yapılacak olan başvuru esnasında, TTK m. 586'da sayılan, şirket sözleşmesinin onaylanmış bir örneği ve yerleşim yerleri de gösterilerek şirketi temsile yetkili kişileri ve denetçinin seçimini gösterir belge bu başvuruya eklenmelidir.

Limited şirket müdür/müdürlerinin tümü tarafından imzalanması gereken başvuruda, bütün ortakların adları ve soyadları veya unvanları, yerleşim yerleri, vatandaşlıkları, her ortağın üstlendiği esas sermaye payı ve ödediği toplam tutar, ister ortak ister üçüncü kişi olsun, müdür/müdürlerin adları ve soyadları veya unvanları, şirketin ne suretle temsil edileceği şeklindeki hususlar da başvuru dilekçesinde belirtilmelidir.

TTK m. 587'de ise, limited şirket sözleşmesinin tamamının, kurucuların imzalarının ticaret sicili müdürlüğünde yetkilendirilmiş personelin huzurunda imzalandığı tarihi izleyen otuz gün içinde, şirketin merkezinin bulunduğu yer ticaret siciline tescil ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ilan olunacağını hüküm altına almış olup, tescil ve ilan edilen şirket sözleşmesinde limited şirkete ait bulunması gereken bilgilerin neler olacağı da tek tek belirtilmiştir.

---

[51] TTK m. 575 - Şirket Sözleşmesi - Şekil – ''*(1) Şirket sözleşmesinin yazılı şekilde yapılması ve kurucular tarafından ticaret sicili müdürlüğünde yetkilendirilmiş personelin huzurunda imzalanması şarttır. (Ek cümle: 15/7/2016-6728/67 md.) Şirketin kuruluşunda, şirket sözleşmesini ihtiva eden kâğıtlardan değerli kâğıt bedeli alınmaz. [1] [2]*

[1] 15/7/2016 tarihli ve 6728 sayılı Kanunun 67 nci maddesi ile bu fıkraya "onaylanması" ibaresinden sonra gelmek üzere "veya şirket sözleşmesinin ticaret sicili müdürü yahut yardımcısı huzurunda imzalanması" ibaresi eklenmiştir.

[2] 15/2/2018 tarihli ve 7099 sayılı Kanunun 24 üncü maddesi ile bu fıkrada yer alan "kurucuların imzalarının noterce onaylanması veya şirket sözleşmesinin ticaret sicili müdürü yahut yardımcısı" ibaresi "kurucular tarafından ticaret sicili müdürlüğünde yetkilendirilmiş personelin" şeklinde değiştirilmiş olup aynı Kanunun 34 üncü maddesi uyarınca bu değişiklik 15/3/2018 tarihinde yürürlüğe girmiştir.''

[52] Bahtiyar, 2020: 431; Sarıca, 2016: 243.

[53] Poroy vd., 2000: 842-843; Yıldız, 2007: 103-104.

1.4. Limited Şirketin Organları

Limited şirketin genel kurul ve müdür/müdürler olmak üzere iki tane zorunlu organı bulunmaktadır[54]. Genel kurul, limited şirket ortaklarının tümünün katıldığı bir karar organı iken; müdür, limited şirketin idaresinin ve temsilinin sağlandığı organdır. Bu nedenle de limited şirketin organları arasında bir üst-ast ilişkisinden ziyade, fonksiyonel anlamda bir farklılık söz konusu olmaktadır[55].

1.4.1. Genel Kurul

Limited şirketin karar organı olan genel kurula, tüm şirket ortaklarının katılması gerekmektedir[56]. Genel kurulla ilgili olmak üzere, TTK'da, genel kurulun devredilemez yetkileri ve şayet şirket sözleşmesinde devredilemeyecekleri düzenlenmişse ancak bu şartla devredilemeyecek olan yetkileri olmak üzere, genel kurulun yetkisi bakımından ikili bir ayrım yapılmaktadır[57].

Genel kurulun devredilemez yetkileri genel olarak, şirket sözleşmesi, şirketin sermayesi, kar dağıtımı ve şirketin feshi ile ilgili konuları ihtiva etmekteyken; şirket sözleşmesinde devredilemeyeceği şeklinde yetkiler içeren konular daha çok müdürün faaliyetleri, yan edim yükümlülükleri, rekabet yasağı ve şirketten çıkarılma ile ilgili konulardır[58].

Ayrıca limited şirketin tek kişiden oluşması durumunda, genel kurulun da tek kişiden oluşması söz konusu olacaktır. Bu gibi bir durumda, yani tek ortaklı bir limited şirket söz konusu ise, bu kişi genel kurulun tüm yetkilerine tek başına sahip olacaktır. Ancak bu tek ortağın, genel kurul nezdinde, alacağı kararların geçerlilik kazanabilmesi için, bu kararların yazılı olması zorunludur[59].

Genel kurul toplantılarına ortakların katılması gerekmekle birlikte, bu toplantılara katılmayan yahut katılıp da olumsuz oy kullanan ortakları da, genel kurulda alınan kararlar bağlamaktadır.

TTK'da limited şirket bünyesindeki genel kurul toplantıları için, genellikle anonim şirket hükümlerine atıf yapılmakta olup, limited şirkete ilişkin düzenlemede, bilhassa anonim şirketten ayrılan hususların belirtilmesi yoluna gidilmiştir[60].

---

[54] Bozkurt, 2019: 169; Çamoğlu, 2020: 121; Keçeci, 2017: 8.
[55] Çamoğlu, 2020: 197; Bilgili ve Demirkapı, Şirketler Hukuku Dersleri, 2018: 431.
[56] Can, Şirketler Hukuku, 2017: 229.
[57] Çamoğlu, 2020: 121 vd.; Tekinalp, 2012: 406.
[58] Çamoğlu, 2020: 121-122; Sarıca, 2016: 243-244.
[59] Sarıca, 2016: 244.
[60] Bozkurt, 2019: 169.

Tüm genel kurul kararları, toplantıda temsil edilen oyların salt çoğunluğu ile alınırken, TTK'nın 621. maddesinin 1. fıkrasında önemli kararlar kenar başlığı altında sayılan genel kurul kararlarının temsil edilen oyların en az üçte ikisinin ve oy hakkı bulunan esas sermayenin tamamının salt çoğunluğunun bir arada bulunması hâlinde alınabileceği belirtilmiştir. Bu kararlardan biri de, müdürlerin ve ortakların, bağlılık yükümüne veya rekabet yasağına aykırı faaliyette bulunmalarına onay verilmesindir [61].

Ayrıca TTK'nın 619. maddesinde oy hakkından yoksunluk durumları düzenlenmiştir. Bu maddenin 1. fıkrasında *''Herhangi bir şekilde şirket yönetimine katılmış bulunanlar, müdürlerin ibralarına ilişkin kararlarda oy kullanamazlar.''* şeklindeki hüküm yer almaktadır.

Genel kurulda olağan ve olağanüstü olmak üzere, iki toplantı şekli öngörülmüştür[62]. Kural olarak, genel kurulu toplantıya çağırma yetkisi limited şirket müdürüne aittir[63]. Bu toplantıların ne zaman ve ne şekilde yapılacağı, toplantıdaki gündem konularının neler olacağı, ortakların oy hakları, genel kurulda alınan kararların karar yetersayıları, bu kararların butlanı ve iptali ile ilgili hükümler, TTK'da ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

1.4.2. Müdür/Müdürler

1.4.2.1. Genel Olarak

Müdür kelimesi, idare eden, yöneten anlamına gelmekte olup[64], limited şirkette de, şirketin yönetim ve temsilini yüklenen kişi yahut kişileri ifade eden bir kavramdır[65]. Limited şirket müdürü, anonim şirketteki yönetim kurulu yerine limited şirkette yer alan müdür, iç ilişkide yönetim organı, dış ilişkide temsil organı olarak görev almaktadır[66]. Müdür, limited şirketi kurulduğu andan başlamak üzere, tasfiye anına kadar, hatta bazı durumlarda limited şirketin tasfiyesinde bile şirketi temsil etmesi, yönetmesi nedeni ile daimi bir organdır[67].

Limited şirketin yönetim ve temsil yetkisine sahip organı müdür yahut müdürlerden oluşur[68]. Yargıtay, tek kişinin müdür olması durumunda, o müdürün kişi-organ olduğunu kabul etmekte olup, bu yönde de, *''... Limited şirket, hisseli komandit ve kollektif şirketlerde*

[61] Bilgili ve Demirkapı, 2018: 307-308.
[62] Sarıca, 2016: 244; Çamoğlu, 2020: 124; Tekinalp, 2012: 408-409.
[63] Çamoğlu, 2020: 131; Bahtiyar, 2020: 435; Bozkurt, 2019: 170; Sarıca, 2016: 244; Yıldız, 2007: 208.
[64] https://sozluk.gov.tr/?kelime=an, E.T.: 27/01/2020.
[65] Bozkurt, 2019: 172; Karaahmetoğlu, 2018: 26; İsmailoğlu, 2007: 3.
[66] Karaahmetoğlu, 2018: 26; Yıldız, 2012: 62.
[67] Yıldız, 2012: 63.
[68] Yaralı, 2011: 54; Çamoğlu, 2020: 167; Bilgili ve Demirkapı, 2018: 308.

şirketi yönetim yetkisi şirket ortaklarından birine bırakıldığında bu kişi müdür sıfatıyla kişi-organ sayılır. …'' şeklinde içtihatı bulunmaktadır[69].

Limited şirketin şirket sözleşmesinde, şirket müdürünün kim olduğu gösterilmek zorundadır. TTK'daki yeni düzenleme ile şirketin yönetiminin seçim ile işbaşına getirilen temsilci tarafından yahut da ortaklardan biri tarafından yerine getirilmesi gerekmektedir[70].

Müdür, tek kişiden oluşabileceği gibi, birden fazla kişi de müdür olarak atanabilir[71]. Ancak en az bir ortağın müdürler kurulunda bulunması gerekmekte olup, bu da limited şirketin dışarıdan atanmış olan üçüncü bir kişi tarafından tek başına yönetilmesinin ve temsilinin önüne geçmek amaçlı bir düzenlemedir[72].

Bunun yanı sıra, limited şirketin karar organı olan genel kurul, ortak sıfatı bulunsun yahut bulunmasın fark etmeksizin, limited şirketin müdürünün veya müdürlerinin tamamının yönetim hakkını ve temsil yetkisini sınırlama ve hatta müdürü/müdürleri görevden alma yetkisine sahiptir[73].

Limited şirkette müdür ile şirket arasında sözleşmesel bir bağ vardır[74]. Müdüre, limited şirketin bir organı olma niteliği kazandıran şey bu sözleşmesel bağdır[75]. Limited şirket ile müdür arasındaki sözleşme bağının, hizmet sözleşmesi yahut vekâlet sözleşmesi olduğu yönünde farklı görüşler söz konusudur[76]. Çoğunluğun görüşü ise, limited şirket ile müdür arasındaki ilişkinin vekâlet sözleşmesi niteliğinde olduğu yönünde olup, şayet taraflar arasında farklı bir sözleşme belirlenmemişse, vekâlet sözleşmesinin[77] hükümleri uygulama alanı bulacaktır[78].

Yargıtay da bu yönde karar vermiş olup, söz konusu karar, limited şirket ile müdür arasındaki ilişkinin kural olarak, vekâlet sözleşmesi olduğu şeklindedir[79]. Ancak Yargıtay

---

[69] Y. 22. HD., 19.09.2013 T., 2013/22646 E., 2013/19303 K., bkz. Keçeci, 2017: 8, https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 16.04.2021.
[70] Sarıca, 2016: 246.
[71] Poroy vd., 2017: 497-498; Bilgili ve Demirkapı, Şirketler Hukuku Dersleri, 2018: 449.
[72] 6335 sayılı Kanunla yapılan değişiklik öncesi, şayet limited şirkete birden fazla müdür atanmışsa bunlardan en az birisinin yerleşim yerinin Türkiye'de olması zorunlu tutulmuştu (m.628/1). Bu uygulama ile limited şirketin tamamen yurt dışından yönetilmesinin önüne geçmek amaçlanmıştır. Ayrıca müdür/müdürlerin sorumlulukları bakımından da, en az birisinin Türkiye'de yargılanabilmesi sağlanmaya çalışılmıştır.
[73] Bozkurt, 2019: 172.
[74] Yıldız, 2007: 245; Koylu, 2015: 77; Yıldız, 2012: 64.
[75] Bilgili ve Demirkapı, Şirketler Hukuku Dersleri, 2018: 450; Yıldız, 2012: 64; Koylu, 2015: 77.
[76] Pulaşlı, 2020: 818; Karabağ, 2020: 64 vd.
[77] Vekâlet Sözleşmesi hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Aral ve Ayrancı, 2012: 387 vd.
[78] Yaralı, 2011: 56-57; Ekşi, 2019: 50.
[79] ''*… Ortak ve aynı zamanda müdür kendi işini gören kimse durumundadır ve çalışmaları sonuç olarak Sosyal Sigortalar Kanunun 3. maddesinin ilk fıkrasında anılan bağımsız çalışanlarınki ile özdeştir. Ortak ve müdür niteliklerinin ayrı ayrı gözönünde tutulabileceği düşünülse bile, sonuç gene ayrımsızdır. Zira, ortağın müdür olarak çalışmasının dayanağı bulunan Özel Hukuk İlişkisi, Türk Ticaret Kanunu'nda belirlenmemiştir. Bu bakımdan, bu konuda sözü edilen Kanunun 138. Maddesi (TTK m. 126) gereğince Borçlar kanunun 520-541. (TBK m. 620-645) maddelerinin uygulanması gerekir. Borçlar Kanunun 530. Maddesi (TBK m. 630) hükümlerine göre, ortaklığı yöneten ortak ile diğer ortaklar arasındaki ilişkiler, kural olarak "vekâlet"*

kararında da belirtildiği gibi, kural olarak vekâlet sözleşmesi geçerli olmakla birlikte, limited şirket ile müdür arasındaki ilişkinin hizmet sözleşmesi olarak düzenlenmesi de mümkündür.

Limited şirketin zorunlu organlarından birini oluşturan müdürün sayısı bakımından, herhangi bir sınırlama bulunmamaktadır. Limited şirket sözleşmesine konulacak bir hüküm ile bir müdür seçilebileceği gibi, birden fazla müdür seçilerek, limited şirketin yönetim ve temsili müdürler kuruluna da bırakılabilir.

TTK m. 624'de limited şirket müdürünün birden fazla olması ile ilgili düzenleme yapılmış olup, birden fazla müdür olması durumunda, bu müdürlerden biri genel kurul tarafından müdürler kurulu başkanı olarak atanır[80]. Müdürler kurulu başkanı olarak atanan müdürün, limited şirketin ortağı olması şart değildir.

Limited şirket müdürünün tek olması yahut müdürler kurulu başkanı olması arasında herhangi bir ayrım olmaksızın, bu kişi, şirket genel kurulunu toplantıya çağırmaya, genel kurul toplantılarını yürütmeye, tüm açıklama ve ilanları yapmaya yetkilidir. Ancak söz konusu maddede, genel kurulun aksi yönde karar alması yahut şirket sözleşmesinde farklı bir düzenlemenin varlığı durumu saklı tutulmuştur.

Müdürler kurulu başkanı, genel kurulu olağan genel kurul toplantılarına çağırmaya yetkili olup, başkanın, genel kurulu olağanüstü genel kurul toplantılarına çağırabilmesi için müdürler kurulu kararı gerekmektedir[81].

Bunun yanı sıra, daha birçok alanda müdürler kurulu kararının varlığı aranmaktadır. Örneğin; şirket ortaklarından ek ödeme istenmesi, ortaklara bilgi alma ve inceleme haklarının kullandırılması ya şirket için tehlikeli bir durum oluşacak ise bu hakkın kullandırılmaması, TTK m. 623'ün kapsamına girmeyen ticari mümessil ya da ticari vekilin görevden uzaklaştırılması, şirketin borca batık olması durumunda bu hususun mahkemeye bildirilmesi, şirketin yatırımları ile ilgili karar verme, bütçe uygulamalarının belirlenmesi, şirket adına dava açmak, açılmış olan davadan feragat etmek, sulh olmak yahut tahkime gitmek, yani temsil edilen limited şirketin konusunu gerçekleştirmek için yapılacak olan her türlü iş, işlem ve şirket adına alınacak karar gibi[82].

Müdürler kurulunun çoğunlukla karar alacağı TTK m. 624'de düzenlenmiş olmakla, eşitlik halinde müdürler kurulu başkanının oyunun üstün sayılacağı belirtilmiştir. Ancak şirket sözleşmesi ile müdürlerin karar almaları hususunda başka bir düzenleme yapılmış olması da

---

hükümlerine bağlıdır. Ortak- müdürün ücret alması da Borçlar Yasasının 386. Maddesine (TBK m. 502) göre vekilinin ücrete hak kazanmasını olanak bulunduğuna göre hukuki durumda bir değişiklik husule getirmez. …'' YHGK., 28.03.1986 T., 1985/10-339 E., 1986/311 K., bkz. Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 653, https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 18.04.2021.

[80] Çamoğlu, 2020: 188; Tekinalp, 2012: 412; Dal, 2013: 48.

[81] Yıldız, 2012: 71; Çamoğlu, 2020: 188-189.

[82] Yıldız, 2012: 71; Yıldız, 2007: 252.

mümkündür. Kanunda belirtilen çoğunluk kararı, müdürler kurulunun karar alabilmesi için getirilmiş karar yetersayısıdır. Ancak toplantı yetersayısı ile ilgili bir düzenleme mevcut değildir.

Müdürler kurulu kararının varlığı aranmaksızın, başkan tarafından yapılabilecek limited şirketin temel yönetim ile ilgili iş ve işlemleri ise şu şekilde örneklendirilebilinir; limited şirketin defterlerinin tutulması, gerekli tescil ve ilanın yaptırılması, memur ve işçilerin atanması, yıllık rapor ve finansal tabloların düzenlenmesi, limited şirket ortaklarından birinin şirketten çıkma isteğini bildirmesi ya da şirkete karşı haklı nedenle çıkma davası açması durumunda, müdürün bu durumu gecikmeksizin diğer şirket ortaklarına bildirmesi, şirketteki sermaye paylarının geçişlerinin tescili için ticaret siciline başvuruda bulunmak gibi[83].

Tüm bu görevlerinin yanı sıra, limited şirkette müdür olmamasının şirketin fesih nedenlerin birini oluşturduğu göz önüne alınacak olursa, limited şirketin yönetim ve temsilini üstlenen müdürün ne kadar önem arz ettiği daha iyi anlaşılacaktır[84].

1.4.2.2. Müdür Olabilmenin Şartları

Küçük, kısıtlı yahut temyiz kudreti yerinde olmayanlar hak ehliyetine sahip olmaları yeterli olmakla, limited şirkete ortak olabilirlerken, limited şirkette müdür olabilmek için, bazı şartların sağlanması gerekmektedir. Limited şirket müdürünün kısıtlı olmaması ve temyiz kudretine sahip bir reşit olması gerekmekte olup, herhangi bir meslek erbabı olma yahut uzmanlık şartı aranmamaktadır[85].

Bu şartlar öncelikli olarak bulunmakla birlikte, limited şirket müdürünün gerçek kişi veya tüzel kişi olması ile ilgili de bir ayrım söz konusudur[86]. Ancak limited şirket müdürünün tüzel kişi olması durumunda, tüzel kişiyi temsilen bir gerçek kişinin müdür olarak kararlaştırılmış olması gerekmektedir[87].

Ayrıca TTK m. 623/1'in son cümlesindeki düzenlemede, ''En azından bir ortağın, şirketi yönetim hakkının ve temsil yetkisinin bulunması gerekir.'' denilmektedir. Bu da limited şirket müdürünün/müdürlerinin en az birisinin şirket ortaklarından olması şeklinde bir zorunluluğun mevcut olduğu anlamına gelmektedir[88]. Bir diğer şart ise, limited şirket müdürünün, müdür olabilmek için, seçilmesine engel halinin bulunmaması gerekmektedir.

---

[83] Yıldız, 2012: 70; Yıldız, 2007: 252.
[84] Yıldız, 2007: 245.
[85] Çamoğlu, 2020: 169; Poroy vd., 2017: 499; Yaralı, 2011: 66-67.
[86] Can, Şirketler Hukuku, 2017: 241.
[87] İsmailoğlu, 2007: 9; Çamoğlu, 2020: 169; Bahtiyar, 2020: 446.
[88] Karaahmetoğlu, 2018: 27; Bozkurt, 2019: 172

1.4.2.2.1. Gerçek veya Tüzel Kişi Olma

Limited şirket müdürü olabilmek için, her ne kadar kanuni bir düzenleme mevcut değilse de, limited şirketler için, anonim şirket hükümlerine yapılan atıf nedeni ile kural olarak temsilcinin, tam ehliyetli gerçek bir kişi olması gerekir[89] (TTK m. 359). Bunun yanı sıra, TTK'daki düzenleme ile tüzel kişilerin de müdür olabilmeleri mümkündür[90]. Ancak tüzel kişilerin müdür olabilmesi için, tam ehliyetli gerçek bir kişinin bu tüzel kişiliği temsil etmesi şartı vardır[91]. Yargıtay da verdiği bir kararında, yönetim kuruluna seçilecek kişinin tam ehliyetli olması gerektiğini belirtmektedir[92]. Tüzel kişinin müdür olması durumunda, tam ehliyetli gerçek bir kişinin bu tüzel kişiliği temsil etmesinin şart koşulmasının nedeni, sorumluluk bakımından kişilerin karşılarında muhatap bulabilmeleri amacıdır.

Poroy/Tekinalp/Çamoğlu'nun da savunduğu görüşe göre, tüzel kişilerin de limited şirket müdürü olabilmeleri mümkündür[93]. Ancak tüzel kişilerin müdür olabilmeleri ile ilgili husus, her ne kadar TTK'da düzenlenmiş ise de doktrinde tartışmalıdır. Bu tartışmalar, tüzel kişilerin hak ehliyetlerinin gerçek kişilerin hak ehliyetlerinden farklı olması ve temsil yetkisinin kullanılırken, tüzel kişilerin hak ehliyetlerinin yeterli olmayacağı şeklindedir[94].

Tüzel kişinin müdür olduğu durumda, tüzel kişiliği temsil edecek gerçek bir kişinin tüzel kişilik tarafından seçilmesi gerekmekte olup, bu kişinin tek bir kişi olması ve ticaret siciline tescil ve ilan edilmesi gerekmektedir[95].

Ayrıca yabancıların limited şirket müdürü olmasını yasaklayan herhangi bir düzenleme de mevcut olmadığı için, yabancılar da limited şirket müdürü olabilirler[96]. Yabancı müdürlerden en az birinin yerleşim yerinin Türkiye'de bulunması ve bu müdürün tek başına imza yetkisine sahip olması ile ilgili müdürlerin yerleşim yeri kenar başlıklı TTK m. 628, 26.06.2012 tarihli 6335/43 m. ile mülga olmuştur[97].

1.4.2.2.2. En Az Birisinin Şirket Ortağı Olma Zorunluluğu

TTK m. 623/1'in son cümlesindeki düzenlemede, ''En azından bir ortağın, şirketi yönetim hakkının ve temsil yetkisinin bulunması gerekir.'' denilmektedir.

---

[89] Ayhan vd., 2021: 436; Çamoğlu, 2020: 169; Yıldız, 2007: 249.
[90] Çamoğlu, 2020: 169; Tekinalp, 2012: 413.
[91] Karabağ, 2020: 69; Dal, 2013: 49.
[92] Y. 11. HD., 05.12.1986 T., 1986/6762 E., 1986/6565 K., bkz. Keçeci, 2017: 37-38, https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 18.04.2021.
[93] Çamoğlu, 2020: 169; Yaralı, 2011: 67-68; Poroy vd., 2017: 499.
[94] Karaahmetoğlu, 2018: 37.
[95] Ayhan vd., 2021: 436; Çamoğlu, 2020: 169; Poroy vd., 2017: 499; Yaralı, 2011: 69; Yavuz, 2013: 184.
[96] Yaralı, 2011: 67.
[97] Bahtiyar, 2020: 446; Ekşi, 2019: 44-45.

Limited şirket müdürünün tek olması durumunda onun, limited şirketin temsilinin birden fazla müdürden yani müdürler kurulundan oluşması durumunda ise, müdürler kurulundaki müdürlerden en az birinin, limited şirket ortağı sıfatına haiz olması gerekmektedir[98].

1.4.2.2.3. Seçilme Engellerinin Olmaması

TTK m. 359/4'de; ''Üyeliği sona erdiren sebepler seçilmeye de engeldir.'' şeklindeki düzenleme limited şirketteki müdürlerin müdürlük sıfatını sona erdiren hallerin varlığı, müdür seçilmelerine de engel oluşturmaktadır. Örneğin bu hallerden biri 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun ticaret ve diğer kazanç getirici faaliyetlerde bulunma yasağı kenar başlıklı 28. maddesine göre, memurluğun limited şirket müdürü olmaya engel olduğu yönündedir[99].

1.4.2.3. Müdür Sıfatının Kazanılması

Limited şirketlerdeki özden organ ilkesi[100] terk edilerek, bu ilke yerine seçilmiş yönetim organı ilkesi[101] kabul edilmiştir[102] (TTK m. 623/1). Bu nedenle de limited şirkette müdür sıfatının kazanılması şirket sözleşmesi ile ya da şirketin genel kurul kararıyla, kararlaştırılan kişinin müdür olarak atanması ile mümkün olmaktadır[103].

Yargıtay da verdiği bir kararda, özden organ ilkesinin terk edildiğine dikkat çekmiştir[104].Ayrıca Yargıtay limited şirket müdürünün, ortaklar kurulu kararı ile seçilmesi ya

---

[98] Ayhan vd., 2021: 434; Çamoğlu, 2020: 167; Yıldız, 2012: 63.
[99] Çamoğlu, 2020: 169; Ekşi, 2019: 47; Keçeci, 2017: 44.
[100] Özden Organ İlkesi: Tüm ortakların şirketi birlikte yönetmesi anlamına gelmektedir. Bu ilke, hem idareyi hem de temsili kapsamaktadır. (Ayrıntılı bilgi için bkz. Karaahmetoğlu, 2018: 63 vd.;Poroy vd., 2000: 882 vd.)
[101] Seçilmiş Yönetim Organı İlkesi: Şirketin yönetiminin, şirket ortağı olsun yahut olmasın, bir seçim sonucu, seçilmiş kişilerce yerine getirilmesi anlamına gelmektedir. Bu ilke ile yönetim ve temsil yetkisinin şirket sözleşmesi ile ortak olmayan kişilere bırakılmasına olanak tanınmıştır. Ancak TTK m. 623/1-son cümlesi saklı tutulmaktadır. (Ayrıntılı bilgi için bkz. Karaahmetoğlu, 2018: 63 vd.)
[102] Çamoğlu, 2020: 166; Bahtiyar, 2020: 443; Tekinalp, 2012:334; Ekşi, 2019: 29.
[103] Ayhan vd., 2021: 434; Yaralı, 2011: 70.
[104] *''... Karardan sonra yürürlüğe giren 6102 sayılı TTK, limited şirketin temsil ve ilzama yetkili organı olan müdürler düzenlemesinde mülga 6762 sayılı TTK'nın sisteminden farklı şekilde 'özden organ' ilkesinden vazgeçmiş, başka bir ifadeyle yönetim ve temsilin ortaklar için hem hak hem de borç olması kuralından ayrılmış, 623 ve devamı maddelerinde limited şirket müdürünün ancak ana sözleşmeyle veya şirket genel kurul kararıyla atanmasını zorunlu hale getirmiştir.6103 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkındaki Kanun'un 3. maddesi hükmüne göre, tarafların iradelerinden bağımsız olarak, kanunla düzenlenen hukukî ilişkilere, bunlar Türk Ticaret Kanunu'nun yürürlüğe girmesinden önce kurulmuş olsalar bile, Türk Ticaret Kanunu hükümleri uygulanır. Öte yandan, aynı yürürlük Kanun'un 25/1. maddesi hükmü uyarınca Türk Ticaret Kanunu'nun yürürlüğe girdiği tarihte görevde bulunan anonim şirket yönetim kurulları ile limited şirket müdürleri, görevden alınmaları veya yönetim kurulu üyeliğinin başka bir sebeple boşalması hali hariç, sürelerinin sonuna kadar görevlerine devam ederler. Ancak, tüzel kişinin temsilcisi olarak üye seçilmiş bulunan gerçek kişinin, Türk Ticaret Kanunu'nun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde istifa etmesi, onun yerine tüzel kişinin ya da başkasının seçilmesi gerekir. Tüm ortakların hep birlikte müdür sıfatıyla şirket işlerini idare ve şirketi temsil ettiği limited şirketlerde de aynı üç aylık süre içinde Türk Ticaret Kanunu'nun 623. maddesi hükmünün gereği yerine getirilir. ...''* Y. 11. HD., 04.02.2014 T., 2012/9915 E., 2014/1889 K., bkz. Keçeci, 2017: 12, https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 18.04.2021.

da şirket sözleşmesi ile atanması şeklinde, müdür sıfatının kazanılacağı hususunda hüküm oluşturmuştur[105].

Yargıtay bir başka kararında ise, genel kurul tarafından müdür atanamaması halinde, limited şirket ortaklarının mahkemeye başvuru yaparak kayyım atanmasını talep edebileceklerini kararlaştırmıştır[106].

1.4.2.3.1. Şirket Sözleşmesi ile

Limited şirketin sözleşmesinde müdürlerin adları, soyadları, unvanları, vatandaşlıkları açıkça yazmak zorundadır. Bu hususlar şirket sözleşmesinin zorunlu kayıtlarındandır[107].

Ayrıca limited şirketin temsili ve yönetimi konusundaki düzenleme şirket sözleşmesi ile yapılır ve şirketin temsili ve yönetimi, müdür sıfatını taşıyan kişiye, müdürün birden fazla olması durumunda ise müdürler kuruluna bırakılır[108].

Şirket sözleşmesinde, müdürün yahut müdürlerin kim olacağının düzenlenmiş olması demek, seçilmiş yönetim ilkesinin benimsendiğini göstermektedir[109].

Ayrıca limited şirkette tüm ortakların müdür olabilmesi için herhangi bir yasak söz konusu olmamakla, tüm şirket ortaklarının müdür olabilmesi için tek şart, bunun şirket sözleşmesinde açıkça yazılması ve bu şekilde bir düzenleme yapılmış olmasıdır.

---

[105] *‘’…Dava, 31.08.2012 tarihli ortaklar kurulunun 5 nolu kararının iptaline ilişkindir, yeni 6102 sayılı TTK uyarınca limited şirketin yönetimi ve temsili şirket sözleşmesi ile düzenlenir. Bu çerçevede şirketi yönetme ve temsil yetkisi, müdür sıfatını taşıyan bir veya birden fazla ortağa veya tüm ortaklara yada üçüncü kişilere verilebilir. 6102 sayılı TTK'da, 6762 sayılı TTK m. 540/1 bulunmadığından ortakların kendiliğinden müdür sıfatını kazanması da söz konusu değildir. Artık müdür sıfatını elde edebilmek için ya şirket sözleşmesiyle atanmak veya ortaklar kurulu kararı ile seçilmiş olmak gerekir. Şirket müdürünün ortaklar arasından seçilmesi zorunlu değildir, ortak olmayan kişiler de şirket müdürü olabilir (TTK m. 623/1). Ancak her durumda en azından bir ortağa, şirketi yönetim hakkı ve temsil yetkisi verilmiş olmalıdır. Ayrıca yeni Kanun tüzel kişinin şirketlerde yönetici olabilmesine imkan sağlamıştır. Şirket müdürlerinden biri, bir tüzel kişi olduğu takdirde, bu görevi tüzel kişi adına yerine getirecek bir gerçek kişinin, müdür tüzel kişice belirlenmesi gerekir (TTK m. 623/2).Bu açıklamadan sonra somut olaya gelindiğinde, davacının yetkisinin kaldırılmasına ve şirkete yeni müdür atanmasına ilişkin olağanüstü ortaklar kurulu toplantısının, 6102 sayılı Yasa'nın yürürlüğe girmesinden sonra, 31.08.2012 tarihinde yapıldığı, buna rağmen, şirket ortaklarından en azından birine şirketin yönetim hakkı ve temsil yetkisinin verilmesine ilişkin TTK m. 623/1'de belirlenen kurala uyulmadığı anlaşılmaktadır. 6103 sayılı Yasa'nın 25. maddesi de göz önüne alınarak, TTK m. 623/1'in somut olaya uygulanma olanağı ve sonucu tartışılmaksızın davanın reddine karar verilmesi doğru olmamış bozmayı gerektirmiştir. …’’*Y.11. HD., 26.12.2013 T., 2013/4767 E., 2013/23528 K., bkz. Keçeci, 2017: 26, https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 18.04.2021.

[106] Y. 11. HD., 24.02.2012 T., 2012/10809 E., 2012/2614 K., bkz. Keçeci, 2017: 27, https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 18.04.2021.

[107] Keçeci, 2017: 22.

[108] Bilgili ve Demirkapı, 2018: 308-309.

[109] Karaahmetoğlu, 2018: 63 vd.; Bilgili ve Demirkapı, Şirketler Hukuku Dersleri, 2018: 451.

1.4.2.3.2. Genel Kurul Kararı İle

Şirket sözleşmesi ile atanan müdürün yahut müdürler kurulunun görevinin ne zaman sona ereceği düzenlenebilecek ve belli bir süre için atanabileceklerdir[110]. Bu süre sona erdiğinde müdürün görevi de sona erecektir[111].

Belli bir görev süresi öngörülmediğinde ise, süresiz bir atamanın varlığından bahsedilecektir[112]. Çünkü TTK'da müdürün belirsiz süreli atanması durumunda görevinin nasıl sona ereceği ile ilgili herhangi bir düzenleme mevcut değildir[113]. Süresiz atanma durumunda, müdürün görevi istifa, azil başta olmak üzere, kanunda yahut şirket sözleşmesinde düzenlenen nedenlerden birinin varlığı ile de sona erecektir.

Şirket sözleşmesi ile atanan müdürün görevi her ne şekilde sona ererse ersin, şirkete, genel kurul tarafından tekrar bir müdür seçilmek zorundadır[114]. Çünkü genel kurulun devredilemez yetkilerinden biri de şirkete müdür seçmektir[115].

Genel kurulun şirkete müdür seçebilmesi için ise, şirket sözleşmesi ile atanan müdürün mutlaka görevinin sona ermiş olması gerekmektedir. Ancak bu şartla, genel kurulun müdür seçmesi söz konusu olabilir. Aksi halde, şirket sözleşmesi ile atanan müdür görevini ifa ederken, genel kurul müdür seçemez[116].

1.4.2.4. Müdürün Çalışma Yöntemi

Limited şirkette müdürün, yönetim ve temsil yetkisinin yanı sıra, şirket genel kurulunun toplantıya çağrılması, genel kurul toplantılarının yürütülmesi, tüm açıklamaları ve ilanları yapma yetkisi de bulunmaktadır. Ancak tüm açıklamaları ve ilanları yapma konusunda, şirket sözleşmesinde yapılan bir düzenleme ile yahut genel kurulun aldığı karar ile müdürün bu konudaki yetkisi kaldırılabilir.

Limited şirkette birden fazla müdür varsa yani müdürler kurulu söz konusu ise, şirket genel kurulu tarafından bu kurulun başına bir tane müdürler kurulu başkanı atanır. Bu başkanın şirketin ortağı olup olmamasının bir önemi bulunmaz. Müdürün sahip olduğu yönetim ve temsil yetkisine, şirket genel kurulunun toplantıya çağrılması, genel kurul toplantılarının yürütülmesi, tüm açıklamaları ve ilanları yapma yetkisine, müdürler kurulu başkanı da sahiptir[117]. Yine aynı şekilde, şirket sözleşmesinde yapılan bir düzenleme ile yahut

---

[110] Can, Şirketler Hukuku, 2017: 242-243; Ayhan vd., 2021: 435.
[111] Ekşi, 2019: 62.
[112] Karabağ, 2020: 69.
[113] Bahtiyar, 2020: 444.
[114] Çamoğlu, 2020: 170; Karaahmetoğlu, 2018: 66; Yıldız, 2007: 246.
[115] Pulaşlı, 2020: 818; Yıldız, 2012: 63.
[116] Yıldız, 2007: 247.
[117] Bilgili ve Demirkapı, Şirketler Hukuku Dersleri, 2018: 455.

genel kurulun aldığı bir karar ile müdürler kurulu başkanının tüm açıklamaları ve ilanları yapma konusundaki yetkisi kaldırılabilir.

Kanunda, müdürlerin toplantı yetersayıları ile ilgili bir düzenleme yapılmamışken, karar yetersayıları ile ilgili düzenleme yapılmıştır. Limited şirkette birden fazla müdür olması durumunda, çoğunlukla karar alınacak olup, eşitlik söz konusu olursa da müdürler kurulu başkanının oyu esas alınacaktır[118]. Ancak şirket sözleşmesinde yapılacak bir düzenleme ile müdürlerin karar almaları konusunda değişiklik yapılabilir. Ayrıca müdürün yahut müdürler kurulunun aldığı kararların geçerli olabilmesi için, bu kararların karar defterine yazılması ve müdür yahut müdürler tarafından imzalanması gerekmektedir.

Müdürler kurulu toplantılarının elektronik ortamda yapılması mümkün olup bu husus TTK m. 1527'de düzenlenmiştir. Söz konusu düzenlemeye göre, müdürler kurulu toplantılarının tamamen elektronik ortamda yapılabilmesi mümkünken, müdürler kurulu üyelerinin bazıları fiziken bazıları da elektronik ortam aracılığıyla toplantılara katılabilirler. Ancak elektronik ortam vasıtasıyla toplantı yapılabilmesi için, bu hususun şirket sözleşmesinde hüküm altına alınmış olması gerekmektedir.

1.4.2.5. Müdürün Kararlarının Geçerliliği

TTK'nın 644. maddesinin 1. fıkrasının c bendinde belirtildiği üzere, anonim şirketin yönetim kurulu kararlarının butlanı hakkındaki 391. madde, limited şirket müdürlerinin kararları için de uygulanacaktır[119]. Bu düzenlemeye göre, limited şirket ortakları, müdür/müdürlerin kararlarına karşı iptal davası açamayacaklardır ancak mahkemeden, batıl olan kararların tespit edilmesini talep edebileceklerdir. Bu tespit davası, hukuki yararı bulunan ilgililer tarafından, belli bir süreye tabi olmaksızın açılabilecektir.

TTK m. 391'de, özellikle hangi kararların batıl olduğu tek tek belirtilmek suretiyle sayılmıştır. Batıl kararlar özellikle, eşit işlem ilkesine aykırı olan, limited şirketin temel yapısına uymayan veya sermayenin korunması ilkesini gözetmeyen, pay sahiplerinin, özellikle vazgeçilmez nitelikteki haklarını ihlal eden veya bunların kullanılmalarını kısıtlayan ya da güçleştiren, diğer organların devredilemez yetkilerine giren ve bu yetkilerin devrine ilişkin kararlardır[120].

---

[118] Bozkurt, 2019: 172; Çamoğlu, 2020: 188; Tekinalp, 2012: 412; İsmailoğlu, 2007: 16.
[119] Çamoğlu, 2020: 189; Bilgili ve Demirkapı, 2018: 315.
[120] Yıldız, 2007: 253-254.

1.4.2.6. Müdürün Görev ve Yetkileri

Limited şirkette müdürün yetkili ve görevli olduğu alan, şirketin yönetim ve temsilidir[121]. Limited şirketin yönetim yetkisini, şirketin temsil ile ilgili işlemler dışında kalan, şirket sözleşmesinde düzenlenmiş olan hususları doğrudan doğruya yahut dolayısıyla ilgilendiren, şirketin idaresine ilişkin iç iş ve işlemler oluşturmaktadır[122].

Limited şirketin temsil yetkisini ise, limited şirketin üçüncü kişilere karşı borçlanmasını yahut üçüncü kişilerden alacaklı olmasını ifade eden yazılı ve sözlü her tür sözleşmenin düzenlenmesi ve takibi oluşturmaktadır. Ayrıca limited şirket müdürlerinin temsil yetkilerini kullanırken işlediği haksız fiillerden doğan sorumlulukları da temsil kavramının içindedir (TTK m. 632).

TTK m. 625'de, limited şirket müdürlerinin yönetim yetkileri, bu yetkilerin devredilemez ve vazgeçilemez nitelikte oldukları belirtilmek suretiyle, tek tek sayılmıştır[123]. TTK m. 629'da ise, limited şirket müdürlerinin temsil yetkisinin kapsamı, sınırlandırılması ile ilgili anonim şirket hükümlerine atıf yapılmak suretiyle düzenleme yapılmıştır[124].

1.4.2.6.1. Yönetim Yetkisi ve Görevi

TTK m. 625'de hüküm altına alındığı üzere, kanun ve şirket sözleşmesinde genel kurulun yetkili kılınmadığı tüm konularda, limited şirket müdürleri yetkilidir[125]. Yani limited şirketin işletme konusunun elde edilmesi ve yönetiminin sağlanması için yapılması gereken her türlü işlemi yapma ve bu süreçte de kararları alma yetkisi tamamen müdürlerin yetkisindedir.

TTK'nın aynı maddesinde müdürlerin devredemeyecekleri ve vazgeçemeyecekleri görevlerinin ve yetkilerinin neler olduğu sınırlı sayı prensibi ile tek tek sayılmıştır. Bu görev ve yetkiler şu şekildedir:

a) Şirketin üst düzeyde yönetilmesi ve yönetimi ve gerekli talimatların verilmesi.

b) Kanun ve şirket sözleşmesi çerçevesinde şirket yönetim örgütünün belirlenmesi.

c) Şirketin yönetimi için gerekli olduğu takdirde, muhasebenin, finansal denetimin ve finansal planlamanın oluşturulması.

d) Şirket yönetiminin bazı bölümleri kendilerine devredilmiş bulunan kişilerin, kanunlara, şirket sözleşmesine, iç tüzüklere ve talimatlara uygun hareket edip etmediklerinin gözetimi.

---

[121] Çamoğlu, 2020: 179; Bozkurt, 2019: 172-173; Can, Şirketler Hukuku, 2017: 243.
[122] Yaralı, 2011: 73.
[123] Ekşi, 2019: 75 vd.; Çamoğlu, 2020: 180 vd.; Sarıca, 2016: 246.
[124] Çamoğlu, 2020: 181; Tekinalp, 2012: 416; İsmailoğlu, 2007: 23.
[125] Bozkurt, 2019: 173; Pulaşlı, 2020: 820-821.

e) Küçük limited şirketler hariç, risklerin erken teşhisi ve yönetimi komitesinin kurulması.

f) Şirket finansal tablolarının, yıllık faaliyet raporunun ve gerekli olduğu takdirde topluluk finansal tablolarının ve yıllık faaliyet raporunun düzenlenmesi.

g) Genel kurul toplantısının hazırlanması ve genel kurul kararlarının yürütülmesi.

h) Şirketin borca batık olması hâlinde durumun mahkemeye bildirilmesi.

Limited şirket müdürlerinin devredilemez ve vazgeçilemez görev ve yetkileri, TTK m. 625'in gerekçesine göre sınırlı şekilde sayılmaktadır. Ancak kanunun açık düzenlemesi ile ya da işin niteliği gereği limited şirket müdürlerinin devredilemez ve vazgeçilemez görev ve yetkilerine yenilerinin eklenmesi mümkündür[126].

Limited şirket müdürleri bu devredilemez ve vazgeçilemez görev ve yetkilerini, şirket sözleşmesinde yapılacak bir düzenleme ile yahut alınacak bir kararla şirket genel kuruluna veya kurulan herhangi bir kurula ya da komiteye devredemezler. Ayrıca müdürler, bu görev ve yetkilerinden feragat da edemezler[127].

TTK m. 625/2'de hüküm altına alındığı şekli ile müdürlerin aldıkları bazı kararları ve münferit sorunları, genel kurulun onayına sunması gerektiği şeklinde, şirket sözleşmesinde düzenleme yapılabilir. Ancak bu onay işlemi müdürlerin sorumluluğunu bertaraf edici yahut sınırlandırıcı bir etki yaratmaz[128]. TBK m. 51 ve TBK m. 52'de düzenlenen haksız fiillerden doğan borç ilişkilerinde tazminatın belirlenmesi ve indirilmesi hükümleri saklıdır.

TBK'nın ilgili maddelerine göre, meydana gelen zarar tazmin edilirken, zarar görenin, söz konusu zararın meydana gelmesindeki yahut artmasındaki etkisi yani kusuru göz önüne alınacak olup, tazminatın indirilmesi hatta tamamen kaldırılması bile gündeme gelebilecektir[129]. Bu kusurun kasten yahut ihmali davranışla gerçekleşmiş olması, limited şirket müdürünün sorumluluğuna gidilmesi bakımından herhangi bir fark içermez. Yani kast yahut ihmal olsa da müdürün kusurundan sorumluluğu olacaktır. Ancak kasten yahut ihmalen zarar meydana getirme durumu, kusurun oranını belirlenerek tazminata hükmedilmesi safhasında etkili olacaktır[130].

---

[126] Karabağ, 2020: 133.
[127] Bilgili ve Demirkapı, Şirketler Hukuku Dersleri, 2018: 457.
[128] Yıldız, 2012: 65.
[129] TBK m. 51 - Tazminat-Belirlenmesi - *''(1)Hâkim, tazminatın kapsamını ve ödenme biçimini, durumun gereğini ve özellikle kusurun ağırlığını göz önüne alarak belirler. (2)Tazminatın irat biçiminde ödenmesine hükmedilirse, borçlu güvence göstermekle yükümlüdür.''*
TBK m. 52 - Tazminat-İndirilmesi - *''(1)Zarar gören, zararı doğuran fiile razı olmuş veya zararın doğmasında ya da artmasında etkili olmuş yahut tazminat yükümlüsünün durumunu ağırlaştırmış ise hâkim, tazminatı indirebilir veya tamamen kaldırabilir.(2) Zarara hafif kusuruyla sebep olan tazminat yükümlüsü, tazminatı ödediğinde yoksulluğa düşecek olur ve hakkaniyet de gerektirirse hâkim, tazminatı indirebilir.''*
[130] Tekinalp, 2012: 405.

TTK m. 625/2'de, limited şirket müdürünün sorumluluğu ile ilgili yapılan düzenlemenin gerekçesi şu şekildedir: *''İkinci fıkra hükmü, ortakları da ilgilendiren veya yönetimin onlardan destek almak gereksinimi duyduğu konularda onlara bunu sağlamak amacıyla öngörülmüştür. Hüküm, duraksamaya sebep olan kararların alınmasında ortaklar, yani genel kurul ile yönetim arasındaki uyumu sağlama yönünden de yararlı olacaktır. Tasarıya yeni giren bu mekanizmanın özellikle büyük limited şirketlerde, önemli bir gereksinime cevap vereceği de muhakkaktır. Ancak genel kurulun onayına rağmen sorumluluğun müdürlerde olduğu hükümde açıkça belirtilerek, işlevler ayrılığı, sorumluluk yetkiye bağlıdır ilkesinin gereğine uygun hareket edilmiştir. Zorunlu olmayan onayı aramak, yetkiden doğan sorumluluğu kaldıramaz.''*

Gerekçede de belirtildiği üzere işlevler ayrılığı ilkesi uyarınca, limited şirkette alınan kararın genel kurul tarafından konuşulup onaylandıktan sonra alınmış olması, müdürün sorumluluğunu ortadan kaldırmaz. Limited şirket müdürünün sorumluluğuna istinaden açılacak olan sorumluluk davasında, şirket, pay sahipleri ve alacaklılar davacı sıfatına sahip olacaklardır.

Ancak TTK m. 625/2'nin TBK m. 51 ve TBK m. 52'nin hükümlerini saklı tutması nedeni ile sorumluluk davasında, limited şirket müdürünün kendisini, davaya konu edilen kararı öncelikle genel kurula sunduğu ve genel kuruldan onay aldığı şeklinde yaptığı açıklama ile savunması mümkün olabilecektir[131].

1.4.2.6.2. Temsil Yetkisi

Temsil[132], bir kimsenin adına hukuki işlem yapmaya denmekle, yapılan bu hukuki işlemden doğan hüküm ve sonuçlar, adına hukuki işlem yapılan kişinin hukuk alanı üzerinde doğar. Temsil kavramı, doğrudan doğruya ve dolaylı temsil, aktif ve pasif temsil, iradi ve kanuni temsil olarak çeşitli gruplara ayrılabilir[133]. Kanuni temsilde temsil yetkisi kanundan doğarken, iradi temsilde ise temsil yetkisi temsil edilen kişinin iradesinden doğmaktadır[134].

Limited şirket müdürlerinin şirketi temsil konusundaki durumlarını değerlendirdiğimizde ise, tüzel kişi aleyhine açılan yahut tüzel kişinin açtığı davanın tarafı olarak tüzel kişinin bir avukat yardımı ile temsil edilmesi durumunda iradi temsil, tüzel kişi tarafından açılan yahut tüzel kişiye açılan davanın tüzel kişinin temsile yetkili organı tarafından takip edilmesi durumunda ise kanuni temsilin söz konusu olduğu görülecektir[135].

---

[131] Dal, 2013: 52; Yıldız, 2012: 65-66.
[132] Temsil Kavramı hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Kılıçoğlu, 2019: 303 vd.
[133] Akıncı, 2011: 124.
[134] Eren, 2020: 486; Akıncı, 2011: 127.
[135] Yaralı, 2011: 57-58, 77-78.

Tüzel kişilerde ise kanuni temsil, kanuni temsilci adı verilen kişilerce yerine getirilmekte olup, bu yetki, kanundan doğan temsil yetkisini ifade etmekte olup, kişi de kanunun kendisine tanıdığı sınırlar çerçevesinde temsil yetkisini ifa edebilmektedir[136]. Limited şirketlerde kanuni temsilcinin kim olduğu ile ilgili düzenlemelere dayanarak, kanuni temsilcinin kanundan doğan temsil yetkisinin kapsamı, sınırları, şartları, sonuçları hakkında bilgi sahibi olmaktayız.

Ayrıca kanuni temsilcinin, kanunun kendisine tanıdığı temsil yetkisini ifa ederken gerek kusurları ile sebebiyet verdiği gerekse kusursuz olarak neden olan zararlardan ne ölçüde sorumlu tutulacağı kanunda düzenlenmiştir[137].

TTK m. 629'da, temsil yetkisinin kapsamı, sınırlandırılması ile ilgili düzenlemeler için anonim şirketlerle ilgili kanun maddelerine atıf yapılmıştır. Atfa konu maddeler TTK m. 370-373 arasında yer almakta olup, bu maddelerde temsil yetkisi, temsil yetkisinin kapsamı ve sınırları, imza şekli, tescil ve ilan ile ilgili hususlar belirtilmiştir[138].

Kural olarak, limited şirketlerde çift imza ilkesi geçerli olduğu için limited şirket müdürünün çift imza atması gereken durumlarda, tek imza atmış olması, yapılan işlem bakımından yetkisiz temsil söz konusu olacaktır. Bu nedenle de yapılan işlem, şirketi bağlayıcı nitelikte olmayacaktır. Yargıtay'ın bir kararında da belirtildiği üzere, tek imza ile atılan kambiyo taahhüdü şirketi bağlamayacaktır. Ancak bu imzayı atan müdürün şahsi sorumluluğu söz konusu olacaktır[139].

Çift imza kuralının sadece kambiyo senetlerinin düzenlenmesi için değil, kambiyo senedinin üzerinde sonradan yapılan değişikliklerin parafı için de geçerli olduğunu kabul eden Yargıtay kararları mevcuttur[140].

---

[136] Karaahmetoğlu, 2018: 121.
[137] Yaralı, 2011: 60-61.
[138] Çamoğlu, 2020: 196 vd.;Pulaşlı, 2020: 819; Yıldırım, 2007: 97-98.
[139] *''... 14.11.1985 tarihli ortaklar kurulu kararından ve Ankara Ticaret Sicil Memurluğunun 20.12.1988 tarih ve 6873 sayılı yazısından anlaşıldığına göre, Tarım Sanayi Ltd. Şirketini temsile M. Çeliksoy ve T. Yücel müşterek imza ile yetkilidir. Oysa, takip dayanağı senette sadece M. Çeliksoy'un imzası olduğu tartışmasızdır. M. Çeliksoy'un yetkisi olmaksızın imza attığı anlaşılmaktadır. TTK'nın 590'ıncı (TTK m. 678) maddesine göre, yetkisiz imza sahibi o senetten dolayı bizzat sorumludur. Bu nedenle, borçlu M. Çeliksoy'un itirazının kabulü doğru değildir. ...''* Y. 12. HD., 25.01.1991 T., 1991/14177 E., 1991/761 K., bkz. Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 687-688, https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 18.04.2021.
[140] *''... İcra takibinin dayanağı olan çekin keşide tarihinin başlangıçta 23.11.2004 olarak yazılmasından sonra, bu tarihin çizilerek 23.12.2004 tarihinin yeniden yazıldığı ve sonrasında bu tarihin yerine yazılan 23.01.2005 keşide tarihine göre çekin muhatap bankaya ibraz edildiği görülmektedir. Her iki düzeltmede de bir kişiye ait paraf imzası vardır.Borçlunun icra mahkemesine verdiği itiraz dilekçesinde (borçlu şirketin temsil ve ilzamı için iki imzanın gerekli bulunmasına rağmen, keşide tarihlerindeki düzeltmelerin tek bir paraf imzası ile yapıldığı) açıkça ifade edilmiştir. Çekteki paraf imzasına karşı çıkılmamakla beraber, ikinci bir imzanın gerekli olduğu iddia edilerek, ibraz tarihine esas alınacak düzeltmenin geçerli olmadığı ileri sürülmektedir. Bu iddianın doğruluğu tespit edildiği takdirde çekin yasal süresinde muhatap bankaya ibraz edilmediği sonucu ortaya çıkacak ve takibin iptaligerekecektir.Bu durumda, mahkemece yapılacak iş, borçlu şirketi temsil ve ilzama yetkili olanlar yöntemince belirlenerek sonucuna göre bir karar verilmesinden ibarettir. Eksik inceleme ile yazılı*

Temsil yetkisi ile ilgili olarak Yargıtay verdiği bir kararda, limited şirket müdürünün bir kişiye, ortaklık adına vekâlet vermesi ve o kişinin, limited şirket adına icra dairesine başvurması durumunda, söz konusu talebin reddedilmesine hükmetmiştir[141]. Çünkülimited şirket müdürünün vekâlet verdiği kişinin tek başına şirketi temsil yetkisi bulunmamaktadır. Bu nedenle verilen vekâlet de geçersiz olacaktır.

Limited şirketlerde temsil yetkisi kullanılırken, genel olarak çift imza kuralı geçerli olmakla, şirket tek müdürle temsil ediliyorsa, temsil yetkisinin tek imza ile kullanılması da mümkündür[142].Ancak birden fazla müdürün olduğu bir limited şirket söz konusu ise, temsil yetkisi çift imza ile sağlanacaktır[143]. Buna karşın, şirket sözleşmesine konulacak olan bir madde ile limited şirkette birden fazla müdür olsa da tek imza sisteminin kararlaştırılması mümkündür[144]. Çamoğlu ise, tek imza ile temsil yetkisinin kullanılacağı durumda, bu hususun şirket sözleşmesinde belirtilmesinin gerekmediğini savunmaktadır[145].

Limited şirket adına imza atan yetkililer, şirket unvanı altında bu yetkiyi kullanırlar ve şirket adına imza atarlar[146]. Ayrıca şirket adına düzenlenen belgelerde şirketin merkezinin, sicile kayıtlı olduğu yerin ve sicil numarasının bulunması gerekmektedir[147].

Şirketin temsilinde yetkili olan kişileri ve bu kişilerin temsil şekillerini gösteren kararın noterce onaylanmış suretinin tescil ve ilan edilmesi için ticaret siciline verilmesi de limited şirket müdürlerinin temsil yetkileri arasındadır[148]. Ticaret siciline, limited şirketin temsil yetkisi ile ilgili tescil yapıldıktan sonra, yetkili kişilerin seçilmelerine yahut atanmalarına ilişkin herhangi bir hukuki sakatlık, şirket tarafından üçüncü kişilere karşı ileri sürülmesi durumu, ancak ve ancak bu hukuki sakatlığın üçüncü kişiler tarafından bilindiğinin ispat edilmesi ile mümkündür[149].

şekilde hüküm tesisi isabetsizdir. …'' Y. 12. HD., 31.03.2006 T., 2006/3423 E., 2006/6661 K., bkz. Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 688-689, https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 18.04.2021.

[141] *''… İcra takibinin tarafı Öz Ltd. Şti.'dir. şirketi münferiden temsile yetkili A. Şirin tarafından H. Şirin'e verilen 07.11.2001 tarihli vekaletnameye dayalı olarak bu şahıs Merciye başvuruda bulunmuştur. Adı geçenin şirketi temsil yetkisi olmadığı gibi, avukat da değildir. Bu nedenle, takipte taraf olmayan şahsın başvurusu üzerine Mercice istemin bu yönden reddi gerekirken, işin esasının incelenerek yazılı şekilde hüküm tesisi isabetsizdir. …''* Y. 12. HD., 11.04.2003 T., 2003/4713 E., 2003/8026 K., bkz. Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 683-684, https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 18.04.2021.

[142] Karaahmetoğlu, 2018: 144-145; Yıldırım, 2007: 98-99.

[143] Yaralı, 2011: 79-80.

[144] İsmailoğlu, 2007: 48.

[145] Çamoğlu, 2020: 197.

[146] Can, Şirketler Hukuku, 2017: 245; Çamoğlu, 2020: 199; Yıldız, 2007: 262-263.

[147] Çamoğlu, 2020: 199; Ekşi, 2019: 117.

[148] Can, Şirketler Hukuku, 2017: 245; Çamoğlu, 2020: 199.

[149] Bilgili ve Demirkapı, Şirketler Hukuku Dersleri, 2018: 458-459.

Temsil yetkisine sahip olanlar, şirketin unvanını kullanarak şirketin amacına ve konusuna uygun olarak, şirket adına, tüm iş ve işlemleri yapabilirler[150]. Kanuna ve şirket sözleşmesine aykırı olan işlemler nedeni ile şirketin rücu hakkı saklıdır[151].

Şirketi temsil edenlerle üçüncü kişilerin yaptıkları işlemler, bu işlemler şirketin konusu dışında da olsa, şirketi bağlayıcıdır. Ancak üçüncü kişinin, şirketi temsil edenle yapılan işlemin, şirketin temsili dışında kaldığını bilmesi yahut bilebilecek durumda olması halinde, bunun ispatı ile şirketin sorumluluğu ortadan kalkmış olacaktır. İspat noktasında, limited şirketin sözleşmesinin ilan edilmiş olmasının tek başına yeterli olmayacağı kabul edilmektedir.

Üçüncü kişilerin iyiniyetli olmaları durumunda, temsil yetkisinin sınırlandırılması, bu iyiniyetli üçüncü kişiler bakımından herhangi bir hüküm ifade etmeyecektir. Ancak bu sınırlama, şirketin sadece merkezinin yahut herhangi bir şubesinin işlerinin temsili hususunda düzenlenmiş olan bir tescil ve ilan ile yapılmışsa, bu sınırlama geçerli olacaktır[152].

Şirketi temsil eden kişilerin, şirket sözleşmesine ya da genel kurul kararlarına aykırı işlemler yapmaları nedeni ile iyiniyetli üçüncü kişilerin şirkete başvurmaları mümkün olup, bu konuda herhangi bir engel bulunmamaktadır[153].

Şirketi yöneten yahut temsil eden kişilerin görevleri sırasında yaptıkları haksız fiillerden dolayı, şirketin bu kişilere karşı rücu hakkı bulunmakla birlikte, şirket bu haksız fiillerden sorumludur (TTK m. 632)

Limited şirketin temsilinin tek pay sahibi ile yapılması yahut tek pay sahibi ile yapılmaması fark etmeksizin, limited şirket ile pay sahibi arasındaki sözleşmenin geçerli olması için, bu sözleşmenin yazılı şekilde yapılması gerekmektedir. Ancak bu yazılılık şartı, günlük, önemsiz ve sıradan işlemlere dair sözleşmeler için geçerli değildir[154].

1.4.2.7. Müdürün Hakları ve Yükümlülükleri

1.4.2.7.1. Müdürün Hakları

Limited şirket müdürünün haklarını, mali hakları ve bilgi alma ve inceleme hakkı olmak üzere ikiye ayırarak inceleyeceğiz.

---

[150] Yaralı, 2011: 77; Karaahmetoğlu, 2018: 141.
[151] Bozkurt, 2019: 174.
[152] Yaralı, 2011: 79.
[153] Can, Şirketler Hukuku, 2017: 245.
[154] Bilgili ve Demirkapı, Şirketler Hukuku Dersleri, 2018: 459.

1.4.2.7.1.1. Müdürün Mali Hakları

1.4.2.7.1.1.1. Mali Hak Kavramı

Limited şirket müdürlerin, şirketi yönetim hakları ve temsil yetkileri bulunmaktadır. Limited şirket müdürleri, müdürlük görevlerini kendilerine sağlanan bir mali hak karşılığında yapmaktadırlar[155].

TTK m. 616/1-e'de müdürlerin kazanç paylarının belirlenmesi, TTK m. 616/1-f'de ise müdürlerin ücretlerinin belirlenmesi hususları sayılmıştır. TTK m. 616'da şirket genel kurulunun devredilemez yetkilerinin neler olduğu belirtilmektedir[156]. O halde, limited şirket müdürlerinin ücretlerinin ve kazanç paylarının belirlenmesi şirket genel kurulunun devredilemez yetkilerindendir.

Ancak limited şirket müdürlerine tanınan mali hakların neler olduğuna dair yasal bir düzenleme bulunmamaktadır[157]. Oysaki anonim şirket yönetim kurulunun mali haklarının neler olduğuna dair yasal bir düzenleme mevcuttur[158]. TTK m. 394'de bu mali haklar tutarı sözleşmeyle veya genel kurul kararıyla belirlenmiş olmak şartıyla huzur hakkı, ücret, ikramiye, prim ve yıllık kârdan pay olarak sayılmıştır.

Şener, anonim şirket yönetim kurulu için belirlenen mali hakların, limited şirket müdürleri için de uygulanabileceğinin kabul edilmesi gerektiğini belirtmektedir. Ayrıca bu mali hakların hepsinin ya da bir kısmının müdürlerin görevleri karşılığında mali hakları olarak belirlenebileceğini söylemektedir[159].

1.4.2.7.1.1.2. Müdürlerin Mali Haklarının Belirlenmesi

Limited şirket müdürlerinin mali hakları ortaklık sözleşmesi ile, genel kurul kararı ile ve mahkeme tarafından olmak üzere üç şekilde belirlenmektedir. TTK m. 394'de bulunan, *''tutarı esas sözleşmeyle veya genel kurul kararıyla belirlenmiş olmak şartıyla''* şeklindeki yasal düzenlemeden mali hakların, sözleşme ile veya genel kurul kararı ile belirlenebileceği anlaşılmaktadır.

Limited şirket müdürlerinin mali haklarının mahkeme tarafından belirlenmesi ise, müdürlerin dava yolu ile mali haklarını talep etmeleri anlamına gelmektedir. Sözleşme ile ya

---

[155] Poroy vd., 2017: 510-511; Yıldırım, 2007: 37; Ekşi, 2019: 130.

[156] Çamoğlu, TTK m. 616/1-f'de belirtilen ücret kavramının geniş yorumlanması ve hizmet sözleşmesinin ücret ile ilgili tüm hükümlerinin genel kurulun onayına sunulması gerektiğini belirtmektedir. (bkz. Çamoğlu, 2020: 186-187.)

[157] Çamoğlu, 2020: 186; Ekşi, 2019: 130.

[158] TTK m. 394 - Yönetim Kurulu Üyelerinin Mali Hakları – *''Yönetim kurulu üyelerine, tutarı esas sözleşmeyle veya genel kurul kararıyla belirlenmiş olmak şartıyla huzur hakkı, ücret, ikramiye, prim ve yıllık kârdan pay ödenebilir.''*

[159] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 740-741; Yıldız, 2007: 263.

da genel kurul tarafından belirlenen mali haklarını alamayan müdürlerin dava açarak mahkeme tarafından haklarının kendilerine verilmesini talep etmeleri söz konusu olacaktır.

Ancak Şener, mahkemeden talep edilecek olan mali hakların kazanç payı dışındaki mali haklar olduğunu belirtmektedir. Ayrıca kazanç payından müdüre hak verilebilmesi için sözleşmede bu konunun özel olarak düzenlenmiş olması gerektiğini de eklemektedir[160].

1.4.2.7.1.1.3. Müdürlerin Mali Haklarının Türleri

TTK m. 394'de anonim şirket yönetim kurulu için getirilmiş olan mali haklar, limited şirket müdürleri için de geçerli olmaktadır. Bu mali haklar ücret, kazanç payı, ikramiye, prim ve huzur hakkı olarak sayılmıştır.

Sayılan mali hakların sadece birinin ya da bir kaçının veya tamamının, müdürlerin şirketi yönetme, temsil etme yetkileri ve faaliyetleri için ödenmesine karar verilebilir. Müdür, görevi nedeni ile sabit bir ücret alabileceği gibi, sadece şirketin kazanç payına katılma hakkı tanınması da mümkün olabilecektir. Ya da tüm bu mali hakların tamamının müdüre tanınması da mümkündür[161]. Çünkü bu duruma engel bir düzenleme bulunmamaktadır.

1.4.2.7.1.1.3.1. Ücret

Ücret, limited şirket müdürlerine haftalık, aylık ya da yıllık olarak ödenen bir mali haktır. Müdürler, yaptıkları iş karşılığı bu ücreti alırlar. Şirket sözleşmesi ile ya da genel kurul kararı ile sabit bir ücret belirlenir[162]. Yani müdürlerin faaliyetleri ile şirketin kar elde etmesinin bu ücretin ödenmesine herhangi bir etkisi bulunmamaktadır. Müdürlere ödenecek olan ücret için, müdürün bir başarısının olmasına gerek yoktur. İşlerini yapmaları yeterlidir.

1.4.2.7.1.1.3.2. Kazanç Payı

Kazanç payının diğer adı kar payına katılma hakkıdır. Kazanç payı mali hakkında, limited şirket müdürlerinin, şirketin kara geçmesi ile bu kar üzerinden aldıkları ücret de artacaktır[163]. Bu da müdürlerin şirketi kara geçirmek için daha çok çalışmaları gerektiği anlamına gelmektedir. Kazanç payı uygulamada, müdürlere tanınan mali hakların başında yer almaktadır.

---

[160] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 741.
[161] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 744.
[162] Özdoğan Yılmaz, 2009: 100; Keçeci, 2017: 101; Yıldırım, 2007: 37; Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 744.
[163] Kasapoğlu, 2019: 33; Yıldırım, 2007: 42; Keçeci, 2017: 102.

Ancak müdürlere kardan pay verilebilmesi için, mutlaka şirket sözleşmesinde bu hususun özel olarak düzenlenmiş olması gerekmektedir[164]. Şirket sözleşmesinde, elde edilen kardan müdürlere verilecek olan kazanç payının ne oranda olacağı hüküm altına alınabilir. Bunun yanı sıra, herhangi bir oran belirtilmeden, sadece müdürlere kazanç payı ödeneceği de düzenlenebilir[165].

1.4.2.7.1.1.3.3. İkramiye

Limited şirket müdürlerine ikramiye ödenmesi için, şirket sözleşmesinde özel bir düzenleme yapılmasına gerek bulunmamaktadır. TTK m. 616/1-f'de belirtildiği üzere, müdürlerin ücretlerinin belirlenmesi yetkisi şirket genel kuruluna aittir. Müdürlere ikramiye ödenip ödenmeyeceğini ve ödenecek olan ikramiyenin miktarının ne olacağını genel kurul belirler[166].

İkramiye ile kazanç payı arasındaki fark, müdürlere verilecek olan ikramiye için şirketin kar elde etmesinin zorunlu olmamasıdır. Örneğin şirketin zarar etmesine neden olan bir ekonomik kriz yaşanmış olabilir. Bu ekonomik kriz ortamında, müdürlerin şirketin daha az zarar etmesi için çalışmış olmaları söz konusu ise, müdürlere ikramiye ödenmesine karar verilebilir[167]. Çünkü ikramiye ile limited şirket müdürlerinin çalışmalarının artırılması ve yaptıkları faaliyetler için onları ödüllendirmek amacı söz konusudur[168].

1.4.2.7.1.1.3.4. Prim

Limited şirket müdürlerine faaliyetleri nedeni ile prim ödenmesi de mümkündür. Ancak prim ödenebilmesi için, şirket sözleşmesinde bir düzenleme ya da şirket genel kurulu tarafından alınan bir karar bulunmalıdır[169].

1.4.2.7.1.1.3.5. Huzur Hakkı

Limited şirket müdürlerine tanınabilecek bir diğer mali hak da, huzur hakkıdır[170]. Huzur hakkı, müdürlerin müdürler kurulu toplantılarına katılmaları sonucu, her toplantı için ödenen bir mali haktır. Huzur hakkının ödenme sebebi, müdürlerin müdürler kurulu toplantılarına katılmalarındandır[171]. Huzur hakkı bunun bedeli olarak takdir edilir.

---

[164] Keçeci, 2017: 102; Kasapoğlu, 2019: 35; Yıldız, 2007: 263.
[165] Kasapoğlu, 2019: 35; Celep, 2011: 67; Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 745.
[166] Özdoğan Yılmaz, 2009: 103; Keçeci, 2017: 104; Celep, 2011: 87.
[167] Yıldırım, 2007: 46; Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 747-748.
[168] Celep, 2011: 87; Keçeci, 2017: 104.
[169] Keçeci, 2017: 104; Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 748.
[170] Ekşi, 2019: 130; Keçeci, 2017: 103; Celep, 2011: 58 vd.; Yıldız, 2007: 263.
[171] Çebi, 2019: 139; Keçeci, 2017: 103; Celep, 2011: 60-61; Özdoğan Yılmaz, 2009: 99.

Huzur hakkının ödeneceği ile ilgili şirket sözleşmesinde herhangi bir hüküm yer alması gerekmemektedir. TTK m. 616/1-f'ye göre, müdürlere ödenecek olan huzur hakkının belirlenmesi, şirket genel kurulunun devredilemez yetkilerinden biridir.

1.4.2.7.1.2. Müdürün Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı

Limited şirket müdürünün mali haklarının yanı sıra, bilgi alma ve inceleme hakkı da bulunmaktadır. Müdürlerin bilgi alma ve inceleme hakları için, TTK m. 644/1-c ile anonim şirketlere ilişkin hükümlere atıf yapılmıştır[172]. TTK m. 392'de anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin bilgi alma ve inceleme hakları düzenlenmiştir. Bu maddeye göre, limited şirket müdürlerinin bilgi alma ve inceleme hakları belirlenebilecektir[173].

Müdürlerin bilgi alma ve inceleme hakları, üstlendikleri ağır sorumluluklarının bir sonucudur. Müdürlerin şirketin yönetim ve temsilini sağlarken, görevlerini iyi bir şekilde yapabilmeleri için her türlü bilgiye kolay ulaşabilmeleri gerekmektedir.

Müdürün bilgi alma ve inceleme hakkı için, müdürler kurulu toplantısı sırasında ve müdürler kurulu toplantısı dışında olmak üzere ikili bir ayrım söz konusudur. TTK'da ayrıntılı bir düzenleme bulunmaktadır.

TTK m. 392/1'e göre, müdürler kurulu toplantısı sırasında, her şirket müdürü, şirketin tüm iş ve işlemleri hakkında bilgi isteyebilir, soru sorabilir, inceleme yapabilir. Bir müdürün istediği, herhangi bir defter, defter kaydı, sözleşme, yazışma veya belgenin müdürler kuruluna getirtilmesi, kurulca veya üyeler tarafından incelenmesi ve tartışılması ya da herhangi bir konu ile ilgili müdürden veya çalışandan bilgi alınması reddedilemez. Reddedilmişse TTK m. 392/4 hükmü uygulanır.

TTK m. 392/2'ye göre, müdürler kurulu toplantısı sırasında, şirket yönetimiyle görevlendirilen kişiler ve komiteler de bilgi vermekle yükümlüdür. Müdürün bu konudaki istemi de reddedilemez; soruları cevapsız bırakılamaz.

TTK m. 392/3'e göre, müdürler kurulu toplantısı dışında ise, her bir müdür, başkan olan müdürün izniyle, şirket yönetimiyle görevlendirilen kişilerden, işlerin gidişi ve belirli münferit işler hakkında bilgi alabilir ve görevinin yerine getirilebilmesi için gerekliyse, müdürler kurulu başkanından, şirket defterlerinin ve dosyalarının incelemesine sunulmasını isteyebilir.

TTK m. 392/4'e göre, müdürler kurulu başkanı, müdürün, üçüncü fıkrada öngörülen bilgi alma, soru sorma ve inceleme yapma istemini reddederse, konu iki gün içinde müdürler kuruluna getirilir. Kurulun toplanmaması veya bu istemi reddetmesi hâlinde müdür, şirketin

[172] Çamoğlu, 2020: 187; Keçeci, 2017: 105; Karabağ, 2020: 155; Çebi, 2019: 140.
[173] Ekşi, 2019: 130; Keçeci, 2017: 105; Çamoğlu, 2020: 187; Dal, 2013: 62.

merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesine başvurabilir. Mahkeme istemi dosya üzerinden inceleyip karara bağlayabilir, mahkemenin kararı kesindir.

TTK m. 392/5'e göre, müdürler kurulu başkanı, kurulun izni olmaksızın, müdürler kurulu toplantıları dışında bilgi alamaz, şirket defter ve dosyalarını inceleyemez. Müdürler kurulu başkanının bu isteminin reddedilmesi hâlinde başkan, dördüncü fıkraya göre mahkemeye başvurabilir.

TTK m. 392/6'ya göre, müdürün bu maddeden doğan hakları kısıtlanamaz, kaldırılamaz. Şirket sözleşmesi ve müdürler kurulu, müdürlerin bilgi alma ve inceleme haklarını genişletebilir.

TTK m. 392/7'ye göre, şirket müdürü, müdürler kurulu başkanından, müdürler kurulunu toplantıya çağırmasını yazılı olarak isteyebilir.

1.4.2.7.2. Müdürün Yükümlülükleri

Limited şirket müdürlerinin yükümlülükleri TTK m. 626'da düzenlenen özen yükümü, sadakat yükümü, rekabet etmeme yükümü (rekabet yasağı) ve TTK m. 627'de düzenlenen eşit işlem yükümü olmak üzere bir ayrım yapılmaktadır[174].

Limited şirket müdürünün limited şirketi, pay sahiplerini ve şirket alacaklılarını korumaya dair görev ve yetkileri de, müdürün yükümlülüğü kapsamındadır[175].

Limited şirket müdürlerinin özen ve bağlılık yükümü, müdürlerin şirketin menfaatlerini üstün tutarak, dürüstlük kuralına uygun bir özen anlayışı ile görevlerini yapmalarını ifade etmektedir[176]. Bu yükümlülüğe sır saklama yükümlülüğü de dâhil edilebilecektir.

Rekabet yasağının kapsamını ise, şirketin faaliyet alanı içerisinde olup, şirketle rekabet oluşturacak olan bir faaliyetin, limited şirket müdürleri tarafından yapılamayacağı oluşturmaktadır[177].

Ancak bu yasağın aksine bir düzenleme yapılabilmesi mümkündür. Bunun için, şirket sözleşmesinde bu konuda bir düzenleme yapılmış olabileceği gibi, diğer ortakların tümü bu yasağın kaldırılmasına yazılı olarak izin vermiş de olabilirler.

Ayrıca şirket sözleşmesi ile bu onayın, ortakların kararı yerine şirket genel kurulu kararının varlığı halinde olması gerektiği düzenlenebilir[178].

---

[174] Bahtiyar, 2020: 450-451; Tekinalp, 2012: 367-368; Sarıca, 2016: 247.
[175] Yıldız, 2012: 67.
[176] Pulaşlı, 2020: 831-834; Yavuz, 2013: 189; İsmailoğlu, 2007: 89.
[177] Yaralı, 2011: 81-82; Bahtiyar, 2020: 451; Ekşi, 2019: 124-125; İsmailoğlu, 2007: 96.
[178] Bozkurt, 2019: 173.

Limited şirkette müdürlerin, ortaklara eşit şartlar altında eşit işlem yapmalarını öngören yükümlülük de, eşit işlem yapma yükümlülüğüdür[179].

Limited şirket müdürlerinin özen yükümü, sadakat yükümü, rekabet etmeme yükümü ve eşit işlem yükümünün yanı sıra, yükümlülük kapsamındaki diğer görev ve yetkileri de şu şekilde sayılabilecektir[180];

-Şirket sözleşmesinin ticaret siciline tescili (TTK m. 586/2),

-Pay devirlerini ve pay defterine yazım (TTK m. 594),

-Esas sermaye payının ticaret siciline tescili için başvuru (TTK m. 598/1),

-Ortaklara sermaye artırımında rüçhan haklarını kullanabilmeleri için en az 15 günlük süre verilmesi (TTK m. 591/3),

-Şartların gerçekleşmesi halinde ortaklardan ek ödeme yükümünün istenmesi (TTK m. 603/5),

-Finansal tabloların düzenlenmesi (TTK m. 610),

-Haksız alınan kar payını geri verme yükümlülüğü (TTK m. 611),

-Ortaklara bilgi verme borcu veya talep edilen bilginin şirket zararına olması durumunda bilgi almayı ve incelemeyi gerekli ölçüde engelleme borcu (TTK m. 614/1-2),

-Genel kurulu toplantıya çağırma (TTK m. 617),

-Genel kurulun yetkisi ile şirketin kendi ortaklık paylarını alması (TTK m. 616),

-Sermaye kaybı ve borca batıklığın zamanında mahkemeye bildirilmesi (TTK m. 633),

-Çıkma hakkının kullanılmasını veya çıkma davası açıldığını diğer ortaklara bildirme (TTK m. 639).

1.4.2.7.2.1. TTK m. 626'da Düzenlenen Yükümlülükleri

TTK m. 626'da limited şirket müdürlerinin özen yükümü, sadakat yükümü (bağlılık yükümü), rekabet etmeme yükümü (rekabet yasağı) düzenlenmiştir. Söz konusu TTK m. 626 şu şekildedir;

''(1) Müdürler ve yönetimle görevli kişiler, görevlerini tüm özeni göstererek yerine getirmek ve şirketin menfaatlerini, dürüstlük kuralı çerçevesinde, gözetmekle yükümlüdürler. 202 ilâ 205 inci madde hükümleri saklıdır.

(2) Şirket sözleşmesinde aksi öngörülmemiş veya diğer tüm ortaklar yazılı olarak izin vermemişse, müdürler şirketle rekabet oluşturan bir faaliyette bulunamazlar. Şirket sözleşmesi ortakların onayı yerine ortaklar genel kurulunun onay kararını öngörebilir.

(3) Müdürler de ortaklar için öngörülmüş bulunan bağlılık borcuna tabidir.''

[179] Pulaşlı, 2020: 834; Poroy vd., 2017: 510; Bahtiyar, 2020: 451.
[180] Yıldız, 2012: 67; Akdeniz, 2021: 95-96.

1.4.2.7.2.1.1. Müdürün Özen Yükümü

TTK m. 626/1'de, müdürlerin ve yönetimle görevli kişilerin görevlerini tüm özeni göstererek yerine getirmek ve şirketin menfaatlerini dürüstlük kuralı çerçevesinde gözetmekle yükümlü oldukları düzenlenmiştir[181]. Ancak müdürlerin bu özen yükümünün ölçütlerinin ne olduğu belirsizdir[182]. Bu konuda TTK m. 369'daki düzenlemenin esas alınması gerekmektedir. TTK m. 369'da anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin özen ve bağlılık yükümlülükleri şu şekilde düzenlenmiştir;

''(1) Yönetim kurulu üyeleri ve yönetimle görevli üçüncü kişiler, görevlerini tedbirli bir yöneticinin özeniyle yerine getirmek ve şirketin menfaatlerini dürüstlük kurallarına uyarak gözetmek yükümlülüğü altındadırlar.

(2) 203 ilâ 205 inci madde hükümleri saklıdır.''

Anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin özen ve bağlılık yükümlülüklerini, ''tedbirli bir yöneticinin özeniyle'' yerine getirmeleri gerektiği düzenlenmiştir. Limited şirket müdürleri için de bu ölçüt esas alınmalıdır. Müdürlerin özen yükümlülüklerini yerine getirirlerken tedbirli bir yöneticinin özeni ile hareket etmeleri gerekmektedir[183].

Özen yükümünde, kişisel olarak müdürlerin şahsi özellikleri önemli değildir. Önemli olan müdür tarafından, objektif olarak, tedbirli bir yöneticiden beklenecek özenin gösterilip gösterilmediğidir. Özen yükümünün yerine getirilip getirilmediği, aynı koşullar altında aynı özenin, farklı yöneticiler tarafından gösterilmesi şeklinde objektif olarak değerlendirilmelidir[184].

Müdürün, özen yükümünü tüm faaliyetlerini kapsayacak şekilde yerine getirmiş olması gerekir[185]. Örneğin limited şirketin yapacağı işlemler için hukuksal ya da teknik bir bilgi gerekli ise, müdürlerin hukuksal danışmanlık almaları ya da teknik olarak yardım almaları özen yükümlülüklerinin kapsamındadır[186].

1.4.2.7.2.1.2. Müdürün Sadakat Yükümü

Sadakat yükümünün diğer adı bağlılık yükümüdür. TTK m. 626/3'de, müdürlerin de ortaklar için öngörülmüş bulunan bağlılık borcuna tabi oldukları düzenlenmiştir. Hem şirket ortağı hem de şirketin müdürü sıfatına sahip olan müdürler, ortak olmaları nedeni ile ortaklar için öngörülmüş bulunan bağlılık borcuna tabidirler. TTK m. 626/3'deki düzenleme ile

---

[181] Dal, 2013: 58; Çamoğlu, 2020: 182; Keçeci, 2017: 110; Yıldız, 2007: 264.
[182] Dündar, 2021: 55.
[183] Akdeniz, 2021: 98-99; Dinç, 2018: 43; Yıldız, 2007: 264; Çamoğlu, 2020: 182.
[184] Çebi, 2019: 142.
[185] Ayhan vd., 2021: 437.
[186] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 755.

limited şirketin ortağı konumunda bulunmayan, şirkete dışarıdan atanmış olan müdürler de, şirket ortakları için öngörülmüş bulunan bağlılık borcuna tabi tutulmuşlardır. Böylelikle sadakat yükümüne tabi olan kişilerin kapsamı genişletilmiştir[187].

Limited şirket ortaklarının bağlılık yükümlülüğü TTK m. 613'de şu şekilde düzenlenmiştir;

''(1) Ortaklar, şirket sırlarını korumakla yükümlüdür. Bu yükümlülük şirket sözleşmesi veya genel kurul kararıyla kaldırılamaz.

(2) Ortaklar, şirketin çıkarlarını zedeleyebilecek davranışlarda bulunamazlar. Özellikle, kendilerine özel bir menfaat sağlayan ve şirketin amacına zarar veren işlemler yapamazlar. Şirket sözleşmesiyle, ortakların, şirketle rekabet eden işlem ve davranışlardan kaçınmak zorunda oldukları öngörülebilir.

(3) Müdürler hakkında rekabet yasağı öngören 626 ncı madde hükümleri saklıdır.

(4) Geri kalan ortakların tümü yazılı olarak onay verdikleri takdirde, ortaklar, bağlılık yükümüne veya rekabet yasağına aykırı düşen faaliyetlerde bulunabilirler. Esas sözleşme birinci cümledeki onay yerine ortaklar genel kurulunun onay kararını öngörebilir.''

Söz konusu düzenlemeye göre, limited şirket müdürleri şirketin sırlarını korumak, şirketin çıkarlarını zedeleyici davranışlardan kaçınmak yükümlülüklerine tabidirler. Ayrıca müdürlerin bir diğer yükümlülükleri de, kendilerine özel bir menfaat sağlayan ya da şirkete zarar veren işlemleri yapmamaktır[188].

Sadakat yükümünün en önemlilerinden biri sır saklama yükümüdür. Sır saklama yükümünün kapsamında, limited şirketin finansal durumu, iç işleyişi, kar zarar durumu gibi bilgiler yer almaktadır. Sır saklama yükümü, limited şirket müdürlerinin görevleri sona erdikten sonra da uymaları gereken bir yükümlülüktür[189].

1.4.2.7.2.1.3. Müdürün Rekabet Etmeme Yükümü

Rekabet etmeme yükümünün diğer adı rekabet yasağıdır. TTK m. 626/2'de, müdürler için öngörülen rekabet yasağı şu şekilde düzenlenmiştir;

''Şirket sözleşmesinde aksi öngörülmemiş veya diğer tüm ortaklar yazılı olarak izin vermemişse, müdürler şirketle rekabet oluşturan bir faaliyette bulunamazlar. Şirket sözleşmesi ortakların onayı yerine ortaklar genel kurulunun onay kararını öngörebilir.''

Söz konusu maddeye göre, şirket sözleşmesi ile aksi yönde bir düzenleme yapılmamışsa ya da şirketin diğer tüm ortakları tarafından verilmiş olan bir yazılı izin

[187] Çebi, 2019: 143; Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 755-756.
[188] Çamoğlu, 2020: 183; Akdeniz, 2021: 103; Keçeci, 2017: 115; Yıldız, 2007: 264; Ekşi, 2019: 123.
[189] Keçeci, 2017: 116; Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 756-757; Çamoğlu, 2020: 183; Yıldız, 2007: 264.

bulunmuyorsa veya şirket sözleşmesinde ortakların onayı yerine şirketin genel kurulunun onayı öngörülmüş ve bu onay da bulunmuyorsa, limited şirket müdürlerinin rekabet etmeme yükümü altında oldukları düzenlenmiştir. Yani kural olarak, limited şirket müdürünün rekabet etmeme yükümlülüğü bulunmaktadır.

Ancak bu kuralın kaldırılması da mümkündür. Çünkü müdürlerin rekabet etmeme yükümleri emredici nitelikte bir yasak değildir. TTK'da da düzenlendiği üzere, limited şirket müdürlerinin rekabet etmeme yükümlerinin, şirket sözleşmesi ile limited şirket sözleşmesindeki düzenlemenin varlığı ile veya limited şirketin tüm ortaklarının yazılı izni ile ya da limited şirket sözleşmesinin ortakların onayı yerine, şirketin genel kurulunun onayının öngörülmesi ile kaldırılabilmesi mümkündür[190].

Rekabet yasağı, müdürlerin yanı sıra, limited şirket ortakları için de öngörülebilir. TTK m. 613/2'de ortaklar için rekabet yasağı, ortakların şirket ile rekabet eden işlem ve davranışlardan kaçınmak zorunda olduklarının, şirket sözleşmesi ile düzenlenebileceği şeklindedir[191].

Ancak rekabet yasağı bakımından, limited şirket müdürünün şirket ortağı olup olmamasının herhangi bir önemi bulunmamaktadır. Çünkü TTK m. 626/2 hükmü ile müdürler için rekabet yasağı ile ilgili ayrıca bir düzenleme yapılmıştır.

Bu düzenleme ile müdürlerin hangi şartların mevcut olması ile rekabet yasağından muaf olacakları belirtildiği için, müdürlerin kural olarak rekabet yasağına tabi oldukları anlamı çıkmaktadır[192].

Ayrıca limited şirket müdürünün şirket sözleşmesi ile seçilerek ya da şirketin genel kurul kararı ile atanarak müdür olmasının, rekabet yasağı bakımından herhangi bir ayrımı bulunmamaktadır. Her iki durumda da, limited şirket müdürünün rekabet etme yükümü mevcuttur. Müdürlerin bu yüküme tabi olmalarının en önemi sebebi, limited şirketin tüm sırlarını biliyor olmalarıdır. Müdürlerin bildikleri bu sırları kendi menfaatlerine kullanabilmeleri mümkündür[193].

Ayrıca limited şirketin yönetimini ve temsilini gerçekleştiren organ olmaları nedeni ile de, müdürlere duyulan güven önemlidir. Rekabet yasağı ile bu güvenin de temin edilmesi ve devam etmesi sağlanmaya çalışılmaktadır.

Bir diğer husus da, rekabet yasağının kapsamının ne olduğudur. TTK m. 626/2'de düzenlendiği üzere, müdürlerin şirket ile rekabet oluşturan bir faaliyette bulunmaları yasaktır.

---

[190] Akdeniz, 2021: 104-105; Çamoğlu, 2020: 185; Keçeci, 2017: 112-113; Dündar, 2021: 59.
[191] Ayhan vd., 2021: 438; Ertaş, 2018: 107-108.
[192] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 757.
[193] Dündar, 2021: 59; Çebi, 2019: 146.

Bu da rekabet yasağının kapsamını belirtmektedir. Limited şirket müdürlerinin, müdürü oldukları şirket ile rekabete neden olacak her türlü faaliyetten uzak durmaları gerekmektedir[194]. O halde, bu düzenlemenin mefhum-u muhalifinden, limited şirketin faaliyet alanına girmeyen iş ve işlemler bakımından, müdürlerin rekabet yasağına tabi olmadıkları anlamını çıkarabiliriz.

Ayrıca Şener'e göre, rekabet yasağının coğrafi kapsam bakımından da ele alınması gerekmektedir. Limited şirketin bölgesel mi yoksa ulusal mı olduğu ya da uluslar arası piyasaya açılıp açılmadığı rekabet yasağının mevcut olup olmadığının belirlenmesinde öneme sahiptir[195]. Örneğin bir limited şirket Akdeniz bölgesinde faaliyet gösteren bölgesel bir şirket ise, o halde rekabet yasağı Akdeniz bölgesi ile sınırlanmış olacaktır. Bu şirket müdürlerinin, başka bir coğrafi bölgede de rekabet yasağına tabi oldukları söylenemeyecektir[196].

Limited şirket müdürlerinin rekabet etmeme yükümüne tabi olmaları, kural olarak, şirket sözleşmesi ile seçilerek ya da şirketin genel kurul kararı ile atanarak müdür sıfatına haiz olmalarından itibaren başlamaktadır[197].

Müdürlerin, sıfatları nedeni ile bu yüküme tabi olduklarını söyleyebiliriz. O halde, müdürlerin görevleri sona erdiğinde, rekabet etmeme yükümlerinin de sona ermesi gerekir. Ancak bu durum her zaman geçerli olmamaktadır. Çünkü müdürlerin görevleri sona ermiş olsa bile, kendileri ile halen rekabet yasağına tabi olduklarına dair sözleşme yapılabilmesi mümkündür[198]. Ancak bu sözleşmenin kapsamı, şartları, alanı, geçerlilik süresi gibi ölçütler belirsizdir. Bu konudaki belirsizlik genel olarak uygulama ile ve yargı kararları ile çözülmeye çalışılmaktadır.

TTK m. 626/2'de ise, limited şirket müdürlerinin rekabet etmeme yükümlerinden hangi şartların varlığı ile kurtulabilecekleri düzenlenmiştir. Bu şartları limited şirket sözleşmesindeki düzenlemenin varlığı ya da limited şirketin tüm ortaklarının yazılı izni ya da limited şirket sözleşmesinin ortakların onayı yerine, şirketin genel kurulunun onayını öngörmesi şeklinde sıralayabiliriz.

Ayrıca Şener, tüm bu şartların yanı sıra, örtülü olarak da müdürlerin rekabet etmeme yükümünden kurtulabileceklerini savunmaktadır. Şener'e göre, şirkete atanan müdürün rekabet yasağına aykırı davranışları var ise ve bu durum müdürün atanması sırasında şirket ortakları tarafından biliniyor ancak ortaklar bu duruma ses çıkarmıyorlar ise, rekabet etmeme yasağının örtülü olarak kalktığı anlamına gelmektedir. Şayet bu duruma rağmen, ortakların

[194] Ertaş, 2018: 92; Çamoğlu, 2020: 184; Keçeci, 2017: 113; Ekşi, 2019: 125.
[195] Ekşi, 2019: 126.
[196] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 762.
[197] Çebi, 2019: 147.
[198] Ertaş, 2018: 107.

daha sonrasında yazılı onayları olmadığı gerekçesine dayanarak rekabet yasağının var olduğunu ileri sürmeleri söz konusu olur ise, Şener bu durumun dürüst davranma ilkesine aykırı olacağını belirtmektedir[199].

1.4.2.7.2.1.3.1. Müdürün Rekabet Etmeme Yükümünden Kurtulma Yolları

1.4.2.7.2.1.3.1.1. Limited Şirket Sözleşmesindeki Düzenlemenin Varlığı

TTK m. 626/2'de düzenlendiği üzere, müdürlerin rekabet etmeme yükümleri bakımından, şirket sözleşmesine hüküm konularak bu yükümün kaldırılması ya da yükümün azaltılması mümkündür.

Ayrıca TTK m. 577/1-g'de, kanuni düzenlemeden ayrılan rekabet yasağına ilişkin hükümlerin, ancak şirket sözleşmesinde öngörüldükleri takdirde bağlayıcı hükümlerden oldukları belirtilmiştir. TTK m. 577/1-g ile TTK m. 626/2 birbirini destekleyen hükümlerdir.

Şirket sözleşmesine getirilecek olan düzenleme ile sözleşmeye, limited şirket müdürlerinin bütün faaliyetleri için rekabet yasağına tabi olmadıkları şeklinde bir hüküm konulabilmesi mümkündür. Bunun yanı sıra, müdürlerin belirli faaliyetleri bakımından rekabet yasağına tabi olmadıkları şeklinde bir düzenleme yapılmasına da olanak vardır.

Rekabet etmeme yükümünü kaldıran bir düzenleme, limited şirketin kuruluş aşamasında hazırlanan sözleşmede yer alabileceği gibi, ortaklık sözleşmesine sonradan yapılan ekleme ile de bu yüküm kaldırılabilir. Şayet bu düzenleme şirketin kuruluş aşamasında yapılır ise, şirkete sonradan katılan ortaklar tarafından bu düzenleme bilinerek şirkete katılım sağlanmış olunur[200].

Müdürlerin rekabet etmeme yükümlerini kaldıran düzenleme, şirket sözleşmesinin değiştirilmesi sureti ile sonradan da eklenebilir. Ancak bu düzenlemenin eklenmesi için şirket sözleşmesi değiştirilirken yetersayının ne olması gerektiği hususunda belirsizlik bulunmaktadır.

Şener bu konuda TTK m. 589'daki yetersayıların esas alınması gerektiğini savunmaktadır[201]. Çünkü TTK m. 589/1'deki düzenleme; ''Aksi şirket sözleşmesinde öngörülmediği takdirde, şirket sözleşmesi, esas sermayenin üçte ikisini temsil eden ortakların kararıyla değiştirilebilir. 621 inci madde hükmü saklıdır.'' şeklindedir.

Ancak TTK m. 621/1-g'de, müdürlerin ve ortakların, bağlılık yükümüne veya rekabet yasağına aykırı faaliyette bulunmalarına genel kurul tarafından onay verilmesi için, temsil

[199] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 770.
[200] Ertaş, 2018: 106-107; Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 765-766.
[201] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 766.

edilen oyların en az üçte ikisinin ve oy hakkı bulunan esas sermayenin tamamının salt çoğunluğunun bir arada bulunması gerektiğini düzenlenmiştir.

Limited şirket sözleşmesinin değiştirilmesi ile müdürlerin rekabet etmeme yükümlerinin kaldırılması bakımından TTK m. 621'de herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu durumda, önemli kararlar için yetersayısı belirtilen ve bu kararların neler olduklarının sayıldığı TTK m. 621'in uygulanmayacağı açıktır. Müdürlerin rekabet yasaklarının, şirket sözleşmesinin değiştirilmesi sureti ile kaldırılması için TTK m. 589'daki yetersayıların uygulanacağı kabul edilmektedir[202].

1.4.2.7.2.1.3.1.2. Limited Şirketin Tüm Ortaklarının Yazılı İzni

TTK m. 626/2'de düzenlendiği üzere, limited şirket müdürlerinin rekabet etmeme yükümlerinden kurtulmaları için diğer şart, limited şirketin tüm ortaklarının yazılı izninin varlığıdır. Özellikle ortakların verecekleri iznin yazılı olması gerektiği belirtilmiştir[203].

Ortakların, müdürün rekabet yasağından kurtulması için, izin verdiklerini yazılı olarak şirkete bildirmeleri yeterlidir. Bu izin için genel kurulun toplanması gerekmemektedir.

Ayrıca müdürlerin rekabet etmeme yükümlerinin kaldırılması için ortaklar tarafından verilen yazılı izin, müdürlerin rekabet içeren faaliyetlerinden önce verilebileceği gibi, sonra da verilebilir[204]. Bu konuda Yargıtayın verdiği birçok karar bulunmaktadır[205].

1.4.2.7.2.1.3.1.3. Limited Şirket Sözleşmesinin Ortakların Onayı Yerine, Şirketin Genel Kurulunun Onayını Öngörmesi

TTK m. 626/2'de düzenlendiği üzere, limited şirket müdürlerinin rekabet etmeme yükümlerinin kaldırılması için, şirket sözleşmesinin ortakların onayı yerine şirketin genel kurulunun onay kararını öngörmesi mümkündür. Burada düzenlenen şart iki aşamalıdır. Limited şirket müdürünün rekabet etmeme yükümünün kaldırılabilmesi için her iki aşamanın da gerçekleşmiş olması aranmaktadır.

İlk olarak limited şirket sözleşmesinde, ortakların onayı yerine şirketin genel kurulunun onayının arandığı hüküm altına alınmış olmalıdır. İkinci olarak ise, limited şirket

---

[202] Ayhan vd., 2021: 438; Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 766.
[203] Çamoğlu, 2020: 185; Keçeci, 2017: 113; Ertaş, 2018: 107.
[204] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 767.
[205] *''... 6102 sayılı TTK'nın 626. maddesine göre müdürler ve yönetimle görevli kişiler, görevlerini tüm özeni göstererek yerine getirmek ve şirketin menfaatlerini, dürüstlük kuralı çerçevesinde gözetmekle yükümlüdürler. Maddenin 2. fıkrası gereğince de şirket sözleşmesinde aksi öngörülmemiş veya diğer tüm ortaklar yazılı olarak izin vermemişse, müdürler şirketle rekabet oluşturan bir faaliyette bulunamazlar. Aksi halde aynı Yasa'nın 630/2 ve 3. fıkraları gereğince mahkemece müdürlük görevi kaldırılabilir veya sınırlandırılabilir. ...''* Y. 11. HD., 07.06.2017 T., 2015/14348 E., 2017/3510 K., bkz. Dündar, 2021: 61, https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 28.04.2021.

müdürünün rekabet etmeme yükümünün kaldırılabilmesi için şirketin genel kurulunun onay vermiş olması gerekmektedir.

Şirketin genel kurulu tarafından alınacak muafiyet kararının, karar yetersayısının ne olacağı tartışmalıdır. Şener'e göre, müdürlerin rekabet etmeme yükümlerinin kaldırılması kararını, şirketin genel kurulunun ağırlaştırılmış yetersayılar ile alması gerekmektedir[206].

Bir diğer husus da, şirketin genel kurul kararı öncesinde, limited şirket sözleşmesinde yapılacak olan değişiklik ile müdürlerin rekabet etmeme yükümlerinin kaldırılması ile ilgili düzenlemenin şirket sözleşmesine eklenmesinde, karar yetersayısının ne olacağıdır. Burada esas alınması gereken karar yetersayısının, TTK m. 589'daki karar yetersayısı olması beklenir. Çünkü bu da bir esas sözleşme değişikliğidir.

Ayrıca limited şirket müdürlerinin rekabet etmeme yükümlerinin şirket sözleşmesinin değiştirilmesi sureti ile kaldırılması hükmüne göre, şirket sözleşmesinin ortakların onayı yerine şirketin genel kurulunun onay kararını öngörmesi şartı ile müdürlerin rekabet etmeme yükümlerinin kaldırılması şartı, daha ağır ve iki aşamalı bir şart düzenlenmiştir[207]. O nedenle TTK m. 621'de önemli kararlar için getirilen temsil edilen oyların en az üçte ikisinin ve oy hakkı bulunan esas sermayenin tamamının salt çoğunluğunun bir arada bulunması şeklindeki karar yetersayısının esas alınması gerekmektedir.

1.4.2.7.2.1.4. TTK m. 626'da Düzenlenen Yükümlülüklerin İhlallerinin Sonuçları

Limited şirket müdürünün, TTK m. 626'da düzenlenen yükümlülüklerini ihlal etmesi durumunda bu ihlalin sonuçlarının ne olacağı TTK m. 630'da düzenlenmiştir. Söz konusu maddeye göre, müdürün yükümlülüklerini ihlal etmesinin neticesinde, yönetim ve temsil yetkisinin geri alınması ya da sınırlandırılması söz konusu olacaktır.

TTK m. 630/3'de müdürün özen ve bağlılık yükümünü ağır bir şekilde ihlal etmesinin, müdürün azlini gerektirdiği düzenlenmiştir. Müdürün yükümlülüklerini ağır bir şekilde ihlali, azil için haklı sebep oluştuğu anlamına gelmektedir.

Limited şirket müdürünün, TTK m. 626'da düzenlenen yükümlülüklerini ihlal etmesi durumunda bu ihlal nedeni ile cezai şart da öngörülmüş olabilir. Cezai şart ile ilgili herhangi bir yasal düzenleme bulunmamaktadır. Ancak kanaatimizce bu cezai şartın şirket sözleşmesi ile belirlenebilmesi mümkün olmalıdır.

Ayrıca TTK m. 644/1-a ve TTK m. 553 dayanak gösterilerek, limited şirket müdürünün yükümlülüklerini ihlal etmesi nedeni ile kendisine karşı sorumluluk davası

[206] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 768.
[207] Çamoğlu, 2020: 185; Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 768.

açılabilmesi mümkündür[208]. Ancak limited şirket müdürleri için ise bu konuda herhangi bir düzenleme mevcut değildir.

Anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin rekabet etmeme yükümünü ihlal etmeleri nedeni ile kendilerinden tazminat istenebileceği ile ilgili ise yasal bir düzenleme bulunmaktadır. Bu düzenleme, limited şirket müdürlerinin rekabet etmeme yükümlerini ihlal etmeleri halinde de uygulanacaktır[209]. TTK m. 396/1'de anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin rekabet yasağı ile ilgili husus şu şekilde düzenlenmiştir;

''Yönetim kurulu üyelerinden biri, genel kurulun iznini almaksızın, şirketin işletme konusuna giren ticari iş türünden bir işlemi kendi veya başkası hesabına yapamayacağı gibi, aynı tür ticari işlerle uğraşan bir şirkete sorumluluğu sınırsız ortak sıfatıyla da giremez. Bu hükme aykırı harekette bulunan yönetim kurulu üyelerinden şirket tazminat istemekte veya tazminat yerine yapılan işlemi şirket adına yapılmış saymakta ve üçüncü kişiler hesabına yapılan sözleşmelerden doğan menfaatlerin şirkete ait olduğunu dava etmekte serbesttir.''

Söz konusu düzenlemeye göre, limited şirket müdürlerinin rekabet etmeme yükümlerine aykırı hareket etmeleri nedeni ile şirket tarafından, müdürlerden tazminat talep edilebilecektir. Ayrıca şirket, tazminat talebi yerine müdürün yaptığı işlemin şirket adına yapılmış sayılmasına karar verebilecektir. Ya da şirket, üçüncü kişiler hesabına yapılan sözleşmelerden doğan menfaatlerin şirkete ait olduğunu dava edebilecektir. TTK m. 396'da belirtilen haklar seçimlik haklardır. Yani bu hakların hepsinin aynı anda istenmesi mümkün değildir. Şirket tarafından, bu haklardan biri seçilmeli ve ona göre bir talepte bulunulmalıdır[210].

1.4.2.7.2.2. Müdürün Eşit İşlem Yükümü

Limited şirket müdürlerinin bir diğer yükümü de, eşit işlem yapmaktır. TTK m. 627'de düzenlenen eşit işlem yükümü, şu şekildedir;

''*Müdürler ortaklara eşit şartlar altında eşit işlem yaparlar.''*

Söz konusu düzenleme, müdürlerin ortaklara eşit şartlar altında eşit işlem yapmaları gerektiğine dair bir emir niteliğindedir[211]. Özellikle çoğunluk karşısındaki azınlığın haklarının korunması için, eşit işlem yükümü önemli bir yükümlülüktür[212]. Bu yükümlülüğün kural olarak kaldırılması mümkün değildir. Ancak limited şirket müdürünün, şirket ortaklarına eşit

[208] Ertaş, 2018: 103; Çamoğlu, 2020: 185; Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 771.
[209] Taş, 2019: 136-137; Koylu, 2015: 46-47; Ekşi, 2019: 127; Ertaş, 2018: 104-105.
[210] Ertaş, 2018: 104-105; Taş, 2019: 137.
[211] Ayhan vd., 2021: 438; Keçeci, 2017: 116; Çamoğlu, 2020: 186.
[212] Dündar, 2021: 57.

işlem yapmamasına dair haklı objektif sebepler var ise, o halde bu yüküm ihmal edilebilecektir[213].

Ayrıca TTK m. 391 ile anonim şirket yönetim kurulunun eşit işlem ilkesine aykırı olan kararlarının batıl olduğunun tespitinin mahkemeden istenebileceği düzenlenmiştir. Yönetim kurulu kararlarının butlanı hakkındaki 391 inci maddenin, limited şirketlere de uygulanacağı TTK m. 644/1-c'de düzenlenmiştir. O halde, limited şirket müdürlerinin eşit işlem ilkesine aykırı olan kararlarının da batıl olduğunun tespitinin mahkemeden istenebilmesi mümkündür[214].

1.4.2.8. Müdürün Sorumluluğu

Limited şirket müdürlerinin kanundan yahut şirket sözleşmesinden doğan yükümlülüklerini ihlal etmeleri halinde sorumlulukları söz konusu olacaktır[215]. Bu ihlalde, müdürlerin kusurlarının olması gerekmekte olup, bu kusur sonucu da bir zarar vermiş olmaları gerekmektedir[216].Müdürler, şirket başta olmak üzere, ortaklara, şirket alacaklılarına karşı sorumludurlar. Bu sorumluluk, müdürlerin verdikleri zarar kadardır[217].

Kamu borçlarından sorumluluk ise, müdürler ve ortaklar için ayrı düzenlemeye tabidirler[218]. Limited şirket müdürleri için kamu borçlarından doğan sorumlulukları sınırsızken, limited şirket ortakları için bu sorumluluk, sermaye payları oranında sınırlıdır.

1.4.2.9. Müdür Sıfatının Kaybedilmesi

Limited şirkette müdür sıfatının kaybedilmesi kendiliğinden sona erme şeklinde olabileceği gibi, istifa (çekilme) ve azil (görevden alınma) başta olmak üzere, limited şirket müdürünün ölümü, kısıtlanması, iflası şeklinde de olabilmektedir[219]. Müdürlük sıfatının kendiliğinden sona ermesi, kanuni nedenlerle sona erme ve şirket sözleşmesinde belirlenen nedenlerle sona erme olmak üzere ikili bir ayrıma tabidir[220].

1.4.2.9.1. Kendiliğinden Sona Erme

Limited şirket müdürleri için, müdürlük sıfatının kaybedilmesi konusunda kendiliğinden sona erme ile ilgili bir düzenleme mevcut değildir. Ancak anonim şirketteki

---

[213] Karabağ, 2020: 150; Çamoğlu, 2020: 186; Keçeci, 2017: 117; Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 772-773.
[214] Akdeniz, 2021: 105; Keçeci, 2017: 117; Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 774; Çamoğlu, 2020: 186.
[215] Çamoğlu, 2020: 190; Yıldız, 2012: 64; Bozkurt, 2019: 174.
[216] Yıldız, 2012: 64; Çamoğlu, 2020: 190.
[217] Çamoğlu, 2020: 191; Bilgili ve Demirkapı, Şirketler Hukuku Dersleri, 2018: 460.
[218] Bahtiyar, 2020: 452.
[219] Çamoğlu, 2020: 171 vd.; Karaahmetoğlu, 2018: 101 vd.; Sarıca, 2016: 247.
[220] Dal, 2013: 63; Yıldız, 2007: 247.

yönetim kurulu üyeleri için, bu vasfın kendiliğinden sona ermesi ile ilgili yasal bir düzenleme mevcuttur. Doktrinde, bu düzenlemenin limited şirket müdürlerinin müdürlük sıfatını kendiliğinden kaybetmeleri için de uygulanabileceği kabul edilmektedir[221].

Söz konusu düzenleme TTK m. 363/2'de *''Yönetim kurulu üyelerinden birinin iflasına karar verilir veya ehliyeti kısıtlanır ya da bir üye üyelik için gerekli kanuni şartları yahut esas sözleşmede öngörülen nitelikleri kaybederse, bu kişinin üyeliği, herhangi bir işleme gerek olmaksızın kendiliğinden sona erer.''* şeklinde düzenlenmektedir. Bu düzenlemeye göre, limited şirket müdürünün iflasına karar verilir veya ehliyeti kısıtlanırsa yahut da müdür olmak için sahip olması gereken kanundaki ya da şirket sözleşmesindeki şartları kaybederse, müdürlük sıfatı kendiliğinden sona ermiş olacaktır[222].

1.4.2.9.1.1. Kanuni Nedenlerle Sona Erme

Anonim şirket yönetim kurulu üyeleri için, kanuni nedenlerle sona erme TTK m. 363/2'de düzenlenmiş olmakla, bu şartlar limited şirket müdürlerinin müdürlük sıfatlarının kanuni nedenlerle sona ermesi bakımından da kabul edilmektedir[223]. Limited şirket müdürünün müdürlük sıfatının kanuni nedenlerle kaybedilmesi için, kanundan doğan şartların kaybedilmesi başta olmak üzere, müdürün ölümü, iflası, fiil ehliyetinin kısıtlanması yahut tamamen kaybedilmesi gerekmektedir[224].

Ayrıca anonim şirketlerle ilgili düzenlenen şirketin feshine ilişkin TTK m. 353'e göre, limited şirketlerde müdür sıfatının kanunen sona ereceği bir diğer neden de ele alınabilir. Limited şirketin kurulduktan sonra mahkeme yolu ile feshi gerçekleşirse, şirketin genel kurulunca yapılan müdür seçiminin iptaline ve bu iptal kararının kesinleşmesine karar verilirse, müdürün bir tüzel kişiyi temsili söz konusu iken bu tüzel kişi şirket payını devrederse, limited şirketlerde müdür sıfatı kanunen sona ermiş olur[225].

1.4.2.9.1.2. Şirket Sözleşmesinde Belirlenen Nedenlerle Sona Erme

Limited şirketin şirket sözleşmesinde, müdürün görevinin ne zaman ve hangi koşulların gerçekleşmesi şartı ile sona ereceği belirtilmiş olabilir[226]. Örneğin, müdürün görev süresinin belli bir zaman için belirlenmesi, müdürün belli bir yaşa gelmiş olması, uzun süre yurtdışında bulunulmuş olması veya şirketin yönetim ve temsil yetkisini kullanırken mesleki

[221] Karaahmetoğlu, 2018: 101; Keçeci, 2017: 28; Koylu, 2015: 74; Taş, 2019: 49 vd.
[222] Ekşi, 2019: 63; Çamoğlu, 2020: 174-175; Pulaşlı, 2020: 824; Keçeci, 2017: 28.
[223] Karaahmetoğlu, 2018: 102; Çamoğlu, 2020: 175 vd.
[224] Yaralı, 2011: 84; Çamoğlu, 2020: 175 vd.; Karaahmetoğlu, 2018: 102-103.
[225] Karaahmetoğlu, 2018: 102-103.
[226] Çamoğlu, 2020: 174; Pulaşlı, 2020: 826; Tekinalp, 2012: 412.

faaliyetlerin bırakılması gerektiği ancak bu şartlara uyulmaması durumu mevcutsa, müdürlük sıfatı kendiliğinden, hiçbir işlem yapılmasına gerek olmaksızın, sona ermiş olacaktır[227].

1.4.2.9.2. Müdürün İstifa Etmesi (Çekilme)

Limited şirket müdürünün, görevinden çekilmesi yani istifa etmesi ile de müdürlük sıfatı sona erecektir. Bu işlem tek taraflı ve bozucu yenilik doğuran bir işlemdir[228]. Müdürün istifa beyanının şirkete ulaşması ile istifanın hüküm ve sonuçları ileriye etkili olarak doğar.

İstifa edilebilmesi için herhangi bir şekil şartı bulunmamaktadır[229]. Ancak ispat kolaylığı açısından, istifanın yazılı yapılması daha uygun olacaktır[230].

Şener'in kabul ettiği şekli ile limited şirket ile müdür arasındaki sözleşmenin bir vekâlet sözleşmesi olduğu kabul edilecek olursa, müdürün istifası ile müdürlük sıfatının sona ermesi TBK m. 512'de yer alan düzenlemenin bir sonucudur[231].

Bu da, limited şirket ile müdür arasındaki hukuki ilişki için kanunda özel bir düzenleme yoksa, TBK'nın vekalete dair kurallarının esas alınacağı anlamına gelmektedir. TBK m. 512 emredici nitelikte olduğu için, müdürün istifa etme hakkının kaldırılması ya da sınırlandırılması söz konusu olamaz. Müdürün istifa hakkından feragat etmesi ya da bu hakkının şarta bağlanması da mümkün değildir[232].

TBK m. 512'deki düzenlemeye göre, vekâlet veren ile vekilin, aralarındaki sözleşmeyi tek taraflı olarak sona erdirebilmelerinin mümkün olduğu kabul edilmekle, bu sona erdirmenin uygun olmayan bir zamanda gerçekleşmesi halinde, sözleşmeyi sona erdiren tarafın, diğer tarafta doğan zararı giderme şeklinde bir yükümlülüğü mevcut olacaktır[233].

Aynı şekilde müdürlerin de uygun olmayan bir zamanda istifa etmeleri nedeni ile limited şirkete karşı doğacak olan zararı tazmin etmeleri gerekmektedir[234].

Ayrıca müdürün aynı zamanda limited şirketin ortağı sıfatına sahip olması durumunda, müdürün istifa etmiş olması ortaklık sıfatını sona erdirmez. Sadece müdürlük sıfatı sona ermiş olur[235].

İstifa eden müdürün, istifa beyanını kime yönelteceği konusunda yasal bir düzenleme bulunmamaktadır. Doktrin bu konuda ikili bir ayrım yapmaktadır.

---

[227] Çamoğlu, 2020: 174-175; Karaahmetoğlu, 2018: 105.
[228] Pulaşlı, 2020: 828; Çamoğlu, 2020: 172; Poroy vd., 2017: 501.
[229] Çamoğlu, 2020: 173; Dündar, 2021: 100.
[230] Akıncı, 2019: 63; Çamoğlu, 2020: 173.
[231] TBK m. 512 - Tek Taraflı Sona Erdirme - *''Vekâlet veren ve vekil, her zaman sözleşmeyi tek taraflı olarak sona erdirebilir. Ancak, uygun olmayan zamanda sözleşmeyi sona erdiren taraf, diğerinin bundan doğan zararını gidermekle yükümlüdür.''* bkz. Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 785.
[232] Akıncı, 2019: 63.
[233] Ekşi, 2019: 61; Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 786; Keçeci, 2017: 30.
[234] Çamoğlu, 2020: 173-174; Dündar, 2021: 100; Akıncı, 2019: 66.
[235] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 785.

Eğer şirkette birden fazla müdür var ise ve bu müdürlerden biri ya da bir kaçı istifa ediyor ise, istifa etmeyen diğer müdüre ya da müdürlere, istifa beyanının ulaşması yeterli kabul edilmektedir[236].

Eğer şirkette birden fazla müdür var ise ve bu müdürlerin hepsi istifa ediyorlar ise ya da tek müdür var ve bu müdür istifa ediyor ise, burada istifa beyanının kime yöneltileceği tartışmalıdır.

Şener, böyle bir durumda limited şirkete yönetim kayyımı atanması ve bu kayyıma istifa beyanının yöneltilmesi gerektiğini belirtmektedir. Ancak limited şirketin iki ortaktan oluşması durumunda, diğer ortağa bildirim yapılabileceğini belirtmektedir[237].

1.4.2.9.3. Müdürün Görevden Alınması (Azil)

TTK m. 630'da düzenlenmiş olan görevden alma, yönetim ve temsil yetkisinin geri alınması ve sınırlandırılması kenar başlıklı hüküm, limited şirket müdürlerinin azlini gayet açık bir şekilde düzenlemektedir[238]. Söz konusu madde şu şekildedir;

''(1) Genel kurul, müdürü veya müdürleri görevden alabilir, yönetim hakkını ve temsil yetkisini sınırlayabilir.

(2) Her ortak, haklı sebeplerin varlığında, yöneticilerin yönetim hakkının ve temsil yetkilerinin kaldırılmasını veya sınırlandırılmasını mahkemeden isteyebilir.

(3) Yöneticinin, özen ve bağlılık yükümü ile diğer kanunlardan ve şirket sözleşmesinden doğan yükümlülüklerini ağır bir şekilde ihlal etmesi veya şirketin iyi yönetimi için gerekli yeteneği kaybetmesi haklı sebep olarak kabul olunur.

(4) Görevden alınan yöneticinin tazminat hakları saklıdır.''

Limited şirket müdürünü yahut müdürlerini görevden almaya ya da müdürlerin yönetim haklarını ve temsil yetkilerini kısıtlamaya yetkili olan organ şirketin genel kuruludur[239]. Genel kurul görevden alma ya da yönetim hakkını ve temsil yetkisini sınırlamayı, TTK m. 620'de düzenlendiği üzere, toplantıda temsil edilen oyların salt çoğunluğu ile yapabilecektir.

Limited şirketin her ortağı, müdürün yönetim hakkının ve temsil yetkisinin kaldırılmasını yahut sınırlandırılmasını, haklı sebeplerin varlığı halinde, mahkemeden isteyebilir[240].

---

[236] Çamoğlu, 2020: 172; Akıncı, 2019: 64; Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 785.
[237] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 786.
[238] Ayhan vd., 2021: 440-441; Çamoğlu, 2020: 171-172; Yıldırım, 2007: 185-186.
[239] Çamoğlu, 2020: 172; Bozkurt, 2019: 173; Poroy vd., 2017: 500; Tekinalp, 2012: 414.
[240] Çamoğlu, 2020: 177; Yaralı, 2011: 83; Ekşi, 2019: 59; Keçeci, 2017: 33.

Limited şirket müdürünün başta özen ve bağlılık yükümü olmak üzere, diğer kanunlardan ve şirket sözleşmesinden doğan yükümlülüklerini ağır bir biçimde ihlali yahut şirketin iyi yönetilmesi için gerekli olan yeteneklerini kaybetmesi nedeni ile haklı sebebin varlığından bahsedilecektir.

Limited şirket müdürünün haklı sebebe dayanarak görevden alınabilmesi, limited şirketin şahıs ortaklığı özelliği gösterdiği sonucunu çıkarmamıza neden olmaktadır.

TTK'daki düzenleme ile limited şirket müdürünün görevden alınması nedeni ile tazminat hakları saklı tutulmuştur.

Görüldüğü üzere, limited şirket müdürünün görevine son verilebilmesi için şirket ortaklarının bir haklı sebebe dayanarak mahkemeye başvurmaları şartı aranırken, genel kurulun herhangi bir haklı sebebe dayanması gerekmeksizin her zaman müdürün görevine son verebilmesi mümkündür.

1.4.2.9.3.1. Müdürün Genel Kurul Tarafından Görevden Alınması

1.4.2.9.3.1.1. Görevden Alma, Yönetim Hakkını ve Temsil Yetkisini Sınırlandırma

TTK m. 630/1'de düzenlendiği üzere genel kurulun, şirketin müdürünü ya da müdürlerini görevden alma yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra müdürlerin yönetim haklarını ve temsil yetkilerini sınırlama yetkileri de vardır.

İlgili maddede müdürlerin genel kurul tarafından seçilmiş olmaları ya da sözleşme ile atanmış olmaları gibi bir ayrım yapılmamıştır. Ayrıca müdürün, şirket ortaklarından biri olması ya da dışarıdan bir kişi olması şeklinde de bir ayrım bulunmamaktadır.

O halde genel kurul tarafından görevden alınacak, yönetim hak ve yetkisi sınırlanacak müdürün, göreve nasıl geldiği ya da limited şirket ortaklarından seçilmiş olan bir müdür olup olmadığı herhangi bir önem arz etmemektedir. Limited şirketin müdürü olmak yeterlidir. Müdür için herhangi bir ayrım yahut kısıtlama bulunmamaktadır.

Genel kurul tarafından, şirket müdürünün görevden alınması ile azil gerçekleşmiş olur. Ancak genel kurulun müdürün azli dışında, yönetim hakkını ve temsil yetkisini de sınırlama olanağı bulunmaktadır. Sınırlama durumunda, müdürün yönetim hakkı ve temsil yetkisi devam etse de, artık sınırlı olarak bu haklara ve yetkilere sahip olacaktır.

Şirket tek müdür tarafından temsil edilirken, genel kurul tarafından şirkete başka bir müdür daha atanması mümkündür. Bu halde, şirketin temsilinde, müdürler için çift imza ilkesi geçerli olacaktır. Bu da tek müdürün, şirkete atanan diğer müdür nedeni ile temsil yetkisinin sınırlandırıldığı anlamına gelmektedir[241].

[241] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 776.

Çünkü limited şirketlerin temsilinde, kural olarak çift imza ilkesi geçerli olmaktadır. Bu ilkenin aksinin geçerli olduğuna dair şirket sözleşmesi ile aksinin kararlaştırılması da mümkündür. Ancak çift imza ilkesinin geçerli olduğu limited şirketlerde, tek imza atılmış olması, yapılan işlemin yetkisiz temsille olduğu anlamına gelmektedir. Şirketin temsili konusunda yetki ile ilgili herhangi bir sorun yaşanmaması için, her iki müdürün de imza atması gerekmektedir. Bu da temsil yetkisini müdürler arasında paylaştırılması anlamına gelmektedir. Genel kurulun, şirkette önceden bulunan ve temsil yetkisi tamamen kendisine ait olan müdürün yetkisini sınırlandırması bu şekilde mümkün olabilmektedir.

Genel kurulun, müdürleri görevden alma yetkileri olduğunu düzenleyen TTK m. 630/1'i destekleyen bir diğer madde de TTK m. 616/1-b'dir. TTK m. 616/1-b'de, müdürlerin atanmaları ve görevden alınmalarının genel kurulun devredilemez yetkilerinden olduğu belirtilmektedir[242].

Müdürler, şirket ortaklarının kendilerine güven duydukları süre boyunca görevde kalırlar. Ancak müdürlere duyulan güvenin bitmesi ya da şüpheye sebebiyet vermesi, müdürlerin azli için şart değildir. Şirket genel kurulu herhangi bir sebep belirtmeksizin, istediği zaman müdürleri azledebilir ya da yönetim haklarını ve temsil yetkilerini sınırlandırabilir. Yargıtay'ın genel kurul kararının iptali istemi ile açılan davada, şirket tarafından alınan yöneticilerin azline ilişkin genel kurul kararlarında haklı sebebin bulunmasının şart olmadığına dair verdiği kararı da bu yöndedir[243].

Ancak Çamoğlu'na göre, şirket genel kurulunun müdürün azlini gerçekleştirirken ya da sahip olduğu yetkilerini sınırlandırırken, bunları sebepsiz yapamayacaktır. Çünkü limited şirket ile müdürleri arasındaki sözleşmenin bu yetkinin sebepsiz kullanımına engel olduğunu belirtmektedir. Müdürün azlini gerçekleştirirken bunu yasal düzenlemeye uygun olarak kullanmayan şirketin, yaptığı şeyin haksız fesih olduğunu söylemektedir. Haksız fesih sebebi ile de, azledilen müdürlerin dava açma hakları olduğunu ve TTK m. 630/4'de belirtilen azledilen müdürün tazminat hakkının da bu durumu desteklediğini savunmaktadır[244].

---

[242] Çamoğlu, 2020: 172; Akdeniz, 2021: 52.

[243] *''... Mahkemece, şirket olağan genel kurul toplantısında, müdürlerin azline dair alınan kararın haklı bir nedene dayanmadığı gerekçesiyle butlan kararı verilmesi doğru değildir. Somut olayda şirket müdürlerinin azline dair kararların iptali konusunda ileri sürelen sebepler butlan sebebi değil, iptal sebebi olarak görülmelidir. Şirket genel kurulu şirket müdürlerini her zaman görevden alabilir. Haklı sebeple müdürlerin azli, ancak şirket ortakları tarafından açılan azil davalarında aranan bir unsur olup, şirket tarafından alınan yöneticilerin azline ilişkin genel kurul kararlarında haklı sebebin bulunması şart olmadığı gibi, azil kararında bu konuda bir gerekçe gösterilmesi de gerekmediği halde mahkemece yanılgılı gerekçeyle davanın kabulüne karar verilmesi doğru görülmemiş ve hükmün bu sebeple davalı şirket yararına bozulması gerekmiştir. ...''* Y. 11. HD., 17.07.2018 T., 2016/9529 E., 2018/5070 K., bkz. Akdeniz, 2021: 53, https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 23.04.2021.

[244] Çamoğlu, 2020: 172.

Ancak Çamoğlu'nun azil yetkisinin kanuna uygun kullanılması gerektiğini belirtirken, şirket ile müdürü arasındaki sözleşmesel ilişkiye dayanıyor olması, savını çürütmektedir. Çünkü müdürün azledilmesi sırasında herhangi bir sebep gösterilmemiş olması, her zaman yapılan feshin haksız olduğu anlamına gelmemektedir. Ayrıca müdürün tazminat talep etme hakkının olması da, genel kurulun azil hakkını engellemez[245].

Müdürün azledilirken herhangi bir sebep gösterilmemesi, azlin geçersiz olduğu anlamına gelmemektedir. Azli geçersiz kılacak şey ise, bu hakkın kötü niyetli olarak kullanılmasıdır[246]. Genel kurulun, müdürün azledilmesine karar verme hakkını kötüye kullanması ile verilen azil kararı geçersiz olacaktır.

Genel kurulun müdürlerin görevden alınmalarına, yönetim haklarının ve temsil yetkilerinin sınırlandırılmasına dair verecekleri kararlar için, kanunda herhangi bir karar yetersayısı belirtilmemiştir. Ancak TTK m. 621'de belirtilen önemli kararlar arasında müdürlerin azli kararı sayılmadığı için, olağan yetersayısı ile karar alınmış olması yeterli kabul edilmelidir. Olağan yetersayının ne olduğu TTK m. 620'de belirtilmiştir. Buna göre, toplantıda temsil edilen oyların salt çoğunluğu ile genel kurulun, müdürlerin azli kararı alabilmesi mümkün olacaktır.

Ayrıca limited şirket müdürünün genel kurul tarafından azledildiği ya da müdürün yönetim hakkının ve temsil yetkisinin sınırlandırıldığının, ticaret siciline tescil edilmesi ve Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi'nde de ilan edilmesi gerekmektedir. Bu tescil ve ilan zorunludur.

1.4.2.9.3.1.2. Azledilen Müdürün Tazminat Hakkı

TTK m. 630/4'de ise, *''Görevden alınan yöneticinin tazminat hakları saklıdır.''* şeklindeki düzenleme ile azledilen müdürlere, tazminat davası açma hakkı tanınmaktadır. Müdürün uygun olmayan bir zamanda azledilmiş olması gerekmektedir. Yani müdürün, şirkette müdür sıfatı ile görevine devam edeceğine dair güveninin bulunduğu bir anda bu azil işlemi gerçekleştirilmiş olmalıdır. Müdürler, ancak bu durumda tazminat davası açabilirler. Müdürlerin görevlerine devam edeceklerine dair güvenlerinin zedelenmesi durumunda, menfi zararlarının tazminini talep edeceklerdir[247].

Ayrıca azledilen müdürün haklı bir sebep olmaksızın azledilmiş olması gerekmektedir. Bu haklı sebebin var olup olmadığı objektif olarak değerlendirilmelidir. Haklı bir sebep olmaksızın azledilmiş olan müdürün, tazminat davası açma hakkı bulunmamaktadır.

---

[245] Akdeniz, 2021: 53-54.
[246] Akdeniz, 2021: 54; Çamoğlu, 2020: 178.
[247] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 776; Çamoğlu, 2020: 178.

1.4.2.9.3.2. Müdürün Mahkeme Tarafından Görevden Alınması

1.4.2.9.3.2.1. Yönetim Hakkını ve Temsil Yetkisini Kaldırma ya da Sınırlandırma Hakkının Niteliği

TTK m. 630/2'de düzenlendiği üzere şirketin her bir ortağı, haklı sebeplerin varlığını ileri sürerek şirket müdürlerinin yönetim haklarının ve temsil yetkilerinin kaldırılmasını ya da sınırlandırılmasını mahkemeden talep edebilirler.

Limited şirket müdürünün azlini ya da yetkilerinin sınırlandırılmasını talep etmek için, kendisine dava açma yetkisi verilen her bir şirket ortağı bu hakka sahiptir. Bu hak mutlak bir haktır. Şirket ortağının, kendisine tanınan bu haktan vazgeçebilmesi ve bu hakkın sınırlanabilmesi mümkün değildir[248].

Ayrıca şirket ortaklarına tanınan bu yetkinin, genel kurul tarafından alınacak bir karar ile kaldırılması da söz konusu olamaz. Şayet genel kurul, ortakların bu hakkını kaldırma kararı alır ise, genel kurulun aldığı bu karar batıl olacaktır. Çünkü ortaklara tanınan bu dava açma hakkı emredici bir niteliktedir[249].

1.4.2.9.3.2.2. Müdürün Azledilmesi Davası

TTK m. 630/2 ile şirketin her bir ortağına tanınmış olan dava hakkı, genel kurulun çoğunluk kararına karşı etkili olmaktadır. Çoğunluğun kararı müdürün azledilmemesi yönünde olmasına rağmen, müdürün azlinin ya da yetkilerinin sınırlandırılması kararının her bir ortak tarafından alınabilmesi bu fıkradaki düzenleme ile mümkün hale getirilmiştir.

Ayrıca dava açılması ile limited şirketin iç işleyişine mahkeme kararı ile bir müdahale yapılmış olacaktır. Ancak bu müdahale, haklı nedenin varlığı durumunda, çoğunluğun gücünü sınırlayacak ve herhangi bir sorun oluşur ise, bu soruna karşı çözüm sunmuş olacaktır.

Genel kurulda, müdürün azlini talep eden şirket ortaklarının çoğunluğu oluşturması durumunda ise, TTK m. 630/1 uygulama alanı bulacaktır. Çoğunluğun olması durumunda, mahkemeden müdürün azledilmesi talebinde bulunmaya gerek kalmayacaktır. Yargıtay verdiği bir kararında, limited şirkette müdürün azledilmesi hususunda yeterli çoğunluğa sahip olan bir ortağın TTK m. 630/2'ye göre dava açmasının ve dava yoluyla müdürün azlini talep etmesinde hukuki yararının bulunmadığına karar vermiştir[250].

---

[248] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 777.
[249] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 777.
[250] *''... Mahkemece, dosyaya sunulan delillere ve bilirkişi raporuna dayanılarak, dava konusu ortaklar kurulu kararında, davacıya vekaleten davalılardan D..B..'un oy kullandığı, noterden düzenlenen vekaletnamede davalının genel olarak davacı adına şirketlerin genel kurullarına katılmaya ve oy kullanmaya yetkili kılındığı, ancak hükümlerinde belirtildiği üzere, davalı şirketin unvanı ile vekaletin verildiği olağan genel kurul toplantısının tarihinin yer almadığından, vekaletnamenin Yönetmelik hükümlerine uygun olmadığı, dolayısıyla davalı D.. B..'un davacıyı temsilen kullandığı oyların geçersiz olduğu, davacının %51 oranındaki payı dikkate*

Yargıtay bir başka kararında ise, şayet TTK m. 630/2'nin şartları var ise, şirket ortağının genel kurula başvurmaksızın dava açabileceğini belirtmektedir[251]. Bu karar da isabetlidir. Çünkü ortağın mahkemeye başvurmadan önce, genel kurula başvurması gibi bir şart getirilmesi, kanuna aykırı olacaktır. Kanunla ortağa tanınan dava açma hakkının, dava açmadan önce, genel kurula başvuru şartı getirilerek kısıtlanması mümkün değildir.

Ancak Şener, TTK m. 630/2 uygulanırken, açılan davanın uzun süreceğini ve bu süre zarfında müdürün temsil yetkisini kötüye kullanabileceğini belirtmektedir. Her ne kadar müdür hakkında azil davası açılmışsa da, müdürün temsil yetkisinin devam ettiğini ve bu nedenle şirkete ciddi zararlar verebileceğini dile getirmektedir. Şener, bu sakıncalı durumun, hakkında dava açılan müdür için bir ihtiyati tedbir kararı alınması ile bertaraf edilebileceğini savunmaktadır. İhtiyati tedbir kararı ile yetkileri kaldırılan müdürün yerine, limited şirkete atanacak olan bir idare kayyımı ile şirketin yönetim ve temsili sağlanabilecektir[252]. Böylelikle dava devam ederken, halen şirketi temsil yetkisine sahip olan ve kendisine dava açılan müdürün şirkete zarar verme ihtimalinin önüne geçilmiş olunacaktır. Yargıtay kararları da Şener'in çözümünü destekleyici niteliktedir.

Yargıtay'ın bir kararında, açılmış olan azil davasında, şirketin faaliyetine devam edebilmesi için şirket müdürü atanıncaya kadar yönetim kayyımı atanacağına karar verilmiştir[253].

---

alındığında bu durumun karar nisabı üzerinde etkili bulunduğu ve buna bağlı olarak da söz konusu kararların hükümsüz olduğu, TTK'nın 630/1. maddesi hükmüne göre, davacının hisse oranı nazara alındığında, genel kurulu toplayarak genel kurul kararı ile davalı şirket müdürü D.. B..'un görevini sona erdirmesinin mümkün olduğu, bu itibarla anılan yola başvurmaksızın müdürlük görevinin kaldırılmasına ilişkin davanın açılmasında hukuki menfaatin bulunmadığı gerekçesiyle davanın kısmen kabulüne, davalı şirketin 10.09.2012 tarihli genel kurulunda "müdürlerin değiştirilmesine dair esas sözleşme hükmünde değişiklik yapılması ve limited şirket pay devrine onay verilmesiyle" ilgili kararların iptaline, davalı D.. B..'un müdürlük görevinden azli ve şirkete kayyım atanması konusundaki talebinin reddine karar verilmiştir. Kararı, davalılar vekili temyiz etmiştir. Dava dosyası içerisindeki bilgi ve belgelere, mahkeme kararının gerekçesinde dayanılan delillerin tartışılıp, değerlendirilmesinde usul ve yasaya aykırı bir yön bulunmamasına göre, davalılar vekilinin tüm temyiz itirazları yerinde değildir. …'' Y. 11. HD., 14.01.2016 T., 2015/2097 E., 2016/274 K., bkz. Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 777-778, https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 23.04.2021.

[251] *''… Dava, şirket müdürünün temsil yetkisinin ihtiyati tedbir yoluyla kaldırılması istemine dair olup, mahkemece öncelikle şirket ortaklar kuruluna başvurulmadan böyle bir karar verilmesi mümkün olmadığı gerekçesiyle istemin reddine karar verilmiştir. Ancak, 6102 Sayılı T.T.K.nın 630/2 maddesi gereğince şirket müdürünün temsil yetkisinin sınırlandırılması isteminde bulunulabilmesi için ortağın, ortaklar kurulundan talepte bulunma yolunun tüketilmiş olması zorunluluğu bulunmamaktadır. (Prof. Dr. Ü. Tekinalp, Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, İstanbul 2013, Sayfa 525) Bu itibarla, istemle ilgili diğer yasal koşulların bulunup bulunmadığını değerlendirmek suretiyle sonucuna göre karar vermek gerekirken salt açıklanan gerekçeyle istemin reddi doğru görülmemiş, hükmün bu sebeple davacılar yararına bozulması gerekmiştir. …''* Y. 11. HD., 18.09.2013 T., 2013/11156 E., : 2013/15964 K., bkz. Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 779, https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 05.02.2021.

[252] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 779.

[253] *''… Davacılar vekili, müvekkilleri ile davalı gerçek kişilerin ortağı bulunduğu davalı şirketin müşterek müdürünün mahkeme kararı ile şirket müdürlüğünden azledilmesi sebebiyle şirketin organsız kaldığını, şirket müdürü seçmek için genel kurulun toplanamadığını belirterek şirketin temsili ve yönetimi için şirkete yönetim kayyımı atanmasına karar verilmesini talep ve dava etmiştir. Davalı ..., davacılarca açılan davada şirket temsilciliğinden azline karar verildiğini, kararın kesinleşmediğini, yine....Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 2014/3 E*

Yargıtay'ın bir başka kararında ise, şirket ortaklarının şirketi yönetim hakkının ve temsil yetkisinin ihtiyati tedbir yolu ile kısmen sınırlandırılabileceğine ve şirket ortaklarının şirketi borç altına sokacak işlemleri yapabilmesinin kayyımın onayına bağlı olduğuna karar verilmiştir[254].

1.4.2.9.3.2.2.1. Haklı Sebep Kavramı

TTK m. 630/3'de nelerin haklı sebep olarak kabul edileceği düzenlenmiştir. Söz konusu düzenlemeye göre;

''Yöneticinin, özen ve bağlılık yükümü ile diğer kanunlardan ve şirket sözleşmesinden doğan yükümlülüklerini ağır bir şekilde ihlal etmesi veya şirketin iyi yönetimi için gerekli yeteneği kaybetmesi haklı sebep olarak kabul olunur.''

Bahse konu maddede, haklı sebep olarak sayılan haller örnek niteliğindedirler[255]. Yani açılan azil davasında, özen ve bağlılık yükümü ile diğer kanunlardan ve sözleşmeden doğan yükümlülüklerin ağır bir şekilde ihmal edilmesi ya da müdürün şirketi iyi yönetmesi için gerekli olan yeteneğini kaybetmesinin yanı sıra, başka bir sebep de müdürün azlini ya da yetkilerinin sınırlandırılmasını gerektirebilir. Bu nedenle haklı bir sebebin olup olmadığı her

---

sayılı dosyası ile ortaklıktan çıkma ve şirkete ilişkin her türlü hak ve borçlarının dondurulmasına ilişkin dava açtığını belirterek davanın reddini istemiştir. Diğer davalılar, davaya cevap vermemiştir. Mahkemece, iddia, savunma, toplanan deliller ve tüm dosya kapsamına göre, davalı şirkette müşterek imza ile yetkili bulunan davalı ...'ın TTK'nın 630/2 maddesi uyarınca yönetim ve temsil yetkilerinin kaldırıldığı, diğer müşterek imza ile yetkili bulunan davacı ...'ın tek başına şirketi temsil yetkisi kalmadığı, şirketin faaliyetine devam edebilmesi için şirket müdürü atanıncaya kadar ve şirket genel kurul toplantısı yapmak, organlarının seçilmesini sağlamak üzere yönetim kayyımı atanacağı gerekçesiyle davanın kabulüne karar verilmiştir. Kararı, davacılar vekili temyiz etmiştir. Dava dosyası içerisindeki bilgi ve belgelere, mahkeme kararının gerekçesinde dayanılan delillerin tartışılıp, değerlendirilmesinde usul ve yasaya aykırı bir yön bulunmamasına göre, davacılar vekilinin tüm temyiz itirazları yerinde değildir. ...'' Y. 11. HD., 20.01.2015 T., 2014/18793 E., 2015/667 K., https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 05.02.2021.

[254] *''... Mahkemece tüm dosya kapsamına göre; aleyhine tespit istenen şirket ticari defter, kayıt ve belgelerinin her zaman incelenebileceği, bu durumda HMK'nın 400/2. maddesindeki yasal koşulları oluşmayan delil tespiti isteminin reddi gerektiği, ancak tespit dilekçesine ekli belgelerin incelenip değerlendirilmesi sonucu HMK'nın 389.ve devamı maddelerindeki ihtiyati tedbirin yasal koşullarının kısmen oluştuğu ve TTK'nın 630/2 maddesi gereğince şirket ortaklarının şirketi yönetim hakkının ve temsil yetkisinin ihtiyati tedbir yolu ile kısmen sınırlandırılarak şirkete kayyım atanmasına yönelik ihtiyati tedbir kararı verilebileceği gerekçesiyle; yasal koşulları oluşmayan delil tespiti isteminin reddine, tespit ve tedbir isteyenin ihtiyati tedbir isteğinin kısmen kabulü ile, aleyhine tespit istenen Abramak Makina İzalosyan İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti. ile Tektaş Kıvımcım Çıkarmaz El Aletleri Döküm San. Tic. Ltd. Şti'nin şirket ortaklarının şirketi yönetim hakkının ve temsil yetkisinin ihtiyati tedbir yolu ile kısmen sınırlandırılmasına, şirket ortaklarının her iki şirketi borç altına sokacak ve her iki şirket mal varlığını eksiltecek işlemleri yapabilmesinin mahkemece atanacak kayyımın onayına bağlı tutulmasına karar verilmiştir.*
Kararı tespit isteyen vekili ve aleyhine tespit istenen Deniz Dere vekili temyiz etmiştir.
Talep, ihtiyati tedbir ve delil tespitine ilişkindir. 21.02.2014 gün ve 2013/1 E.-2014/1 K. sayılı İBK'ya göre ve HMK 400 ve devamı maddelerine göre, ihtiyati tedbir ve delil tespiti talepleri geçici hukuki koruma niteliğinde olup temyizi kabil olmadığından taraf vekillerinin temyiz istemlerinin reddine karar vermek gerekmiştir. ...'' Y. 11. HD., 16.06.2014 T., 2014/8486 E., 2014/11540 K., https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 07.02.2021.

[255] Dündar, 2021: 103.

somut olay bakımından, dürüstlük kuralları çerçevesinde ve içtihatlara göre ayrıca değerlendirilmelidir[256].

Haklı sebebin varlığı için, şirket müdürünün görevini düzgün bir şekilde yerine getiremeyeceğinin kanaatinin oluşması gerekmektedir[257]. Bu da müdürün şahsında oluşacak bir nedenden kaynaklıdır. Özellikle müdürün yetkilerini kullanırken, hileli davranışlarda bulunması, kendisine çıkar sağlaması, kötü niyetli bir tutum içinde olması durumunda, artık müdürlük görevinin doğru bir şekilde yapılmaya devam edileceği beklenmeyecektir.

Ayrıca müdürün uzun süre şirketin temsil ve yönetimini gerçekleştiremeyecek şekilde hastalanması, askere gitmesi, ortadan kaybolmasına neden olacak başka herhangi bir durumun oluşması hallerinde, haklı sebebin var olduğu kabul edilebilir[258].

Ancak müdürün azli davasında, haklı sebebin varlığı için, müdürün sadece o an mevcut olan azil sebebi değil, göreve başladığı günden itibaren tüm durumu göz önüne alınmalıdır[259]. Böylelikle müdürün azli talebinin haklı sebebe dayanıp dayanmadığının daha sağlıklı bir şekilde değerlendirmesi yapılmış olur.

Yargıtay, limited şirket müdürünün azli davasında her ortağın haklı sebeplerin varlığı durumunda yöneticilerin yönetim hakkının ve temsil yetkisinin kaldırılmasını veya sınırlandırılmasını mahkemeden isteyebileceğinin gözetilmesi gerektiğine karar vermiştir. Bu kararda, davacı tarafından ileri sürülen sebeplerin tek tek tartışılıp azil için haklı sebep sayılıp sayılmayacağı gerekçelendirilmeden yazılı gerekçe ile ileri sürülen sebeplerin azil için yeterli sebep sayılmadığından bahisle davanın reddine karar verilmesini doğru görmediğini belirtmiştir[260].

Yargıtay'ın kararlarından birinde, ortaklık karının dağıtılmaması durumunu azil için haklı sebep olarak gördüğü hüküm altına alınmıştır[261].

---

[256] Çamoğlu, 2020: 178; Akdeniz, 2021: 86-87; Akıncı, 2019: 107-108.
[257] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 782-783; Çamoğlu, 2020: 178.
[258] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 783.
[259] Akdeniz, 2021: 87.
[260] *''... Dava, limited şirket müdürünün azline ilişkindir. Mahkemece, azınlık pay sahibi davacının önce genel kurula başvurup genel kuruldan karar alındıktan sonra dava yoluyla mahkemeden talepte bulunabileceği, ayrıca davacının bildirdiği sebeplerin şirket müdürünün azli için yeterli neden sayılmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir. Ancak, Türk Ticaret Kanunu'nun 630/2. maddesi uyarınca, her ortak, haklı sebeplerin varlığı durumunda yöneticilerin yönetim hakkının ve temsil yetkisinin kaldırılmasını veya sınırlandırılmasını mahkemeden isteyebilir. Bu durumda, mahkemece anılan kanun maddesi gereğince davacı tarafından ileri sürülen sebeplerin tek tek tartışılıp azil için haklı sebep sayılıp sayılmayacağı gerekçelendirilmeden yazılı gerekçe ile ileri sürülen sebeplerin azil için yeterli sebep sayılmadığından bahisle davanın reddine karar verilmesi doğru görülmemiş, kararın davacı yararına bozulmasını gerektirmiştir. ...''* Y. 11. HD., 08.01.2018 T., 2016/5809 E., 2018/67 K., https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 07.02.2021.
[261] *''... Mahkemece, iddia, savunma ve tüm dosya kapsamına göre, tarafların dava dışı limited şirketin eşit hisseye sahip iki ortağı oldukları, davalının tek başına şirketi temsile yetkili müdür olduğu, 2010 ile 2013 yılları arasında şirket kar elde etmesine rağmen ortaklara kar payı dağıtılmadığının tespit edildiği ancak bunun tek başına müdürlükten azil için haklı neden oluşturmayacağı, zira ortakların yasal yollara başvurarak kar payı alacaklarını talep edebilecekleri, davalı tarafından şirketin kötü yönetildiği ve bu nedenle mali yapısının*

Yargıtay açılmış olan bir azil davasında, davalının yetkilerini aşarak şirket adına işlem yaptığı ve bu nedenle şirket müdürlüğünden azlinin gerektiği gerekçesiyle, davanın kabulüne karar vermiştir[262].

Ayrıca haklı sebebin varlığı için, azli talep edilen müdürün herhangi bir kusurunun olması ya da şirketin bir zarara uğramış olması gerekmemektedir[263]. Müdürün kusurunun bulunmasının azil davası bakımından herhangi bir önemi olmadığına dair Yargıtay kararları da bulunmaktadır[264].

Ayrıca müdürün kusurunun bulunması ve bu kusuru nedeni ile şirkete karşı bir zarar meydana gelmesine sebebiyet vermesi, müdüre karşı açılacak sorumluluk davasının konusunu oluşturmaktadır[265].

1.4.2.9.3.2.2.2. Davacı

TTK m. 630/2'de davacı sıfatına haiz olanın şirketin her bir ortağı olduğu açıkça belirtilmiştir. O yüzden şirket alacaklıları başta olmak üzere, şirketin ortağı sıfatına sahip olmayanların bu davayı açma hakları bulunmamaktadır[266].

Bunun yanı sıra, şirkette aynı zamanda ortak sıfatına sahip olan müdürün, müdürün azli davasını kendisi için açma hakkı bulunmamaktadır[267]. Yargıtay, verdiği bir kararında

---

*bozulduğu iddiasının ispat edilemediği, yine davacının bilgi alma ve inceleme hakkını kullanmayı talep ettiği halde bu talebinin yerine getirilmediğine ilişkin somut bir delilin dosyaya sunulmadığı, davalının temsil yetkisini kötüye kullanarak kendisine çıkar sağladığı, şirkete karşı rekabet yasağına uymadığı, muhtemel karları elde edemediği yönündeki iddiaların da kanıtlanamadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.Kararı, davacı vekili temyiz etmiştir.Dava dosyası içerisindeki bilgi ve belgelere, mahkeme kararının gerekçesinde dayanılan delillerin tartışılıp, değerlendirilmesinde usul ve yasaya aykırı bir yön bulunmamasına göre, davacı vekilinin tüm temyiz itirazları yerinde değildir. …''*Y. 11. HD., 14.06.2016 T., 2015/15107 E., 2016/6601 K., bkz. Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 783, https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 08.02.2021.

[262] *''… Davacı vekili, müvekkili ile davalının 2007 yılında limited şirket kurduklarını, müvekkilinin anasözleşme ile 30 yıl süre için şirket müdürü olarak atandığını, davalının ise 2008 yılında alınan ortaklar kurulu kararı ile kurulan şubeye müdür olarak tayin edildiğini, davalının şube müdürü olmasına rağmen hak ve yetkilerini aşarak şirket merkezi adına işlemler yaptığını, çek hesabı açtırdığını, şirketi borçlandırdığını, şirket parasını kendi hesabına aktarmaya çalıştığını ileri sürerek, davalının şube müdürlüğünden kaynaklanan hak ve yetkilerinin kaldırılmasını ve şube müdürlüğünden azlini talep ve dava etmiştir. Davalı vekili, davacının tek başına bu davayı açamayacağını, iddiaların doğru olmadığını, asıl muhik sebeplerin karşı tarafta olduğunu savunarak, davanın reddini istemiştir. Mahkemece, iddia, savunma, benimsenen bilirkişi raporu ve tüm dosya kapsamına göre, davalının yetkilerini aşarak şirket adına işlem yaptığı, şirket müdürlüğünden azlinin gerektiği gerekçesiyle, davanın kabulüne karar verilmiştir. Kararı, davalı vekili temyiz etmiştir. Dava dosyası içerisindeki bilgi ve belgelere, mahkeme kararının gerekçesinde dayanılan delillerin tartışılıp, değerlendirilmesinde usul ve yasaya aykırı bir yön bulunmamasına göre, davalı vekilinin tüm temyiz itirazları yerinde değildir. …''* Y. 11. HD., 17.06.2014 T., 2014/5545 E., 2014/11612 K., https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 08.02.2021.

[263] Çamoğlu, 2020: 178.

[264] *''…* Dava, limited şirket müdürü davalının şirket müdürlüğünden azli istemine ilişkin olup, davacının kusurunun bulunmasının azil davası bakımından bir önemi olmamakla birlikte, şirket kayıtlarında yer alan davalı şirket müdürüne olan borçların gerçek borç olmadığı yolunda bir tespite dayanılmaksızın bunun şirketin kötü yönetildiğine yönelik bir haklı sebep olarak kabulü yerinde değil ise de, mahkemece diğer gerekçelerle davanın kabulüne karar verilmesinde bir usulsüzlük bulunmadığından davalılar vekilinin tüm temyiz itirazlarının reddiyle kararın onanmasına karar vermek gerekmiştir.*…''* Y. 11. HD., 15.12.2016 T., 2015/15177 E., 2016/9627 K., https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 11.02.2021.

[265] Akdeniz, 2021: 89.

[266] Çamoğlu, 2020: 177; Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 780.

şirket müdürlüğü görevinin sonlandırılması istemi ile müdürün açtığı davada, davacının şirket müdürlüğünden istifasının mümkün olması nedeni ile davayı açmakta hukuki yarar bulunmadığına hükmetmiştir[268].

Ancak Şener'e göre, şirket müdürünün, aynı zamanda şirketin ortağı olması durumunda TTK m. 630/2'ye göre müdür olan bu ortağın dava açma hakkı bulunmaktadır. Çünkü kanun, ortak sıfatına haiz olan müdürlerin bu davayı açamayacaklarına dair bir yasak düzenlememiştir. Her ortak demek suretiyle, kapsamı genişletmiştir[269].

Dava açacak olan kişinin, şirket ortağı olması yeterlidir. Şirket ortağının sahip olduğu şirket payının miktarı önemli değildir[270].

Ayrıca davayı açan ortak, şirketin ortağı olduğunu ispat etmekle yükümlüdür[271]. Yargıtay da verdiği bir kararında haklı sebebin gerçekleşip gerçekleşmediğini, azil veya yetkilerin sınırlandırılması talebinde bulunan ortakların şirket ortağı olduklarını ispat etmeleri gerektiğine hükmetmiştir[272].

Bu ispatı da şirket pay defterini ya da pay senetlerini mahkemeye sunmak suretiyle gerçekleştirebilir. Ayrıca limited şirketin şirket sözleşmesi de ispat için geçerli bir belge olmaktadır.

Mahkemenin açılmış olan azil davasını haklı sebebin olmadığı gerekçesi ile reddetmesi mümkündür. Böyle bir durumda dava açmamış olan diğer ortakların azil davası

---

[267] Akıncı, 2019: 120.

[268] *''... Davacı, davalı şirketin kurucu ortağı ve anasözleşme ile atanan müdürü olduğunu, şirketin diğer ortağının da eşi K. Ş. olduğunu, kendisi ve eşinin hisselerini 02.07.2007 tarihli hisse devir sözleşmesi ile R. O. ve İ. B. D.'ye devrettiklerini, şirket ile ilişkileri kalmadığını, 02.07.2007 tarihli ortaklar kurulu kararı ile şirket müdürlüğüne R. O.'un atandığını ve bu kararın Ticaret Sicil Gazetesi'nde yayınlandığını, kararda önceki müdürün görevinin sona erdiği açıkça yazılı olmadığından ticaret sicil kayıtlarında halen şirket yetkilisi olarak göründüğünü, şirket ortaklarına ulaşamadığını ileri sürerek, 02.07.2007 tarihinden itibaren şirket müdürlüğü görevinin sonlandırılmasına karar verilmesini talep ve dava etmiştir. Davalı şirkete Tebligat Kanunu'nun 35. maddesine göre tebligat yapılmış ve davaya cevap verilmemiştir. Mahkemece, iddia ve tüm dosya kapsamına göre, davacının anasözleşme ile müdür olarak atandığı, anasözleşme ile atanan müdürlerin azli ya da yetkilerinin kısıtlanmasının anasözleşme değişikliği ile mümkün olduğu, somut olayda bu durumun gerçekleşmediği, limited şirkette dışarıdan müdür atanmasının mümkün olduğu, davacının şirket müdürlüğünden istifası mümkün iken bu yolu kullanmayarak dava yolu ile şirket müdürlüğü görevinin sona erdiğinin tespitini istemesinde hukuki yarar bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir. ...''* Y. 11. HD., 28.02.2011 T., 2009/9188 E., 2011/2008 K., bkz. Akıncı, 2019: 120, https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 11.02.2021.

[269] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 780.

[270] Akdeniz, 2021: 121-122.

[271] Çamoğlu, 2020: 179; Dündar, 2021: 104.

[272] *''... Somut olayda, davacı ile davalı taraf, limited şirketin yarı oranında pay sahipleridir. Davalı, şirket ana sözleşmesi ile beş yıl için müdür olarak atanmıştır. Dava, kötü yönetim nedeniyle davalının azlinin gerektiği iddiasıyla açılmış, yargılama sırasında ise birlikte yetkili kılınması talep edilmiştir. Davacı, öncelikle azli veya temsil yetkisinin sınırlandırılmasını gerektiren haklı sebeplerin varlığını ispat etmek zorundadır. ...''* Y. 11. HD., 18.02.2003 T., 2003/8792 E., 2003/1261 K., bkz. Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 784-785, https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 11.02.2021.

açma hakları ortadan kalkmaz. Hatta haklı sebebi olmadığı için açtığı azil davası reddedilen ortağın, başka bir haklı sebebe dayanarak tekrar dava açabilmesi mümkündür[273].

Müdürün azlini istemek için dava açma hakkı şirket ortağına tanınmaktadır. Şirket ortağının, ortaklık vasfına sahipken açtığı davanın, ortaklık sıfatını kaybetmesi durumunda devam etmesi beklenemez. Bunun yanı sıra, şirkette ortak sıfatını taşımayan birinin, müdürün azlini istemesinde herhangi bir hukuki yarar da bulunmamaktadır.

Ancak şirket ortağının, payını devretmesi ile ortaklık sıfatını kaybetmesinin yanında, yeni ortağın açılmış olan davayı devam ettirip ettiremeyeceği hususu söz konusu olacaktır. Şener'e göre, açılmış olan davanın şirket payını devralan yeni ortak tarafından devam ettirilebilmesi gerekmektedir. Şayet şirket payını devralan yeni ortağın, açılmış olan davayı devam ettiremeyeceğine karar verilir ise, ortağın yeni bir azil davası açması mümkündür[274]. Ancak bu durum da, var olan bir davanın kapanması ile yeniden aynı davanın açılması anlamına gelecektir. Böyle bir durumun, usul ekonomisine aykırılık teşkil etmekten ve davanın uzamasına sebep olmaktan başka bir anlamı olmamaktadır. Açılmış olan davanın, devam etmesi ile uygulamada da daha hızlı bir yargılama sağlanmış olacaktır[275].

Açılacak olan davada ortakların haklı sebebe dayanmaları gerekmektedir. Kanaatimizce haklı sebebin varlığı durumunda ve açılan davadaki hukuki yarar devam ettiği sürece, davanın devam etmesi gerektiğini düşünmekteyiz.

1.4.2.9.3.2.2.3. Davalı

Limited şirket müdürünün azli ya da yönetim hakkı ve temsil yetkisinin sınırlandırılması için her bir şirket ortağı tarafından açılacak olan davanın, kime karşı açılacağı doktrinde tartışmalıdır. Şener'in de savunduğu çoğunluk görüşüne göre, müdürün azli davasının limited şirkete karşı açılması gerekmektedir. Bu görüş, azil davasında mahkemenin müdahale ettiği hususun limited şirket ile müdürü arasındaki ilişki olduğunu belirtmektedir. Müdürün, limited şirketin bir organı olması nedeni ile de bu davanın müdüre karşı değil, limited şirkete karşı açılması gerektiğini savunmaktadır[276].

Çamoğlu'nun dâhil olduğu doktrindeki azınlık görüşü ise, müdürün azli davasının müdüre açılması gerektiğini belirtmektedir[277]. Eski TTK yürürlükte iken, Yargıtay tarafından verilen kararlar azınlığın görüşünü desteklemektedir[278].

---

[273] Akdeniz, 2021: 121-123.
[274] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 780. Benzer yönde görüş için bkz. Akdeniz, 2021: 122.
[275] Dündar, 2021: 106.
[276] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 781.
[277] Çamoğlu, 2020: 177.
[278] Benzer yönde görüş için bkz. Akıncı, 2019: 121.

Yargıtay'ın bir kararında, açılan azil davasının limited şirket müdürüne karşı açılması gerektiği belirtilmiştir[279].

Yargıtay, bir başka kararında ise, müdürün azlinin talep edildiği davada, davanın müdüre karşı açılması gerektiğinin yanı sıra, bu davada limited şirketin hasım gösterilmesinin gerekmediği şeklinde bir karar vermiştir[280].

Çoğunluk görüşüne katılıyoruz. Kanaatimizce de davalı sıfatına haiz olması gereken, limited şirket tüzel kişiliğidir. Müdür, şirket tüzel kişiliğinin bir organıdır. Müdürün azlinin, şirket tüzel kişiliğine karşı açılması gerekmektedir.

1.4.2.9.3.2.2.4. Davada Şirketin Temsili

Limited şirketin temsili müdür tarafından yapılmaktadır. Ancak müdürün azli davasının şirkete karşı açılması durumunda, bu davada şirketin kim tarafından temsil edileceği sorunu ortaya çıkmaktadır.

Doktrinde, şirkette birden fazla müdür olması durumunda, davanın müdürlerden birine açılmış olması halinde, şirketin diğer müdürler tarafından temsil edilmesi gerektiği benimsenmektedir. Ancak bu görüşün doğru kabul edilmesi durumunda, şirketin genel kuruluna ait olan azil yetkisinin, müdürler tarafından gasp edilmesi söz konusu olacaktır[281].

Şirket müdürlerinin hepsinin azlinin talep edilmesi ya da şirkette bulunan tek müdürün azlinin talep edilmesi durumunda ise, şirketin müdür tarafından temsili söz konusu olmayacaktır. Böyle bir durumda, doktrindeki çoğunluk görüşüne göre öncelikle limited şirkete bir temsil kayyımı atanmalıdır. Dava bu temsil kayyımı tarafından takip edilmelidir[282].

Akdeniz'e göre, limited şirkette bir müdür olması ya da birden fazla müdür bulunması, şirketin temsili bakımından farklılık yaratmayacaktır. Akdeniz, azli talep edilmeyen diğer müdürler tarafından ya da şirkete atanan kayyım tarafından şirketin temsil edilmesini eleştirmektedir. Azli talep edilen müdürün hem limited şirketi hem de kendisini temsil etmesine bir engel bulunmadığını savunan Akdeniz, bu görüşünün müdür hakkında ihtiyati tedbir karar verilmemesi şartı ile mümkün olduğunu belirtmektedir[283]. Ancak bu farklı görüşe

---

[279] *''... yöneticinin azlini haklı gösteren sebeplerin bulunması özellikle şirket ana sözleşmesi hükümlerini ihlal ettiği iddiasıyla her bir ortak azil için mahkemeye müracaat edebilir. Bu davanın ise, azli istenilen temsilciye tevcih edilmesi gerekir. Oysa, dava konusu olayda, dava dışı, şirket yöneticisi D. Yücel'in davada taraf olma, savunma ve delillerini sunma imkanı tanınmadan aleyhine hüküm verilmiş bulunmaktadır. ...''* Y. 11. HD., 20.09.2004 T., 2004/13971 E., 2004/8414 K., bkz. Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 781.

[280] *''... temsil yetkisi bulunan ve azli istenen müdürün davalı olarak gösterilmesi yeterli olup, ayrıca şirketin bu davada hasım olarak gösterilmesine gerek bulunmamaktadır. ...''* Y. 11. HD., 04.03.2002 T., 2002/9420 E., 2002/1762 K., bkz. Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 781.

[281] Dündar, 2021: 111; Akdeniz, 2021: 125-126.

[282] Akdeniz, 2021: 126; Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 782.

[283] Akdeniz, 2021: 126

katılmıyoruz.Şayet müdür hakkında ihtiyati tedbir kararı verilmesi ve müdürün görevden alınması söz konusu olur ise, müdürün temsil yetkisi ortadan kalkmış olacaktır.

Ancak Şener, limited şirketin şirkete atanmış olan kayyım tarafından temsil edilmesi gerektiği görüşünü savunmaktadır[284]. Henüz davanın en başında, bir ihtiyari tedbir kararı alınmış ve bu karar ile şirkete bir yönetim kayyımı atanmış olabilir. Bu ihtiyati tedbir kararı ile şirketten uzaklaştırılan müdürlerin artık şirketi yönetme ve temsil yetkileri bulunmamaktadır. O halde açılan davayı, alınan tedbir kararı ile şirkete atanan yönetim kayyımının takip etmesi gerekmektedir. Kanaatimizce de, daha adil bir yargılamanın yapılabilmesi için, şirkete bir kayyım atanması yerinde bir karar olacaktır.

1.4.2.9.3.2.2.5. Görevli ve Yetkili Mahkeme

TTK m. 5/1 ile kanunda aksine hüküm bulunmadıkça ticari davalar için görevli mahkemenin asliye ticaret mahkemesi olduğu belirtilmektedir. Müdürün azli davası, TTK'da düzenlenen davalardan biri olduğu için ticari dava niteliğindedir. Bu nedenle, müdürün azli davasının da asliye ticaret mahkemesinde açılması gerekmektedir.

TTK'da, müdürün azli davasının hangi yer mahkemesinde açılacağına ilişkin herhangi bir yasal düzenleme bulunmamaktadır[285]. HMK m. 6'da belirtildiği üzere, davanın genel yetkili mahkemede açılması gerekmektedir. Genel yetkili mahkeme ise, şirket merkezinin bulunduğu yer mahkemesidir.

TTK m. 1521'de, ticaret şirketlerinde, ortakların veya pay sahiplerinin şirketle veya birbirleriyle şirket ortaklığından kaynaklanan davalarda basit yargılama usulünün uygulanacağı düzenlenmiştir. Müdürün azli davası da şirket ortaklarının her birine tanınmış bir dava olması nedeni ile bu davada da basit yargılama usulü uygulanacaktır.

1.4.2.10. Müdür İle İlgili Hususların Tescil ve İlanı

TTK m. 629/1'de, temsil yetkisinin kapsamı, sınırlandırılması kenar başlıklı maddesinde tescil ve ilan ile ilgili husus düzenlenmiş olmakla, müdürlerin temsil yetkisinin kapsamı, sınırlandırılması, imzaya yetkili olanların belirlenmesi ve imza şekli ile ilgili konulara, anonim şirketlere ilişkin hükümlerin kıyasen uygulanması gerektiği belirtilmiştir[286].

Tescil ve ilanın, müdür sıfatının kazanılması yahut kaybedilmesi anlamında herhangi bir kurucu etkisi olmamaktadır. Tescil ve ilandaki esas amaç, sicilin olumlu etkisinden

---

[284] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 782, Benzer yönde görüş için bkz. Akıncı, 2019: 120.
[285] Akıncı, 2019: 122; Dündar, 2021: 108.
[286] TTK m. 629/1 - Temsil Yetkisinin Kapsamı, Sınırlandırılması – *''Müdürlerin temsil yetkilerinin kapsamına, yetkinin sınırlandırılmasına, imzaya yetkili olanların belirlenmesine, imza şekli ile bunların tescil ve ilanına bu Kanunun anonim şirketlere ilişkin ilgili hükümleri kıyas yolu ile uygulanır.''*

yararlanılması amacı ile üçüncü kişilere, limited şirket müdürü olma sıfatının kazanılmasının yahut kaybedilmesinin bildirilmesidir[287].

Sicilin olumlu etkisi ile müdürlük sıfatının kaybedilmesinin tescil ve ilanı sonrası, üçüncü kişilerin, müdürlük sıfatını kaybeden kişi ile yapacakları hukuki işlemler limited şirketi bağlamayacaktır[288].

[287] Yaralı, 2011: 86.
[288] Yaralı, 2011: 86; Yıldırım, 2007: 193-194.

İKİNCİ BÖLÜM
HUKUKİ SORUMLULUK

2.1. Sorumluluk Kavramı

2.1.1. Genel Olarak

Limited şirket müdürünün hukuki sorumluluğunu açıklamadan önce, sorumluluk kavramını ve sorumluluğun şartlarını açıklayacağız.

Sorumluluk[289], bir edim üstlenen kişinin, bu edimi gereği gibi ifa etmemesi neticesi meydana gelen zararı tazmin etmesi, gidermesi amacını taşıyan bir borçtur[290]. Sorumlulukta bir tazmin yükümlülüğü söz konusudur[291]. Hukuk düzeni tarafından bu sorumluluk olgusunun korunması ve kanunlaştırılmış olması da, hukuki sorumluluğu ifade etmektedir.

Sorumluluğun, şahıs ile sorumluluk ve malvarlığı ile sorumluluk olmak üzere iki türü bulunmaktadır[292].

Şahıs ile sorumluluk günümüzde mevcut olmamakla, özellikle Roma Hukuku'nda uygulanmış olan ve borçlunun borcunu ifa etmemesine karşılık, alacaklının, borçlunun şahsına el koyması şeklinde uygulanmıştır[293]. Bu da alacaklının, alacağına karşılık olarak borçluyu borç bitene kadar çalıştırması, kölesi olarak kullanması, hatta öldürmesi şeklinde tezahür etmiştir[294].

Malvarlığı ile sorumluluk ise, günümüzde geçerli olan sorumluluk türü olmakla, borçlunun borcunu ifa etmemesine karşılık, alacaklının, borçlunun malvarlığına el koyması şeklindedir[295]. Alacaklı, İcra ve İflas Kanunu hükümleri uyarınca, borçlunun malvarlığına el koyabilecektir[296]. Malvarlığı ile sorumluluk, sınırsız malvarlığı ile sorumluluk ve sınırlı malvarlığı ile sorumluluk olmak üzere ikiye ayrılmaktadır[297].

Sınırsız malvarlığı ile sorumluluk, borçlunun, alacaklıya karşı, sınırsız bir şekilde tüm malvarlığı ile sorumlu olması anlamına gelmektedir[298]. Kural olarak sınırsız malvarlığı ile sorumluluk kabul edilmiş olsa da, borçlunun yaşamını ve mesleğini devam ettirebilmesi için

---

[289] Sorumluluk: Mesuliyet; uyulması gereken bir kurala aykırı davranışın hesabını verme; tazminatla yükümlü tutulma; işlenmiş olunan bir suçun gerektirdiği cezayı çekme. (bkz. Yılmaz, 2006: 693.)
[290] Kılıçoğlu, 2019: 46; Oğuzman ve Öz, 2020: 72 vd.; Akıntürk, 2010: 14-15.
[291] Akıncı, 2011: 41; Eren, 2020: 552; Bilgili ve Demirkapı, 2020: 23.
[292] Kılıçoğlu, 2019: 47; Akıncı, 2011: 42 vd; Akıntürk ve Ateş, 2017: 15 vd.;Sakinci, 2019: 5-6.
[293] Akıncı, 2011: 42; Akıntürk, 2010: 15.
[294] Kılıçoğlu, 2019: 47; Sakinci, 2019: 6.
[295] Akıncı, 2011: 42-43.
[296] Akıntürk ve Ateş, 2017: 15; Bilgili ve Demirkapı, 2020: 24.
[297] Kılıçoğlu, 2019: 47-48; Çamoğlu, 2010: 10-11; Akıncı, 2011: 43-44; Sakinci, 2019: 5-6; Akıntürk, 2010: 16-17.
[298] Akıncı, 2011: 43; Akıntürk, 2010: 16.

elzem olan ve İİK'da sayılmış olan malvarlıklarına haciz konulabilmesi mümkün değildir[299]. Ancak bu istisnai bir durumdur.

Sınırlı malvarlığı ile sorumluluk ise, borçlunun, alacaklıya karşı olan sorumluluğunun konu yahut miktar itibarıyla sınırlandırıldığı durumlar için geçerlidir[300]. Sınırlı sorumluluk durumu kanundan doğabileceği gibi, tarafların kendi aralarında yapacakları bir anlaşma ile de belirlenmiş olabilir[301]. Konu itibarıyla sorumlulukta, malvarlığının belli bir kısmı ile sorumlu olan borçlu; miktar itibarıyla sorumlulukta ise malvarlığının belli bir miktarı ile sorumlu olmaktadır[302].

Hukuki sorumluluğun ise, kusur sorumluluğu, sebep sorumluluğu ve hukuka uygun müdahaleden doğan sorumluluk (fedakârlığın denkleştirilmesi ilkesi) olmak üzere üç türü bulunmaktadır[303].

Kusur sorumluluğu, haksız fiil sorumluluğunu ifade etmekte olup, zarar veren kişinin kusurlu bir davranışının neticesi, bu zararı vermesi gerekmektedir[304]. Bu hukuki sorumluluk türünün en önemli unsuru olan kusurun yanı sıra, sorumluluk doğuran bir davranış, bu davranış sonucu meydana gelen zarar, meydana gelen zarar ile davranış arasında uygun illiyet bağı ve hukuka aykırılık da bulunmalıdır[305].

Sebep sorumluluğunda ise, kusur şart olmayıp, sorumluluk doğuran davranış ile bu davranış sonucu meydana gelen zarar arasında uygun illiyet bağının varlığı yeterli kabul edilmektedir. Bu sebep-sonuç ilişkisinin varlığı, sebep sorumluluğunun oluşması için yeterlidir[306].

Hukuka uygun müdahaleden doğan sorumlulukta (fedakârlığın denkleştirilmesi ilkesi) ise, adından da anlaşılacağı üzere müdahale sonucu söz konusu olan bir hukuki sorumluluk mevcut olacaktır[307]. Tabii olaylar söz konusu olmaksızın, insanın aktif bir davranışı ile bir fiili ile yapılan müdahale ile bir kimsenin malvarlığında yahut şahıs varlığında bir ihlal durumu yaratılmış olmalı ve bu müdahale ile ihlal arasında uygun bir illiyet bağı bulunmalıdır[308]. Bu hukuki sorumluluk türünde, hukuki değerler çatışması söz konusudur. Yani üstün olan hukuki

[299] Akıntürk ve Ateş, 2017: 16.
[300] Kılıçoğlu, 2019: 47-48; Akıncı, 2011: 43-44.
[301] Akıntürk ve Ateş, 2017: 17.
[302] Kılıçoğlu, 2019: 48; Çamoğlu, 2010: 10-11.
[303] Eren, 2020: 555.
[304] Bilgili ve Demirkapı, 2020: 94; Eren, 2020: 556 vd.
[305] Kılıçoğlu, 2019: 365 vd.; Bilgili ve Demirkapı, 2020: 94-95.
[306] Kılıçoğlu, 2019: 414; Sakinci, 2019: 105.
[307] Eren, 2020: 572.
[308] Eren, 2020: 572.

değere öncelik verilmesi amacı güdülmekte olup, üstün hukuki değer uğruna düşük hukuki değerin feda edilmesi gerektiği kabul edilmektedir[309].

Kural olarak, limited şirket müdürleri için belirtilmiş olan sorumluluk kavramından kastedilen şey ise, kusur sorumluluğu olarak da adlandırılan haksız fiil sorumluluğudur. Ancak doktrindeki azınlık görüş tarafından, limited şirket müdürlerinin sorumlulukları bakımından, sözleşmeye aykırılık görüşü de savunulmaktadır[310].

Haksız fiil sorumluluğu TBK m. 49 vd.'da düzenlenmiş olup, TBK m. 49'da genel olarak sorumluluk şu şekilde belirtilmiştir:

''(1)Kusurlu ve hukuka aykırı bir fiille başkasına zarar veren, bu zararı gidermekle yükümlüdür.

(2)Zarar verici fiili yasaklayan bir hukuk kuralı bulunmasa bile, ahlaka aykırı bir fiille başkasına kasten zarar veren de, bu zararı gidermekle yükümlüdür.''

Maddede de belirtildiği üzere, haksız fiil sorumluluğunun bazı şartları bulunmaktadır. Bu şartlar, davranış, zarar, kusur, uygun illiyet bağı ve hukuka aykırılık olmak üzere beş başlıktan oluşmaktadır.

2.1.2. Sorumluluğun Şartları

2.1.2.1. Davranış

Sorumluluğun söz konusu olabilmesi için, müspet (olumlu) yahut menfi (olumsuz) bir insan davranışının iradi olarak yapılması ile haksız bir fiil meydana gelmesi gerekmektedir[311]. Davranıştan kastedilen şey, insan tarafından, iradi olarak yapılan yahut yapılmayan ve sonucunda bir zarar meydana getiren eylemlerdir[312].

2.1.2.2. Zarar

Kusur sorumluluğunun varlığından bahsedebilmek için, ortaya çıkan bir zarar olmalıdır[313]. Kişinin, haksız fiili neticesi bir başka kişiye verdiği zarar[314], maddi zarar ve manevi zarar olmak üzere ikiye ayrılır[315]. Kişinin malvarlığında meydana gelen eksilme maddi zararı, şahıs varlığı haklarında meydana gelen eksilme ise manevi zararı ifade etmektedir[316].

---

[309] Eren, 2020: 575.
[310] Helvacı, 2001: 31; Akdağ Güney, 2016: 284 vd.; Akdağ Güney, 2008: 47.
[311] Kılıçoğlu, 2019: 365-366; Akıntürk, 2010: 80; Oğuzman ve Öz, 2020: 15; Sakinci, 2019: 97.
[312] Kılıçoğlu, 2019: 366; Bilgili ve Demirkapı, 2020: 95-96.
[313] Kılıçoğlu, 2019: 390; Oğuzman ve Öz, 2020: 42; Dinç, 2018: 46; Akıntürk, 2010: 82; Eren, 2020: 589.
[314] Zarar: Kişinin malvarlığında veya manevi varlığında ortaya çıkan eksilme. (bkz. Yılmaz, s.768.)
[315] Akıntürk ve Ateş, 2017: 90-91; Oğuzman ve Öz, 2020: 44; Dinç, 2018: 47; Bilgili ve Demirkapı, 2020: 96-97.
[316] Kılıçoğlu, 2019: 392-393; Eren, 2020: 589 vd.

2.1.2.3. Kusur

Kusur[317], kusur sorumluluğunun en önemli unsuru olmasının yanı sıra, kast ve ihmal olmak üzere iki türü bulunmaktadır[318]. Kast[319], bilerek ve isteyerek hukuka aykırı davranma ve bu hukuka aykırılık sonucu zararın meydana gelmesini isteme; ihmal[320] ise herhangi bir zararın meydana gelmesini istememe ancak bu zararın gerçekleşmemesi için gerekli dikkat ve özeni göstermeme şeklinde ortaya çıkmaktadır[321].

Ayrıca TBK m. 50'de zararın ve kusurun ispatı ile ilgili bir düzenleme mevcut olup, söz konusu düzenleme şu şekildedir:

''(1)Zarar gören, zararını ve zarar verenin kusurunu ispat yükü altındadır.

(2)Uğranılan zararın miktarı tam olarak ispat edilemiyorsa hâkim, olayların olağan akışını ve zarar görenin aldığı önlemleri göz önünde tutarak, zararın miktarını hakkaniyete uygun olarak belirler.''

Maddede de düzenlendiği üzere, kusurun varlığını ispat edecek olan zarar görendir. Kişi uğradığı zarara, zarar veren tarafından yapılan kusurlu davranışların sebep olduğunu ispat etmelidir[322]. Ancak bu zarar ile davranış arasında bir sebep-sonuç ilişkisi de mevcut olmalıdır[323].

2.1.2.4. Uygun İlliyet Bağı

Uygun illiyet bağı[324], kişinin hukuka aykırı davranışı ile bu davranışı sonucu meydana gelen zarar arasında bir sebep-sonuç ilişkisi olması gerektiğini ifade eden bir kavramdır[325]. Yani eğer kişi söz konusu davranışı yapmasaydı, zarar da meydana gelmeyecekti diyebiliyorsak, o halde davranış ile zarar arasında sebep-sonuç ilişkisinin varlığından bahsedilecektir. Davranış yani eylem ile meydana gelen zarar arasında bir illiyet bağı olup olmadığı, hayatın olağan akışı içerisinde ve mantık çerçevesinde değerlendirilip o şekilde

---

[317] Kusur: Tazminatı (ödenceyi) veya cezalandırmayı gerektiren hukuka aykırı davranış biçimi; kusur, kast, ihmal veya tedbirsizlik sonucunda ortaya çıkar; ayrıca borçlunun sözleşmenin gereklerini yerine getirmemesi akdi kusurdur. (bkz. Yılmaz, 2006: 768.)

[318] Kılıçoğlu, 2019: 409-410; Oğuzman ve Öz, 2020: 59 vd.; Türe, 2021: 10; Dinç, 2018: 35; Sakinci, 2019: 101.

[319] Kast: (Özel hukukta) Kusur çeşitlerinden olup, haksız bir sonucun elde edilmesi için bilerek, isteyerek yapılan iradi faaliyet. (bkz. Yılmaz, 2006: 768.)

[320] İhmal: Haksız sonuca yönelmemekle birlikte, durumun ve koşulların gerektirdiği dikkat ve özeni göstermeme hali; dikkatsizlikten ve/veya özensizlikten kaynaklanan kusur; savsama; gerekli özeni göstermeme; hafif kusur hali. (bkz. Yılmaz, 2006: 768.)

[321] Kılıçoğlu, 2019: 409-410; Eren, 2020: 648 vd; Oğuzman ve Öz, 2020: 60 vd.; Dinç, 2018: 35-36; Bilgili ve Demirkapı, 2020: 104-105; Sakinci, 2019: 101.

[322] Akıncı, 2011: 153.

[323] Akıntürk ve Ateş, 2017: 91; Akıntürk, 2010: 83.

[324] İlliyet Bağı: Nedensellik bağı; bir neden ile ortay çıkan sonuç arasındaki ilişki. (bkz. Yılmaz, 2006: 310.)

[325] Kılıçoğlu, 2019: 400; Oğuzman ve Öz, 2020: 49 vd.; Dinç, 2018: 51; Bilgili ve Demirkapı, 2020: 98-99; Sakinci, 2019: 102.

belirlenecektir[326]. İlliyet bağının tespiti noktasında hukukilik esas alınmalı ve eylemle zarar arasındaki sebep-sonuç ilişkisi doğru tespit edilmelidir[327].

2.1.2.5. Hukuka Aykırılık

Hukuka aykırılık[328], kusur sorumluluğunun şartlarından biridir. Kişinin iradi kararı ile yaptığı yahut yapmaktan kaçındığı bir davranışının, hukuk tarafından belirlenmiş olan yazılı veya yazısız hükümlere aykırılık teşkil etmesi hukuka aykırılık unsurunu oluşturmaktadır[329]. Bu aykırılıkların kusur sorumluluğunu doğurması için, kişilerin şahıs varlıklarına yahut malvarlıklarına karşı verilecek olan zararı oluşturan davranışlar için geçerli olması gerekir[330]. Kişinin gerçekleştirdiği davranışın hukuka aykırı olabilmesi için, meydana gelen olayda hukuka uygunluk sebeplerinden birinin bulunmaması gerekmektedir[331].

2.2. Müdürün Hukuki Sorumluluğu

2.2.1. Genel Olarak

TTK'da limited şirket müdürünün hukuki sorumlulukları ile ilgili olarak özel bir düzenleme mevcut değildir. TTK m. 644'ün yaptığı atfa dayanarak, anonim şirketin yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğuna dair hükümler, limited şirket müdürünün sorumluluğu için de uygulanacaktır[332].

Limited şirketin zorunlu organlarından biri olan müdür, şirket adına yaptığı işlemler ile hem şirketin hem şirket ortaklarının hem de şirket alacaklılarının haklarını ve menfaatlerini etkilemektedir.

TTK m. 632'de de düzenlendiği üzere, müdürün şirkete ilişkin görevlerini ifa ederken, işlediği haksız fiilleri nedeni ile sorumlu olan şirkettir[333].

Ancak limited şirket müdürünün, kendisine şirketin temsili ile ilgili olmaksızın, kanunla, şirket sözleşmesi ile yahut şirket genel kurul kararı ile verilen yükümlülüklerini ihlal etmesi durumunda meydana gelen zarardan sorumluluğu söz konusu olacaktır. Limited şirket müdürünün sorumluluğundan bahsedebilmek için ise, zarar ihtimali yeterli olmayıp, bir zararın meydana gelmiş olması gerekmektedir.

---

[326] Akıntürk ve Ateş, 2017: 92; Dinç, 2018: 52; Akıntürk, 2010: 84.
[327] Kılıçoğlu, 2019: 401; Akıncı, 2011: 138-139.
[328] Hukuka Aykırılık: Hukuk düzeninin, kişileri zarara uğramaktan korumak amacıyla koyduğu emirlere ve yasaklara aykırı davranış biçimi. (bkz. Yılmaz, 2006: 275.)
[329] Eren, 2020: 661 vd.; Dinç, 2018: 34.
[330] Kılıçoğlu, 2019: 368; Sakinci, 2019: 97.
[331] Kılıçoğlu, 2019: 373 vd.; Bilgili ve Demirkapı, 2020: 101 vd.
[332] Poroy vd., 2017: 513; Yıldız, 2012: 62.
[333] Ayhan vd., 2021: 442.

Yani limited şirket müdürünün hukuksal sorumluluğu için, zarar başta olmak üzere, kusur, hukuka aykırılık ve uygun bir illiyet bağı olması aranmaktadır[334].

2.2.2. Hukuki Sorumluluğun Esasları

2.2.2.1. Zarar

Limited şirket müdürünün hukuki sorumluluğu için, öncelikli olarak bir zararın meydana gelmiş olması gerekmektedir[335]. Müdürün görevini ifa ederken verdiği zarar nedeni ile sorumluluğu bulunmaktadır. Bu zararın da açılacak olan sorumluluk davası ile giderilmesi beklenir. Sorumluluk davasında amaç, meydana gelen zararın tazmin edilmesidir. Zarardan bahsedebilmek için ise, maddi zararın varlığı şart olmakla, zarar ihtimalinin varlığı yeterli kabul edilmemektedir.

Meydana gelen zarar neticesi açılacak olan sorumluluk davasında, mahkeme tarafından zarar tespiti yapılacak ve daha sonrasında bu zararın müdür mü yahut müdürler tarafından mı yapıldığı saptanacaktır. Söz konusu zararın müdürler bakımından, tek başına verilen zarar mı yoksa birlikte verilen zarar mı olduğu saptandıktan sonra ise, zararın meydana gelmesinde kusuru bulunmayanlar bakımından açılan sorumluluk davası reddedilecek olup, sorumlular bakımından davaya devam edilecektir[336]. Sorumluluk davası ile şirketin uğradığı zarar başta şirket olmak üzere, pay sahipleri tarafından da istenebilecek olup, dava sonunda hükmedilen tazminatın şirkete ödenmesi gerekecektir[337].

Ayrıca her ne kadar kanunda böyle bir ayrım yapılmamış da olsa, uygulamada zarar kavramı doğrudan zarar ve dolaylı zarar şeklinde ikili bir ayrıma tabi tutulabilmektedir[338]. Limited şirket müdürünün verdiği zarar nedeniyle uğranılan doğrudan zarar limited şirketin, şirket ortaklarının ve alacaklıların malvarlıklarında azalmaya sebep olurken, dolaylı zarar ise limited şirketin malvarlığında meydana gelen zararın şirket ortaklarına ve alacaklılarına sirayet etmesidir.

2.2.2.2. Kusur

TTK'da, kusurun tanımı, kapsamı ile ilgili herhangi bir açıklama bulunmamakla birlikte, kusuru bilerek yahut bilmeyerek bir işi gereği gibi yapmamak[339] şeklinde

---

[334] Keçeci, 2017: 125; Yıldız, 2012: 65.
[335] Türe, 2021: 1; Dinç, 2018: 46; Yavuz, 2013: 188; Ekşi, 2019: 138.
[336] Yavuz, 2013: 188; Koylu, 2015: 80.
[337] Keçeci, 2017: 126.
[338] Koylu, 2015: 81-82; Çamoğlu, 2020: 191; Akdağ Güney, 2008: 49; Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 789-790; Dinç, 2018: 50.
[339] https://sozluk.gov.tr/?kelime=kusur, E.T.: 30.01.2020.

tanımlamamız mümkündür. Bir işi gerektiği gibi yapmak da, özen yükümlülüğünü ve dürüstlük kuralını akıllara getirmektedir.

TTK m. 626/1'de düzenlendiği üzere, müdürün görevini yerine getirirken tüm özeni göstermesi ve dürüstlük kuralını da benimseyerek, şirketin menfaatini dürüstlük kuralı çerçevesinde gözetmesi gerekmektedir. Söz konusu maddenin gerekçesinde özen ve şirket menfaatinin gözetilmesi kavramlarının ne anlama geldikleri tanımlanmış ve örneklendirilmiştir[340]. Bu gerekçe göz önüne alındığında, limited şirket müdürünün kusurunun varlığından söz edebilmek için, müdürün göstermesi gereken özenin objektif bir özen olduğu sonucuna varılacaktır[341].

Limited şirket müdürüne karşı açılan sorumluluk davasında, müdürün kusurunun varlığı, tüm özenin gösterilip gösterilmediği hâkim tarafından objektif olarak yapılacak değerlendirme ile belirlenecektir. Hâkim, TTK m. 626'da düzenlenen hüküm çerçevesinde, limited şirket müdürünün özeninin varlığını araştırmalıdır.

Müdürün verdiği karar bakımından yeterli düzeyde bilgisinin bulunup bulunmadığına, verdiği karar bakımından gerekli olan belgeleri temin edip etmediğine, şayet uzmanlık gerektiren bir karar söz konusu ise, o konudaki bir uzmana danışıp danışmadığına, şirketin çıkarlarını üstün tutup tutmadığına ve müdürün verdiği kararın bilincinde olup olmadığına göre bir değerlendirme yapılması gerekmektedir[342].

Limited şirket müdürünün bu şartları yerine getirmeksizin karar alması ve bu kararın da zarara yol açması söz konusu ise, hâkim tarafından, müdürün kendisinden beklenen özen yükümünü yerine getirmediği ve bu nedenle de objektif olarak kusurunun varlığının söz konusu olduğuna hükmedilecektir.

Limited şirketlerde uygulanacak hükümler kenar başlıklı TTK m. 644'de anonim şirketlerdeki yöneticilerin ve tasfiye memurlarının sorumluluğunu düzenleyen 553 üncü maddesinin, limited şirketler için de uygulanacağı şeklindeki düzenlemeye göre, limited

---

[340] TTK m. 626/1 - Özen ve Bağlılık Yükümü, Rekabet Yasağı - Gerekçesi şu şekildedir; *''Birinci fıkra, üçüncü kişi yöneticiler de dahil yönetimin özen yükümünü ve şirket menfaatinin gözetilmesi, diğer menfaatlerin önünde tutulması zorunluğunu düzenlemektedir. Bu fıkra "özen" ile "şirket menfaatinin gözetilmesi" kavramlarını birbirinden ayırmıştır. Özen, iş ve işlemlerde gösterilmesi gereken dikkati, ciddiyeti ve bilimselliği ifade eder. Bir karar alınmadan önce pazar araştırması, finansal durum değerlendirmesi, borçlara ve etiğe uygunluk incelemesi yapılması bilimselliğin ve modern yönetim ilkelerinin gereği olup, bu inceleme, araştırma ve değerlendirmeler özen kavramının tanımına dahildir. "Şirket menfaatinin gözetilmesi" ise şirketin menfaatinin kişisel menfaatlere ve başkalarının menfaatlerine feda edilmemesi, diğer menfaatlerin arkasına konulmaması anlamına gelir. Şirket menfaatinin gözetilmesi, müdürlük görevinin yapılışına ilişkin doğal bir gereklilik olup, bağlılık yükümü içinde de değerlendirilemez. Şirketin menfaatlerinin gözetilmesinin ölçüsü dürüstlük kuralıdır. Hükümde yüzde yüz hakimiyete ilişkin istisnaî nitelikteki 202-205 inci maddelerin hükümleri saklı tutularak, anılan varsayımlarda, şirket menfaatinin gözetilmesine verilen farklı anlama gönderme yapılmıştır.''*

[341] Türe, 2021: 11; Dinç, 2018: 40; Yıldız, 2012: 68-69.

[342] Koylu, 2015: 85.

şirketteki müdürün sorumluluğu ile ilgili bilgi edinmek için atıf yapılan ilgili maddeyi incelemeliyiz.

TTK m. 553'e göre, kanundan ve şirket sözleşmesinden doğan yükümlülüklerin kusurla ihlal edilmesi gerektiği belirtilmiş olup, bu da bize müdürün sorumluluğunun doğabilmesi için kusurun varlığının şart olduğunu göstermektedir. Ancak sorumluluk davası söz konusu olduğunda, kusur bakımından ispat yükünün kimde olduğu konusunda doktrinsel bir tartışma söz konusudur.

Bahtiyar, kusurun sorumluluğu gerektiren unsurlardan biri olması nedeni ile maddede belirtilen kusur ibaresinin ispat yükünü davacıya yüklediğini ancak bunun hatalı olduğunu belirtmektedir[343].

Pulaşlı ise, kusurun ispatı yükümlülüğünün her zaman davacıya yüklenemeyeceğini, ispat yükümlülüğünün davacının kim olduğuna göre değişeceğini savunmaktadır[344]. Örneğin, davacı sıfatına haiz olan limited şirket ise, şirket ile müdür arasındaki hukuki ilişkiden dolayı, karine olarak, müdürün kusurlu olduğu kabul edilecek ve müdürün kusursuz olduğunu ispatlama yükümlülüğü kendisine geçecektir. Aynı şekilde, limited şirketteki pay sahiplerinin davacı olması durumunda da, kusursuz olduğunu ispat yükü davalı olan müdürde olacaktır.

Ancak şirket alacaklısının, müdüre karşı doğrudan yahut dolaylı zarar nedeni ile açacağı sorumluluk davasında, ispat yükü bu kez müdürde değil, alacaklıda olacaktır. Çünkü limited şirket alacaklısı ile şirket müdürü arasındaki ilişkinin haksız fiil niteliği taşıdığı kabul edilmektedir. Oysaki tüm bu tartışmalara karşın, ispat yükünün davacıda olduğu açıktır.

TTK'nın tasarısında kusurun varlığının davacı tarafından ispat edilmesi gerektiği düzenlenmişken, TTK m. 553'de kurucuların, yönetim kurulu üyelerinin, yöneticilerin ve tasfiye memurlarının, kanundan ve şirket sözleşmesinden doğan yükümlülüklerini kusurlarıyla ihlal ettikleri takdirde, kusurlarının bulunmadığını ispatlamadıkça sorumlu olacakları düzenlenmiştir. Böylelikle ispat yükü ters çevrilmiş ve kusurlu olmadıklarını ispat yükü müdürlere geçmiştir.

2.2.2.3. Uygun İlliyet Bağı

Limited şirket müdürünün hukuki sorumluluğundan bahsedilebilmesi için, meydana gelen zarar ile müdürün kusuru arasında uygun bir illiyet bağının olması gerekmektedir[345].

Uygun illiyet bağının (nedensellik bağı) varlığından bahsedebilmek için de, müdürün kusurunun ortaya çıkan zarara (doğrudan zarar ya da dolaylı zarar) sebep olduğunun hayatın

[343] Keçeci, 2017: 127; Bahtiyar, 2020: 452.
[344] Keçeci, 2017: 127; Pulaşlı, 2020: 837-838.
[345] Türe, 2021: 7; Akdağ Güney, 2008: 56; Ekşi, 2019: 138.

olağan akışı içerisinde kabulü gerekmektedir[346]. Yani zarar ile kusur arasında sebep-sonuç ilişkisi olması, kusurun varlığı nedeni ile zararın oluşması gerekmektedir.

Kusur ile zarar arasındaki illiyet bağı kesilmiş olursa yani limited şirket müdürünün kanuna yahut şirket sözleşmesine aykırı fiilleri nedeni ile sebep olduğu zarar ile yaptığı kusur arasında herhangi bir sebep-sonuç ilişkisi mevcut değilse, müdürün oluşan zarar nedeni ile sorumluluğu söz konusu olmayacaktır[347].

2.2.2.4. Farklılaştırılmış Teselsül

Teselsül, birden çok kimsenin alacaklıya karşı aynı borcun tamamını yükümlendiklerini (borç altına girdiklerini) veya birden çok alacaklının tek bir borcu istemeye haklı olduğunu gösteren durum[348] anlamına gelmektedir.

TTK m. 557'de teselsül ile ilgili düzenlemeye yer verilmiş olup, bu düzenleme anonim şirketlerle ilgili olsa da, yapılan atıfla limited şirketler için de uygulama alanı bulmaktadır. Söz konusu düzenlemeye göre, meydana gelen zararı, birden çok kişinin tazmin yükümlülüğünün mevcut olması durumunda, her bir kişinin kusuru göz önüne alınarak, müteselsil[349] sorumluluk[350] ilkesi benimsenmiştir. Böylelikle de, sorumluluğunun kusur durumuna göre farklılaşacağı müessesesi yani farklılaştırılmış teselsül kavramı karşımıza çıkmaktadır[351].

Bu kavram zararın, kişilere yüklenebildiği kusurları oranında ancak her bir kişinin müteselsil sorumluluğu mevcut olarak karşılanabileceğini ve limited şirket müdürünün birden fazla olması durumunda da, müdürlerin her birinin kusurunun dikkate alınarak, sorumluluklarının belirlenmesi şeklinde tezahür etmeyi sağlamaktadır[352].

Ancak TTK'da düzenlendiği şekli ile açılacak olan sorumluluk davasında, dava açacak kişinin, limited şirket müdürlerinin tek tek kusurunu belirlemeyi ve ona göre davalıyı seçmesine değil, davacının açtığı davayı tüm müdürlere yöneltebilmesine olanak tanınmıştır. Her bir davalıya düşen tazminat borcunu belirleme görevini ise hâkime yükleyen TTK, limited şirket müdürlerinin kusurlarının tespitinin hâkimin tarafından yapılmasını uygun görmüştür.

---

[346] Koylu, 2015: 83; Akdağ Güney, 2008: 57; Dinç, 2018: 52.
[347] Türe, 2021: 7; Keçeci, 2017: 127.
[348] Yılmaz, 2006: 693.
[349] Müteselsil: Dayanışmalı; zincirleme; ardarda. (bkz. Yılmaz, 2006: 493.)
[350] Müteselsil Sorumluluk: Birden çok kimsenin bir zararın tazmininden müteselsil (zincirleme) olarak sorumlu olmaları; bu durumda alacaklı, herhangi bir borçluya karşı talepte bulunarak borcun ödenmesini isteyebilir.(bkz. Yılmaz, s.494.)
[351] Akdağ Güney, 2008: 189; Koylu, 2015: 88.
[352] Pulaşlı, 2020: 838; Akdağ Güney, 2008: 198; Güner, 2018: 55-56; Yavuz, 2013: 190.

Yani sorumluluk davasının söz konusu olduğu durumda, hâkim gerek şirket sözleşmesinden, gerek şirket genel kurul kararlarından gerekse de şirketin iç yönergesinden, tebliğlerinden, imza sirkülerinden yararlanarak müdürlerin kusur oranlarını tespit edecektir[353].

2.3. Müdürün Sorumluluğuna Hâkim Olan İlkeler

2.3.1. Kişisel Sorumluluk İlkesi

Kişisel sorumluluk ilkesi, kişinin kendi kusuru nedeni ile sebep olduğu zararlarda, sorumluluğunun gerektiğini açıklayan bir ilkedir[354]. Kişinin, hukuksal düzene aykırı olacak şekilde, bir hukuk kuralına yahut sözleşmesel bir yükümlülüğe aykırı olacak şekilde vuku bulan davranışı neticesi, kişinin bir zarara sebep vermesi kaçınılmaz olacaktır[355]. Bu zarar da kişinin kusuru sonucu ortaya çıkmış olmakla, bu da o kişinin kişisel olarak sorumluluğuna gidileceği anlamına gelecektir.

Limited şirketlerde de müdürlerin kişisel sorumluluğu ilkesi benimsenmiştir ve bu da birden fazla müdür bulunması durumunda, her bir müdürün kişisel kusurları ile sebebiyet verdikleri zararlardan, kendilerinin sorumlu olması demektir[356]. Her müdür kendi kusurundan sorumludur ve müdürlerden birinin kusuru neticesi meydana gelen zarardan, diğer müdürlerin sorumluluğu bulunmayacaktır[357].

2.3.2. Müteselsil Sorumluluk İlkesi

Müteselsil sorumluluk ilkesi, birden fazla kişinin birlikte bir zarar meydana gelmesine sebep olmaları yahut meydana gelen zarardan çeşitli sebeplerden ötürü sorumlu tutulabilmeleri nedeni ile söz konusu zarardan dolayı hep birlikte sorumlu tutulmaları gerektiğini açıklayan bir ilkedir[358].

Müteselsil sorumluluk benimsendiğinde, zarar gören kişi, ya zararın meydana gelmesine sebep olan herhangi bir kişiye karşı yahut da zararın meydana gelmesine neden olan tüm kişilere karşı dava açabilecektir[359]. Burada önemli olan, zararın tazmin edilmesidir. Zararın tümü tazmin edilene kadar, zarara sebep olanların hepsinin sorumluluğu devam eder.

---

[353] Keçeci, 2017: 128.
[354] Çamoğlu, 2010: 31; Dinç, 2018: 59-60.
[355] Akıncı, 2011: 41.
[356] Güner, 2018: 52.
[357] Güner, 2018: 52.
[358] Kılıçoğlu, 2019: 576; Çamoğlu, 2010: 21; Akdağ Güney, 2016: 368-369; Dinç, 2018: 55-56; Akıncı, 2011: 186; Sakinci, 2019: 79.
[359] Kılıçoğlu, 2019: 576; Eren, 2020: 915 vd.

Zarara sebep veren ve bu zarardan dolayı sorumlulukları söz konusu olan kişilerden zararı gideren, diğer sorumlulara karşı rücu hakkını kullanarak, kendi payına düşen sorumluluktan fazla ödediği zararın tazminini talep edebilecektir[360].

Müteselsil sorumluluk ilkesinde zararı tazmin edenin, diğerlerine karşı rücu hakkı iç ilişki olarak adlandırılmaktayken, bu zararın kişilerin kusur oranlarına bakılmaksızın herhangi biri tarafından karşılanması ise dış ilişki olarak adlandırılmaktadır[361].

Ticaret Hukukunda ise müteselsil sorumluluk ilkesinin, mutlak teselsül ve farklılaştırılmış teselsül olmak üzere iki farklı alt başlığa ayrıldığını görmekteyiz. Her ne kadar 6762 sayılı mülga Türk Ticaret Kanunu'nda benimsenen ilke, mutlak teselsülken, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu m. 557'de düzenlendiği üzere, benimsenen ilke farklılaştırılmış teselsüldür.

Mutlak teselsülde, limited şirket müdürlerinin kusur oranları dikkate alınmaksızın, zarara sebebiyet veren herhangi bir müdüre karşı tazminat davası açılabilmekteydi[362]. Bu müteselsil sorumluluk ilkesinin dış ilişkisini oluşturmakta ve zararı tazmin eden müdür, kişisel indirim sebeplerini yahut kusur oranının azlığını ileri sürerek tazmini kusuru oranında ödeme talebinde bulunamayacaktır. Müdürlerin kusur oranları yahut kişisel indirim sebepleri, kendi aralarında rücu durumu söz konusu iken dikkate alınacak olup, bu da müteselsil sorumluluk ilişkisinin iç ilişkisini oluşturmaktadır[363].

Mutlak teselsülün, limited şirket müdürlerinin kusurları nedeni ile sebep oldukları zararların tazmini amacı gütmesi ve zararı karşılayabilme amacının ön planda olması sebebi ile tercih edildiği açıktır. Mutlak teselsülde, alacaklıların korunması amaçlanmaktadır. Söz konusu kararın oluşmasında, limited şirket müdürlerinin kusur oranlarının hafif yahut ağır olmasına bakılmaksızın, hakkaniyet gereği alacağın tazmini hedeflenmektedir.

Ayrıca limited şirket müdürlerinin, dış ilişki anlamında, kusur oranları dikkate alınmaksızın borçtan sorumlu olduklarını bilerek hareket etmelerinin, birbirlerini denetlemelerine ve müdürler kurulu olarak daha kontrollü hareket etmelerine sebep olacağı ileri sürülmektedir.

Ancak mutlak teselsül ilkesinin, limited şirket müdürlerinin kusur oranları dikkate alındığında, daha az kusurlu olan müdürle, daha ağır kusura sahip olan müdür arasında bir hakkaniyetsizlik oluşturacağı açıktır. Gerek İsviçre öğretisindeki tutum, gerekse de mutlak

[360] Eren, 2020: 932; Bilgili ve Demirkapı, 2020: 128.
[361] Sakinci, 2019: 79-80;Yıldırım, 2007: 145.
[362] Yavuz, 2013: 189-190.
[363] Kılıçoğlu, 2019: 578-581; Bilgili ve Demirkapı, 2020: 128.

teselsülün birçok eleştiriye maruz kalması dikkate alınmış olacak ki, 6102 sayılı TTK ile farklılaştırılmış teselsül ilkesi benimsenmiştir[364].

Müteselsil sorumluluk ilkesinin bir diğer alt başlığı olan farklılaştırılmış teselsülün, mutlak teselsülden en büyük farkı, sorumluluk oranı bakımındandır. Limited şirket müdürünün dış ilişkideki sorumluluğunun, kusur oranı başta olmak üzere kişisel indirim nedenlerinin de ileri sürülerek, zararın tazmininin o oranda mümkün olması önemli bir ayrımdır[365].

Sorumluluğu nedeni ile kendisinden zararın tazmini talep edilen limited şirket müdürünün kusurunun, müdürler kurulundaki diğer müdürlere oranla daha hafif olması nedeni ile bu indirim nedenini belirterek, zararı kendi kusuru oranında tazmini mümkün olacaktır. Farklılaştırılmış teselsül temel olarak buna imkân vermekte olup, limited şirket müdürlerini, kusurları oranında, daha fazla korumakta iken, davacı konumundaki kişileri daha az korumakta ve öncelikli amaç tazmin olmamaktadır. Buradaki öncelikli amaç, limited şirket müdürlerinin kusur oranlarına göre sorumluluklarını belirleyerek hakkaniyetli bir tutum sergilemektir[366].

2.4. Müdürün Genel Sorumluluk Halleri

TTK m. 632'de haksız fiil sorumluluğu; ''Şirketin yönetimi ve temsili ile yetkilendirilen kişinin, şirkete ilişkin görevlerini yerine getirmesi sırasında işlediği haksız fiilden şirket sorumludur.'' şeklinde düzenlenmiş olup limited şirket müdürünün kural olarak sorumsuz olduğu ve sorumluluğun şirkete ait olduğu şeklinde bir anlam içermektedir[367].

Limited şirketin sona ermesi ve ayrılma durumunda, TTK m. 644/1-a'da kurucuların, yönetim kurulu üyelerinin, yöneticilerin ve tasfiye memurlarının sorumluluğunu düzenleyen anonim şirketlere ait TTK m. 553'ün, limited şirketler için de uygulanacağı düzenlenmiştir. Yani limited şirket müdürünün sorumluluğu ayrıca bir düzenleme yapılmaksızın, anonim şirket ile ilgili hükümlere atıf yapılmıştır[368].

TTK m. 553/1'de, ''Kurucular, yönetim kurulu üyeleri, yöneticiler ve tasfiye memurları, kanundan ve şirket sözleşmesinden doğan yükümlülüklerini kusurlarıyla ihlal ettikleri takdirde, hem şirkete hem pay sahiplerine hem de şirket alacaklılarına karşı verdikleri

[364] Akdağ Güney, 2016: 371; Poroy vd., 2017: 514.
[365] Dinç, 2018: 57.
[366] Yavuz, 2013: 190.
[367] Ekşi, 2019: 133; Keçeci, 2017: 128.
[368] Koylu, 2015: 79.

zarardan sorumludurlar.'' şeklinde bir hüküm mevcuttur[369]. Bu hükmün limited şirket müdürlerine uyarlanmış hali şu şekilde olacaktır.

Bu maddeye göre, limited şirket müdürlerinin kanundan ve şirket sözleşmesinden doğan yükümlülüklerini kusurları ile ihlal ettikleri takdirde, hem şirkete hem pay sahiplerine hem de şirket alacaklılarına karşı verdikleri zarardan sorumlulukları söz konusu olacaktır[370].

Ancak burada bahse konu zarar, doğrudan zarardır[371]. Limited şirket ortağının doğrudan zarar gördüğü durumlarda, müdüre karşı açılan davada tazmin edilen tazminat, doğrudan o davayı açan ortağa ödenecektir.

Limited şirket müdürlerinin şirkete verdikleri zarar nedeni ile limited şirket ortağının dolaylı olarak zarar gördüğü durumlarda ise bu zarara dolaylı zarar denmektedir. Limited şirket ortakları için doğrudan ve dolaylı zarar olmak üzere ayrı bir düzenleme mevcuttur.

Dolaylı zararın söz konusu olduğu durumlarda, limited şirket ortağı açacağı dava ile gördüğü doğrudan zarar nedeni ile müdürün sorumluluğu neticesi ödemesi gereken tazminatı şirkete ödemesini talep etmelidir[372].

Dolaylı zarar görenlerin, limited şirket müdürüne açtıkları dava neticesi kazandıkları tazminatın, şirkete ödenmesi gerektiğine dair Yargıtay Kararları[373] da mevcut olup; bu kararlardan biri de şu şekildedir: *''...kâr mahrumiyeti de ortakların doğrudan doğruya uğradığı bir zarar olarak kabul edilemez. Bu durumda mahkemece davacıların tazminatın şirkete verilmesini isteyebilecekleri, ETTK'nın 336. maddesinde düzenlenen ortakların doğrudan doğruya uğradıkları bir zarar söz konusu olmadığı düşünülerek ve tazminatın kendilerine ödenmesini istemiş olmaları karşısında yasal düzenlemeye uygun bulunmayan davanın reddine ...''.*

Bu karar da göstermektedir ki, limited şirket müdürünün kusuru nedeni ile dolaylı olarak bir zarara uğramış olan şirket ortağının yahut şirket alacaklısının müdüre karşı açacağı

---

[369] *''... Mahkemece, iddia, savunma ve benimsenen bilirkişi raporuna göre, Yurt Security OffShoreLtd'ye Yurt Ticaret ve Kredi Bankası A.Ş. tarafından gönderilen paraların aslında fiilen Kıbrısa aktarılmadığı, Yurt Ticaret ve Kredi Bankası A.Ş.'ninhakim ortaklarına ait bir kısım şirketlere kredi olarak verilmek üzere kullandırıldığı hususunun sabit olduğu, dava konusu mevduattan en hafif kusurundan dahi sorumlu olan bankanın Bankacılık Yasası ve TTK'nın 321/5. maddesi gereğince sorumlu olduğu, taraflar arasında akdi ilişki bulunmadığından, davalının sorumluluğunun (Borçlar Kanunu 41-45) TBK 49-66 ve 6102 sayılı TTK'nın 553. maddelerinden kaynaklanması ve davacının zararını offshore bankasından tahsil etme olanağının kalmadığının anlaşıldığı andan itibaren zamanaşımı süresinin başlaması sebebiyle zamanaşımı defiinin reddi gerektiği, gerekçesi ile davanın kabulüne, 3.000,00 TL'nin 17/12/1999 tarihinden itibaren işleyecek değişen oranlarda avans faizi ile birlikte davalıdan tahsiline, fon bankası iken ING Bank A.Ş'ye devredilen Yurt Bank A.Ş'nin eylemlerinden dolayı açılan davada, gerek feri müdahil TMSF gerekse bu bankayı devir alan ING Bank A.Ş'nin 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 140. maddesi uyarınca harçtan muaf olduğu dikkate alınarak, harç alınmasına yer olmadığına karar verilmiştir.''* Y. 11. HD., 02.06.2014 T., 2014/4501 E., 2014/10253 K., https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 11.02.2021.

[370] Güner, 2018: 61; Türe, 2021: 11-12; İsmailoğlu, 2007: 100.

[371] Keçeci, 2017: 129.

[372] Koylu, 2015: 81.

[373] bkz. Y. 11. HD., 17.04.2000 T., 2582 E., 3057 K., https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 11.02.2021.

davada elde edeceği tazminatın şirkete ödenmesi gerekmekte olup, davadaki talebin de bu yönde olması gerekmektedir[374].

TTK m. 553/2'deki düzenlemede ise;

''Kanundan veya esas sözleşmeden doğan bir görevi veya yetkiyi, kanuna dayanarak, başkasına devreden organlar veya kişiler, bu görev ve yetkileri devralan kişilerin seçiminde makul derecede özen göstermediklerinin ispat edilmesi hâli hariç, bu kişilerin fiil ve kararlarından sorumlu olmazlar.'' denmekle, limited şirket müdürlerinin görev ve yetkilerini devretmeleri durumunda, görev ve yetki devri yaptıkları kişilerin fiillerinden ve kararlarından sorumlu olmamaları için, bu kişileri seçerken makul bir özen göstermiş olmaları beklenmektedir[375].

Makul bir özenin gösterilmemiş olması halinde söz konusu görev ve yetki devrinde, devreden devralanın fiil ve kararlarından sorumlu olacaktır. Söz konusu fıkra, görev ve yetki devrindeki sorumluluğu makul bir özen yükümü ile açıklamaktadır[376].

TTK m. 553/3'deki düzenlemede ise;

'*''Hiç kimse kontrolü dışında kalan, kanuna veya esas sözleşmeye aykırılıklar veya yolsuzluklar sebebiyle sorumlu tutulamaz; bu sorumlu olmama durumu gözetim ve özen yükümü gerekçe gösterilerek geçersiz kılınamaz.''* denmekle, TTK m. 553/2 ile müdürlere getirilen özen yükümüne de bir esneklik getirilmiştir[377].

Uygulamada, gözetim ve özen yükümü adı altında, limited şirket müdürlerine yüklenen her türlü kanuna ve şirket sözleşmesine aykırılık nedeni ile sorumlu oldukları şeklindeki düzenleme göz önüne alınacak olursa, TTK m. 553 ile getirilen sınır doktrinsel anlamda olumlu karşılanmıştır ve söz konusu düzenlemenin yerinde bir düzenleme olduğu kabul edilmiştir[378].

Limited şirket müdürlerinin sorumlulukları ile ilgili bir diğer düzenleme de TTK m. 625/2'de karşımıza çıkmaktadır. Söz konusu düzenleme şu şekildedir:

''Şirket sözleşmesinde, müdürün veya müdürlerin; a) Aldıkları belirli kararları ve b) Münferit sorunları, genel kurulun onayına sunmaları gereği öngörülebilir. Genel kurulun onayı müdürlerin sorumluluğunu ortadan kaldırmaz, sınırlandırmaz. Borçlar Kanununun 51 ve 52 nci madde hükümleri saklıdır.''

Söz konusu düzenleme, limited şirket müdürlerinin aldıkları kararların, genel kurul tarafından onaylanmış olsa da, müdürlerin sorumluluklarının devam edeceğini belirtmektedir.

---

[374] Ekşi, 2019: 143; Koylu, 2015: 79.
[375] Yavuz, 2013: 184; Ekşi, 2019: 14147; Dinç, 2018: 39-40; Tekinalp, 2012: 416; İsmailoğlu, 2007: 100-101.
[376] Yıldız, 2012: 73; Akdağ Güney, 2008: 63; Karaahmetoğlu, 2018: 181-182.
[377] Ekşi, 2019: 147-148; İsmailoğlu, 2007: 101.
[378] Yavuz, 2013: 184.

Ayrıca yine aynı maddede, Borçlar Kanunu'nun haksız fiillerden doğan borç ilişkilerindeki sorumluluk sonucu hükmedilen tazminatın belirlenmesi ve indirilmesi ile ilgili hükümler saklı tutulmuştur. Saklı tutulan bu maddeler ile sorumluluk bakımından kusurun ağırlığı ve kusura zarar görenin sebep olması hali göz önüne alınarak hükmedilecek tazminatın belirlenmesi ve gerekli koşulları içermesi durumunda tazminatın indirilmesi gerektiği düzenlenmiştir.

Anonim şirket hükümlerine yapılan atıf nedeni ile Yargıtay'ın anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin hukuki sorumluluğu ile ilgili olarak kastın şart olmayıp, hafif kusurlu davranışların da sorumluluğun oluşması bakımından yeterli olduğunu ve kusurun ağırlığının da değerlendirilmesi gerektiğine içtihat etmiştir[379].

2.5. Müdür İçin Belirlenen Özel Sorumluluk Halleri

Limited şirket müdürünün genel sorumluluk hallerinin yanı sıra bazı özel sorumluluk halleri de mevcuttur. Bu özel sorumluluk halleri TTK'da belirlenmiş olmakla, şu şekildedirler:

2.5.1. Belge ve Beyanların Kanuna Aykırı Olmasından Kaynaklanan Sorumluluk

TTK m. 549'da düzenlenmiş olan özel sorumluluk hali şu şekildedir;

''Şirketin kuruluşu, sermayesinin artırılması ve azaltılması ile birleşme, bölünme, tür değiştirme ve menkul kıymet çıkarma gibi işlemlerle ilgili belgelerin, izahnamelerin, taahhütlerin, beyanların ve garantilerin yanlış, hileli, sahte, gerçeğe aykırı olmasından, gerçeğin saklanmış bulunmasından ve diğer kanuna aykırılıklardan doğan zararlardan, belgeleri düzenleyenler veya beyanları yapanlar ile kusurlarının varlığı hâlinde bunlara katılanlar sorumludur.''

Maddede de belirtildiği üzere, belgelerin ve beyanların kanuna aykırı olması durumunda, bu belgeleri düzenleyenler veya beyanları yapanlar ile kusurlarının varlığı

---

[379] *''... Davacılar vekili, müvekkili anonim ortaklığın, dava dışı bir ortaklığın pay sahibi olduğunu ve ortaklığın yönetim kurulu üyesi olan davalıların bu pay senetlerini düşük bedel ile satarak ortaklığı zarara soktuklarını ileri sürmüş ve mahkemece, davalıların ceza davasında beraat ettikleri kabul edilerek, davanın reddine karar verilmiştir. Bu karar, davacılar vekili tarafından temyiz edilmiştir. Her ne kadar ceza kovuşturulması sırasında C. Savcılığında ve Asliye Ceza Mahkemesinde bilirkişi incelemesi yaptırılmış ise de, düzenlenen raporlarda şirketin zararı bahis konusu ise, işin hukuki nitelikte olacağı açıklanmıştır. Hukuk davasından kasıt aranması gerekmeyip, tedbirsizlik ve buna benzer hafif kusur halindeki sorumluluk bahse konu olacağından, mahkemece hukuk davası içinde ayrıca bilirkişi incelemesi yaptırılmak ve dava konusu 700 adet hamile yazılı hisse senedinin satıldığı tarihte nominal değeri ile piyasa değeri göz önünde tutularak davacı şirkete bir zarar iras edilip edilmediğini saptamak ve sonucuna göre bir karar vermek gerekir. ...''* Y. 11. HD., 21.12.1992 T., 1992/5424 E., 1992/11589 K., bkz. Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 790-791, https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 14.02.2021.

halinde bunlara katılanlar sorumlu olacaklardır[380]. Yani belgeleri düzenleyenler veya beyanları yapanlar doğrudan sorumlu olacaklardır ve belgeleri düzenleme ve beyanları yapma konusunda bu kişilerin kusuru aranmayacak olup kusursuz sorumluluk söz konusu olacaktır[381].

Bu belgeleri düzenleyenlere veya beyanları yapan kişilere katılanlar varsa ve bu katılan kişiler kusurlu iseler, ancak o halde sorumlu olacaklarına hükmedilmiş olmakla, kusurlu sorumluluk söz konusu olacaktır[382].

Limited şirket müdürünün sorumluluğunu genel olarak düzenleyen TTK m. 553 ile belgelerin ve beyanların kanuna aykırı olması durumunu düzenleyen TTK m. 549 birlikte değerlendirildiğinde; TTK m. 553'de kural olarak kusur aranırken, TTK m. 549'da ise belgelerin düzenlenmesinde ya da beyanların yapılmasında yanlış, hileli, sahte, gerçeğe aykırı olmasından, gerçeğin saklanmış bulunmasından ve diğer kanuna aykırılıklardan doğan zararların olması yeterli görülmekle, kusur şartı getirilmemiştir. İki maddenin yarıştığını ve özel hüküm olması nedeni ile TTK m. 549'a öncelik verilmesi gerektiğini söylemek gerekir[383].

O halde bu kişiler bakımından kusursuz sorumluluktan bahsedebiliriz. Lafzi yorumyapıldığında, kanunun açıkça *''...kusurlarının varlığı halinde...''* şeklindeki düzenlemesi, özel bir düzenleme olması nedeni ile sadece katılanların kusuru aranırken, diğerleri için kusursuz sorumluluk aranacağını göstermektedir. Doktrinsel anlamda çoğunluğun görüşü bu şekildedir[384].

Ayrıca hukuki ilkelerden biri olan aksi ile kanıt ilkesine[385] göre de, bir konuda düzenleme yapılmış ve diğer konuda herhangi bir düzenleme yapılmamış ve bu konuda sessiz kalınmışsa, bu sessizlikten anlaşılması gereken şey, düzenlemenin aksini düşünmek gerektiğidir[386].

Bu konuda azınlığın katıldığı ancak geçerli olmayan bir diğer görüş ise, kanunda açıkça kusur sorumluluğu düzenlendiği ve kusursuz sorumluluk hali açık bir şekilde düzenlenmediği için, kusur şartının varlığını kabul etmek gerektiği şeklindedir. Bu görüşe göre, TTK m. 549'da belirtilen hukuka aykırı düzenlemelerin, kusur olmaksızın yapılabilmesi mümkün değildir. Yani limited şirket müdürlerinin belgeleri düzenlerken yahut beyanları

[380] Türe, 2021: 44; Dinç, 2018: 122; Poroy vd., 2017: 405; İsmailoğlu, 2007: 99.
[381] Yavuz, 2013: 185; Güner, 2018: 62; Dinç, 2018: 122.
[382] Yıldız, 2007: 107.
[383] Güner, 2018: 62.
[384] Güner, 2018: 62-63.
[385] Argumentum a contrario ilkesi: Aksi ile kanıt; tersiyle ispat. (bkz. Yılmaz, 2006: 63.)
[386] Güner, 2018: 63.

yaparken kusurları ile zarara sebebiyet vermiş olmaları ve nedenle de sorumluluklarının olması beklenir.

Ancak bu görüşe katılmak mümkün değildir. Keza kanun hükmü açık olmakla, lafzi yorumla da, TTK m. 549'da kusurlu ve kusursuz sorumluluk ayrımının olduğunu kabul eden görüşe üstünlük tanımak gerekecektir.

2.5.2. Sermaye Hakkındaki Yanlış Beyanlardan Kaynaklanan Sorumluluk

Limited şirketlerin kuruluşunu düzenleyen TTK m. 585'de şirket sermayesi ile ilgili olarak, limited şirketin kurulabilmesi için, sermayenin tamamının ödenmesinin şartsız olarak taahhüt edilmesi gerektiği belirtilmektedir.

Ayrıca TTK m. 344 ile pay bedellerinin ödenmesi ile ilgili olarak nakden taahhüt edilen payların itibari değerlerinin en az yüzde yirmi beşinin şirketin tescilinden önce, geri kalanının da tescili izleyen yirmi dört ay içerisinde ödeneceği hüküm altına alınmıştır. Ancak TTK m. 585'de, nakden taahhüt edilen payların itibari değerlerinin en az yüzde yirmi beşinin tescilden önce ödenmesi şartının limited şirketler bakımından uygulanmayacağı belirtilmektedir.

Bu durumda limited şirketlerde sermaye ödemesinin en az yüzde yirmi beş gibi bir oranda sınırlandırılarak değil, ancak yirmi dört ay içerisinde ödenmesi gerektiği esas alınmalıdır. Elbette taahhüt edilen sermayenin taksitler halinde ödenmesi de mümkündür. Limited şirket sözleşmesinde taahhüt edilen sermayenin ne şekilde taksitlendirileceği kararlaştırılabilir[387]. Kararlaştırılmamış ise, kanunsal anlamda sınır, sermayenin yirmi dört ay içerisinde ödenmesidir.

TTK m. 481'de ise, taahhüt edilen sermayenin yirmi dört ayın sonunda ödenmemesi durumunda, şayet şirket sözleşmesinde başka bir hüküm yoksa, sermaye koyma borcunun muaccel hale gelmesi nedeni ile şirket müdürlerinin bu sermayeleri ilan yolu ile pay sahiplerinden istemesi gerektiği düzenlenmiştir. Bu apel[388] olarak adlandırılan bir çağrı usulüdür.

Limited şirketin bir sermaye şirketi olduğu göz önüne alınacak olursa, sermayenin ne denli bir önem arz ettiği de kavranmış olacaktır. O nedenle de limited şirket müdürlerinin sorumluluğunu gerektiren özel bir durum olarak *''sermaye hakkında yanlış beyanlar ve ödeme yetersizliğinin bilinmesi''* kenar başlığı altında söz konusu hüküm düzenlenmiştir.

TTK m. 550'de düzenlenmiş olan özel sorumluluk hali şu şekildedir;

---

[387] Güner, 2018: 64.

[388] Apel: Çağırı, ortakların ödenmemiş sermayeyi ödemeleri için çağrılmaları. (bkz. Yılmaz, 2006: 59.)

''(1) Sermaye tamamıyla taahhüt olunmamış veya karşılığı kanun veya esas sözleşme hükümleri gereğince ödenmemişken, taahhüt edilmiş veya ödenmiş gibi gösterenler ile kusurlu olmaları şartıyla, şirket yetkilileri, bu payları üstlenmiş kabul edilirler ve payların karşılıkları ile zararı faiziyle birlikte müteselsilen öderler.

(2) Sermaye taahhüdünde bulunanların ödeme yeterliliğinin bulunmadığını bilen ve buna onay verenler, söz konusu borcun ödenmemesinden doğan zarardan sorumludurlar.''

Maddede şirket yetkililerinin yani limited şirket müdürlerinin ancak kusurlu olmaları şartıyla sermaye hakkındaki yanlış beyanlardan sorumlu olacakları açık bir şekilde düzenlenmiş olup, bu konudaki diğer sorumluların kusurlu olmaları beklenmemiştir. Yani limited şirket müdürü dışındaki sorumlular için kusursuz sorumluluk hali kabul edilmiştir.

Ayrıca bu özel sorumluluk halinde, limited şirket müdürlerinin kusurları ile diğer sorumlularının kusurları olmaksızın, limited şirkete ödenmesi taahhüt edilen ancak ödenmemiş olan payları üstlendikleri ve payları karşılıkları ile zararı faiziyle birlikte müteselsilen ödeyecekleri kabul edilmiştir[389].

Yargıtay'ın, bu konuya ilişkin olarak, *''... Anonim şirketin kuruluş aşamasında veya sermaye artırımında, bankaya para yatırılmadığı halde, banka müdürü ile anlaşarak para yatırmış gibi işlem yapılması bankaya karşı işlenmiş bir haksız eylemdir. ...''*[390] ve *''... Sermayenin karşılığı taahhüt olunmamış ya da ödenmemişse bundan şirket yetkilileri sorumludur. ...''*[391] şeklinde kararları bulunmaktadır.

Sermaye hakkında yanlış beyanlar ve ödeme yetersizliğinin bilinmesi halindeki özel sorumluluk kapsamında, TTK m. 550/2'de, sermaye taahhüdünde bulunanların ödeme yeterliliğinin bulunmadığını bilen ve buna onay verenlerin, söz konusu borcun ödenmemesinden doğan zarardan sorumlu olacakları düzenlenmiştir. Bu düzenlemede *''bilen''* denmesine atfedilecek anlam, sorumlu olacak kişinin kusurlu olması gerektiğidir.

Çünkü bilmek fiili, kusurun ihmali yahut kasti olarak ortaya çıkması için belirleyici bir unsurdur. O nedenle sermaye taahhüdünde bulunanların ödeme yeterliliğinin bulunmadığını bilen ve buna onay veren limited şirket müdürleri, söz konusu borcun ödenmemesinden doğan zarardan sorumlu olacaklardır.

Ayrıca sermaye hakkındaki yanlış beyanlardan kaynaklanan sorumlulukla ilgili söz konusu hüküm, belge ve beyanların kanuna aykırı olmasından kaynaklanan sorumluluğun bir

---

[389] Yavuz, 2013: 186; İsmailoğlu, 2007: 102.

[390] Y. 11. HD., 23.03.1990 T., 1990/1941 E., 1990/2499 K., bkz. Güner, 2018: 64, https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 14.02.2021.

[391] Y. 11. HD., 07.04.2016 T., 2016/1057 E., 2016/3877 K., bkz. Güner, 2018: 64, https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 21.02.2021.

tamamlayıcısı olup, sermayenin korunması ilkesinin de bir görünüşü olarak tezahür etmektedir[392].

2.5.3. Ayınlara Emsaline Oranla Yüksek Fiyat Biçilmesinden veya Aynın Niteliğinin Farklı Gösterilmesinden Kaynaklanan Sorumluluk

Ayın[393], nakdinin tersi anlamına gelmektedir. Ayın sermaye[394] ise, taşınır, taşınmaz yahut henüz vadesi gelmemiş alacak olabilir. TTK m. 578 ile limited şirketler hakkında, ayni sermaye, ayınların veya işletmelerin devralınması ve özel menfaatler hususlarında anonim şirketlere ilişkin hükümlerin uygulanacağı düzenlenmiştir. O nedenle anonim şirketlere dair hükümlerin incelenerek, bu hükümlerin limited şirketlere de uygulanacağını belirtmek gerekir.

Limited şirkete aynı anonim şirketlerde olduğu gibi, nakdi sermaye getirilebileceği gibi, ayni sermaye de getirilebilir. Ancak ayni sermayeye bir değer biçilmesi gerekmekte olup, bu konu ile ilgili olarak yasal düzenlemeler mevcuttur.

TTK m. 343'de şirkete konulan ayni sermayeye ve kuruluş sırasında devralınacak işletmelere ve ayınlara, değer biçilebilmesi için şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesi tarafından bilirkişiler atanacaktır. Atanan bilirkişiler tarafından biçilen değere karşı şirketin kurucuları ve menfaati olan kişiler itiraz edebileceklerdir. Ancak bilirkişinin kararını mahkeme onaylarsa, bu onay kesin olacaktır. Ve bu onaya karşı itiraz mümkün olmayacaktır.

Ancak ayınlara emsaline oranla yüksek fiyat biçilmesinden veya aynın niteliğinin farklı gösterilmesi gibi durumların söz konusu olması halinde, yani ayınlara değer biçilirken yolsuzluk yapılması durumda, meydana gelen zarardan kimlerin sorumlu olacakları düzenlenmiştir[395].

TTK m. 551'de düzenlenmiş olan özel sorumluluk hali şu şekildedir;

''Ayni sermayenin veya devralınacak işletme ile ayınların değerlemesinde emsaline oranla yüksek fiyat biçenler, işletme ve aynın niteliğini veya durumunu farklı gösterenler ya da başka bir şekilde yolsuzluk yapanlar, bundan doğan zarardan sorumludur.''

Söz konusu maddede, yapılması durumunda sorumluluk gerektirecek birden çok eylem mevcuttur. Öncelikle, ayni sermayeye emsalinin üzerinde değer biçenlerin doğan zarardan sorumlu olacağı belirtilmektedir. TTK m. 343'de de belirtildiği üzere, değer biçme

---

[392] Türe, 2021: 48; Dinç, 2018: 131; Koylu, 2015: 86; Yıldız, 2007: 107.
[393] Ayın: Şey, eşya, mal, nakdi tersi. (bkz. Yılmaz, 2006: 76.)
[394] Ayın Sermaye: Bir işe para olarak değil de menkul veya gayrimenkul mal olarak konan sermaye, ayni sermaye. (bkz. Yılmaz, 2006: 76.)
[395] Dinç, 2018: 132-133.

yetkisi bilirkişiye ait olduğu için, emsalinin üzerinden değer biçme eylemini de yapacak olan bilirkişi olacaktır. O nedenle değer biçme konusunda sorumluluk bilirkişinindir[396].

Limited şirket müdürünün sorumluluğunun olup olmadığını ise, işletme ya da aynın niteliğini veya durumunu farklı gösterme yahut başka bir şekilde yolsuzluk yapma durumunda ele almak gerekecektir. Bu durumlarda doğan zarardan müdürün sorumluluğu söz konusu olacaktır.

Maddede kusur ile ilgili herhangi bir düzenleme yapılmadığı ve genel olarak kusur sorumluluğu kabul edildiği için, sorumlu olunabilmesi için kusur gerektiği kabul edilecektir. Keza TTK m. 551'in gerekçesinde[397], *''...Hüküm kusur esasına dayalıdır...''* denmektedir. Bu da söz konusu hükmün kusur şartı aradığını göstermektedir[398].

2.5.4. Şirketin Yapısal Değişiklik İşlemlerinden Kaynaklanan Sorumluluk

Şirketin yapısal değişikliğinden kastedilen, şirketin birleşmesi, bölünmesi ya da tür değiştirmesidir. Bir diğer özel sorumluluk hali de, şirketin yapısal değişiklikleri kapsamında yapılan işlemlerden dolayı meydana gelen zarardan sorumlu olma durumudur.

TTK'da ticaret şirketlerinin genel esaslarının düzenlendiği kısımda, TTK m. 193'de sorumluluk ile ilgili bir düzenleme mevcuttur. Söz konusu madde şu şekildedir;

''(1) Birleşme, bölünme veya tür değiştirme işlemlerine herhangi bir şekilde katılmış bulunan bütün kişiler şirketlere, ortaklara ve alacaklılara karşı kusurları ile verdikleri zararlardan sorumludurlar. Kurucuların sorumlulukları saklıdır.

(2) (Mülga: 26/6/2012-6335/43 md.)

(3) 202 ilâ 208, 555, 557, 560 ıncı madde hükümleri saklıdır. Bir sermaye şirketinin veya kooperatifin iflası hâlinde 556 ve 570 inci maddeler ile Kooperatifler Kanununun 98 inci maddesi kıyas yoluyla uygulanır.''

---

[396] Türe, 2021: 50; Güner, 2018: 66.

[397] TTK m. 551 - Değer Biçilmesinde Yolsuzluk - Gerekçesi şu şekildedir; ''*Bu madde, 6762 sayılı Kanunun 307 nci maddesinin tekrarıdır. Ancak bazı noktalarda eski hükümden ayrılmıştır. (1) Hükmün uygulanabilmesi için hile yapılmasına gerek yoktur. Aynî sermayeye emsaline nazaran yüksek fiyat biçilmiş olması veya işletme veya aynın niteliğinin (meselâ, arsa iken bina; sosyal amaçlı yapı iken üretim birimi; mesken iken turistik tesis gösterilmesi gibi) veya durumunun (meselâ, imar durumu yokken varmış gibi gösterme; imar durumunu olduğundan iyi gösterme; imar durumu hakkında belirtme yapmama gibi) farklı gösterilmesi veya başka bir tarzda yolsuzluk yapılması (kurucular kabul etmemişken etmiş göstermek; mahkeme bilirkişisi yerine özel bilirkişiden rapor almak vs. gibi) yeterlidir. Hüküm kusur esasına dayalıdır. Bu, özellikle "emsaline nazaran yüksek" ibaresi yönünden önem taşır. Madde kaleme alınırken "yüksek"lik", "açık", "önemli derecede yüksek", "aşırı" gibi sıfatlara bilinçli olarak yer verilmemiştir. Bunun iki sebebi vardır: Bir taraftan bu sıfatların yorum güçlükleri doğuracağı, diğer taraftan da ölçümü altındaki farkların yasal kabul edileceğinden endişe edilmiştir. Oysa mahkeme konuyu hem kusur araştırması hem de takdir hakkı bağlamında karara bağlar. Kusursuz sorumluluk, değerlendirme, emsal belirleme hatalarının bile sorumluluk doğurmasına yol açardı. Aktif dava ehliyeti şirkete, paysahiplerine ve alacaklılara aittir. Pasif dava ehliyeti somut olaya göre belirlenir.''*

[398] Poroy vd., 2017: 406; İsmailoğlu, 2007: 102-103.

TTK m. 193'de şirketin yapısal değişikliği sonucunda verilen zarardan, bu yapısal değişiklik işlemlerine katılmış bulunan bütün kişiler, kusurları ile sorumlu tutulmuşlardır. Limited şirket müdürünün de bu yapısal işlemlere katılması durumunda, kusuru kapsamında sorumluluğunun doğacağı açıktır[399].

Ancak TTK m. 193'e göre, daha özel bir düzenleme olan TTK m. 549'daki sorumluluk hali, sadece işleme katılanlar için kusur sorumluluğunu benimsemiştir ve şirketin yapısal işlemlerini yapanların sorumluluğu bakımından kusur aramamaktadır. O nedenle TTK m. 193 kapsamında limited şirket müdürünün sorumluluğuna gidilemez ise, TTK m. 549 kapsamında sorumluluğun varlığından bahsedebilmek mümkün olacaktır. Bu da kusursuz olsa bile, limited şirket müdürünün sorumluluğuna gidilebilmesine neden olacaktır.

2.5.5. Kamu Borçlarından Doğan Sorumluluk

Öncelikle şirketin kamuya olan borcunun, alacaklı olan kamu tarafından ne anlama geldiğine bakmamız gerekir.

Kamu alacağı, 6183 sayılı kanunun 1. maddesinde Devlete, vilayet hususi idarelerine ve belediyelere ait vergi, resim, harç, ceza tahkik ve takiplerine ait muhakeme masrafı, vergi cezası, para cezası gibi asli, gecikme zammı, faiz gibi feri amme alacakları ve aynı idarelerin akitten, haksız fiil ve haksız iktisaptan doğanlar dışında kalan ve amme hizmetleri tatbikatından mütevellit olan diğer alacakları ile bunların takip masrafları olarak belirlenmiştir[400].

Söz konusu maddede sayılan kamu alacakları, asli kamu alacakları ve feri kamu alacakları şeklinde ikili bir ayrıma tabi tutulmaktadır[401]. Devlete, il özel idarelerine ve belediyelere ait vergi alacakları, resim, harç, vergi cezaları, para cezaları ve bunlara ilişkin tahkik ve takip masrafları gibi alacaklar asli kamu alacakları olarak adlandırılmaktadır[402]. Özellikle, vergi, resim ve harçlar ağırlıklı olmak üzere, asli kamu alacaklarını oluşturmaktadırlar.

Vergi[403], devletin, kamu hizmetlerini karşılamak amacıyla, bireylerden aldığı kamu geliridir[404]. Resim[405], devlet daire ve kurumlarında görülen hizmet ve yapılan giderlerin karşılığı olarak, yalnız o işle ilgisi bulunan kişilerden alınan bir gelirdir[406]. Harç[407] ise,

---

[399] Yavuz, 2013: 187; Güner, 2018: 68.
[400] Pulaşlı, 2012: 1086; Şener, 2017: 757; Akdoğan, 1999: 99-100.
[401] Can, 2017: 65-66.
[402] Sayın Önal, 2006: 142.
[403] bkz. Yılmaz, 2006: 735.
[404] Köroğlu, 2020: 17 vd.; Taş, 2016: 139; Pehlivan, 2011: 87; Akdoğan, 1999: 101-102.
[405] Yılmaz, 2006: 576.
[406] Pehlivan, 2011: 88-89; Akdoğan, 1999: 103-104.

konularına göre, devletin yaptığı hizmetlerden yarar görenlerin, işlerini yaptırmak amacıyla yalnız o işle ilgili olarak alınan paradır[408].

Feri kamu alacakları ise, asli kamu alacaklarının ödenmesine ilişkin gecikme zammı ve faiz gibi alacaklardır[409].

6183 sayılı kanunun 51. maddesinde düzenlenmiş olan gecikme zammı, kamu alacağının vadesinin geçmiş olarak ödenmesi halinde alınır. Faiz ise, kamu borcunun hiç tahakkuk ettirilmemiş yahut eksik tahakkuk ettirilmiş olması durumunda, ödemede gecikilmesi sonucu mükelleflere uygulanan bir borç türüdür[410].

Asli ve feri kamu alacakları, 6183 sayılı kanuna göre takip ve tahsil edilmektedir[411]. Limited şirket, borçlarından dolayı tüm malvarlığı ile sorumlu olup, aslen ortaklarının şirketin borçlarından dolayı üçüncü kişilere karşı herhangi bir sorumluluğu bulunmamaktadır[412].

Şirket ortaklarının şirkete karşı, sadece taahhüt ettikleri esas sermaye payını ödemeleri dışında herhangi bir yükümlülükleri olmadığı kural olsa da, şirketin kamu borçlarının olması durumunda bu kurala bir istisna getirilmektedir[413].

6183 sayılı kanunun 35. maddesinin 1. fıkrasında; *''Limited şirket ortakları, şirketten tamamen veya kısmen tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan amme alacağından sermaye hisseleri oranında doğrudan doğruya sorumlu olurlar ve bu Kanun hükümleri gereğince takibe tabi tutulurlar.''* şeklinde bir düzenleme mevcuttur.

Bu borçların öncelikli olarak, şirket tüzel kişiliğinden talep edilmesi gerekmektedir. Çünkü şirket tüzel kişiliği birinci derecede sorumludur[414]. Bu nedenle de, kamu borcu için şirket tüzel kişiliğine başvurmaksızın, direkt olarak şirket ortaklarından talepte bulunulamaz[415].

Yargıtay bu konudaki bir kararında[416], limited şirket payını devretmesine rağmen pay devrini tescil ve ilan ettirmeyen eski şirket müdürünün, şirketin vergi ve SGK prim borçlarından sorumlu olduğu düşüncesiyle 6111 sayılı kanunun ödeme imkânlarından yararlanarak Maliye SGK' ya yaptığı ödeme dolayısıyla şirket ortaklarına karşı açtığı rücu davasında; vergi ve kamu alacağının öncelikle şirket tüzel kişiliğinden talep edilmesi ve onun ödeme kabiliyetinin olmadığını gösteren ''aciz vesikasının'' düzenlenmiş olması gerektiğini

---

[407] bkz. Yılmaz, 2006: 260.
[408] Taş, 2016: 141; Pehlivan, 2011: 88; Çakır, 2003: 151.
[409] Sayın Önal, 2006: 142-143.
[410] Çakır, 2003: 157.
[411] Can, 2017: 66.
[412] Sarıca, 2016: 248.
[413] Ayhan, 1992: 66.
[414] Şener, 2017: 758.
[415] Ayhan, 1992: 66-67.
[416] Y. 11. HD., 22.09.2016 T., 2015/15267 E., 2016/7421 K., bkz. Can, 2017: 70, https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 22.02.2021.

(6183 sayılı kanun m. 75), kamu idaresine ödemede bulunan eski kanuni temsilcinin, asıl yükümlü şirket tüzel kişiliği dışındaki diğer sorumlulardan rücuen talepte bulunmayacağına hükmetmiştir.

Ayrıca söz konusu düzenlemede, bahsedilen istisnai durum için ortağın sorumluluğu sermaye payı oranında ve ikinci derecededir. Bu borçtan tüm malvarlığı ile sorumlu olan ortak, müteselsilen değil, müştereken sorumludur[417].

Yani kamu borcunun tamamı ya da bir kısmı, herhangi bir ortaktan istenemeyecektir. Her bir ortak, bu borçtan kendi sermaye payı oranında sorumlu olup, şirket ortağından bu pay oranında talepte bulunulabilecektir[418]. Yapılacak olan takipler de yine aynı şekilde, sermaye payı oranına göre yapılacak ve kendisine takip yapılan ortak, payına düşen miktardan fazlasını ödemeye zorlanamayacaktır[419].

Kamu borcunun bir ortaktan talep edilmesi, bu borcun diğer ortaklardan da talep edildiği anlamına gelmez. Her bir limited şirket ortağı için, ortakların sermaye payları oranında ayrı ayrı takip yapılması gerekmektedir.

Yargıtay bu yöndeki bir kararında[420], davacı belediye ile davalı belediyelerin beraber kurdukları limited şirketin kamu borçlarını ödeyen davacı belediyenin, pay oranını aşan ödemesi dolayısıyla davalılardan rücu yoluyla talepte bulunduğu davada davalıları sermaye miktarınca sorumlu tutan yerel mahkeme kararını, *''kamu borcundan dolayı ortakların sorumluluğu… sermaye miktarı ile değil, sermaye payları oranındadır. Ayrıca… borçların asıl muhatabı şirkette tahsil imkanı bulunup bulunmadığı, davacının bu borçları hangi koşullarda ödediği, dava hakkı ve rücu koşullarının bulunup bulunmadığı araştırılmaksızın''* hüküm kurulduğu gerekçesiyle bozmuştur.

Payın devri halinde ise, payı devreden ve devralan kişiler, devredilen hissenin sermaye oranında, devir öncesindeki kamu borçlarından müteselsilen sorumlu olurlar[421]. Bu devrin, üçüncü kişi konumundaki kamu alacaklısı bakımından hüküm ifade edebilmesi için ise, ticaret siciline tescil ve ilan şartı aranmaktadır. Yargıtay bu konudaki bir kararında[422], pay devrinin kamu alacaklısı olan SSK hakkında tescil ve ilanı tarihi itibariyle hüküm ifade ettiğini, devreden ile devralanın bu tarih itibariyle doğmuş borçtan müteselsilen sorumlu oldukları sonucuna varmıştır.

---

[417] Ayhan, 1992: 70; Şener, 2017: 760-761.
[418] Yıldız, 2007: 195-196.
[419] Can, 2017: 71.
[420] Y. 11. HD., 25.03.2004 T., 2003/8604 E., 2004/3097 K. (yayımlanmamıştır), Can, 2017: 71, https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 23.02.2021.
[421] Şener, 2017: 758; Pulaşlı, 2012: 1088.
[422] Y. 10. HD., 14/11/2006 T., 2006/10508 E., 2006/14713 K. (yayımlanmamıştır), Can, 2017: 73, https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 26.02.2021.

Limited şirketin kamu borçlarından birinci derecede şirket tüzel kişiliği sorumlu tutulurken, ikinci derece ise şirketin ortakları ve kanuni temsilcileri yani müdür/müdürleri sorumlu tutulmaktadırlar[423].

6183 sayılı kanunun 35. maddesine göre, kamu borçlarından sorumlu tutulan kanuni temsilciler, şayet kamu borcu doğduğunda ve ödenmesi gerektiğinde farklı kişilerse, bu kişilerin müteselsil sorumluluğu söz konusu olacaktır. Birden fazla kanuni temsilci varsa, müşterek ve müteselsilen sorumlulukları olacağı için, her bir kanuni temsilciye kamu alacağının tamamı için ayrı ayrı ödeme emri gönderilmesi gerekmektedir.

Ayrıca ortağın, aynı zamanda müdür olması söz konusu ise, şirketin kamu borçlarından dolayı, 6183 sayılı kanuna göre, şirket ortağı olmasından dolayı sermaye hissesi oranında ve kanuni temsilci olmasından dolayı da kamu borçlarının tümünden sorumlu olacaktır[424].

Limited şirketin kamu borçlarından dolayı, kanuni temsilcilerin sorumluluğunu düzenleyen bir başka kanun ise 213 sayılı VUK' tur. VUK' un 10. maddesine göre, şirketin mükellef veya vergi sorumlusu olması halinde, şirketlere düşen ödevler kanuni temsilcileri tarafından yerine getirilir. Kanuni temsilci, kamu borcunun ödenmemesi nedeni ile kendisinin herhangi bir kusuru olmadığını ispatlayarak bu borcu ödeme yükümlülüğünden kurtulabilir.

Kanuni temsilcilerin kamu borçlarından sorumluluğu 6183 sayılı kanuna göre düzenlenmişken, vergi borçlarından sorumluluğu ise 213 sayılı Vergi Usul Kanunu' na göre düzenlenmiştir. VUK' un 10. maddesinde, tüzel kişinin mükellef veya vergi sorumlusu olması halinde, bunlara düşen ödevlerin kanuni temsilcileri tarafından yerine getirileceği hüküm altına alınmıştır[425].

Limited şirketin vergi ya da vergiye bağlı bir borcu olması durumunda, kanuni temsilciler hem 6183 sayılı kanunun 35. maddesine hem de 213 sayılı kanununun 10. maddesine göre sorumlu olmaktadırlar. Ancak Danıştay, kanuni temsilcilerin, vergi ve vergiye bağlı alacaklar için 6183 sayılı kanuna göre takip edilemeyecekleri görüşündedir[426].

Ayrıca, VUK'a göre, kanuni temsilcinin kusura dayalı sorumluğu söz konusu olmalıdır. Yani kanuni temsilci, kusurun kendisinden kaynaklanmadığını, kendi kusuru ile vergi borcunun ya da diğer bir borcun ödenmemesi arasında uygun bir nedensellik bağı bulunmadığını ispat ederek sorumluluktan kurtulabilir[427].

---

[423] Ayhan, 1992: 96.
[424] Sayın Önal, 2006: 163.
[425] Köroğlu, 2020: 67; Pulaşlı, 2020: 841-842; Ayhan, 1992: 94; Ekşi, 2019: 158-161.
[426] Can, 2017: 76.
[427] Köroğlu, 2020: 45-46; Pulaşlı, 2012: 1089.

Limited şirketlerde, şirkete karşı, ortakların esas borcu sermaye koyma borcu olmakla, ortaklar TTK'ya göre taahhüt ettikleri söz konusu sermaye payını şirkete ödemekle bu borçtan kurtulurlar. Şirketin borçları nedeni ile üçüncü kişilere karşı herhangi bir sorumluluğu bulunmayan limited şirket ortaklarının, istisnai olarak kamu borçlarından sorumlulukları söz konusudur[428].

Kamu borçlarından kural olarak şirket tüzel kişiliği sorumludur. Ancak limited şirketin kamu borçlarını ödeyememesi ya da eksik ödemesi durumunda, limited şirket müdürlerinin sorumluluğu söz konusu olacaktır[429]. Bu durumda limited şirket müdürüne başvurulur. Kamu borçlarından dolayı, limited şirket müdürünün ikinci derece sorumluğu bulunmaktadır[430].6183 sayılı AATUHK, ortakları, şirketten tamamen veya kısmen tahsil edilemeyen veya edilemeyeceği anlaşılan kamu borçlarından, sermaye hisseleri oranında sorumlu tutmaktadır.

Yine aynı kanun, limited şirketin kanuni temsilcileri için ise, herhangi bir sınır belirlemeksizin, kamu alacaklarının kanuni temsilcilerin de şahsi mal varlıklarından tahsil edileceğini belirtmektedir. Kişinin hem şirketin ortağı hem de kanuni temsilcisi olması durumunda ise, ortak olması nedeni ile 6183 sayılı AATUHK' nın 35. maddesi uyarınca sermaye hissesi oranında, kanuni temsilci olması nedeni ile de aynı maddeye göre borcun tamamından sorumlu olacaktır[431].

Kamu alacaklarının limited şirketten tahsili imkânı bulunmadığında, öncelikli olarak şirket ortaklarına mı yoksa kanuni temsilcilere mi başvurulması gerektiği konusunda kanuni bir açıklık bulunmamaktadır. Ancak vergi borçlarının limited şirketten tahsili imkânı bulunmadığında, öncelikli olarak kanun temsilcinin takibinin gerekip gerekmediği konusunda, Danıştay'ın 2018 tarihli kararı bulunmaktadır[432]. Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulu'nun 11.12.2018 Tarih, 2013/1 E., 2018/1 K. sayılı kararında[433], *''... Limited şirket tüzel kişiliğinden tahsil edilemeyen veya edilemeyeceği anlaşılan vergi borcunun takip ve tahsiline ilişkin olarak 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nda ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'da, kanuni temsilci ile ortak arasında bir öncelik sıralaması bulunmadığından, limited şirketin vergi borcunun tahsilinde ortağın takibine başlanabilmesi için kanuni temsilcinin takibinin gerekli olmadığı açıktır. ...''* şeklinde hüküm kurularak, limited şirketin vergi borcu için öncelikli olarak kanuni temsilciye başvurmanın şart

[428] Pulaşlı, 2020: 842.
[429] Köroğlu, 2020: 69-70.
[430] Pulaşlı, 2020: 842.
[431] Köroğlu, 2020: 80; Ekşi, 2019: 159-160.
[432] Pulaşlı, 2020: 842.
[433] Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulu, 11.12.2018 T., 2013/1 E., 2018/1 K., bkz. Pulaşlı, 2020: 842, https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 26.02.2021.

olmadığına karar verilmiştir. Yani vergi borçları için, kanuni temsilci hakkında takip başlatmaksızın, doğrudan şirket ortağına karşı takip başlatılabilmesi mümkündür.

Böylece limited şirketin vergi borçlarının, şirketten tahsili imkânı bulunmadığında, öncelikli olarak şirket ortaklarına mı yoksa kanuni temsilcilere mi başvurulması gerektiği konusundaki kanuni açıklığa karşı bir hüküm getirilmiştir. Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulu'nun kararı ile bu belirsizlik de ortadan kaldırılmıştır.

Ortaklar kamu borçlarından sermaye payları oranında sorumlu tutulurlarken, kanuni temsilciler borcun tamamından sorumlu tutulmaktadırlar. Ancak dikkat edilmesi gereken esas nokta, sadece vergi ve vergiye bağlı borçlardan kanuni temsilcilerin özel kanun olan VUK' ta düzenlendiği için, VUK m. 10 hükmüne göre sorumlu oldukları, diğer kamu borçları için ise 6183 sayılı AATUHK' na göre sorumlu olduklarıdır[434].

2.6. Müdürün Sorumluluğunu Ortadan Kaldıran Haller

2.6.1. İbra

2.6.1.1. Genel Olarak

İbra[435], aklama; borçtan kurtarma; temize çıkarma; ber'i kılma; alacaklının, borçlusunda bulunan alacağından tamamen veya kısmen vazgeçmesi; derneklerde ve ortaklıklarda organları sorumluluktan kurtarmak; örneğin, anonim şirket genel kurulunun yönetim kurulunu ve denetçileri ibra etmesi demek, onların çalışmalarını tasvip etmesi ve herhangi bir sorumluluklarının bulunmadığının kabullenilmesi anlamına gelir[436]. Ayrıca müdürlerin şirket adına yaptıkları iş ve işlemlere de güvenme ve bu işlemleri onaylama anlamı da içermektedir[437].

İbra kararı ile limited şirket müdürlerinin iş ve işlemlerinin hukuka uygun oldukları kabul edilmektedir[438]. Bir ibra kararı alınmış ise, limited şirket müdürlerine karşı şirket tarafından ya da belli şartlar altında şirket ortakları tarafından dava açılması mümkün olamayacaktır. Çünkü ibra kararı, limited şirket müdürlerinin, şirkete karşı olan sorumluluklarını ortadan kaldırmaktadır.

---

[434] Köroğlu, 2020: 82-83; Ekşi, 2019: 162-164.
[435] bkz. Yılmaz, 2006: 286-287; Kılıçoğlu, 2019: 1062 vd.
[436] Türe, 2021: 81; Akdağ Güney, 2016: 416; Pulaşlı, 2020: 839-840; Çamoğlu, 2010: 227; Ekşi, 2019: 153; Yavuz, 2016: 135.
[437] Türe, 2021: 82 vd.; Akdağ Güney, 2008: 225; Yavuz, 2016: 137.
[438] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 803-804; Türe, 2021: 109.

Ancak alınan ibra kararı aslen limited şirketi bağlamaktadır. Kural olarak, şirket ortaklarının, ibra kararına karşı dava açma hakları bulunmaktadır. Ancak belli şartların varlığı halinde, ibra kararı şirket ortakları için de bağlayıcı olmaktadır[439].

İbra kararı, şirket alacaklılarının dava açmalarını ise engellememektedir. İbra kararı ile limited şirket müdürünün, alacaklılara karşı sorumluluğu sona ermez. Çünkü ibra, şirket içi alınan bir hukuki karar olmakla, limited şirket içinde hüküm ihtiva etmektedir.

Ayrıca ibra kararı, limited şirket müdürlerinin hepsi için alınabileceği gibi, müdürlerden bir kısmı için de alınabilir[440].

2.6.1.2. İbranın Hukuki Niteliği

İbra, yenilik doğuran bir işlem olması nedeni ile ibra kararının karşı tarafa ulaşması yeterlidir. Bu da demektir ki, ibra kararı karşı tarafın hâkimiyet alanına girmesi ile hüküm doğuracaktır[441]. İbra, geçmişe etkili olarak hüküm ve sonuç doğuran bir karardır[442].

Karşı tarafa ulaşan ibra kararının muhatabı tarafından ayrıca kabul edilmesine gerek yoktur. İbra kararı muhatabına ulaşması ile sonuçlarını doğurmuş olur[443]. İbra kararının, genel kurul tarafından alınan diğer kararlar gibi icrası gerekli olmayıp, limited şirket müdürünün ibra kararı alındığı toplantıda hazır bulunması ile söz konusu kararı öğrenmiş olması yeterlidir. Bu ibra kararı için, yaptığı iş ve işlemlerle ilgili olarak ibra kararı verilen müdürün, ibra kararını onaylaması gerekmemektedir.

Limited şirket müdürünün sorumluluğunu ortadan kaldıran ibra, belirlenen hesap dönemi içerisinde, limited şirket müdürünün yaptığı iş ve işlemlerde herhangi bir sorumluluğu olmaması anlamına gelmektedir. Bunun yanı sıra, limited şirket müdüründen, bu iş ve işlemler nedeni ile tazminat dâhil herhangi bir talepte bulunulamayacağını ifade etmektedir[444].

Bu da ibranın, hukuki olarak menfi bir borç ikrarı niteliğinde olmasının bir sonucudur[445]. Menfi olumsuz anlamına gelmekte olup, menfi borç ikrarı ise olmayan borcun kabulü, gibi bir anlam oluşturmaktadır. Yani alınan ibra kararı ile limited şirket müdürünün sorumluluk davasına konu edilecek herhangi bir sorumluluğu ve dolayısıyla da borcu bulunmadığının önceden kabulü söz konusu olmaktadır.

---

[439] Koylu, 2015: 100.
[440] Koylu, 2015: 100; Çamoğlu, 2010: 226; Akdağ Güney, 2008: 229; Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 804; Akdağ Güney, 2016: 419.
[441] Türe, 2021: 84; Güner, 2018: 161; Helvacı, 2001: 137; Yavuz, 2016: 136.
[442] Koylu, 2015: 103.
[443] Türe, 2021: 91; Yavuz, 2016: 136.
[444] Yavuz, 2016: 135; Türe, 2021: 84 vd.; Keçeci, 2017: 131; Güner, 2018: 159.
[445] Türe, 2021: 84 vd.; Çamoğlu, 2010: 225; Akdağ Güney, 2016: 415; Akdağ Güney, 2008: 226-227; Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 804.

2.6.1.3. İbra Kararının Alınması

2.6.1.3.1. Yetkili Organ

TTK m. 616'da genel kurulun devredilemez yetkileri belirtilmiştir. TTK m. 616/1-f'de, müdürlerin ibraları da genel kurulun devredilemez yetkileri arasında sayılmaktadır. O nedenle ibra kararı, limited şirketin genel kurulu tarafından alınır ve genel kurul ibra kararı alma yetkisini başka hiçbir organa yahut kişiye devredemez.

Anonim şirket genel kurul toplantılarının düzenlendiği TTK m. 409'da da belirtildiği üzere, bu toplantılarda yönetim kurulu üyelerinin ibraları ile ilgili karar alınır. Bu da, olağan genel kurul toplantılarının gündem konularından birini de ibra kararlarının oluşturduğu anlamına gelmektedir[446]. Ancak olağan genel kurul toplantılarında görüşülen ibra kararı, olağanüstü genel kurul toplantılarında da görüşülebilmektedir[447]. Bu konuda yasal bir engel bulunmamaktadır.

2.6.1.3.2. Karar Yetersayısı

TTK'da açık ibra ya da örtülü ibra kararının alınması ile ilgili olarak herhangi bir karar yetersayısı belirtilmemiştir[448]. Karar yetersayıları ile ilgili maddelerde ise olağan karar alma ve önemli kararlar alma bakımından bir ayrım yapılmıştır. Önemli kararların neler oldukları ve karar yetersayıları TTK m. 621'de belirtilmiştir. İbra kararı bu önemli kararlar içinde sayılmamaktadır. O halde, TTK m. 620'de belirtilen olağan karar alma sayısının esas alınması gerektiğini söyleyebiliriz[449]. TTK m. 620'deki düzenleme şu şekildedir;

''Kanun veya şirket sözleşmesinde aksi öngörülmediği takdirde, seçim kararları dâhil, tüm genel kurul kararları, toplantıda temsil edilen oyların salt çoğunluğu ile alınır.''

Bu nedenle, ibra kararının toplantıda temsil edilen oyların salt çoğunluğu ile alınması gerekir. Toplantıda temsil edilen oyların salt çoğunluğu kavramı, basit çoğunluk kararı olarak da adlandırılmaktadır.

Ancak karar yetersayısının limited şirket sözleşmesinde düzenlenerek, ağırlaştırılabilmesi mümkündür. Bu düzenleme ile olağan yetersayısına göre, daha ağır bir karar yetersayısı belirlenebilir.

Ayrıca TTK m. 619/1'de ibra kararlarında oy kullanma hususundaki yoksunluk ile ilgili bir düzenleme bulunmaktadır. Söz konusu düzenleme şu şekildedir;

''Herhangi bir şekilde şirket yönetimine katılmış bulunanlar, müdürlerin ibralarına ilişkin kararlarda oy kullanamazlar.''

---

[446] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 804; Çamoğlu, 2010: 231.
[447] Çamoğlu, 2010: 231; Taş, 2019: 194.
[448] Koylu, 2015: 102; Helvacı, 2001: 142.
[449] Taş, 2019: 195.

İlgili maddede de belirtildiği gibi, limited şirket müdürlerinin ibraları ile ilgili kararlarda, şirket yönetimine katılmış bulunanların oy kullanabilmeleri mümkün değildir[450].

Limited şirketin tek ortaktan oluşması ve bu tek ortağın aynı zamanda müdür olması durumunda, ibra kararının nasıl alınacağı akla gelmektedir. Böyle bir tek kişiden oluşan limited şirket söz konusu ise, bu tek kişi tarafından, kendisini sorumluluktan kurtarmak amacı ile ibra kararı alınması genel kurul kararının hukuka aykırılığına sebep olacaktır. O nedenle bu kişi, kendisi için ibra kararının alamaz.

İbra kararı, genel kurul tarafından alınan bir karar olduğu için, genel kurul kararlarının sakatlığı hallerinin varlığı durumunda söz konusu ibra kararının yokluğu, butlanı ya da iptali söz konusu olabilecektir[451].

2.6.1.4. İbra Türleri

İbra kararı, limited şirket bilançosunun onaylanmasına mutlak surette bağlı bir karar olduğu için, bu karar bilanço onaylandıktan sonra alınması gereken bir karardır[452]. İbra kararı, açık ibra şeklinde olabileceği gibi örtülü ibra şeklinde de olabilir. Açık ibra, genel kurul tarafından açık bir şekilde alınan ibra kararıdır[453].

Örtülü ibra ise, şayet aksi yönde bir karar mevcut değilse, limited şirket bilançosunun genel kurul tarafından onaylanması ile alınan bir karardır[454]. Yani şirket bilançosunun o dönem için onaylanmış olması, ibra kararının da alındığı anlamına gelecektir.

TTK m. 424'de, bilançonun onaylanmasına ilişkin karar şu şekilde düzenlenmiştir;

''Bilançonun onaylanmasına ilişkin genel kurul kararı, kararda aksine açıklık bulunmadığı takdirde, yönetim kurulu üyelerinin, yöneticilerin ve denetçilerin ibrası sonucunu doğurur. Bununla beraber, bilançoda bazı hususlar hiç veya gereği gibi belirtilmemişse veya bilanço şirketin gerçek durumunun görülmesine engel olacak bazı hususları içeriyorsa ve bu hususta bilinçli hareket edilmişse onama ibra etkisini doğurmaz.''

Bu maddenin birinci cümlesi, şirket bilançosunun o dönem için onaylanmış olmasının, örtülü bir şekilde ibra kararının da alınmış olduğunu ifade etmektedir. Ancak bu madde anonim şirket yönetim kurulu üyeleri, yöneticileri ve denetçileri için olan örtülü ibrayı düzenlemektedir. Bu maddede, örtülü ibra kararının, limited şirketlerde uygulanabileceği ile ilgili herhangi bir atıf bulunmamaktadır.

---

[450] Koylu, 2015: 102-103.
[451] Çamoğlu, 2010: 242-243; Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 805.
[452] Keçeci, 2017: 132; Yıldırım, 2007: 164.
[453] Taş, 2019: 194; Akdağ Güney, 2008: 234; Türe, 2021: 93; Helvacı, 2001: 139; Yıldırım, 2007: 164; Akdağ Güney, 2016: 419.
[454] Türe, 2021: 93; Helvacı, 2001: 139; Akdağ Güney, 2008: 234; Dinç, 2018: 167; Akdağ Güney, 2016: 419; Yavuz, 2016: 136.

Ancak anonim şirketlere ilişkin olup limited şirketlere de uygulanacak olan hükümleri düzenleyen TTK m. 644/1-a'da, ibranın etkisini düzenleyen TTK m. 558'e atıf yapılmaktadır. TTK m.558'e yapılan bu atıf ile TTK m. 424'de anonim şirket yönetim kurulu üyeleri, yöneticileri ve denetçileri için düzenlenen örtülü ibranın, limited şirket müdürleri için de geçerli olduğu sonucunu çıkarabiliriz[455].

Ayrıca TTK m. 424'ün ikinci cümlesinde ise, bilanço onaylanmış olsa bile, bu onamanın ibra anlamına gelmeyeceği haller düzenlenmiştir. Söz konusu düzenlemeye göre, bilançoda bulunması gereken hususların hiç belirtilmemiş olması ya da eksik belirtilmiş olması ya da şirketin gerçek durumunun bilinçli olarak gizlenmesi durumunda, bilanço onaylansa bile ibra kararının varlığından bahsedilemeyecektir.

2.6.1.5. İbranın Geçerlilik Şartı

Genel kurul tarafından alınan ibra kararının, hangi şart ile geçerlilik kazandığı TTK m. 559'da düzenlenmiştir. Söz konusu düzenleme şu şekildedir;

''Kurucuların, yönetim kurulu üyelerinin, denetçilerin, şirketin kuruluşundan ve sermaye artırımından doğan sorumlulukları, şirketin tescili tarihinden itibaren dört yıl geçmedikçe sulh ve ibra yoluyla kaldırılamaz. Bu sürenin geçmesinden sonra da sulh ve ibra ancak genel kurulun onayıyla geçerlilik kazanır. Bununla beraber, esas sermayenin onda birini, halka açık şirketlerde yirmide birini temsil eden pay sahipleri sulh ve ibranın onaylanmasına karşı iseler, sulh ve ibra genel kurulca onaylanmaz.''

Söz konusu düzenleme ile şirketin kuruluşundan doğan sorumluluklar için, şirketin tescil edildiği tarihten itibaren dört yıl geçmesi şartı ile sulh ve ibranın mümkün olacağı belirtilmektedir[456]. Ancak bu şart tek başına yeterli olmayıp, dört yıl şartının yanı sıra, sulh ve ibra kararı için genel kurulun onayı gerekmektedir. İlgili düzenlemeye göre, şayet bu onay olmaz ise, alınan ibra kararı geçerlilik kazanmayacaktır.

2.6.1.6. İbra Kararının Sorumluluk Davalarına Etkisi

2.6.1.6.1. İbra Kararının Şirketin Dava Hakkına Etkisi

Limited şirketin genel kurulu tarafından alınmış olan ibra kararı, şirketin iç işleyişi ile ilgili bir karardır[457]. Hakkında ibra kararı alınmış olan şirket müdürlerine karşı, şirketin menfi borç ikrarında bulunduğu kabul edilmektedir. Bu da ibra kararının varlığı durumunda,

[455] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 804; Türe, 2021: 99 vd.
[456] Yıldız, 2007: 109.
[457] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 805.

şirketin, limited şirket müdürlerine karşı sorumluluk davası açamayacağı anlamına gelmektedir.

Şirketin uğradığı zarar sonucu, ibra kararının varlığı nedeni ile limited şirket müdürlerine karşı tazminat davası açabilmesi söz konusu olmayacaktır. Ancak haklarında ibra kararı alınmamış olan müdürlerin sorumlulukları devam edecektir[458]. O nedenle yasal şartların varlığı durumunda, şirketin, haklarında ibra kararı alınmamış olan müdürlere karşı sorumluluk davası açması mümkündür.

İbra kararının, limited şirket müdürlerinin yükümlülüklerini gizleyerek, hileli bir şekilde alınmasına sebep olmaları durumunda, artık geçerli bir ibranın varlığından söz edilemeyecektir[459]. Çünkü şirket genel kurulu ibra kararı alırken, bilinen olaylar doğrultusunda bu ibra kararını alır. Genel kurul gerekli özeni gösterse de ulaşamayacağı ya da limited şirket müdürleri tarafından saklanan iş ve işlemler söz konusu ise, alınan ibra kararı bu iş ve işlemleri içermeyecektir. Böyle bir durumda, şirketin sorumluluk davası açma hakkı mevcut olacaktır.

Ayrıca haklarında ibra kararı alınıp alınmayacağı hususundaki oylamada, ibralarının reddine karar verilen şirket müdürlerinin sorumlulukları da devam etmektedir[460]. Bu müdürlere karşı da yasal şartların varlığı halinde, şirketin sorumluluk davası açma hakkı bulunmaktadır. Ancak genel kurul tarafından ibraları reddedilen müdürlere karşı verilen bu red kararı, direkt olarak sorumluluk davası açıldığı anlamına gelmemektedir. Şayet yasal şartlar mevcut ise, ancak o şekilde şirketin bu müdürlere karşı sorumluluk davası açması söz konusu olacaktır.

Limited şirketin, alınmış olan ibra kararı nedeni ile hakkında ibra kararı alınmış olan limited şirket müdürlerine karşı sorumluluk davası açamayacağına dair yasal düzenleme TTK m. 558/2'de yer almaktadır. Söz konusu yasal düzenleme şu şekildedir;

''Şirket genel kurulunun, sorumluluktan ibraya ilişkin kararı, ibranın kapsadığı açıklanan maddi olaylara ilişkin olarak, şirketin, ibraya olumlu oy veren ve ibra kararını bilerek payı iktisap etmiş olan pay sahiplerinin dava hakkını kaldırır. Diğer pay sahiplerinin dava hakları ibra tarihinden itibaren altı ay geçmesiyle düşer.''

Söz konusu düzenlemeye göre, hakkında ibra kararı alınmış olan limited şirket müdürlerine karşı, şirketin dava açma hakları ortadan kalkmaktadır[461]. Diğer şirket ortaklarına ise, sorumluluk davası açmaları için ibra tarihinden itibaren altı aylık süre tanınmaktadır. Bu

[458] Koylu, 2015: 105.
[459] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 805-806.
[460] Koylu, 2015: 105.
[461] Türe, 2021: 116 vd.; Taş, 2019: 197.

altı aylık süre hak düşürücü süredir. Zamanaşımı ile ilgili olarak TTK m. 560 hükmünde düzenlenen iki ve beş yıllık zamanaşımı süreleri burada uygulanmayacaktır[462].

Diğer şirket ortaklarından kastın ise, ibra kararı alınırken olumsuz oy kullanan ortaklar ile şirket payını devralırken şirketin müdürleri hakkında alınmış bir ibra kararının varlığından haberdar olmayan ortaklar olduğunu belirtmek gerekmektedir. Bu ortakların sorumluluk davaları açabilmeleri için, ibra tarihinden itibaren altı aylık hak düşürücü süreleri bulunmaktadır[463].

Ayrıca ibra kararı, hakkında ibra kararı alınmış olan müdürler için geçerlidir. Yani hakkında ibra kararı alınmamış olan müdürlere karşı, şayet yasal şartlar mevcut ise, şirket tarafından sorumluluk davası açılabilecektir. Açılan bu sorumluluk davası ile şirketin, ibra edilmemiş ve haklarında sorumluluk davası açılan müdürlerinden tazminat talep etme hakkı bulunmaktadır.

2.6.1.6.2. İbra Kararının Şirket Ortaklarının Dava Haklarına Etkisi

İbra kararının varlığı halinde, limited şirket ortaklarının dava hakları bakımından, TTK'da yasal bir düzenleme mevcuttur. TTK m. 555'deki yasal düzenleme, şirket ortaklarının, şirketin zarara uğraması durumunda açacakları sorumluluk davası ile ilgilidir. Şirket ortaklarının, ibra kararının varlığı durumundaki dava hakları ile ilgili hususları ve ibra kararının varlığı halinde açılacak olan tazminat davasındaki hak düşürücü süreleri düzenleyen ise TTK m. 558/2'deki hükümlerdir. Limited şirket ortaklarının ibra kararı karşısındaki dava hakları bakımından bu hükümlere göre bir değerlendirme yapılmalıdır.

TTK m. 555'de şirketin uğradığı zarar nedeni ile şirket ortağının dava açma hakkının mevcut oluğu belirtilmektedir. Söz konusu maddede belirtilen şirketin uğradığı zarar kavramı, şirket ortaklarının dolaylı zararları anlamına gelmektedir.

TTK m. 558/2'deki düzenleme ile de, şirket ortaklarının dolaylı zararları bakımından yasal bir düzenleme yapılmıştır. Bahse konu düzenlemeye göre, ibra kararının, hangi iş ve işlemleri kapsadığı belirtilecek olup, ibraya olumlu oy vermiş olan ve ibra kararını bilmesine rağmen şirket payını iktisap eden ortakların tazminat davası açma hakları kalkacaktır. Diğer ortaklar için ise bu hak, hak düşürücü süreye tabi tutulmuştur. Diğer ortaklar, ibra tarihinden itibaren altı ay içinde dava açmazlarsa, dava açma hakları düşecektir[464].

Altı aylık bir hak düşürücü süre getirilmesinin nedeni, limited şirket müdürlerinin, kendilerine karşı her an dava açılacakmış tehdidi altında kalmalarının önüne geçmektir. Aksi

[462] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 807.
[463] Taş, 2019: 197.
[464] Yavuz, 2016: 143; Yavuz, 2013: 191.

halde, sürekli dava açılması ihtimali ile karşı karşıya kalan limited şirket müdürlerinin görevlerini rahat bir şekilde yapmaları mümkün olmayacaktır[465].

Limited şirket ortaklarının, genel kurul tarafından alınan ibra kararı için olumlu, olumsuz oy kullanmış olmalarına ya da oy kullanmamış olmalarına göre farklı sonuçlar ortaya çıkmaktadır.

Ayrıca alınmış olan bir ibra kararının varlığını bilerek ya da bilmeyerek şirket payını devralan ortaklar için de sorumluluk davası açma bakımından farklı sonuçlar söz konusu olacaktır.

Tüm bunların yanı sıra, şirket ortaklarının, limited şirket müdürünün sorumluluğu nedeni ile uğradıkları doğrudan zararlar için, alınmış olan ibra kararı engel teşkil etmemektedir. Yani şirket ortakları, genel kurul toplantısında ibra kararı için ister olumlu ister olumsuz oy kullanmış olsunlar yahut da oy kullanmamış olsunlar, yine de uğradıkları doğrudan zararlar nedeni ile limited şirket müdürlerine karşı sorumluluk davası açabileceklerdir. Şirket ortaklarının, bir ibra kararının varlığını bilerek ya da bilmeyerek şirket payını devralmış olmaları durumunda da, ortakların uğradıkları doğrudan zararlar için sorumluluk davası açma hakları bulunmaktadır.

Çünkü genel kurul tarafından alınmış olan ibra kararı, şirketin uğradığı zararlar nedeni ile şirketin tazminat talebinden vazgeçmesini ifade etmektedir. Limited şirket ortaklarının, müdürlerin sorumlulukları nedeni ile doğrudan bir zarara uğramaları durumunda tazminat talep etme hakları devam etmektedir[466]. Ayrıca bu konuda herhangi bir yasal engel bulunmamaktadır.

2.6.1.6.2.1. Doğrudan Zarar Bakımından

İbra kararı alınırken, ibra kararının kabulü için olumlu oy kullanan şirket ortaklarının, limited şirket müdürünün sorumluluğu nedeni ile uğradıkları doğrudan zararlar için sorumluluk davası açmaları hususunda, ibra kararının varlığı herhangi bir engel teşkil etmemektedir[467]. Yani şirket ortakları, ibra kararı için olumlu oy kullanmış olsalar bile, yine de uğradıkları doğrudan zararlar nedeni ile limited şirket müdürlerine karşı sorumluluk davası açabileceklerdir.

İbra kararı alınırken, ibra kararının kabulü için olumsuz oy kullanan şirket ortaklarının, limited şirket müdürünün sorumluluğu nedeni ile uğradıkları doğrudan zararlar için sorumluluk davası açmaları hususunda, ibra kararının varlığı herhangi bir engel teşkil

[465] Koylu, 2015: 106.
[466] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 806.
[467] Türe, 2021: 118 vd.;Koylu, 2015: 106.

etmemektedir[468]. Yani şirket ortakları, ibra kararı için olumsuz oy kullanmaları durumunda, zaten alınmış olan ibra kararını kabul etmedikleri için, uğradıkları doğrudan zararlar nedeni ile limited şirket müdürlerine karşı sorumluluk davası açabileceklerdir.

İbra kararı alınırken, ibra kararının kabulü için olumlu ya da olumsuz herhangi bir oy kullanmayan şirket ortaklarının, limited şirket müdürünün sorumluluğu nedeni ile uğradıkları doğrudan zararlar için sorumluluk davası açmaları hususunda, ibra kararının varlığı herhangi bir engel teşkil etmemektedir. Yani şirket ortakları, ibra kararı için olumlu ya da olumsuz herhangi bir oy kullanmamış olsalar da, uğradıkları doğrudan zararlar nedeni ile limited şirket müdürlerine karşı sorumluluk davası açabileceklerdir.

Şirket genel kurulu tarafından alınmış olan bir ibra kararının varlığını bilerek, şirket payını devralan şirket ortaklarının, limited şirket müdürünün sorumluluğu nedeni ile uğradıkları doğrudan zararlar için sorumluluk davası açmaları hususunda herhangi bir engel bulunmamaktadır.

Şirket payını devralan şirket ortaklarının, ibra kararının varlığı ve bu kararın varlığını bilmeleri durumu, meydana gelen doğrudan zararları nedeni ile tazminat talep etmelerine dair herhangi bir engel söz konusu değildir. Yani şirket payını, ibra kararından sonra devralan şirket ortakları, ibra kararının varlığını bilseler ve payı bu şekilde devralsalar da, yine de uğradıkları doğrudan zararlar nedeni ile limited şirket müdürlerine karşı sorumluluk davası açabileceklerdir.

Şirket genel kurulu tarafından alınmış olan bir ibra kararının varlığını bilmeyerek, şirket payını devralan şirket ortaklarının, limited şirket müdürünün sorumluluğu nedeni ile uğradıkları doğrudan zararlar için sorumluluk davası açmaları hususunda herhangi bir engel bulunmamaktadır. Şirket payını devralan şirket ortaklarının, ibra kararının varlığını bilmemeleri halinde, meydana gelen doğrudan zararlar için tazminat talep edilebilmeleri mümkündür. Yani şirket payını, ibra kararından sonra devralan şirket ortaklarının, ibra kararının varlığını bilmeyerek şirket payını devralmaları durumunda, uğradıkları doğrudan zararlar nedeni ile limited şirket müdürlerine karşı sorumluluk davası açabileceklerdir.

2.6.1.6.2.2. Dolaylı Zarar Bakımından

İbra kararı alınırken, ibra kararının kabulü için olumlu oy kullanan şirket ortaklarının, limited şirket müdürünün sorumluluğu nedeni ile uğradıkları dolaylı zararlar için sorumluluk davası açma hakları bulunmamaktadır[469]. Bu hususta TTK'da da yasal düzenleme

[468] Koylu, 2015: 106; Türe, 2021: 122.
[469] Türe, 2021: 120 vd.; Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 807.

bulunmaktadır. TTK m. 558/2'de ibra için olumlu oy kullanan şirket ortaklarının dava haklarının bulunmadığı açık bir şekilde belirtilmiştir;

''Şirket genel kurulunun, sorumluluktan ibraya ilişkin kararı, ibranın kapsadığı açıklanan maddi olaylara ilişkin olarak, şirketin, ibraya olumlu oy veren ve ibra kararını bilerek payı iktisap etmiş olan pay sahiplerinin dava hakkını kaldırır. Diğer pay sahiplerinin dava hakları ibra tarihinden itibaren altı ay geçmesiyle düşer.''

Söz konusu düzenlemeye göre, ibraya olumlu oy vermiş olan ve ibra kararının varlığını bilmesine rağmen şirket payını devralan ortakların tazminat davası açma hakları ortadan kalkacaktır. Diğer ortaklar için ise bu hak, hak düşürücü süreye tabi tutulmuştur. Diğer ortaklar, ibra tarihinden itibaren altı ay içinde dava açmazlarsa, dava açma hakları düşecektir.

İbra kararı için olumlu oy kullanan şirket ortakları, yine de sorumluluk davası açarlar ise, bu durumda ortakların kötü niyetli oldukları kabul edilecektir. Limited şirket müdürü, ortakların ibra kararı alınması hususunda olumlu oy kullanmaları nedeni ile kendisine karşı açtıkları sorumluluk davasında, kötü niyetin varlığını ileri sürebileceklerdir.

Kanaatimizce de böyle bir durumun söz konusu olur ise, şirket ortağının, müdüre karşı tazminat davası açması ile hakkını kötüye kullandığı ve kötü niyetli bir tutum içinde olduğu kabul edilmelidir. Çünkü TMK m. 2'ye göre, herkesin haklarını kullanırken dürüstlük kurallarına uygun davranmaları zorunludur[470]. Kişinin, hakkını açık bir şekilde kötüye kullanmasını hukuk korumamaktadır.

İbra kararı alınırken, ibra kararının kabulü için olumsuz oy kullanan şirket ortaklarının, limited şirket müdürünün sorumluluğu nedeni ile uğradıkları dolaylı zararlar için sorumluluk davası açma hakları bulunmaktadır.

Bu hususta TTK'da da yasal düzenleme bulunmaktadır. TTK m. 558/2'de ibra için olumlu oy kullanmış olan şirket ortaklarının dava haklarının bulunmadığı açık bir şekilde belirtilmiştir.

Ancak ibra için olumsuz oy kullanan şirket ortaklarının dava hakları için, *''diğer pay sahiplerinin dava hakları''* kavramı kullanılmıştır.

''*Diğer pay sahiplerinin dava hakları ibra tarihinden itibaren altı ay geçmesiyle düşer.''* şeklindeki düzenlemeden, ibra kararı için olumsuz oy kullanmış olan şirket ortaklarının dava haklarının olduğu anlamı çıkmaktadır. Ancak şirket ortaklarının bu dava hakları için, altı aylık hak düşürücü süre şartı getirilmiştir.

---

[470] Yıldırım, 2007: 172.

Bu altı aylık sürenin, ibra tarihinden itibaren başlayacağı belirtilmektedir. O halde, ibra tarihinden itibaren altı aylık süre geçtikten sonra, ibra kararı içi olumsuz oy kullanmış olan şirket ortaklarının uğradıkları dolaylı zarar nedeni ile limited şirket müdürlerine karşı sorumluluk davası açma hakları ortadan kalkacaktır[471].

İbra kararı alınırken, ibra kararı için olumlu ya da olumsuz herhangi bir oy kullanmamış olan şirket ortaklarının, limited şirket müdürünün sorumluluğu nedeni ile uğradıkları dolaylı zararlar için sorumluluk davası açma hakları bulunmaktadır[472]. Bu hususta TTK'da da yasal düzenleme bulunmaktadır. TTK m. 558/2'de ibra için olumlu oy kullanmış olan şirket ortaklarının dava haklarının bulunmadığı açık bir şekilde belirtilmiştir.

Ancak alınmış olan ibra kararı için olumlu ya da olumsuz herhangi bir oy kullanmamış olan şirket ortaklarının dava hakları için, *''diğer pay sahiplerinin dava hakları''* kavramı kullanılmıştır.

''*Diğer pay sahiplerinin dava hakları ibra tarihinden itibaren altı ay geçmesiyle düşer.''* şeklindeki düzenlemeden, alınmış olan ibra kararı için olumlu ya da olumsuz herhangi bir oy kullanmamış olan şirket ortaklarının dava haklarının olduğu anlamı çıkmaktadır. Ancak şirket ortaklarının bu dava hakları için, altı aylık hak düşürücü süre şartı getirilmiştir.

Bu altı aylık sürenin, ibra tarihinden itibaren başlayacağı belirtilmektedir. O halde, ibra tarihinden itibaren altı aylık süre geçtikten sonra, alınmış olan ibra kararı için olumlu ya da olumsuz herhangi bir oy kullanmamış olan şirket ortaklarının uğradıkları dolaylı zarar nedeni ile limited şirket müdürlerine karşı sorumluluk davası açma hakları düşecektir[473]. Bu süreyi hâkim resen dikkate alacaktır[474].

Limited şirket payını devralırken, genel kurul tarafından alınmış bir ibra kararı olduğunu bilen şirket ortaklarının, limited şirket müdürünün sorumluluğu nedeni ile uğradıkları dolaylı zararlar için sorumluluk davası açma hakları bulunmamaktadır[475]. Bu hususta TTK'da da yasal düzenleme bulunmaktadır. TTK m. 558/2'de ibra kararının varlığını bilerek şirket payını devralan şirket ortaklarının dava haklarının bulunmadığı açık bir şekilde belirtilmiştir;

''Şirket genel kurulunun, sorumluluktan ibraya ilişkin kararı, ibranın kapsadığı açıklanan maddi olaylara ilişkin olarak, şirketin, ibraya olumlu oy veren ve ibra kararını

---

[471] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 807; Taş, 2019: 199.
[472] Koylu, 2015: 106.
[473] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 807.
[474] Yıldırım, 2007: 173.
[475] Koylu, 2015: 106.

bilerek payı iktisap etmiş olan pay sahiplerinin dava hakkını kaldırır. Diğer pay sahiplerinin dava hakları ibra tarihinden itibaren altı ay geçmesiyle düşer.''

Söz konusu düzenlemeye göre, ibra kararının varlığını bilmesine rağmen şirket payını devralan ortakların tazminat davası açma hakları ortadan kalkacaktır. Şirket payını devreden ortak, ibra kararı alınırken olumsuz oy kullanmış olabilir. İbra kararının kabulü için olumsuz oy kullanan şirket ortağının, payını devretmesi durumunda, şayet payı devralan yeni ortaklar ibra kararının varlığından haberdar iseler, yine de sorumluluk davası açma hakları bulunmamaktadır[476]. Çünkü bu ortaklar, ibra kararını bilerek şirket payını devralmışlardır.

İbra kararı için olumlu oy kullanan şirket ortakları gibi, ibra kararının varlığını bilerek şirket payını devralan şirket ortaklarının da, sorumluluk davası açmaları durumunda, kötü niyetli oldukları ileri sürülebilecektir. Limited şirket payını devralırken, genel kurul tarafından alınmış bir ibra kararı olduğunu bilmeyen şirket ortaklarının, limited şirket müdürünün sorumluluğu nedeni ile uğradıkları dolaylı zararlar için sorumluluk davası açma hakları bulunmaktadır.

Bu hususta TTK'da da yasal düzenleme bulunmaktadır. TTK m. 558/2'de ibra kararının varlığını bilerek şirket payını devralan şirket ortaklarının dava haklarının bulunmadığı açık bir şekilde belirtilmiştir. Ancak ibra kararının varlığını bilmeyerek şirket payını devralan şirket ortaklarının dava hakları için, *''diğer pay sahiplerinin dava hakları''* kavramı kullanılmıştır.

''*Diğer pay sahiplerinin dava hakları ibra tarihinden itibaren altı ay geçmesiyle düşer.''* şeklindeki düzenlemeden, ibra kararını bilmeyerek şirket payını devralmış olan pay sahiplerinin dava haklarının olduğu anlamı çıkmaktadır. Ancak şirket ortaklarının bu dava hakları için, altı aylık hak düşürücü süre şartı getirilmiştir.

Bu altı aylık sürenin, ibra tarihinden itibaren başlayacağı belirtilmektedir. O halde, ibra tarihinden itibaren altı aylık süre geçtikten sonra, ibra kararını bilmeyerek şirket payını devralmış olan şirket ortaklarının uğradıkları dolaylı zarar nedeni ile limited şirket müdürlerine karşı sorumluluk davası açma hakları ortadan kalkmış olacaktır[477]. Çünkü hak düşürücü süre içerisinde sahip olunan dava açma hakkının, sürenin sona ermesi ile artık bu hakkın düşmesi söz konusu olacaktır.

[476] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 807; Türe, 2021: 124 vd.
[477] Yıldırım, 2007: 173; Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 807.

2.6.1.6.3. İbra Kararının Alacaklıların Dava Haklarına Etkisi

Şirket genel kurulunca alınmış olan bir ibra kararın varlığı, şirket alacaklıların açacakları sorumluluk davasına herhangi bir engel teşkil etmeyecektir. Çünkü alınmış olan ibra kararı, limited şirketin iç ilişkisi ile ilgili bir karardır[478].

Ayrıca ibra kararının varlığı halinde, alacaklıların dava açma hakları bakımından, anonim şirketin zarara uğraması ile ilgili hükümlerinin kıyasen uygulanması söz konusu olacaktır.

TTK m. 556 ile zarara uğrayan şirketin iflası hâlinde, tazminatın şirkete ödenmesini isteme hakkı, şirket alacaklılarına da tanınmaktadır. Ancak söz konusu maddeye göre, şirket ortaklarının ve şirket alacaklılarının istemlerinin önce iflas idaresince ileri sürülmesi gerekmektedir.

Şirket alacaklılarının, alınmış olan ibra kararı karşısında dava açma hakları için, meydana gelen zararın dolaylı zarar yahut doğrudan zarar olması ayrımı da dikkate alınarak, farklı sonuçlar ortaya çıkmaktadır.

Alacaklıların, limited şirket müdürünün sorumluluğu nedeni ile uğradıkları doğrudan zararlar için, şirket genel kurulu tarafından alınmış olan bir ibra kararının bulunması engel teşkil etmemektedir.

Alacaklıların, limited şirket müdürünün sorumluluğu nedeni ile uğradıkları dolaylı zararlar için ise, TTK m. 556'daki düzenleme ile alacaklılara dava hakkı tanınmıştır. Ancak doğrudan zarar durumundan farklı olarak, TTK m. 556'daki şartların mevcudiyeti halinde, alacaklıların uğradıkları dolaylı zararlar nedeni ile de dava açmaları mümkün olacaktır.

2.6.1.6.3.1. Doğrudan Zarar Bakımından

Alacaklıların, limited şirket müdürünün sorumluluğu nedeni ile uğradıkları doğrudan zararlar için, şirket genel kurulu tarafından alınmış olan bir ibra kararının bulunması engel teşkil etmemektedir. Yani şirketten alacağı bulunanlar, genel kurul tarafından alınmış bir ibra kararı da olsa, uğradıkları doğrudan zararlar nedeni ile limited şirket müdürüne karşı sorumluluk davası açabileceklerdir[479].

2.6.1.6.3.2. Dolaylı Zarar Bakımından

Alacaklıların, limited şirket müdürünün sorumluluğu nedeni ile uğradıkları dolaylı zararlar için ise, TTK m. 556'daki düzenleme ile alacaklılara dava hakkı tanınmıştır. TTK m.

[478] Türe, 2021: 126; Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 805.
[479] Türe, 2021: 126 vd.

556'daki şartların mevcudiyeti halinde, alacaklıların da uğradıkları dolaylı zararlar nedeni ile dava açmaları mümkün olacaktır[480].

TTK m. 556'da düzenlendiği şekli ile alacaklıların dolaylı zararları nedeni ile limited şirket müdürlerine karşı dava açabilmeleri için şirketin iflas halinde olması ve şirkete karşı iflas idaresi tarafından sorumluluk davasının açılmamış olması gerekmektedir.

Limited şirketin iflas halinde olması durumunda, dolaylı zararları nedeni ile dava açma hakları bulunan alacaklıların, bu haklarını da ancak ve ancak iflas idaresi tarafından dava açılmaması halinde kullanabilecekleri şeklindeki her iki şartın da sağlanmış olması gerekmektedir[481]. Aksi durumda, alacaklının uğradığı dolaylı zararı nedeni ile limited şirket müdürüne karşı sorumluluk davası açması mümkün olmayacaktır.

Ancak ibra kararının varlığı bakımından, Taş ve Koylu'nun da savundukları çoğunluk görüşüne göre, şirket alacaklıları üçüncü kişi konumundadırlar[482]. O nedenle de, şirket genel kurulu tarafından alınan ibra kararı alacaklıları bağlayıcı nitelikte değildir. Bu durum da, ibra kararının varlığının alacaklıların dava açma haklarını etkilemeyeceği anlamına gelmektedir.

Yıldırım ise, çoğunluğun görüşüne karşı gelmekte ve alacaklıların dava açma haklarının olmadığını savunmaktadır. Sorumluluk davası açma hakkının esasen şirkete ait olması nedeni ile ibra kararının varlığı durumunda, alacaklıların dava açma haklarının olmadığını belirtmektedir[483].

2.6.1.6.4. İbra Kararının İflas İdaresinin Dava Hakkına Etkisi

Limited şirket müdürünün sorumluluğu nedeni ile zarara uğrayan şirketin iflas etmiş olması halinde, iflas idaresinin dava açabilmesi mümkündür. TTK m. 556 ile şirketin iflası halinde açılacak olan sorumluluk davası, öncelikle iflas idaresi tarafından açılacaktır.

Sorumluluk davasının şirket ortakları ya da alacaklılar tarafından açılması da mümkündür. Ancak şirket ortakları ya da alacaklılar, iflas idaresinin sorumluluk davasını açmaması durumunda, bu davayı açabileceklerdir. Yani öncelikli olarak, şirket ortaklarının ve alacaklıların istemlerinin önce iflas idaresince ileri sürülmesi gerekmektedir.

Ancak şirket genel kurulu tarafından alınmış olan ibra kararına karşı, iflas idaresinin dava açma hakkının nasıl olacağı belirsizdir. Doğrudan ya da dolaylı zararın söz konusu olması bakımından ikili bir ayrım yapmak gerekmektedir.

---

[480] Türe, 2021: 127 vd.
[481] Türe, 2021: 128-129; Yıldırım, 2007: 174; Koylu, 2015: 106-107.
[482] Taş, 2019: 199; Koylu, 2015: 106-107.
[483] Yıldırım, 2007: 175.

2.6.1.6.4.1. Doğrudan Zarar Bakımından

Limited şirketin, müdürlerin sorumlulukları nedeni ile uğradığı doğrudan zararlar için, genel kurulun almış olduğu ibra kararı nedeni ile sorumluluk davası açabilmeleri mümkün olmayacaktır. Şirketin genel kurulu tarafından alınmış olan ibra kararı, şirketin uğradığı zarar için açacağı sorumluluk davasına engel teşkil etmektedir. Şirketin zararının, şirketin ibra kararının varlığı halinde, limited şirket müdürlerine karşı tazminat davası açabilmesi söz konusu olmayacaktır.

O nedenle, iflas idaresinin şirket adına, şirketin kendi aldığı ibra kararının varlığı durumunda, haklarında ibra kararı alınan şirket müdürlerine karşı doğrudan zararlar bakımından sorumluluk davası açabilmesi mümkün olmayacaktır. Ancak şirket ortaklarının ve alacaklılarının uğradıkları doğrudan zararlar nedeni ile sorumluluk davası açma hakları bulunmaktadır. Limited şirket müdürleri için alınmış olan bir ibra kararının varlığı, şirket ortaklarının ve alacaklılarının dava açma hakkına herhangi bir engel teşkil etmemektedir.

2.6.1.6.4.2. Dolaylı Zarar Bakımından

Şirketin iflas etmesi nedeni ile temsili iflas idaresine geçmektedir. Böyle bir durumda da, şirket, şirket ortakları ve alacaklılar adına dava açma yetkisi iflas idaresinde olacaktır. Ancak ibra kararının, şirket genel kurulu tarafından yani şirket tarafından alınmış olmasının iflas idaresinin dava açma hakkını nasıl etkileyeceği konusu belirsizdir.

İbra kararının varlığının bu kararı almış olan şirkete dava hakkı tanıyıp tanımadığı ilgili bölümde incelenmiştir[484]. Limited şirket müdürleri hakkında alınmış olan ibra kararı ile şirket tarafından müdürlere karşı menfi borç ikrarında bulunulmuş olmaktadır. Bu da ibra kararının varlığı nedeni ile şirketin dolaylı zararları için dava açmayacağı anlamına gelmektedir. O halde, şirketin iflası durumunda şirketi temsil eden iflas idaresinin de, şirket adına dolaylı zararlar nedeni ile sorumluluk davası açması beklenemez.

Bu da, şayet şirketin uğradığı doğrudan herhangi bir zararı mevcut ise, iflas idaresi tarafından limited şirket müdürlerine karşı sorumluluk davası açılamayacağı anlamına gelmektedir.

İbra kararının varlığının şirket ortaklarına dava hakkı tanıyıp tanımadığı ilgili bölümde incelenmiştir[485]. İbra kararının alınmasında şirket ortaklarının olumlu ya da olumsuz oy kullanmaları ya da oy kullanmamış olmaları, uğradıkları dolaylı zararlar nedeni ile sorumluluk davası açmaları hususunda etkili olmaktadır. Bu da iflas idaresinin, şirket ortakları adına dava açıp açmayacağını belirlemektedir.

---

[484] bkz. 2.6.1.6.1. Başlığı.
[485] bkz. 2.6.1.6.2. Başlığı.

İbra kararının varlığının alacaklılara dava hakkı tanıyıp tanımadığı ilgili bölümde incelenmiştir[486]. İbra kararının varlığı, şirket alacaklılarının uğradıkları dolaylı zararlar nedeni ile sorumluluk davası açmalarına engel teşkil etmemektedir. Şayet alacaklıların uğradıkları dolaylı ya da doğrudan herhangi bir zararları mevcut ise, iflas idaresi tarafından limited şirket müdürlerine karşı sorumluluk davası açılabilecektir.

2.6.1.7. İbra Kararının Geri Alınması

Genel kurul tarafından alınan ibra kararının, geri alınmasının mümkün olup olmadığı ile ilgili husus TTK m. 558/1'in 1. cümlesinde düzenlenmiştir. Söz konusu düzenleme şu şekildedir;

''İbra kararı genel kurul kararıyla kaldırılamaz.''

Söz konusu düzenlemede de açıkça belirtildiği üzere, ibra kararının genel kurulun aldığı bir karar ile kaldırılabilmesi mümkün değildir. Yani ibra kararını alan genel kurulun bu kararı, başka bir genel kurul tarafından kaldırılamayacaktır[487]. Maddedeki kural ile ibra kararının geri alınmasına ilişkin bir nevi yasak getirilmiştir.

İbra kararının genel kurul tarafından alınan bir karar olması nedeni ile genel kurul kararlarının sakatlığı hallerinin var olup olmadığının değerlendirilmesi gerekmektedir. Şayet genel kurul kararının sakatlığı söz konusu ise, ibra kararının yokluğu, butlanı ya da iptali gündeme gelecektir[488]. Bu durumda, genel kurul kararının yokluğu ya da butlanı söz konusu ise bunun açılacak olan tespit davası ile tespiti gerekir.

Yokluk veya butlanın defi yolu ile ileri sürülebilmesi de mümkündür. Genel kurul kararının iptal edilebilirlik şartları mevcut ise de, açılacak olan iptal davası ile söz konusu genel kurul kararının iptal edilmesine karar verilecektir[489].

TTK m. 558/1'in 1. cümlesinde ibra kararının genel kurul kararı ile kaldırılamayacağı şeklindeki düzenleme ile birlikte, TTK m. 558/1'in 2. cümlesinde, *''445 inci madde hükmü saklıdır''* şeklinde bir düzenleme bulunmaktadır. Yasal olarak iptal davasının açılabilmesinin dayanağını, TTK m. 558/1'de, TTK m. 445 hükmünün saklı tutulması oluşturmaktadır.

TTK m. 445 anonim şirketin genel kurul kararlarının iptal sebepleri ile ilgili bir hükümdür. Söz konusu maddede, genel kurul kararlarına karşı hangi nedenlerle iptal davası açılabileceği, iptal davası açma süresi ve iptal davasındaki yetkili ve görevli mahkeme belirtilmiştir.

---

[486] bkz. 2.6.1.6.3. Başlığı.
[487] Türe, 2021: 132; Çamoğlu, 2010: 244; Akdağ Güney, 2016: 431-432; Yavuz, 2016: 136.
[488] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 805; Akdağ Güney, 2008: 237 vd.; Çamoğlu, 2010: 243-244; Helvacı, 2001: 143; Türe, 2021: 135; Taş, 2019: 197.
[489] Türe, 2021: 139 vd.; Akdağ Güney, 2016: 428-429; Helvacı, 2001: 143; Koylu, 2015: 103-104.

TTK m. 445'de belirtilen iptal davasının limited şirketler için de uygulanabilmesi mümkündür. Bu uygulama, limited şirket genel kurulu tarafından alınan ibra kararının, açılacak olan iptal davası ile iptal edilmesi şeklinde olacaktır. Bu iptal kararı, ibra kararının geri alınması anlamına gelmemektedir. Açılan iptal davasının, mahkeme tarafından kabulü ile alınan iptal kararı, inşai niteliktedir[490]. Yani yenilik doğurucu bir karardır.

2.6.1.8. İbra Davası

2.6.1.8.1. Genel Olarak

Şirket genel kurulunun toplanamaması ve ibra kararını görüşememesi ya da toplansa bile ibra ile ilgili bir karar almaması durumunda müdürler hakkında ibra kararı verilemeyecektir. Ayrıca genel kurulun yaptığı toplantıda müdürleri bilinçli olarak ibra etmemesi de mümkündür[491].

Ancak haklarında ibra kararı alınmamış olmasının haksız bir karar olduğunu düşünen limited şirket müdürlerinin, haklarında ibra kararı verilmesi için dava açmaları mümkündür. Bu dava ibra davasıdır. Ancak ibra davasının, genel kurulda ibra kararı alınırken olumsuz oy kullanan şirket ortaklarına karşı açılması mümkün değildir[492].

İbra davası ile genel kurul tarafından haklarında ibra kararı alınmamış limited şirket müdürlerinin ibra edilmemeleri için geçerli sebebin olmadığını ispat etmeleri gerekmektedir. Bu ispat da, şirketi temsil ederlerken herhangi bir hataları bulunmadığının, o şirket dönemine ait hesap ve bilançonun usulüne uygun düzenlendiğinin, müdürler tarafından kanıtlanması ile mümkün olacaktır[493].

Müdürler, ibra edilmemelerinin haklı bir nedene dayanmadığını ispat ederek, genel kurulun ibra kararı alma yetkisini kötü niyetli olarak yerine getirmediğini iddia edebilirler[494]. Bir hakkın açıkça kötüye kullanılamayacağını ve kişinin haklarını kullanırken dürüstlük kuralına uyması gerektiğini düzenleyen TMK m. 2 şu şekildedir;

'' Herkes, haklarını kullanırken ve borçlarını yerine getirirken dürüstlük kurallarına uymak zorundadır.

Bir hakkın açıkça kötüye kullanılmasını hukuk düzeni korumaz.''

İbra davasında, TMK m. 2'de düzenlenen dürüst davranma ilkesi esas alınarak, müdürlerin genel kurulun bu hakkını kötüye kullandığını ispat etmeleri gerekmektedir.

---

[490] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 808.
[491] Koylu, 2015: 104.
[492] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 809.
[493] Yıldırım, 2007: 170.
[494] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 809.

Yargıtay da anonim şirkette ibra edilmeyen yönetim kurulu üyelerinin, ibra edilmeleri talepli olarak ibra davası açabilecekleri şeklinde kararlar vermektedir[495]. Anonim şirket yönetim kurulu için geçerli olan söz konusu Yargıtay kararı, limited şirket müdürleri için anonim şirket hükümlerine yapılan atıf nedeni ile müdürler bakımından da geçerli olmaktadır.

2.6.1.8.2. İbra Davasının Hukuki Niteliği

Her türlü iş ve işlemlerinin hukuka uygun olduğunu belirten limited şirket müdürlerinin, ibra edilmemeleri durumunda, mahkemeye başvurarak ibra davası açma hakları bulunmaktadır. Ancak bu ibra davasının hukuki dayanağının ne olduğu ile ilgili olarak TTK'da herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır.

İbra davası, limited şirket müdürlerinin, şirkete karşı olan sorumluluğunun ortadan kalkması sonucunu doğuracaktır. İbra edilmelerini talep eden müdürlerin, açtıkları ibra davasında hukuki yararlarının mevcut olduğu görülmektedir. O halde, ibra davasının hukuki niteliğinin menfi tespit davası olduğunu söyleyebiliriz. Menfi tespit davası İİK m. 72'de düzenlenmiş olup, Taş'a göre bu madde, ibra davasının hukuki dayanağını oluşturmaktadır[496].

Ayrıca doktrinde Şener, Taş, Koylu ve Yıldırım da ibra davasının hukuki niteliğinin menfi tespit davası olduğu görüşünü savunmaktadırlar[497]. Menfi tespit davasını savunan görüşe göre, açılan ibra davası ile müdürler aleyhine sorumluluk davası açılmasının önüne geçilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca açılan ibra davası ile şirket genel kurulunun müdürleri ibra etmesi gerektiği şeklinde bir karar verilemez[498].

Limited şirket müdürleri aleyhine, ibra davası ile ibra hükmü tesis edildikten sonra, şayet sorumluluk davası açılacak olur ise, bu davanın reddine karar vermek gerekecektir. Çünkü ibra davası sonucu mahkemenin verdiği karar, olası bir sorumluluk davasında, kesin delil olarak değerlendirilecektir[499].Kanaatimizce de, ibra davasının hukuki niteliği menfi tespit davası niteliğindedir.

---

[495] *''... Anonim ortaklığın bilançosu onansa bile, yönetim kurulu üyesi ibra edilmeyebilir. Koşulları varsa, ibra edilmeyen yönetim kurulu üyeleri, ibra edilmeleri için ibra davası açabilirler. ...''* Y. 11. HD., 19.12.1991 T., 1991/4492 E., 1991/6736 K., bkz. Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 808, https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 01.03.2021.
Aynı yöndeki Yargıtay kararı için bkz. *''... İbra edilmeyen veya bu konuda yeterli oy sağlayamayan yöneticiler, ibra edilmeleri konusunda dava açabilirler. ...''* Y. 11. HD., 22.03.1985 T., 1985/1063 E., 1985/1621 K., bkz. Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 808, https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 02.03.2021.

[496] Taş, 2019: 200.

[497] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 809; Taş, 2019: 200; Koylu, 2015: 105; Yıldırım, 2007: 171.

[498] Koylu, 2015: 104-105; Yıldırım, 2007: 170-171.

[499] Yıldırım, 2007: 171.

2.6.1.8.3. Görevli ve Yetkili Mahkeme

İbra davası, limited şirket müdürlerinin şirkete karşı açmaları gereken bir davadır. O nedenle de ticari dava niteliğine haizdir. TTK m. 5'de ticari davaların görüleceği mahkemenin asliye ticaret mahkemesi olduğu belirtilmektedir.

HMK m. 6'da da genel yetkili mahkemenin ise, davalı gerçek veya tüzel kişinin davanın açıldığı tarihteki yerleşim yeri mahkemesi olduğu belirtilmektedir. İbra davası limited şirkete karşı açılacağı için, şirket merkezinin bulunduğu yer mahkemesi yetkili olacaktır.

O halde ibra davası, kendisine dava açılan limited şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinde açılmalıdır.

2.6.1.8.4. Dava Açma Süresi

İbra davasının açılması için herhangi bir süre belirlenmemiştir. Bu konuda yasal bir düzenleme bulunmamaktadır. Ancak Yargıtay'ın dava açma süresi ile ilgili verdiği kararlar bulunsa da, bu kararlarda da belirsizlik bulunmaktadır.

Yargıtay, ibra davasının açılabilmesi için sorumluluk davasının açılması için gereken makul, uzunca bir sürenin geçmesi gerektiği, ancak sonrasında ibra davasının açılabileceği şeklinde bir karar vermiştir. Yargıtay, bu kararında, ibra davasının zamansız açılması nedeni ile dinlenemeyeceğine hükmetmiştir[500].

Şener'in de eleştirdiği gibi, bu kararda ibra davası açılmadan önce neden sorumluluk davasının açılması ihtimali için gereken makul, uzunca bir sürenin geçmesi gerektiği açıklanmamıştır. Şener'e göre, Yargıtay'ın bu sürenin beklenmesi şeklindeki kararının amacı, açılacak olan sorumluluk davasında, ibra davasına konu edilecek hususların da değerlendirileceğidir. O nedenle ayrı ayrı iki dava açmak yerine, sorumluluk davasının açılıp açılmayacağının belirtilen makul, uzunca bir süre geçene kadar beklenmesi istenmektedir[501].

Ancak makul süre kavramının belirsiz olduğunu belirtmektedir. Ayrıca makul süre beklenmedi diye açılan davanın direkt reddedilmesinin usul ekonomisine aykırılık oluşturduğunu söyleyen Şener, açılan davanın bekletici mesele yapılması şeklinde bir çözüm sunmaktadır. Şayet ibra davası bekletilirken, sorumluluk davası açılır ise, iki davanın

---

[500] ''*... Dava, genel kurul toplantısında ibra edilmemeleri yönünde karar alınan yönetim kurulu üyeleri olan davacıların, söz konusu genel kurul kararının iptali ve hükmen ibra edilmeleri istemlerine ilişkin olup, davacıların ibra edilmediği genel kurul toplantısının 28/12/2012 tarihinde yapıldığı, davanın ise 26/02/2013 tarihinde açıldığı anlaşılmaktadır. Hükmen ibra davası açılabilmesi için sorumluluk davasının açılabileceği makul bir sürenin geçmesi gerekli olmakla birlikte, davanın zamansız olarak açıldığı dolayısıyla bu aşamada dinlenilemeyeceği kuşkusuz olup, mahkemece davacıların hükmen ibra edilme istemlerinin açıklanan gerekçelerle reddi gerekirken, yukarıda yazılı gerekçelerle reddi yerinde değil ise de, sonucu itibariyle doğru olan hükmün onanmasına karar vermek gerekmiştir. ...''* Y. 11. HD., 10.06.2015 T., 2015/2459 E., 2015/8041 K., bkz. Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 809-810, https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 02.03.2021.

[501] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 810.

birleştirilmesi yoluna gidilebileceğini belirtmektedir. Şayet sorumluluk davası açılmaz ise de, ibra davasının devam edeceğini ifade etmektedir[502].

Kanaatimizce Şener'in eleştirilerine katılmak gerekmektedir. Özellikle Yargıtay'ın kararında belirttiği makul, uzunca süre kavramı belirsiz olup, bu sürenin ne olduğu ile ilgili bir zaman aralığı ya da objektif bir kıstas belirlenmemiştir.

Ayrıca Yargıtay bir kararında genel kurul toplantısının üzerinden 2 ay geçtikten sonra ibra davasının açılmasının makul süre içerisinde olmadığına karar vermiştir[503]. Yargıtay'ın aynı dairesinin 2014 tarihli bir kararında ise genel kurul toplantısından itibaren 3 aylık sürenin dolmasına bir gün kala açılan davanın süresinde olduğuna karar verilmiştir Yargıtay, genel kurul toplantısından itibaren 3 aylık sürenin dolmasına bir gün kala açılan davanın makul süre içerisinde açıldığına hükmetmiştir[504].

2.6.2. Sulh Sözleşmesi

2.6.2.1. Genel Olarak

Sulh, iki tarafın karşılıklı istekleriyle, var olan bir çekişmeyi ortadan kaldırmaları veya çekişmenin ortaya çıkmasına engel olmaları anlamına gelmekte olup[505], sulh sözleşmesi ise, bu engel oluşun tarafların yapacakları fedakârlıklar ve karşılıklı iradeleri ile bir sözleşmeye dökülmesi şeklinde oluşmaktadır[506].

Ancak taraflardan sadece birinin isteğinden vazgeçmesi yeterli değildir. Her iki tarafın da belli isteklerinden vazgeçmesi durumunda, iradelerin karşılıklı uyumu ile sulh sözleşmesinin varlığından söz edilebilir[507].

---

[502] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 810.

[503] *''... Dava, genel kurul toplantısında ibra edilmemeleri yönünde karar alınan yönetim kurulu üyeleri olan davacıların, söz konusu genel kurul kararının iptali ve hükmen ibra edilmeleri istemlerine ilişkin olup, davacıların ibra edilmediği genel kurul toplantısının 28/12/2012 tarihinde yapıldığı, davanın ise 26/02/2013 tarihinde açıldığı anlaşılmaktadır. Hükmen ibra davası açılabilmesi için sorumluluk davasının açılabileceği makul bir sürenin geçmesi gerekli olmakla birlikte, davanın zamansız olarak açıldığı dolayısıyla bu aşamada dinlenilemeyeceği kuşkusuz olup, mahkemece davacıların hükmen ibra edilme istemlerinin açıklanan gerekçelerle reddi gerekirken, yukarıda yazılı gerekçelerle reddi yerinde değil ise de, sonucu itibariyle doğru olan hükmün onanmasına karar vermek gerekmiştir. ...''* Y. 11. HD., 10.06.2015 T., 2015/2459 E., 2015/8041 K., https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 23.04.2021.

[504] *''... Dava, ortaklar kurulu toplantısında ibra edilmeyen müdür davacının, hükmen ibrası istemine ilişkindir. Mahkemece her ne kadar yazılı gerekçeyle davanın reddine karar verilmiş ise de ibra edilmemeye ilişkin ortaklar kurulu kararından itibaren 3 ay dolmasına bir gün kala bu davanın açıldığı ve temyiz aşamasında dahi halen bir sorumluluk davası açıldığı savunmasında bulunulmadığı nazara alındığında; işbu davanın makul süre içinde açıldığı gözetilerek işin esasına girilmesi gerekirken, davanın erken açıldığından bahisle reddine karar verilmesi doğru görülmemiş, kararın bu sebeple bozulması gerekmiştir. ...''* Y. 11. HD., 11.02.2014 T., 2013/13569 E., 2014/2297 K., bkz. Taş, 2019: 202, https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 02.03.2021.

[505] Sulh: (İç hukukta) İki tarafın karşılıklı istekleriyle, var olan bir çekişmeyi ortadan kaldırmaları veya çekişmenin ortaya çıkmasına engel olmaları; hukuk yargılamasında sulh, tarafların serbestçe üzerinde tasarruf edebilecekleri konularda olur. (bkz. Yılmaz, 2006: 632.) Ayrıntılı bilgi için bkz. Kuru vd., 2012: 523.

[506] Akdağ Güney, 2008: 253 vd.; Koylu, 2015: 108.

[507] Keçeci, 2017: 134.

Sulh sözleşmesi ile sözleşmenin taraflarının karşılıklı olarak birbirlerine yükümlülük yüklemeleri yahut kısmen veya tamamen bir kısım taleplerinden vazgeçmeleri mümkün olacaktır. Tarafların arasındaki uyuşmazlık ancak bu şekilde sona erecektir.

Ayrıca sulh sözleşmesi mahkeme safhasında yapılabileceği gibi, taraflar arasında da yapılabilmektedir[508]. Mahkeme safhasında yapılan sulh sözleşmesinde, açılmış olan bir davada tarafların, mahkeme huzurunda, karşılıklı anlaşmaları, yani sulh olmaları şeklinde olacaktır. Taraflar arasında yapılacak sulh sözleşmesi ise, tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri hususlarda, mahkemeye intikal etmeksizin, karşılıklı anlaşmaları şeklinde bir prosedüre tabidir.

Sulh sözleşmesi ile ilgili olarak TTK'da herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. TTK m. 644 ile anonim şirketlere ilişkin hangi hükümlerin, limited şirketler için de uygulanacağı belirtilmiştir. Söz konusu maddenin 1. fıkrasının a bendinde, anonim şirketlerde uygulanan denetçilerin sorumluluğuna ilişkin 554 ilâ 561 inci maddelerin, limited şirketlerde de uygulanacağına dair atıf yapılmıştır.

Ancak sulh ile ilgili TTK m. 559'un sadece denetçilerin sorumluluğu için uygulanabileceğini savunan Taş, TTK m. 644/1-a'daki atıf nedeni ile müdürler için bu maddenin uygulanmaması gerektiği şeklinde bir anlam çıktığını belirtmektedir[509].

Taş, TTK m. 559'un gerekçesi ile ETTK'nın ilgili maddelerindeki atıflara dayanarak, TTK'da açık bir atıf yapılmadığı için, TTK m. 559'un limited şirket müdürleri için uygulanmasının mümkün olmadığını belirtmektedir. TTK m. 559'un gerekçesinde, ETTK m. 310'un tekrarı olduğunun belirtildiğini söyleyen Taş, ETTK m. 310'un ETTK m. 556'nın atfı ile limited şirket müdürleri için uygulanabileceği düzenlenmişken, TTK m. 644 ile yapılan atıfta müdürlerin belirtilmemiş olması, daha önceki kanunda açık bir şekilde belirtilen atfın kaldırması nedeni ile TTK m. 559'un limited şirket müdürleri için uygulanmasının istenmediğini savunmaktadır[510].

Keçeci ise, TTK m. 559'un limited şirketler için uygulanabileceğini ve söz konusu maddeye göre, kurucuların, yönetim kurulu üyelerinin, denetçilerin, şirketin kuruluşundan ve sermaye artırımından doğan sorumluluklarının, şirketin tescilinden itibaren dört yıl geçmedikçe, sulh ve ibra yoluyla kaldırılamayacağı ve bu dört yıllık süre geçse de, sulh ve ibranın geçerlilik kazanması için genel kurulun onayının gerektiğini savunmaktadır[511].

---

[508] Keçeci, 2017: 135.
[509] Taş, 2019: 203.
[510] Taş, 2019: 204.
[511] Keçeci, 2017: 135.

Kanaatimizce, TTK m. 559 hükmü, limited şirket müdürlerinin sorumluluğunu ortadan kaldırma bakımından uygulama alanı bulacaktır. TTK m. 644'deki atfın, anonim şirketlerde uygulanan denetçilerin sorumluluğuna ilişkin 554 ilâ 561 inci maddelerin, limited şirketlerde de uygulanacağına şeklinde belirtilmesi nedeni ile bu atıf limited şirket müdürlerinin sorumluluğunu da kapsamaktadır.

TTK m. 644'de, *''denetçilerin sorumluluğuna ilişkin 554 ilâ 561 inci maddeler''* derken, TTK m. 554 ile denetçinin sorumluluğunun düzenlenmeye başlanması nedeni ile böyle bir tabir kullanıldığını düşünmekteyiz.

Yani kanun koyucunun eksik anlatımı nedeni ile meydana gelen bir yanlış anlaşılma olduğu ve aslında anonim şirketlerde denetçiler için geçerli olan ilgili maddelerin, limited şirket için de geçerli olacağının düzenlenmeye çalışıldığı sonucunu çıkarmaktayız.

Koyluda TTK m. 559'un limited şirket müdürleri için uygulanabileceğini belirtmekte, ancak bu maddenin limited şirket müdürünün, şirketin kuruluşundan doğan sorumluluklarını kapsadığına dikkat çekmektedir. Ayrıca limited şirket müdürünün, şirketin kuruluşundan doğan sorumlulukları dışındaki sorumluluklarına kıyasen uygulanmasının mümkün olmadığını belirtmektedir[512].

Şayet TTK m. 559'un kıyasen uygulanması söz konusu olur ise, limited şirketin, müdürleri ile sulh sözleşmesi yapması, şirketin kuruluşundan doğan sorumluluklar hariç olmak üzere, bir sınırlandırılma söz konusu olacaktır. Bu da limited şirketin, müdürü ile şirketin kuruluşu dışında, dört yıl geçmedikçe sulh sözleşmesi yapılamayacağı sonucunu doğuracaktır. Ancak Koylu'nun da belirttiği gibi, bu sözleşme yapma serbestisine[513] aykırı bir hal olacaktır. Sözleşme serbestisinin kısıtlanabilmesi için, kısıtlama konusunda, kanunen bir düzenleme yapılmış olması gerekir. Ancak bu şekilde kısıtlama mümkün olacaktır.

2.6.2.2. Sulhun Sorumluluk Davalarına Etkisi

2.6.2.2.1. Sulh Sözleşmesinin Müdürün Sorumluluğuna Etkisi

TTK m. 644/1-a'nın atfı ile TTK m. 559'daki düzenlemenin limited şirket müdürlerinin sorumluluğu bakımından uygulanması söz konusu olacaktır. TTK m. 559'da kuruluş ve sermaye artırımında ibra kenar başlığı altında sulhten bahsedilmekte olup, söz konusu maddeye göre, kurucuların, yönetim kurulu üyelerinin, denetçilerin, şirketin kuruluşundan ve sermaye artırımından doğan sorumluluklarının, şirketin tescilinden itibaren

[512] Koylu, 2015: 108.

[513] Sözleşme Serbestisi (Sözleşme Özgürlüğü): Akit serbestisi; akit muhtariyeti; kişilerin bir sözleşmeyi yapmak zorunda olmamaları; sözleşmenin karşı tarafını serbestçe seçme, sözleşmenin içeriğini serbestçe belirleme ve yapılan sözleşmeyi karşılıklı olarak anlaşarak serbestçe ortadan kaldırma özgürlüğü. (bkz. Yılmaz, 2006: 623.)

dört yıl geçmedikçe, sulh ve ibra yoluyla kaldırılamayacağı ve bu dört yıllık süre geçse de, sulh ve ibranın geçerlilik kazanması için genel kurulun onayının gerektiği belirtilmektedir.

Söz konusu madde, limited şirket müdürünün, şirketin kuruluşundan doğan sorumlulukları bakımından sulh sözleşmesi yapılabilmesi için, öncelikli olarak şirketin tescilinden itibaren dört yıl geçmesi şartını getirmektedir. İkinci olarak ise, şirketin tescilinden itibaren dört yıllık süre geçtikten sonra, şirketin genel kurulunun, limited şirket ile limited şirket müdürü arasındaki sulh sözleşmesine onay vermesi şartını getirmektedir.

Sulh sözleşmesi, tarafların karşılıklı irade beyanlarını içerdiği için, yapıldığı taraflar bakımından etki doğuracak olup, üçüncü kişiler bakımından herhangi bir etkisi söz konusu olmayacaktır[514]. Bu nedenle de, limited şirket ile limited şirket müdürünün arasında yapılmış olan sulh sözleşmesi, müdürün sorumluluğunu, şirkete karşı ortadan kaldıracaktır.

Ayrıca limited şirketin, müdüre karşı sorumluluk davası açması durumunda, şayet şirket ile müdür arasında sulh sözleşmesi var ise, müdür, şirket ile aralarındaki sulh sözleşmesini, bu sorumluluk davasında defi[515] olarak ileri sürebilecektir. Limited şirket müdürünün kendisine karşı açılmış olan sorumluluk davasında, sulh sözleşmesini defi olarak ileri sürebilmesi, tarafların yapılan sulh sözleşmesi ile bağlı olmalarının bir sonucu olacaktır.

2.6.2.2.2. Sulh Sözleşmesinin Şirket Ortaklarının Dava Haklarına Etkisi

Sulh sözleşmesinin varlığı halinde, limited şirket ortaklarının dava hakları bakımından, ibra sözleşmesinin hükümlerinin kıyasen uygulanması söz konusu olacaktır[516]. Şirket pay sahiplerinin ibra ile ilgili hususlardaki haklarını ve hak düşürücü sürelerini düzenleyen TTK m. 555'deki ve TTK m. 558'deki hükümler, limited şirket ortaklarının sulh sözleşmesi karşısındaki dava hakları bakımından uyarlanmalı ve ona göre bir değerlendirme yapılmalıdır.

Limited şirket ortaklarının, sulh sözleşmesi için olumlu, olumsuz oy kullanmış olmalarına ya da oy kullanmamış olmalarına göre ve meydana gelen zararın dolaylı zarar yahut doğrudan zarar olması ayrımı da dikkate alınarak, farklı sonuçlar ortaya çıkmaktadır.

Tüm bunların yanı sıra, şirket ortaklarının, limited şirket müdürünün sorumluluğu nedeni ile uğradıkları doğrudan zararlar için, limited şirket ile müdürü arasında yapılmış olan sulh sözleşmesi engel teşkil etmemektedir. Yani şirket ortakları, sulh sözleşmesi için ister

---

[514] Keçeci, 2017: 135.

[515] Defi: Bir borçlunun borcunu, kesin veya geçici olarak tamamen veya kısmen yerine getirmekten kaçınmak için dayandığı hukuksal nedenler; örneğin, zamanaşımı defi. Defi, davanın başında (esasa cevap süresi içinde) ileri sürülmelidir; aksi takdirde bir daha ileri sürülemez, sürülürse savunmanın genişletilmesi yasağı ile karşı karşıya gelinir. (bkz. Yılmaz, 2006: 152.) Ayrıntılı bilgi için bkz. Kılıçoğlu, 2019: 34 vd.

[516] Koylu, 2015: 109.

olumlu ister olumsuz oy kullanmış olsunlar yahut da oy kullanmamış olsunlar, yine de uğradıkları doğrudan zararlar nedeni ile limited şirket müdürüne karşı sorumluluk davası açabileceklerdir.

Limited şirket ortaklarının dolaylı zarara uğramış olmaları durumunda ise farklı düzenlemeler mevcut olacaktır[517].

2.6.2.2.2.1. Doğrudan Zarar Bakımından

Limited şirket ile müdür arasında yapılan sulh sözleşmesinde, sulh sözleşmesinin yapılması hususunda olumlu oy kullanan şirket ortaklarının, müdürün sorumluluğu nedeni ile uğradıkları doğrudan zararlar için sorumluluk davası açmaları hususunda, limited şirket ile müdür arasında yapılmış olan sulh sözleşmesi engel teşkil etmemektedir. Yani şirket ortakları, sulh sözleşmesi için olumlu oy kullanmış olsalar bile, yine de uğradıkları doğrudan zararlar nedeni ile limited şirket müdürüne karşı sorumluluk davası açabileceklerdir.

Limited şirket ile müdür arasında yapılan sulh sözleşmesinde, sulh sözleşmesinin yapılması hususunda olumsuz oy kullanan şirket ortaklarının, müdürün sorumluluğu nedeni ile uğradıkları doğrudan zararlar için sorumluluk davası açmaları hususunda herhangi bir yasal engel bulunmamaktadır[518]. Ancak TTK m. 558'in kıyasen uygulanması sonucu, olumsuz oy kullanan şirket ortağının sorumluluk davası açabilmesi için belirtilen altı aylık hak düşürücü süre doğrudan zarar bakımından söz konusu olmayacaktır.

Limited şirket ile müdür arasında yapılan sulh sözleşmesinde, sulh sözleşmesinin yapılması hususunda olumlu veya olumsuz bir görüş bildirmeyen yani oy kullanmamış olan şirket ortaklarının, müdürün sorumluluğu nedeni ile uğradıkları doğrudan zararlar için sorumluluk davası açmaları hususunda herhangi bir yasal engel bulunmamaktadır.

Ancak TTK m. 558'in kıyasen uygulanması sonucu, olumsuz oy kullanan yahut olumlu veya olumsuz bir görüş bildirmeyen yani oy kullanmamış olan şirket ortağının sorumluluk davası açabilmesi için altı aylık hak düşürücü süresi vardır. Bu hak düşürücü süre, sulh sözleşmesinin yapıldığı tarihten itibaren geçerlidir.

2.6.2.2.2.2. Dolaylı Zarar Bakımından

Şirket genel kurulunun, sorumluluktan ibraya ilişkin kararı, ibranın kapsadığı açıklanan maddi olaylara ilişkin olarak, şirketin, ibraya olumlu oy kullanan ve ibra kararını bilerek payı iktisap etmiş olan pay sahiplerinin dava hakkını kaldıracağı şeklindeki düzenlemeye kıyasen, limited şirket ile müdür arasında yapılan sulh sözleşmesinde, sulh

[517] Koylu, 2015: 109.
[518] Keçeci, 2017: 135.

sözleşmesinin yapılması hususunda olumlu oy kullanan şirket ortaklarının, müdüre karşı dolaylı zararları nedeni ile sorumluluk davası açmaları mümkün olmayacaktır. Çünkü ortağın sulh sözleşmesi hususunda, genel kurulda olumlu oy vermiş olması, dava hakkını ortadan kaldıracaktır.

Şayet ortak, yine de sorumluluk davası açar ise, bu durumda ortağın kötü niyetinden söz edilecektir. Müdür, kendisine karşı açılan sorumluluk davasında, ortağın sulh sözleşmesi konusunda olumlu oy kullandığını belirtip, ortağın hakkını kötüye kullandığını ve kötü niyetli bir tutum içinde olduğunu belirtebilecektir[519].

Limited şirket ile müdür arasında yapılan sulh sözleşmesinde, sulh sözleşmesinin yapılması hususunda olumsuz oy kullanan şirket ortaklarının, müdüre karşı dolaylı zararları nedeni ile sorumluluk davası açmaları hususunda herhangi bir yasal engel bulunmamaktadır. Ancak TTK m. 558'in kıyasen uygulanması sonucu, olumsuz oy kullanan şirket ortağının sorumluluk davası açabilmesi için altı aylık hak düşürücü süresi vardır[520]. Bu hak düşürücü süre, sulh sözleşmesinin yapıldığı tarihten itibaren geçerlidir.

TTK m. 555'de şirketin ve her bir ortağın, şirketin uğradığı zararın tazminini isteyebilecekleri hüküm altına alınmıştır. Burada şirketin uğradığı zarar olarak adlandırılan zarar, şirket ortakları için dolaylı zararı ifade etmektedir.

Limited şirket ile limited şirket müdürleri arasında yapılan sulh sözleşmesinde, sulh sözleşmesinin yapılması hususunda olumlu veya olumsuz bir görüş bildirmeyen yani oy kullanmamış olan şirket ortaklarının, müdürlere karşı dolaylı zararları nedeni ile sorumluluk davası açmaları durumunda, şayet davayı kazanırlarsa ve tazminat alırlarsa, kazandıkları tazminatın limited şirkete ödenmesini talep etmeleri gerekmektedir[521].

2.6.2.2.3. Sulh Sözleşmesinin Alacaklıların Dava Haklarına Etkisi

Sulh sözleşmesinin varlığı halinde, alacaklıların dava hakları bakımından, anonim şirketin zarara uğraması ile ilgili hükümlerinin kıyasen uygulanması söz konusu olacaktır.

TTK m. 556 ile zarara uğrayan şirketin iflası hâlinde, tazminatın şirkete ödenmesini isteme hakkı, şirket alacaklılarına da tanınmaktadır. Ancak söz konusu maddeye göre, şirket ortaklarının ve şirket alacaklılarının istemlerinin önce iflas idaresince ileri sürülmesi gerekmektedir.

---

[519] Koylu, 2015: 109.
[520] Koylu, 2015: 109.
[521] Keçeci, 2017: 135.

Şirket alacaklılarının, sulh sözleşmesi karşısında dava açma hakları için, meydana gelen zararın dolaylı zarar yahut doğrudan zarar olması ayrımı da dikkate alınarak, farklı sonuçlar ortaya çıkmaktadır.

Alacaklıların, limited şirket müdürünün sorumluluğu nedeni ile uğradıkları doğrudan zararlar için, limited şirket ile şirket müdürü arasında yapılmış olan sulh sözleşmesi engel teşkil etmemektedir.

Alacaklıların, limited şirket müdürünün sorumluluğu nedeni ile uğradıkları dolaylı zararlar için, limited şirket ile müdürü arasında yapılmış olan sulh sözleşmesi kural olarak engel teşkil etmektedir. Ancak TTK m. 556'daki düzenleme ile alacaklıların dolaylı zararları nedeni ile dava hakları tanınmıştır. TTK m. 556'daki şartların mevcudiyeti halinde, alacaklıların da uğradıkları dolaylı zararlar nedeni ile dava açmaları mümkün olacaktır.

2.6.2.2.3.1. Doğrudan Zarar Bakımından

Alacaklıların, limited şirket müdürünün sorumluluğu nedeni ile uğradıkları doğrudan zararlar için, limited şirket ile şirket müdürü arasında yapılmış olan sulh sözleşmesi engel teşkil etmemektedir[522]. Yani şirketten alacağı bulunanlar, uğradıkları doğrudan zararlar nedeni ile limited şirket müdürüne karşı sorumluluk davası açabileceklerdir.

2.6.2.2.3.2. Dolaylı Zarar Bakımından

Alacaklıların, limited şirket müdürünün sorumluluğu nedeni ile uğradıkları dolaylı zararlar için, limited şirket ile şirket müdürü arasında yapılmış olan sulh sözleşmesi kural olarak engel teşkil etmektedir.

Ancak TTK m. 556'da düzenlendiği şekli ile alacaklıların dolaylı zararları nedeni ile limited şirket müdürlerine karşı dava açabilmeleri için şirketin iflas halinde olması ve şirkete karşı iflas idaresi tarafından sorumluluk davasının açılmamış olması gerekmektedir. Limited şirketin iflas halinde olması durumunda, dolaylı zararları nedeni ile dava açma hakları bulunan alacaklıların, bu haklarını da ancak ve ancak iflas idaresi tarafından dava açılmaması halinde kullanabilecekleri şeklindeki her iki şartın da sağlanmış olması gerekmektedir[523]. Aksi durumda, alacaklının uğradığı dolaylı zararı nedeni ile limited şirket müdürüne karşı sorumluluk davası açması mümkün olmayacaktır.

[522] Koylu, 2015: 109.
[523] Koylu, 2015: 109.

2.6.3. Kusursuzluk

Limited şirket müdürünün ancak ve ancak kusurlu olmaları halinde sorumluluklarının söz konusu olacağı düzenlenmiştir. Müdürün, şirket sözleşmesinden yahut kanundan doğan yükümlülüklerini kusuru olmaksızın ihlal etmesi halinde, kusuru olmadığını ispat ederek sorumluluktan kurtulabilmesi mümkündür[524].

Müdürün sorumlu olduğunu iddia eden davacı taraf, ispat külfeti altında değildir. Davacı taraf, sadece müdürün sorumluluğunun ne olduğunu ve bu sorumluluk nedeni ile uğradığı zararı beyan etmekle yetinecektir. Meydana gelen zararda herhangi bir kusuru bulunmadığını ispat etme külfeti müdürdedir[525]. Limited şirket müdürünün meydana gelen zararda, herhangi bir kusurunun bulunmadığını ispat etmesi gerekmektedir. Ancak bu ispat ile sorumluluktan kurtulması söz konusu olacaktır[526].

2.6.4. Zamanaşımı

Limited şirket müdürünün sorumluluğunu ortadan kaldıran hallerden bir diğeri de zamanaşımıdır[527]. Zamanaşımı ile ilgili farklı düzenlemeler ve atıflar içeren 6762 sayılı mülga Türk Ticaret Kanunu'nun aksine, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu zamanaşımı ile ilgili açık bir düzenleme yapmıştır[528]. TTK m. 560'da, zamanaşımı ile ilgili hüküm, şu şekilde düzenlenmiştir;

''Sorumlu olanlara karşı tazminat istemek hakkı, davacının zararı ve sorumluyu öğrendiği tarihten itibaren iki ve her hâlde zararı doğuran fiilin meydana geldiği günden itibaren beş yıl geçmekle zamanaşımına uğrar. Şu kadar ki, bu fiil cezayı gerektirip, Türk Ceza Kanununa göre daha uzun dava zamanaşımına tabi bulunuyorsa, tazminat davasına da bu zamanaşımı uygulanır.''

Söz konusu hükme göre, iki ve beş yıllık olmak üzere zamanaşımı süreleri belirlenmiştir. Ayrıca Türk Ceza Kanunu'ndaki dava zamanaşımı da bu düzenlemenin içinde kendine yer bulmaktadır.

Limited şirket müdürlerinin, kendilerine sürekli dava açılacağı tehdidi ile karşı karşıya kalmamaları için, kanundaki düzenleme ile açılacak olan davalar için bir zamanaşımı süresi konulmuştur[529]. Bu süre davacının sorumluyu ve zararı öğrendiği tarihten itibaren, TBK'daki

[524] Koylu, 2015: 107; Yavuz, 2013: 190; Keçeci, 2017: 131.
[525] Taş, 2019: 168; Yıldırım, 2007: 147; Koylu, 2015: 107; Yavuz, 2013: 190.
[526] Koylu, 2015: 107; Yavuz, 2013: 190.
[527] Zamanaşımı ile ilgili ayrıntılı bilgi için bkz. Yılmaz, 2006: 767.
[528] Türe, 2021: 165-166; Koylu, 2015: 110; Çamoğlu, 2020: 191-192; Yıldırım, 2007: 158.
[529] Koylu, 2015: 111; Altaş, 2015: 46; Yıldırım, 2007: 161.

haksız fiil sorumluluğundaki gibi iki yıl olarak ve her halde zararı doğuran filin meydana geldiği günden itibaren beş yıl olarak belirlenmiştir.

TBK'daki genel hükümlerde genel zamanaşımı on yıl olmasına rağmen, limited şirket müdürlerinin sorumluluğu için belirlenen zamanaşımı süresi beş yıldır.

Davacının zararı ve sorumluyu öğrendiği tarihten itibaren iki yıl içinde sorumluluk davası açma hakkı bulunmaktadır. Ancak Taş, sorumluluk davasının müdürlere karşı açılacak olması nedeni ile davacının sorumluyu, söz konusu zarar meydana gelmeden önce bildiği kabul edilebilir, görüşündedir. Taş, sorumlunun kim olduğunun daha önceden bilindiği ve bu nedenle sorumluyu bilen davacı için, iki yıllık zamanaşımı süresinin, zararın ortaya çıktığı tarihten itibaren işlemeye başlayacağını belirtmektedir[530].

Ancak Taş, TTK tarafından farklılaştırılmış teselsül ilkesinin kabul edilmesi nedeni ile kendi görüşüne eleştiri getirmektedir. Zarara sebebiyet veren, birden fazla müdürün varlığı durumunda hangi müdürün ya da müdürlerin söz konusu zarara sebep olduklarının bulunmasının zor olacağını söylemektedir. Bu duruma ise, davacının TTK m. 557/2 hükmü uyarınca dava açması ile çözüm getirmektedir. Zarar görenin açacağı dava ile bu zarara sebep olan müdür ya da müdürlerin kimler olduğunun tespitinin, TTK m. 557/2 uyarınca istenebileceğini savunmaktadır[531].

TTK m. 557'de teselsül ve başvuru ile ilgili hükümler yer almakta olup, TTK m. 557/2 şu şekildedir;

''Davacı birden çok sorumlu kişiyi zararın tamamı için birlikte dava edebilir ve hâkimin aynı davada her bir davalının tazminat borcunu belirlemesini isteyebilir.''

Koylu'ya ve Yavuz'a göre ise iki yıllık süre davacının, zararın varlığını ve sorumlunun kim olduğunu birlikte öğrendiği tarihten itibaren başlayacaktır[532]. Yani zararın varlığının davacı tarafından kısmen öğrenilmesi durumunda, iki yıllık süre, davacının o öğrendiği kısım için başlayacaktır. Meydana gelen zararın davacı tarafından bilinmeyen kısımları için, iki yıllık zamanaşımı süresi başlamayacaktır. Davacının diğer zararları öğrenmesinden itibaren, o zararlar için de iki yıllık zamanaşımı süresi başlamış olacaktır[533].

Aynı şekilde, bu husus sorumluların öğrenilmesi için de geçerlidir. Meydana gelen zarar dolayısı ile birden fazla sorumlu olması durumunda, zamanaşımı süresinin başlaması için, tüm sorumluların bilinmesi gerekmemektedir. Her bir sorumlunun öğrenilmesi ile o sorumlu bakımından iki yıllık zamanaşımı süresi işlemeye başlamış olacaktır[534].

---

[530] Taş, 2019: 192.
[531] Taş, 2019: 192.
[532] Koylu, 2015: 110; Yavuz, 2013: 191.
[533] Türe, 2021: 167; Yıldırım, 2007: 159.
[534] Yıldırım, 2007: 159-160; Koylu, 2015: 110.

Şener de, iki yıllık zamanaşımı süresinin davacının, zararın varlığını ve sorumlunun kim olduğunu birlikte öğrendiği tarihten itibaren başlayacağını savunmaktadır. Zararın varlığı ile sorumlunun kim olduğunun birlikte öğrenilmemesi durumunda, beş yıllık zamanaşımı veya ceza zamanaşımı sürelerinin geçerli olacağını belirtmektedir[535].

Ayrıca Şener zamanaşımı sürelerini belirtmek için kısa zamanaşımı ve uzun zamanaşımı ifadelerini kullanmaktadır. Kısa zamanaşımı süresi ile iki yıllık zamanaşımını, uzun zamanaşımı süresi ile de beş yıllık zamanaşımını belirtmektedir[536].

Limited şirket ortağının dolaylı uğradığı zararlar için, davacı olduğu durumlarda ise, iki yıllık zamanaşımı süresi, her bir ortağın meydana gelen zararı ve sorumluyu öğrenmesinden itibaren başlayacaktır. Yani zamanaşımı süresinin başladığı tarih, her bir ortak için aynı olmak zorunda değildir. Doktrinsel anlamda çoğunluğun görüşü bu şekildedir[537].

Ancak doktrindeki azınlık görüşe göre, şirket ortaklarının dava haklarının, limited şirket ortaklığından ileri geldiği savunulmaktadır. Bu nedenle de limited şirket için başlamış olan iki yıllık zamanaşımı süresinin, şirket ortakları için de başladığı kabul edilmektedir.

Limited şirket alacaklısının dolaylı uğradığı zararlar için, davacı olabilmesi ancak limited şirketin iflas etmesi ve iflas idaresinin dava açmamış olması durumunda mümkündür[538]. Bu nedenle, iflas idaresinin müdüre karşı dava açmayacağını alacaklılara bildirmesi tarihinden itibaren, limited şirket alacaklısının, müdüre karşı sorumluluk davası açabilmesi için gereken zamanaşımı süresi başlamaktadır.

Limited şirket müdüründen gördükleri doğrudan zararlar için, şirket ortağının ya da alacaklısının açacağı davalarda bu hükümdeki zamanaşımı süreleri uygulanmayacaktır. Şirket ortağının ya da alacaklısının uğradığı doğrudan zarar hangi hukuki durumdan ileri gelmiş ise, o hukuki durumun zamanaşımı süresi uygulanacaktır[539].

Davacının zararı ve sorumluyu öğrendiği tarihten itibaren iki ve her hâlde zararı doğuran fiilin meydana geldiği günden itibaren beş yıl geçmekle, sorumluluk davası açma hakkının zamanaşımına uğrayacağı hüküm altına alınmıştır. Bu da, limited şirket müdürüne karşı açılacak olan sorumluluk davasının zararın meydana gelmesinden itibaren beş yıl içinde açılması gerektiği anlamına gelmektedir. Bu konuda Yargıtay kararları da bulunmaktadır[540].

---

[535] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 803.
[536] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 802-803.
[537] Koylu, 2015: 110; Yıldırım, 2007: 160.
[538] Koylu, 2015: 110-111; Yıldırım, 2007: 161.
[539] Koylu, 2015: 111.
[540] *''... Mahkemece, bozma ilamına uyularak yapılan yargılama ve alınan bilirkişi raporuna göre, Bursa 3 Asliye Ceza Mahkemesi'nin ...sayılı kararıyla sanıklar ... ve ... hakkında emniyeti suiistimal suçundan kamu davası açıldığı, iddiaların kesin delille ispat edilemediği gerekçesiyle sanıkların beraatlerine karar verildiği Yargıtay Yüksek 11. Ceza Dairesinin ....K. sayılı ilamı ile 765 sayılı TCK'nın 102/4 maddesi uyarınca kararın zamanaşımı nedeni ile ortadan kaldırılmasına karar verildiği, davalıların yönetici oldukları dönemde stokta*

Meydana gelen zararın öğrenildiği tarihten itibaren iki yıl içinde dava açılmamış olabilir. Ancak zarara neden olan fiilin meydana geldiği günden itibaren beş yıllık süre içinde davanın açılmış olması gerekmektedir. Örneğin zarara sebep olan fiilin meydana geldiği günden itibaren dört yıl geçmiş olsun. Davacı tarafından, bu dört yılın sonunda, sorumlunun kim olduğu öğrenilmiş olsun. Böyle bir durumda davacının, dava açabilmek için bir yılı kalmış olacaktır. Davacının, sorumluyu öğrendiği tarihten itibaren iki yıllık süresi olduğu iddiası ile dört yıla iki yıl daha eklenerek, altı yıllık bir süreden bahsedilemez. Çünkü kanun koyucu beş yıllık sürenin geçmesi ile dava hakkının zamanaşımına uğrayacağını hüküm altına almıştır. Yani kanun koyucu tarafından azami olarak beş yıllık süre belirlemiştir. Bu sürenin iki yıllık sürenin ileri sürülmesi ile aşılması mümkün olamaz[541].

Zamanaşımının geçmesi ile limited şirket müdürünün sorumluluğu ortadan kalkacağı için, meydana gelen zarar nedeni ile oluşan borç, eksik borç haline gelecektir[542]. Bu nedenle de, zamanaşımı geçtikten sonra açılan davalarda, limited şirket müdürleri zamanaşımı definde bulunabilirler[543]. Ancak zamanaşımı definin hâkim tarafından resen nazara alınmayacağına ve bu definin kendisine dava açılan müdür tarafından ileri sürülebileceğine dikkat edilmesi gerekmektedir[544].

Ayrıca TTK m. 6'da zamanaşımı ile yapılan düzenleme, *''Ticari hükümler koyan kanunlarda öngörülen zamanaşımı süreleri, Kanunda aksine düzenleme yoksa, sözleşme ile değiştirilemez.''* şeklinde olup, zamanaşımı süresinin karşılıklı anlaşma ile

---

bulunan davalı şirkete ait malları kendi zimmetlerine geçirdikleri ve demirbaşta bulunan makine ve tesisatları 3. şahıslara satarak bedellerini aldıklarına yönelik davacıların iddiasını kanıtlayacak herhangi bir delil bulunmadığından ve bu husus subuta ermediğinden bu kalemlere yönelik her iki davalı hakkındaki davanın reddine; davalı ...'nun davacı şirketin ..... Otomotiv şirketindeki hisselerini 2.500,00 TL bedelle dava dışı şahsa satmasına rağmen bu bedeli davacı Şirkete ödemediği, davacı şirkete ait aracın davalıların şirketinde davalıların şirketinin reklam amblemleriyle birlikte kullanıldığının tanık beyanları ve reklam uygulamasına dair faturalarla kanıtlandığı, bu kaleme yönelik davacı taraf davasını ıslah etmiş ise de davalılar vekilinin süresinde verdiği beyan dilekçesiyle ıslah edilen miktar aleyhine zamanaşımı definde bulunduğu ve TTK 560 maddesi uyarınca şirket yöneticilerine karşı sorumluluk davası açma hakkının her halükarda zararı doğuran fiilin meydana geldiği tarihten itibaren 5 yıllık zamanaşımı süresine tabi olduğu gözetilerek ıslah edilen kısım yönünden TTK'da düzenlenen zamanaşımı süresinin ve ayrıca ceza zamanaşımı süresinin de dolduğu bu nedenle anılan kısma yönelik davanın reddinin gerektiği gerekçesiyle, davanın kısmen kabulüne, 2.500,00 TL hisse bedelinin hisse devir tarihi olan 28.09.1998 tarihinden itibaren işleyecek avans faizi ile birlikte davalı ...'dan tahsili ile davacıya verilmesine, 10.000,00 TL araç kullanım bedelinin dava tarihi olan 20.02.2002 tarihinden itibaren işleyecek avans faizi ile birlikte davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsili ile davacıya verilmesine, fazlaya ilişkin talebin reddine karar verilmiştir. Dosyadaki yazılara, mahkemece uyulan bozma kararı gereğince hüküm verilmiş olmasına bozma kararından ıslahın mümkün bulunmamasına göre, taraf vekillerinin bütün temyiz itirazları yerinde değildir. ...'' Y. 11. HD., 10.06.2019 T., 2018/2714 E., 2019/4184 K., https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 09.03.2021.

Aynı yöndeki Yargıtay kararları için bkz. Y. 23. HD., 02.10.2018 T., 2018/1965 E., 2018/4429 K. Sayılı Karar, Y. 23. HD., 16.11.2017 T., 2016/2547 E., 2017/3294 K. Sayılı Karar, Y. 23. HD., 14.12.2017 T., 2016/9739 E., 2017/3740 K., https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 12.03.2021.

[541] Altaş, 2015: 46; Akdağ Güney, 2008: 264; Türe, 2021: 169-170.

[542] Koylu, 2015: 110; Taş, 2019: 202; Yıldırım, 2007: 381.

[543] Taş, 2019: 202.

[544] Sakinci, 2019: 75.

değiştirilemeyeceği hüküm altına alınmıştır. Yani tarafların kanunda düzenlenmiş olan zamanaşımı sürelerinin aksine, kendi aralarında farklı zaman kararlaştırmış olmaları, bu kanuni düzenlemeyi bertaraf etmeyecek olup, dava sürecinde, her halükarda iki ve beş yıllık zamanaşımı süreleri dikkate alınacaktır[545].

Ayrıca TTK m. 560'daki diğer bir düzenleme de, limited şirket müdürünün filinin cezayı gerektirmesi durumunda, Türk Ceza Kanunu'na göre daha uzun dava zamanaşımı söz konusu ise, açılacak olan tazminat davasına karşı bu zamanaşımının uygulanacağı şeklindedir. Yani limited şirket müdürünün eylemi suç teşkil ediyorsa, artık bu eylem için TCK'da düzenlenmiş olan dava zamanaşımı dikkate alınacak olup, bu süre beş yıldan fazla olsa bile, davacı TCK'daki zamanaşımı süresi içerisinde dava açabilecektir[546].

TBK m. 147/4'de şirket ile müdürler arasındaki alacaklar için beş yıllık zamanaşımının olduğu düzenlenmiştir. Hem TBK'da hem de TTK'da zamanaşımı ile ilgili düzenlemeler olması sebebi ile limited şirket müdürlerinin sorumlulukları söz konusu olduğunda, onlara karşı açılacak olan davalarda hangi kanunun uygulanacağı gibi bir soru akla gelecektir.

Doktrinde, Çamoğlu tarafından da kabul edilen görüşe göre, TBK'daki düzenlemenin genel hüküm, TTK'daki düzenlemenin ise özel hüküm olması sebebi ile limited şirket müdürlerinin sorumlulukları ile ilgili hususa, özel hüküm içermesi nedeni ile TTK'nın ilgili maddesinin uygulanması gerektiği kabul edilmektedir[547].

Bu da demektir ki; limited şirketin, müdürlerine karşı açacağı sorumluluk davalarında TTK m. 560 uygulanırken, limited şirket müdürlerinin, şirkete karşı açacakları davalarda ise TBK m. 147 uygulanmalıdır.

Dava açmak için belirlenmiş olan sürenin işlemeye başladıktan sonra belli bir süre durması ve tekrar kaldığı yerden devam etmesi şeklinde tanımlanan zamanaşımının durması[548] durumu ile ilgili olarak TTK'da özel bir düzenleme bulunmamaktadır. O nedenle böyle bir durum söz konusu olur ise, TBK m. 153 hükümlerinin kıyasen uygulanması gerekecektir[549]. Limited şirket müdürünün, şirketin müdürü olarak kalmaya devam etmesi,

---

[545] Altaş, 2015: 46; Dinç, 2018: 178-179; Türe, 2021: 171.
[546] Türe, 2021: 171; Taş, 2019: 192; Koylu, 2015: 111; Yavuz, 2013: 191; Yıldırım, 2007: 161-162.
[547] Çamoğlu, 2010: 270; Poroy vd., 2014: 403.
[548] Zamanaşımı Durması: Belli hallerin varlığı halinde zamanaşımı süresinin olduğu yerde durması; bu halde duran zamanaşımı, zamanaşımını durduran sebeplerin ortadan kalkması halinde durduğu yerden itibaren işlemeye devam eder. (bkz. Yılmaz, 2006: 767).
[549] TBK m. 153 - Zamanaşımının Durması - *''Aşağıdaki durumlarda zamanaşımı işlemeye başlamaz, başlamışsa durur: 1. Velayet süresince, çocukların ana ve babalarından olan alacakları için. 2. Vesayet süresince, vesayet altında bulunanların vasiden veya vesayet işlemleri sebebiyle Devletten olan alacakları için. 3. Evlilik devam ettiği sürece, eşlerin diğerinden olan alacakları için. 4. Hizmet ilişkisi süresince, ev hizmetlilerinin onları çalıştıranlardan olan alacakları için. 5. Borçlu, alacak üzerinde intifa hakkına sahip olduğu sürece. 10782 6. Alacağı, Türk mahkemelerinde ileri sürme imkânının bulunmadığı sürece. 7. Alacaklı ve borçlu sıfatının aynı*

zamanaşımı süresini durdurur mu şeklindeki bir soruya, elbette zamanaşımının durmayacağı yanıtını vermek gerekecektir.

Ancak Yargıtayın bir kararında, müdürlüğün devam ediyor olması, zamanaşımını durduran bir sebep olarak kabul edilmiş ve müdürlük devam ettiği sürece zamanaşımı süresinin işlemeyeceği şeklinde bir karar verilmiştir[550]. Söz konusu kararın, yasal konjonktürde hatalı bir karar olduğu açıktır. Keza bu konuda Çamoğlu da aynı görüştedir[551].

Dava açmak için belirlenmiş olan sürenin işlemeye başladıktan sonra belli bir noktada durması ve sürenin en baştan başlaması şeklinde tanımlanan zamanaşımının kesilmesi[552] durumu ile ilgili olarak TTK'da özel bir düzenleme bulunmamaktadır. O nedenle müdüre karşı açılacak olan sorumluluk davasında, zamanaşımın kesilmesi gibi bir durum söz konusu olur ise, TBK hükümlerinin[553] kıyasen uygulanması gerekecektir (bkz. TBK m. 154).

Zamanaşımının kesilmesinin birlikte borçlulara etkisini düzenleyen TTK m. 155'e göre, kendisine dava açılan limited şirket müdürlerinden birine karşı zamanaşımı süresi kesiliyorsa, diğer şirket müdürlerine karşı da zamanaşımı süresi kesilecektir. Ancak limited şirket müdürlerinin teselsül oranlarına göre, zamanaşımı süresinin kesilmesi her bir müdür için ayrı ayrı dikkate alınmalıdır.

2.7. Müdürün Sorumluluğunu Ortadan Kaldıran Diğer Haller

Limited şirket müdürünün sorumluluğunu ortadan kaldıran hallerden ibra, sulh sözleşmesi, kusursuzluk ve zamanaşımı dışında, diğer kusursuzluk halleri ise toplantıya katılmamak, toplantıya katılım sağlanmış olsa bile olumsuz oy kullanılması ve bir işadamı kararının varlığıdır[554].

6762 sayılı TTK m. 338'de mesuliyetten kurtulma hali başlığı altında düzenlenen toplantıya katılmamak, toplantıya katılım sağlanmış olsa bile olumsuz oy kullanılması

---

kişide birleşmesinde, birleşmenin ileride geçmişe etkili olarak ortadan kalkması durumunda, bu durumun ortaya çıkmasına kadar geçecek sürece. Zamanaşımını durduran sebeplerin ortadan kalktığı günün bitiminde zamanaşımı işlemeye başlar veya durmadan önce başlamış olan işlemesini sürdürür.''

[550] Y. 11. HD., 30.12.1972 T., 1972/3561 E., 1972/5858 K., bkz. Poroy vd., 2014: 405, https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 12.03.2021.

[551] Çamoğlu, 2010: 267; Poroy vd., 2014: 405.

[552] Zamanaşımı Kesilmesi: Belli hallerin varlığı halinde zamanaşımı süresinin kesilerek, yeniden (zamanaşımı süresi ne ise o kadar olarak) işlemeye başlaması; örneğin, mahkemenin her işlemi, zamanaşımını keser ve zamanaşımı süresi o andan itibaren yeniden (baştan başlayarak) işler. (bkz. Yılmaz, 2006: 767).

[553] TBK m. 154 - Zamanaşımının Kesilmesi-Sebepleri -*''Aşağıdaki durumlarda zamanaşımı kesilir: 1. Borçlu borcu ikrar etmişse, özellikle faiz ödemiş veya kısmen ifada bulunmuşsa ya da rehin vermiş veya kefil göstermişse. 2. Alacaklı, dava veya def'i yoluyla mahkemeye veya hakeme başvurmuşsa, icra takibinde bulunmuşsa ya da iflas masasına başvurmuşsa.''*

[554] Keçeci, 2017: 136; Pulaşlı, 2020: 838 vd.; Taş, 2019: 204 vd.

halleri[555], 6102 sayılı TTK'da düzenlenmemiş olmasına rağmen, doktrin tarafından kabul edilmekte ve günümüzde de uygulanmaktadır[556].

Bir işadamı kararının varlığı ise, TTK m. 626/1'deki hüküm ve anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin özen yükümlülükleri ile bağdaştırılarak ele alınmaktadır[557].

2.7.1. Toplantıya Katılmamak

Limited şirket müdürünün sorumluluğuna sebep olacak kararın alındığı toplantıya, geçerli bir mazeret bildirerek katılmaması, sorumluluğunu ortadan kaldıracak kusursuzluk hallerinden biridir. Bu husus 6102 sayılı TTK'da düzenlenmiş olmasa da uygulamada, limited şirket müdürünün toplantıda alınan karardan haberdar olmadığını ispat ederek sorumluluktan kurtulabilmesi mümkündür[558].

Toplantıya katılmayan limited şirket müdürünün geçerli bir mazeretten kastının ne olması gerektiği, somut olaya göre değişecek olsa da, toplantıya katılmasını engelleyecek ölçüde hastalık hali, şirket tarafından yapılan görevlendirme nedeni ile seyahatte olma, toplantıdan haberinin olmaması ve toplantı yapılmaksızın sorumluluk doğuracak bir karar alınmış olması ve bu karardan da haberinin olmaması şeklinde örneklendirebiliriz[559].

Limited şirket müdürünün haberi olmaksızın ve toplantı yapılmaksızın alınan bir karar olması durumunda da, şayet bu durum müdür tarafından ispat edilirse, müdürün kusursuz olduğu göz önüne alınarak sorumluluğunun ortadan kalktığına hükmedilecektir[560].

Ancak limited şirket müdürünün toplantıya katılmaması ile sorumluluk doğuran karar arasında uygun bir illiyet bağının bulunup bulunmadığı, toplantıya katılmamadaki mazeretin ne olduğu ve geçerli bir nedene dayanılıp dayanılmadığı, müdürün toplantıya katılmaması nedeni ile meydana gelen bir zararın olup olmadığının, meydana gelen her somut olaya göre ayrı ayrı takdir edilmesi gerekmektedir.

2.7.2. Toplantıda Olumsuz Oy Kullanmak

6762 sayılı TTK m. 338'de limited şirket müdürlerinin olumsuz oy kullanmalarının sorumluluklarını ortadan kaldıracağına dair bir düzenleme mevcutken, söz konusu düzenleme 6102 sayılı TTK'da yer almamıştır[561].

---

[555] 6762 sayılı TTK m. 338 - Mesuliyetten Kurtulma Hali - *''Yukarki maddeler gereğince müteselsil mesuliyeti mucibolan muamelelerde bir kusuru olmadığını ispat eden aza mesul olmaz; hususiyle bu muamelelere muhalif rey vermiş olup keyfiyeti müzakere zaptına yazdırmakla beraber murakıplara hemen yazılı olarak bildiren veyahut mazeretine binaen o muamelenin müzakeresinde hazır bulunmıyan aza dahi mesul değildir.''*

[556] Yıldız, 2012: 70-72.

[557] Pulaşlı, 2020: 838-839.

[558] Ekşi, 2019: 152; Taş, 2019: 205.

[559] Yıldız, 2012: 72.

[560] Taş, 2019: 205; Keçeci, 2017: 136.

Ancak doktrin limited şirket müdürünün toplantıda olumsuz oy kullanmasının kusursuzluk hallerinden birini oluşturacağını kabul etmektedir[562]. Limited şirket müdürünün sorumlu olmasına neden olacak kararlara müdürün olumsuz oy vermesi ve bu aksi görüşünü de karar defterine imzasını da atmak sureti ile yazdırması gerekmektedir[563]. Ancak bu şekilde kendisine kusur isnat edilmesinden kurtulabilecektir.

Limited şirket müdürünün kararının çekimser oy kullanmak şeklinde olması yahut sessiz kalması sorumluluğunu ortadan kaldırmayacak olup, bir kusursuzluk hali de değildir[564].

2.7.3. Bir İş Adamı Kararının Varlığı

Limited şirket müdürünün sorumluluğunu ortadan kaldıran hallerden biri de bir iş adamı kararının varlığıdır. İş adamı kararı, ‘’Şirket yönetim kurulu üyelerinin ticari bir karar alırken bilgi sahibi olarak, iyi niyetle ve kararın şirketin menfaatlerini en iyi düzeyde sağlamasına yönelik olduğuna dair dürüst bir kanaatle davrandıklarına ilişkin karine’’. şeklinde tanımlanmaktadır[565]. Bu tanım, ABD Mahkemelerinin kararında belirtilmektedir[566].

TTK m. 369’da, özen ve bağlılık yükümlülüğü kenar başlığı altında, anonim şirket yönetim kurulu üyeleri için özen ve bağlılık yükümü şu şekilde düzenlenmiştir;

‘’(1) Yönetim kurulu üyeleri ve yönetimle görevli üçüncü kişiler, görevlerini tedbirli bir yöneticinin özeniyle yerine getirmek ve şirketin menfaatlerini dürüstlük kurallarına uyarak gözetmek yükümlülüğü altındadırlar.

(2) 203 ilâ 205 inci madde hükümleri saklıdır.’’

TTK m. 626/1’de ise özen ve bağlılık yükümü, rekabet yasağı kenar başlığı altında limited şirket müdürleri için özen ve bağlılık yükümü şu şekilde düzenlenmiştir;

‘’Müdürler ve yönetimle görevli kişiler, görevlerini tüm özeni göstererek yerine getirmek ve şirketin menfaatlerini, dürüstlük kuralı çerçevesinde, gözetmekle yükümlüdürler. 202 ilâ 205 inci madde hükümleri saklıdır.’’

TTK m. 369’da *‘’görevlerin tedbirli bir yöneticinin özeniyle yerine getirmek’’* yükümlülüğünden bahsedilirken, TTK m. 626/1’de ise *‘’görevlerini tüm özeni göstererek yerine getirmek’’* yükümlülüğünden bahsedilmektedir.

Bu nedenle Yıldız, anonim şirket yönetim kurulu üyeleri için olan özen ve bağlılık yükümü ile limited şirket müdürleri için olan özen ve bağlılık yükümü arasında, ilgili

---

[561] Türe, 2021: 15; Yıldız, 2012: 71.
[562] Taş, 2019: 205; Yıldız, 2012: 71-72; Türe, 2021: 15.
[563] Keçeci, 2017: 136; Taş, 2019: 205.
[564] Tekinalp, 2012: 284; Taş, 2019: 205.
[565] bkz. Özdemir, 2017: 17, https://www.lexpera.com.tr/, E.T.: 12.03.2021.
[566] Aranson v. Lewis Kararı için bkz. Özdemir, 2017: 17, https://www.lexpera.com.tr/, E.T.: 15.03.2021.

maddelerde belirtildiği üzere, kavramsal bir ayrımın söz konusu olduğunu belirtmektedir. Bu ayrım nedeni ile de, iş adamı kararının varlığının limited şirket müdürleri için uygulanamayacağını savunmaktadır. Yıldız ayrıca TTK m. 369'un gerekçesini işaret ederek, TTK m. 369'daki sorumluluk anlayışı ile TTK m. 626'daki sorumluluk anlayışının birbirlerinden farklı olduklarını ifade etmektedir[567].

Şener ise, TTK m. 626'nın yorumlanması ile TTK m. 369'daki iş adamı kararının varlığının, limited şirket müdürlerinin özen yükümlülükleri için de kabul edilmesi gerektiğini savunmaktadır[568].

Çamoğlu da Şener ile aynı görüşte olup, limited şirket müdürlerinin özen yükümlülükleri için, anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin özen yükümlülüklerinin göz önüne alınması gerektiğini savunmaktadır[569].

Pulaşlı da aynı görüşte olmakla, TTK m. 626/1'deki limited şirket müdürleri için özen ve bağlılık yükümü ile ilgili düzenlemeye göre, limited şirket müdürünün görevini ifa ederken gerekli tüm özeni göstermesi ve dürüstlük kuralına uygun bir şekilde şirket menfaatlerini gözetmesinin beklendiğini savunmaktadır[570].

Söz konusu maddenin, bir iş adamı kararının hangi hususları ihtiva etmesi gerektiğini gösterdiğini ve limited şirket müdürünün aldığı kararlarında bu hususlara dikkat etmesi neticesi, aldığı kararlarda sorumluluğu bulunmayacağını belirtmektedir.

Ayrıca Pulaşlı, aynı yönde İsviçre Federal Mahkemesi'nin kararlarını da dayanarak, bu hususlara uyan limited şirket müdürünün, aldığı kararlar nedeni ile sorumlu olduğu iddiası ile dava açan kişinin, bu iddiasını ispat etmekle yükümlü olacağını ifade etmektedir[571].

Taş da Şener, Çamoğlu ve Pulaşlı ile aynı görüştedir. Taş'a göre, TTK m. 369'un, limited şirket müdürlerinin özen ölçülerinin belirlenmesinde dikkate alınmalıdır. Ayrıca müdürlerin verdikleri kararların, iş adamı kararı karinesini taşıyıp taşımadığının, aynı maddeye göre belirlenmesi gerektiğini savunmaktadır[572].

Taş, bu madde ile limited şirket müdürünün herhangi bir karar alırken, bir iş adamı kararının özeni ölçüsünde, daha profesyonel kararlar alınmasının hedeflenildiğini belirtilmektedir. Limited şirket müdürünün görevini ifa ederken gerekli tüm özeni göstermesi ve dürüstlük kuralına uygun bir şekilde şirket menfaatlerini gözetmesi şartlarını sağlamak

---

[567] Yıldız, 2012: 68-69; Taş, 2019: 166.
[568] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 754; Taş, 2019: 166.
[569] Çamoğlu, 2020: 182; Taş, 2019: 166.
[570] Pulaşlı, 2020: 838-839.
[571] Pulaşlı, 2020: 839.
[572] Taş, 2019: 166-167.

sureti ile aldığı kararda, iş adamı kararı karinesine dayanılması ile müdürün daha rahat hareket etmesinin sağlandığını belirtmektedir[573].

Aksi durumda, limited şirket müdürünün aldığı kararlar nedeni ile kendisine sorumluluk davası açılacağı endişesi ile rahat ve doğru kararlar alamayacağı ve bu nedenle de bir işadamının kararının varlığı karinesinin, limited şirket müdürleri için de uygulanması gerektiğini savunmaktadır[574].

Bizim görüşümüz de, iş adamı kararının varlığı karinesinin, limited şirket müdürleri için de geçerli olduğu yönündedir. TTK m. 626'da belirtilen şartlara riayet ederek, şirket menfaatine uygun olacak şekilde karar alan limited şirket müdürünün, meydana gelen zarardan sorumlu olmadığı kabul edilmelidir.

2.8. Sorumluluk Davası

2.8.1. Genel Olarak

Sorumluluk davası, limited şirket müdürünün görevini ifa ederken, şirkete, ortaklara, alacaklılara karşı verdiği zarar nedeni ile açılan bir davadır. Bu dava meydana gelen zarar nedeni ile limited şirket müdürüne karşı açılır.

TTK m. 644'de, anonim şirketlerdeki yöneticilerin ve tasfiye memurlarının sorumluluğunu düzenleyen TTK m. 553'ün limited şirketler için de uygulanacağı şeklinde bir düzenleme mevcuttur. TTK m. 553'e göre, limited şirket müdürünün kusuru ile kanundan ve şirket sözleşmesinden doğan yükümlüklerini ihlal etmesi neticesi şirket, ortaklar ya da alacaklılar doğrudan bir zarara uğramışlar ise, limited şirket müdürüne karşı sorumluluk davası açabileceklerdir[575].

Doğrudan zarardan kasıt, limited şirket müdürünün kusuru neticesi şirket ortaklarının ve alacaklılarının, şirketin uğradığı zarardan bağımsız olarak, doğrudan zarar görmüş olmalarıdır.

Limited şirket ortağının yahut alacaklısının doğrudan zarar nedeni ile açtıkları sorumluluk davasında hükmedilen tazminat limited şirkete değil, bu davayı açan ve doğrudan zarara uğrayan şirket ortağına yahut alacaklısına verilir[576].

Ancak limited şirketin zarara uğraması söz konusu olmuş ise, bu durumda dava açma hakkı zarara uğrayan limited şirkete ait olmakla birlikte, şirket ortakları da dava açabilirler[577]. Zarara uğrayan limited şirketin ya da şirket ortaklarının açtıkları sorumluluk davası

---

[573] Taş, 2019: 166-167.
[574] Taş, 2019: 166-167.
[575] Yıldız, 2012: 76; İsmailoğlu, 2007: 104.
[576] Yavuz, 2013: 189.
[577] Yavuz, 2013: 188; Yıldız, 2007: 108.

sonucunda hükmedilen tazminatın, zarara uğrayan limited şirkete ödenmesi talep edilmelidir[578]. Limited şirketin zarara uğraması ile ilgili söz konusu düzenleme TTK m. 555'de hüküm altına alınmıştır[579].

Aynı maddede, şirket ortağı tarafından limited şirket müdürüne karşı açılan sorumluluk davasının kazanılması halinde, dava giderleri ve avukatlık ücretinin, davalı konumundaki müdüre yükletilememesi halinde, davayı açan yani davacı olan şirket ortağı ile limited şirket arasında hakkaniyete uygun olarak paylaştırılacağı da düzenlenmiştir.

Bu düzenleme, TTK m. 556'daki hükme dayanak olacak şekilde, limited şirket müdürünün kusuru söz konusu olduğunda şayet şirket tarafından sorumluluk davası açılmaz yahut açılamaz ise, bu davayı açma hakkı şirket ortaklarına ve alacaklılara da tanınmıştır[580].

Ancak limited şirket ortakları ile alacaklıları arasındaki fark, alacaklıların dava açabilmeleri için doğrudan bir zarara uğramış olmaları gerektiği şartıdır.

Yargıtay da verdiği bir kararında, dolaylı olarak zarar görenlerin dava açmaları durumunda, hak kazanacakları tazminatın şirkete ödenmesi gerektiğine hükmetmiştir[581].

TTK m. 556'ya dayanarak, limited şirketin iflası durumunda ise, bu şart ortadan kalkacağını ve alacaklıların sadece doğrudan değil, dolaylı uğradıkları zararlar için de dava açabilme haklarının mevcut olacağını söyleyebiliriz. Ancak bunun için de limited şirketin iflas etmesi tek başına yeterli değildir. Limited şirketin iflas etmiş olması ve iflas idaresinin talebe rağmen limited şirket müdürüne karşı sorumluluk davası açmamış olması gerekir. İşte

---

[578] Yıldız, 2012: 76.

[579] TTK m. 555 - Şirketin Zararı-Genel Olarak - *''(1) Şirketin uğradığı zararın tazminini, şirket ve her bir pay sahibi isteyebilir. Pay sahipleri tazminatın ancak şirkete ödenmesini isteyebilirler. (2) Pay sahibinin açtığı davayı hukuki ve maddi sebepler haklı gösterdiği takdirde, mahkeme, dava giderleriyle avukatlık ücretini, bu giderler davalıya yükletilemediği hâllerde, davacı pay sahibiyle şirket arasında, hakkaniyete göre paylaştırır.''*

[580] Yıldız, 2012: 76.

[581] *''... ETTK'nun 556. maddesinde limited şirket yöneticilerin hukuki ve cezai sorumluluklarında ilişkin hususlarda anonim şirkete ilişkin hükümlerin uygulanacağı belirtilmiştir. Bu yollamanın yapıldığı ETTK'nun 309/1. maddesinde yöneticilerin zararlandırıcı eylemleri nedeniyle açılacak davalarda gerek şirket ve gerekse ortaklar hükmedilecek tazminatın şirkete verilmesini isteyebilirler. Kanunun bu maddesindeki düzenleme, yöneticilerin zararlandırıcı işlemlerinden dolayı şirketin zarar görmüş olmasına münhasırdır.Öte yandan, ETTK'nun 336. maddesinde ise şirket yöneticilerinin işlemlerinden dolayı şirket ortakları doğrudan doğruya zarar görmüş iseler, bu zararlarını dava yoluyla yöneticilerden isteyebilir. Bu maddede hükmedilecek tazminatın şirkete verilmesi hususu düzenlenmemiştir.Somut olaya gelince, davacılar şirket envanterine intikal ettirilmeyen gelirlerin kendilerine kâr payı olarak ödenmesini istemişlerdir. Bu istek ETTK'nun 336. maddesinde düzenlenen ortakların doğrudan doğruya uğradıkları zarara ilişkin değildir. Zira, şirketlerde kar dağıtımı belirli koşulların oluşması ve belirli kararların alınmasına bağlı bulunduğundan, kâr mahrumiyeti de ortakların doğrudan doğruya uğradıkları bir zarar olarak kabul edilemez. Bu durumda mahkemece, ETTK'nun 309. maddesi gereğince davacıların, tazminatın şirkete verilmesini isteyebilecekleri, ETTK'nun 336. maddesinde düzenlenen ortakların doğrudan doğruya uğradıkları bir zarar söz konusu olmadığı düşünülerek ve tazminatın doğrudan kendilerine ödenmesini istemiş olmaları karşısında yasal düzenlemeye uygun bulunmayan davanın reddine karar verilmesi gerekir iken, yazılı gerekçeyle kabul kararı verilmesi doğru görülmemiştir. ...''* Y. 11. HD., 17.04.2000 T., 2000/2582 E., 2000/3057 K., bkz. Keçeci, 2017: 129, https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 18.03.2021.

bu halde, alacaklıların dava açma hakları mevcut olacaktır ve açılan sorumluluk davası neticesi hükmedilen tazminat da davayı açan alacaklılara ödenecektir[582].

Görüldüğü üzere, açılacak olan sorumluluk davasında, meydana gelen zararın doğrudan zarar mı yoksa dolaylı zarar mı olduğu şeklinde bir ayrım mevcuttur. Zararın doğrudan ya da dolaylı zarar olması, davacı sıfatı ve dava şartları bakımından önem arz etmektedir[583].

Yargıtay da sorumluluk davası ile ilgili kararlarında bu ayrıma dikkat etmektedir[584]. Önüne gelen uyuşmazlıktaki zararın öncelikle türünü belirlemekte ve yargılamayı bu ayrıma göre yürütmektedir.

2.8.2. Davacılar

Limited şirket müdürünün görevini yerine getirirken kusuru neticesi meydana getirdiği zarar nedeni ile mağdur olan ve bu nedenle de dava açma hakkı bulunanlar davacı sıfatına sahip olacaklardır.

---

[582] Yıldız, 2012: 76; Yıldız, 2007: 108.

[583] Taş, 2019: 171.

[584] *‘’... 1- Dava, davalı banka yönünden, bankacılık işlemleri nedeniyle uğranıldığı iddia edilen zararın tazmini istemine ilişkindir. Davacı vekili, davalı şirket müdürünün davalı bankada usulsüz işlemler yaptığını, bu nedenle müvekkilinin 8.148,00 TL zarara uğradığını, davalı bankanın gerekli dikkat ve özeni göstermediği için oluşan zarardan sorumlu olduğunu ileri sürmüş, mahkemece, yazılı şekilde davalı şirket müdürünün usulsüz işlemler yaparak tarafların ortak olduğu dava dışı şirketi 8.148,00 TL zarara uğrattığı, gerekli dikkat ve özeni göstermeyen davalı bankanın oluşan zararın %50’sinden sorumlu olduğu gerekçesiyle davalı banka yönünden davanın kısmen kabulü ile 4.074,00 TL’nin dava dışı şirkete verilmesine karar verilmiştir. Ancak, mahkemenin de kabulünde olduğu üzere davacının ileri sürdüğü hususlar nedeniyle oluşan zarar, doğrudan davacının kendi üzerinde doğan bir zarar olmayıp, şirkete yönelik meydana gelen bir zarardır. Bu durumda, mahkemece, oluşan zararın dava dışı şirketin zararı olduğu ve davacının oluşan zararı kendisine istediği gözetilerek davacının davalı bankaya karşı açılan davada aktif husumetinin bulunmadığı gözden kaçırılarak istemi dışına çıkılmak suretiyle işin esası hakkında karar verilmesi doğru olmamış, kararın davalı banka yönünden bozulması gerekmiştir.*

2- Dava, davalı ...yönünden, limited şirketin müdürünün sorumluluğuna dayalı tazminat istemine ilişkin olup, mahkemece, yazılı şekilde, davalı şirket müdürünün usulsüz işlemler yaparak tarafların ortak olduğu dava dışı şirketi 8.148,00 TL zarara uğrattığı gerekçesiyle davanın kabulüne karar verilmiştir. Ancak, davalı şirket müdürünün eylemleriyle kendisini zarara uğrattığı iddiasına dayalı olarak açılan işbu dolaylı zarar nedeniyle davacı şirket ortağı tarafından yönetici aleyhine açılmış bir sorumluluk davası niteliğindedir. Olay tarihinde yürürlükte bulunan 6762 sayılı TTK'nın 556. maddesi atfı ile 309. maddesi uyarınca (6102 sayılı TTK'nın 644/1-a maddesi uyarınca uygulanması gereken 553. ve 555. maddeleri), limited şirket ortaklarının, “tazminatın şirkete verilmesi” kayıt ve koşuluyla sorumluluk davasını açabilmeleri mümkündür. Somut olayda davacının ileri sürdüğü hususlar nedeniyle oluşan zarar doğrudan kendi üzerinde doğan bir zarar olmayıp, şirkete yönelik meydana gelen zarara ilişkindir. Bu bakımdan, her ne kadar mahkemece, davacının talebinin kendisine verilmesi yönünde olmasına rağmen oluşan zarar miktarının dava dışı şirkete verilmesi yönünde hüküm kurulmuş ise de, davacının tazminatın bizzat kendisine ödenmesini istemiş olması yukarıda açıklanan yasal hükümler karşısında dinlenebilirliği olmayan maddi tazminat istemine ilişkin davanın reddine karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde karar verilmesi doğru olmamış, kararın davalı ...yönünden bozulması gerekmiştir. ...’’ Y. 11. HD., 21.05.2018 T., 2016/11929 E., 2018/3736 K., https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 20.03.2021.

Aynı yöndeki Yargıtay Kararları için bkz. Y. 11. HD., 27.05.2014 T., 2014/2951 E., 2014/9740 K. Sayılı Karar, Y. 11. HD., 24.10.2014 T., 2013/11754 E., 2014/16472 K. Sayılı Karar, Y. 11. HD., 16.05.2013 T., 2011/6692 E., 2013/10066 K. Sayılı Karar, Y. 11. HD., 09.01.2013 T., 2011/15708 E., 2013/199 K., https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 20.03.2021.

Öncelikli olarak limited şirket, şirket ortakları ve şirket alacaklıları davacı sıfatına haizdirler. Ancak belirli şartların varlığı durumunda, iflas idaresinin ve tasfiye memurlarının da dava açma hakları bulunmaktadır.

2.8.2.1. Limited Şirket

Limited şirket müdürünün kusuru nedeni ile vermiş olduğu zarardan dolayı, şirkete karşı her zaman sorumluluğu bulunmaktadır. TTK m. 553'de de müdürlerin şirkete karşı sorumlu oldukları hüküm altına alınmıştır. Müdürün, şirkete karşı verdiği zarar, doğrudan zarar olduğu için, şirketin davacı olması durumunda, doğrudan ya da dolaylı zarar ayrımı yapılmamaktadır.

Müdür ile şirket arasında mevcut olan sözleşmesel bağ nedeni ile şirketin açacağı sorumluluk davasının hukuki dayanağını, bu sözleşmeye aykırılık oluşturmaktadır[585].

TTK m. 623/1'de belirtildiği üzere, limited şirketin temsil ve idare organı müdürlerden oluşmaktadır. Bu da demektir ki, limited şirketin açtığı davalarda, şirketi temsil etme yetkisi müdürlere aittir. Şirketin, müdüre karşı açtığı davada, şirketin kim tarafından temsil edileceğinin belirlenmesi gerekir. O nedenle, bu konu şirketin temsili başlığı altında ayrıntılı olarak incelenecektir.

Bir diğer husus da, Yargıtay'ın yerleşik içtihatlarında yer aldığı üzere, limited şirketin dava açmadan önce, genel kuruldan karar almış olması gerektiğidir. Bu konu da genel kurul kararının varlığı başlığı altında ayrıntılı olarak incelenecektir.

2.8.2.1.1. Genel Kurul Kararının Varlığı

6762 sayılı kanunun, anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu nedeni ile açılacak olan davayı düzenleyen 341. maddesine göre, açılacak olan dava için genel kurul kararı gerekmekte idi[586]. Ancak söz konusu madde TTK'da yer almamaktadır. O nedenle de, şirket tarafından, müdürlere karşı açılacak olan davalarda, artık genel kurul kararı gerekmemektedir. Çünkü artık yasal bir düzenleme bulunmamaktadır.

Ancak Yargıtay, bu yasal düzenlemenin tersi yönünde kararlar vermekte olup, limited şirket müdürüne karşı açılacak olan bir sorumluluk davası söz konusu ise, öncelikli olarak genel kurul kararına ihtiyaç olduğuna hükmetmektedir[587].

---

[585] Taş, 2019: 179.
[586] Helvacı, 2001: 110.
[587] Pulaşlı, 2020: 839; Türe, 2021: 66.

Yargıtay uygulaması ile yasal düzenleme arasında bir uyumsuzluk bulunsa da, Yargıtayın genel kurul kararının varlığını araması ile ilgili içtihatlar yerleşik hale gelmiştir ve uygulama bu şekildedir[588]. Bu konuda birçok Yargıtay kararı bulunmaktadır[589].

---

[588] *‘’... Mülga 6762 Sayılı TTK'nin 556. maddesi hükmünde şirket yöneticilerinin sorumlulukları hakkında anonim şirketin bu hususlara ilişkin hükümlerinin uygulanacağı öngörülmüş olup, bu yollama ile uyuşmazlığa aynı Yasa'nın 341. maddesi hükmünün uygulanması gerekir. Bu maddeye göre sorumluluk davasının açılabilmesi için bu yönde alınmış bir genel kurul kararı olması ve davanın denetçiler tarafından açılması gerekir.*
Bununla birlikte limited şirketlerde genel kurulun yetkilerini düzenleyen mülga 6762 sayılı TTK'nin m. 539/7. hükmünde de, şirketin kendi organlarına karşı haiz olduğu tazminat taleplerinin genel kurulun yetkisinde olduğu öngörülmüş, 548. maddesinde ise, ortak sayısı yirmiyi aşan limited şirketlerde bir veya birden fazla denetçi bulunacağı, ortak sayısı yirmi veya yirmiden az olan şirketlerde idare hak ve görevi tüm ortaklara ait değilse müdür sıfatını haiz olmayan diğer ortakların mülga 818 sayılı BK'nin 531. maddesi uyarınca denetim hakkına sahip oldukları düzenlenmiştir.
Öte yandan, dava tarihinde yürürlükte bulunan 6102 sayılı TTK hükümleri arasında mülga TKK'nin 341. maddesi gibi açık bir düzenleme olmamakla birlikte 6102 sayılı TTK'nin 618/3-c maddesi ve 644. maddesi yollamasıyla 553. madde ve 408/1 ve 479/3-a maddelerindeki düzenlemeler karşısında limited şirket yöneticileri hakkında sorumluluk davası açılabilmesi için, şirket genel kurulunda karar alınması gereklidir. ...’’ Y. 11. HD., 14.11.2017 T., 2016/12185 E., 2017/6141 K., https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 20.03.2021.

[589] *‘’... Öte yandan, dava tarihinde yürürlükte bulunan 6102 sayılı TTK hükümleri arasında mülga TKK'nin 341. maddesi gibi açık bir düzenleme olmamakla birlikte 6102 sayılı TTK'nin 618/3-c maddesi ve 644. maddesi yollamasıyla 553. madde ve 408/1 ve 479/3-a maddelerindeki düzenlemeler karşısında limited şirket yöneticileri hakkında sorumluluk davası açılabilmesi için, şirket genel kurulunda karar alınması gereklidir. ...’’* Y. 11. HD., 14.11.2017 T., 2016/12185 E., 2017/6141 K., https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 20.03.2021.
‘’... İzmir Bölge Adliye Mahkemesince, tüm dosya kapsamına göre; asıl davaya ilişkin olarak verilen kararda bir isabetsizlik görülmediği, karşı davanın yönetici aleyhine açılan sorumluluk davası olduğu, yönetici hakkında sorumluluk davası açılabilmesi için dava tarihinde yürürlükte bulunan 6762 sayılı TTK’nın 341. maddesi uyarınca ortaklar kurulundan bu konuda karar alınması gerektiği, bu hususun mahkemece kendiliğinden gözetileceği, davacı-karşı davalı ...Yardımcı hakkında sorumluluk davası açılması ile ilgili olarak alınmış bir ortaklar kurulu kararına rastlanmadığından varsa buna ilişkin ortaklar kurulu kararının karşı davacı tarafından dosyaya sunulmasının istenmesi, eğer alınmış bir ortaklar kurulu kararı yok ise bu durumda da karşı davaya devam edilebilmesi için mahkemece TTK’nın 341. maddesinde öngörülen ortaklar kurulu kararının alınması ve bu karara dayalı olarak davanın yürütülmesi amacıyla karşı davacı şirkete uygun bir süre verilmesi, söz konusu eksiklik giderildiği takdirde karşı davaya devam edilmesi gerekirken, mahkemece dava şartına ilişkin bu husus nazara alınmadan uyuşmazlığın esasına yönelik olarak karar verilmesinin isabetli görülmediği gerekçesiyle, davacı-karşı davada davalı vekilinin asıl davaya yönelik istinaf başvurusunun Hukuk Muhakemeleri Kanununun 353/1-b-1 maddesi gereğince esastan reddine, davacı-karşı davada davalı vekilinin karşı davaya yönelik istinaf başvurusunun Hukuk Muhakemeleri Kanununun 353/1-a-4 maddesi gereğince esasa ilişkin sebepler incelenmeksizin kabulüne, ilk derece mahkemesinin kararının karşı dava yönünden kaldırılmasına, karşı davaya ilişkin olarak yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın mahalli mahkemesine gönderilmesine karar verilmiştir. ...’’ Y. 11. HD., 23.05.2019 T., 2019/1934 E., 2019/4094 K., https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 20.03.2021.
‘’... Dava tarihinde geçerli mülga Türk Ticaret Kanununun 556.maddesine göre, limited şirket idarecilerinin mesuliyeti anonim şirketlerin bu hususlara ilişkin hükümlerine tabidir. Limited ortaklığın yönetimine memur edilen kimselerin yani, ister özden yönetimli ister seçimle bu sıfatı almış olsunlar ister ortak ister üçüncü kişi durumunda bulunsunlar müdürün/ müdürlerin sorumluluğuna anonim ortaklıkların yönetim kurulu üyeleri hakkındaki TTK'nun 336. ve 309.madde hükümleri aynen uygulanır. TTK'nun anonim ortaklıklara ilişkin hükümlerine atıf, TTK'nun 341.maddesini de kapsar. Yani yirmi ve yirmiden az limited ortaklıklarda bu yetki ortaklar genel kurulunun kararına veya yönetici olamayan ortakların bu yönde alacakları karara yada verecekleri muvafakata bağlıdır. Buna göre, 342'nci maddesinde de müdürün kanuna, anasözleşme, veya işgörme koşullarını saptayan diğer yükümlülükleri gereği gibi veya hiç yerine getirmemesi halinde yönetim kurulu üyelerinin tabi oldukları hükümler gereğince ortaklığa, pay sahiplerine ve ortaklık alacaklılarına karşı sorumlu olacağı ilkesi kabul edilmiştir. Ancak, T.T.K'nun 341 ve 342. maddeleri hükümlerine göre, böyle bir davanın açılabilmesi için ise genel kurulca davanın açılması yolunda karar alınması gerekmektedir. Davacı şirketin yirmiden az ortaklı olması ve denetçisinin bulunmaması halinde ise ortaklar genel kurulunun bu konuda vereceği karar veya yönetici olamayan ortakların bu yönde alacakları karar yada verecekleri muvafakat ile bu davanın açılabilmesi mümkündür. O halde mahkemece, davacı tarafa münasip bir mehil verilmek suretiyle yukarıda açıklanan ön koşulun tamamlattırılmasından sonra hasıl olacak sonuca göre bir karar verilmesi

TTK m. 618/3'de oy hakkı ve hesaplanması ile ilgili olarak, oy hakkının esas sermaye paylarının sayısına göre belirlenmesine ilişkin şirket sözleşmesi hükmünün sorumluluk davası açılması hakkında karar verilmesi halinde uygulanamayacağı şeklinde bir düzenlemenin mevcudiyetinden bahseden Yıldırım ise, bu düzenlemenin yanlış anlaşılmaması gerektiğini ve genel kurulun sorumluluk davası açma hususunda yetkili olacağı anlamına gelmeyeceğini de belirtmektedir.

İsviçre öğretisini savunan Yıldırım, ancak limited şirketin tek müdür tarafından temsil edilmesi yahut limited şirket müdürlerinin hepsinin veya çoğunluğunun sorumlu olması durumunda, sorumluluk davasının açılıp açılmayacağına şirketin genel kurulu tarafından karar verilmesi gerektiğini söylemektedir[590].

Ancak bu görüşe katılmamız mümkün değildir. Müdürler kurulundaki bir müdüre karşı, diğer müdürlerin dava açılıp açılmayacağına karar vermeleri ve keza bu karar neticesi dava açmaları, uygulamada birçok sıkıntı yaratacaktır. Pratik ve uygulanabilir bir çözüm olduğunu düşünmemekteyiz.

Yıldız, Yıldırım gibi TTK m. 616'yı ele almakta, ancak TTK m. 616 ile kabul edildiği üzere, müdürlerin atanmaları, görevden alınmaları, ücretlerinin belirlenmesi ve ibraları konusunda genel kurulun yetkili olması nedeni ile davacı sıfatına da, limited şirketin genel kurulunun haiz olması gerektiğini savunmaktadır[591].

---

gerekirken yazılı olduğu şekilde eksik incelemeye dayalı olarak doğrudan işin esasına girilerek yazılı şekilde karar verilmesi doğru görülmemiş, kararın anılan davalı yararına bozulması gerekmiştir. …'' Y. 11. HD., 18.02.2016 T., 2015/3689 E., 2016/1732K., https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 20.03.2021.

''… Mahkemece, husumet yönünden davanın reddine karar verilmişse de tarafların ortağı olduğu Uzmanlar Gazete Mecmua Meşrubat Tic. Ltd. Şti.'nin ortak sayısı 20'den az olduğundan sorumluluk davasının ortaklar kurulu kararı alınarak diğer tüm ortaklar tarafından açılması gerekir. Somut olayda, Uzmanlar Gazete Mecmua Meşrubat Tic. Ltd. Şti 3 ortaklı olup, şirket ortaklarından A. U. davayı şirket ortağı sıfatı ile açmış, davalı ortak ve şirket eski müdürü M. U. dışındaki diğer ortak M. U. da davacı sıfatıyla aynı talepte bulunmuş olmakla şirketin açtığı sorumluluk davasına katılmak suretiyle davaya muvaffakat vermiştir. Bu durumda sorumluluk davasının açılması için gerekli olan dava şartı gerçekleşmiştir. Buna göre işin esasına girilmesi, delillerin toplanması ve sonucuna göre bir karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde davanın husumet nedeniyle reddine karar verilmesi doğru olmamış, bozmayı gerektirmiştir. …'' Y. 11. HD., 05.05.2014 T., 2014/1377 E., 2014/8486 K., https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 20.03.2021.

''… Dava dosyası içerisindeki bilgi ve belgelere, mahkeme kararının gerekçesinde dayanılan delillerin tartışılıp değerlendirilmesinde usul ve yasaya aykırı bir yön bulunmamasına ve her ne kadar mahkemece, davanın açıldığı tarihte yürürlükte olan 6762 sayılı mülga TTK'nın 341. maddesi hükmüne göre sorumluluk davası açılabilmesi için bu yönde alınmış bir genel kurul kararı olması ve davanın denetçiler tarafından açılması gerekeceğinden hareketle sorumluluk davası açılması yönünde şirket genel kurul kararı yanında denetçilerden alınmış vekaletnamenin de sunulması amacıyla önel verilmiş ise de, önelin verildiği tarihte yürürlükte olan 6102 sayılı TTK'nın 555. maddesi hükmü gözetildiğinde denetçilerden alınacak vekaletname sunulması gerekmeyeceğinden bu yönde verilen önelin usulüne uygun olduğundan söz edilemese de, davacı vekilinin 6762 ve 6102 sayılı Yasalar gereğince yönetim kurulu üyeleri hakkında sorumluluk davası açılmasına ilişkin dava şartı niteliğindeki genel kurul kararını sunmayacaklarını açıkça beyan etmiş olması karşısında verilen önelin yerinde bulunmadığının saptanmasının sonuca etkili olmayıp bozma sebebi yapılamayacak olmasına göre, davacı vekilinin tüm temyiz itirazları yerinde değildir. …'' Y. 11. HD., 04.03.2019 T., 2017/5113 E., 2019/1757 K., https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 20.03.2021.

[590] Yıldız, 2012: 77.

[591] Yıldız, 2012: 77.

Yıldız'a göre, müdürler ile ilgili tasarrufta bulunma yetkisinin şirket genel kuruluna verilmiş olması ve bunun yanı sıra, müdürlerin görevden alınmaları ve ibraları ile ilgili yetkinin doğrudan sorumluluk davasının konusunu oluşturduğu göz önüne alınacak olursa, sorumluluk davası açma yetkisinin genel kurula ait olduğu görülecektir.

Ayrıca TTK m. 625/1 hükmü ile kanunların ve şirket sözleşmesinin genel kurula görev ve yetki vermediği bütün konularda müdürlerin görevli ve yetkili olduğu şeklinde yapılan düzenlemenin, TTK m. 618/3 hükmü uyarınca, genel kurula açıkça yetki verilmiş olması nedeni ile genel kurulun yetkili olacağının göz ardı edilemeyeceğini savunan Yıldız, Yıldırım'ın müdürlerin sorumluluk davası açma konusunda yetkili oldukları şeklindeki görüşün bu nedenle hukuken mümkün olmayacağını belirtmektedir[592].

Ayrıca Yıldız'ın değindiği bir diğer husus da, anonim şirketlerle ilgili de, limited şirketler için düzenlenen TTK m. 618/3 benzeri bir maddenin mevcut olduğudur. Bahse konu maddede oyda imtiyazlı paylar hususu düzenlenmiş olup, TTK m. 479/3'e göre, ibra ve sorumluluk davası açılması kararı verilirken, oyda imtiyaz kullanılamaz. TTK m. 479/3 ile TTK m. 618/3'deki oy hakkının esas sermaye paylarının sayısına göre belirlenmesine ilişkin şirket sözleşmesi hükmünün sorumluluk davası açılması hakkında karar verilmesi halinde uygulanamayacağı şeklindeki düzenleme birbiri ile benzerlik göstermekte olup, bu da şirket adına sorumluluk davası açma yetkisinin genel kurulda olduğunu ispat etmektedir.

Aynı yöndeki bir Yargıtay kararında, limited şirketin ortağı tarafından açılacak olan bir sorumluluk davası söz konusu ise, genel kurul kararı alınması gerektiğini, eğer böyle bir karar alınmaksızın dava açılmış ise, bu eksikliğin yargılama sırasında tamamlanabileceğine ve bu nedenle de mahkeme tarafından, davacıya kesin süre verilerek, bu kesin süre içerisinde genel kuruldan alınması gereken kararı tamamlaması gerektiği şeklinde hüküm kurmuştur[593].

Ayrıca uygulamada da mevcut olduğu üzere, açılan sorumluluk davalarında genel kurulun kararının varlığı aranmaktadır. Şayet limited şirketin genel kurulu tarafından sorumluluk davası açılması şeklinde bir karar alınmaksızın açılan bir sorumluluk davası var

---

[592] Yıldız, 2012: 77-78.

[593] *''... 1-Dava, limited şirket müdürünün sorumluluğuna ilişkindir. Mülga 6762 sayılı TTK'nın 556. maddesinde şirket yöneticilerinin sorumlulukları hakkında anonim şirketin bu hususlara ilişkin hükümlerinin uygulanacağı öngörülmüş olup, bu yollama ile uyuşmazlığa aynı Yasa'nın 341. maddesi uygulanacaktır. Bu maddeye göre sorumluluk davasının açılabilmesi için, bu yönde alınmış bir ortaklar kurulu kararı bulunması gerekmekte olup bu husus dava şartıdır. Dava tarihinde yürürlükte bulunan 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu uygulaması da aynı yöndedir. (m. 618/son)*
Dava konusu olayda sorumluluk davası açılması için alınmış bir genel kurulu kararı bulunmadığından dava açma koşulu oluşmamış ise de bu husus yargılama sırasında tamamlanabilir. Bu durumda mahkemece genel kurul tarafından bu yönde bir karar alınması için davacı tarafa mehil ve gerektiğinde kesin mehil verildikten sonra sonucuna göre bir hüküm tesisi gerekirken bu eksiklik giderilmeden davanın esası hakkında karar verilmesi doğru görülmemiş, kararın re'sen bozulması gerekmiştir. ...'' Y. 11. H.D., 19.01.2015 T., 2014/15609 E., 2015/615 K., bkz. Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 793, https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 24.03.2021.

ise de, davacı konumundaki şirkete, genel kurul kararını mahkemeye sunması için kesin bir süre verilmelidir[594]. Kesin süre içerisinde genel kurulun kararı, dava açılan mahkemeye sunulur ise yargılama devam eder.

Ancak kesin süre içerisinde genel kurulun kararı, mahkemeye sunulmaz ise davanın reddine karar vermek gerekir. Yıldız, şirketin genel kurulunun kararı olmaksızın, müdürlerin diğer müdürlere dava açmasının hem objektif hem de ahlaki olmayacağını belirtmektedir.

Şener ise, açılacak olan sorumluluk davasında, öncelikle genel kurul tarafından bir karar alınması gerektiğini savunmaktadır. Şener'e göre, dava açmadan önce, genel kurul kararının alınması zorunluluğu TTK m. 618/3-c'deki düzenlemeden anlaşılmaktadır. TTK m. 618/3-c'deki düzenlemeye göre, oy hakkının esas sermaye paylarının sayısına göre belirlenmesine ilişkin şirket sözleşmesi hükmü, sorumluluk davası açılması hakkında karar verilmesi durumunda uygulanamayacaktır[595].

Bu düzenlemeden ve TTK m. 616/1-j'yi de göz önüne alarak, genel kurul kararının varlığının gerektiğinin, dolaylı olarak çıkarılabileceğini belirtmektedir. Ancak kanun koyucunun, sorumluluk davasının önemi nedeni ile TTK m. 555'de açık bir düzenleme yapması gerektiğini ifade etmektedir[596].

Ayrıca Şener, Yargıtayın son dönemde verdiği kararlarında TTK m. 618/3-c'deki düzenlemeye dayanarak, limited şirket tarafından açılacak olan sorumluluk davalarında genel kurul kararının varlığını aradığını belirtmektedir. Benzer yönde birçok Yargıtay kararı mevcuttur[597].

2.8.2.1.2. Şirketin Temsili

Limited şirketin ortakları ya da alacaklıları tarafından dava açıldığında, bu kişiler davacı sıfatına haiz olacaklardır. Ancak limited şirket tarafından dava açılması durumunda,

---

[594] Taş, 2019: 182-183; Yıldız, 2012: 78.
[595] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 792-793.
[596] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 792.
[597] *''... Dava, limited şirket müdürünün sorumluluğuna ilişkindir. Mülga 6762 sayılı TTK'nın 556. maddesinde şirket yöneticilerinin sorumlulukları hakkında anonim şirketin bu hususlara ilişkin hükümlerinin uygulanacağı öngörülmüş olup, bu yollama ile uyuşmazlığa aynı Yasa'nın 341. maddesi uygulanacaktır. Bu maddeye göre sorumluluk davasının açılabilmesi için, bu yönde alınmış bir ortaklar kurulu kararı bulunması gerekmekte olup bu husus dava şartıdır. Dava tarihinde yürürlükte bulunan 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu uygulaması da aynı yöndedir (TTK m. 618/son).*
Dava konusu olayda sorumluluk davası açılması için alınmış bir genel kurul kararı bulunmadığından dava açma koşulu oluşmamış ise de bu husus yargılama sırasında tamamlanabilir. Bu durumda mahkemece genel kurul tarafından bu yönde bir karar alınması için davacı tarafa mehil ve gerektiğinde kesin mehil verildikten sonra sonucuna göre bir hüküm tesisi gerekirken bu eksiklik giderilmeden davanın esası hakkında karar verilmesi doğru görülmemiş, kararın resen bozulması gerekmiştir. ...'' Y. 11. H.D., 26.02.2015 T., 2015/1754 E., 2015/2626 K., bkz. Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 793-794, https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 24.03.2021.

davacı sıfatına haiz olarak söz konusu davada şirketi kimin temsil edeceği tartışmalıdır. Çünkü bu konuda kanuni bir düzenleme mevcut değildir[598].

Limited şirketi temsil eden organ müdür olduğu için, olası bir davada da şirketi temsil edecek olan müdür olacaktır. Ancak sorumluluğunu ihlal etmesi nedeni ile zarar meydana gelmesine sebep olan müdüre karşı açılan davada, davayı açan şirketin hangi organ tarafından temsil edileceği noktasında doktrinsel anlamda görüş farklılığı mevcuttur.

Yıldırım, TTK m. 616'da sayılan genel kurulun devredilemez yetkileri arasında, müdürler aleyhine sorumluluk davası açılması ile ilgili bir durumdan bahsedilmemesi nedeni ile bu tür bir davanın açılıp açılmayacağına, davanın açılmasına sebep olmayan limited şirketteki diğer müdürler tarafından karar verilmesi gerektiğini savunmaktadır[599].

Ayrıca Yıldırım'a göre, TTK m. 625/1'de kanunların ve şirket sözleşmesinin genel kurula görev ve yetki vermediği bütün konularda müdürlerin görevli ve yetkili olduğu şeklindeki düzenleme de dikkate alınırsa, limited şirket müdürü hakkında sorumluluk davası açılıp açılmayacağına karar verme yetkisi diğer müdürlerin çoğunluk kararı ile eğer oylar eşitse de müdürler kurulu başkanının oyunun geçerli olacağı şekilde karar alınacağı şeklindedir[600].

Bir diğer husus da, şirket adına sorumluluk davasını açan müdürlerin, şayet sorumluluk davası sonucu dava açılan müdür için olumsuz olur ise, bu davayı açan diğer müdürlerin de hukuki sorumluluklarının söz konusu olacağıdır.

O nedenle de, sorumluluk davasının şirket adına davacı sıfatına genel kurul haiz olmalıdır diyen Yıldız, bu konunun gündeme bağlılık ilkesinin[601] istisnasını oluşturması gerektiğini de belirtmektedir. Şayet gündemdeki konu ibra ise, sorumluluk davası açılması hususu, ibra ile bağlantılı kabul edilmeli ve ibranın reddi ile sorumluluk davası açılmasına karar verilmelidir. Zaten alınan bir ibra kararı var ise, bu karar reddedilmeksizin, şirket adına sorumluluk davası açılabilmesi mümkün olmayacaktır[602].

Şener ve Yavuz ise, limited şirket müdürünün davalı olması durumunda, mahkeme tarafından atanacak bir kayyum ile şirketin temsil edilebileceğini savunmaktadır[603].

Limited şirketlerde şirketi temsil yetkisi müdüre ya da müdürlere aittir. Limited şirkete karşı açılacak herhangi bir davada da, şirketi temsil etme yetkisi müdüre aittir. Ancak

---

[598] Türe, 2021: 68; Yıldız, 2012: 76.
[599] Yıldırım, 2007: 149.
[600] Yıldırım, 2007: 148-149; Tekinalp, 2012: 412.
[601] Gündeme Bağlılık İlkesi: Bir toplantıda, yalnızca gündeme alınmış olan hususların müzakere edilebildiği gündemde yer almayan hususların görüşülmesinin mümkün olmadığı kuralı. (bkz. Yılmaz, 2006: 245.)
[602] Yıldız, 2012: 78.
[603] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 794; Yavuz, 2013: 189.

müdürün hukuki sorumluluğu nedeni ile açılacak olan sorumluluk davasında, davalı taraf müdür olacağı için, şirketi müdürün temsil etmesi beklenemez.

Aksi halde davacı ile davalının aynı kişi olması gibi bir durum ortaya çıkacaktır. Bu da menfaat çatışmasına yol açacağından dolayı mümkün değildir.

Bizim de katıldığımız görüşe göre, limited şirkette birden fazla müdür bulunuyor ise ve açılan davada sadece belli müdür ya da müdürlerin sorumluluğu söz konusu ise, şirketi temsil yetkisi sorumluluğu bulunmayan müdürlere ait olacaktır[604].

Ayrıca limited şirkette tek müdür bulunması ve bu müdürün sorumluluğu nedeni ile dava açılması durumunda ya da tüm müdürlerin sorumluluklarının söz konusu olması durumunda, şirkete bir temsil kayyımı atanmalı ve şirket bu kayyım tarafından temsil edilmelidir[605].

Şayet kendisine karşı sorumluluk davası açılan müdürün görevinin sona ermesi söz konusu ise de, şirketi temsil yetkisi yeni seçilen ya da atanan müdürde olacaktır. Açılan davada, şirketi bu müdür temsil etmelidir[606].

Bir diğer husus da, limited şirketin iflas halinde ya da tasfiye halinde olması durumunda şirketi kimin temsil edeceğidir. Şayet şirket iflas halinde ise iflas idaresi, şirket tasfiye halinde ise tasfiye memurları tarafından temsil edilecektir[607].

2.8.2.2. Şirket Ortakları

Limited şirket müdürünün kusuru nedeni ile vermiş olduğu zarardan dolayı, şirket ortaklarının da, sorumluluk davası açma hakları bulunmaktadır. Ortakların bu hakları, TTK m. 644/1-a ve TTK m. 553/1'e deki düzenlemelere dayanmaktadır.

TTK m. 553/1'de anonim şirketin yönetim kurulu üyelerinin kanundan ve şirket sözleşmesinden doğan yükümlülüklerini kusurları ile ihlal etmeleri durumunda, şirket ortaklarına, bu kişilere karşı dava açma hakkı tanınmıştır[608]. TTK m. 644/1-a ise, TTK m. 553/1'in limited şirket müdürünün kanundan ve şirket sözleşmesinden doğan

---

[604] Benzer yönde görüş için bkz. Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 794; Koylu, 2015: 97.

[605] Benzer yönde görüş için bkz. Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 794; Koylu, 2015: 97; Yıldırım, 2007: 154; Taş, 2019: 187; Türe, 2021: 69.

[606] Yıldırım, 2007: 154.

[607] Yıldırım, 2007: 154.

[608] *''... Yöneticilerin veya denetçilerin eylemleri sonucunda ortakların ortaklığın zararından müstakil olarak gördükleri zararlar söz konusudur. Anılan zarar türünde ortaklığın zarar görüp görmemesinin bir önemi bulunmamaktadır. Esasen, bu zararın üçüncü kişinin gördüğü zarardan tek farkı, ortak olmanın sonucu olmasıdır. TTK'nun 336/5.maddesinde anlamını bulan bu dava türünde ise ortaklar talep ettiği tazminatın kendisi adına hükmedilmesini isteyebilirler. Mahkemece işin esasına girilip yukarıda açıklanan ilkeler doğrultusunda inceleme ve araştırma yapılarak uygun sonuç çerçevesinde karar verilmesi gerekirken, eksik inceleme ve yanılgılı gerekçe ile hüküm tesisi bozmayı gerektirmiştir. Hükmün bozulmasına karar verilmiştir. ...''* Y. 23. HD., 14.02.2012 T., 2011/3056 E., 2012/984 K., https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 24.03.2021.

yükümlülüklerini kusuru ile ihlal etmesi durumunda da uygulanması gerektiğini belirtmektedir.

Ancak limited şirket ortağının müdürün kusuru neticesi uğradığı zarar bakımından, doğrudan zarar ve dolaylı zarar şeklinde ikili bir ayrım yapmak gerekmektedir. Davacı sıfatına haiz olan şirket ortağının açacağı davada, doğrudan zarar ile dolaylı zarar bakımından, davadaki talepler ve davanın sonucu değişiklik gösterecektir.

2.8.2.2.1. Doğrudan Zarar Bakımından

Limited şirket ortağının, müdürün kusuru nedeni ile doğrudan bir zarara uğraması söz konusu olabilir. Böyle bir durumda ortak, müdüre karşı sorumluluk davası açabilecektir.

Açacağı sorumluluk davası ile şirket ortağının, uğradığı doğrudan zararının tazminini ve tazminatın kendisine ödenmesini istemesi gerekmektedir[609]. Çünkü bu tazminat, zarar gören ortağa ödenecek olup, şirkete ödenemez.

Ayrıca, limited şirket müdürünün şirket ortağına olan yükümlülüğü, anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin yükümlülüklerinden daha fazladır. O nedenle, şirket ortağının limited şirket müdürüne karşı açacağı sorumluluk davası, anonim şirket yönetim kurulu üyelerine karşı açılacak davadan daha fazla önem arz etmektedir[610].

2.8.2.2.2. Dolaylı Zarar Bakımından

Limited şirket ortağının, müdürün kusuru nedeni ile dolaylı bir zarara uğraması söz konusu olabilir. Böyle bir durumda da ortak, aynı doğrudan zarar bakımından olduğu gibi, müdüre karşı sorumluluk davası açabilecektir.

Ancak TTK m. 555/1'in 1. cümlesindeki *''Şirketin uğradığı zararın tazminini, şirket ve her bir pay sahibi isteyebilir. Pay sahipleri tazminatın ancak şirkete ödenmesini isteyebilirler.''* şeklindeki düzenlemeden anlaşıldığı üzere, esas zarara uğrayan şirkettir.

Ancak şirketin uğradığı doğrudan zarar nedeni ile şirket ortağı da dolaylı zarara uğramaktadır. O nedenle, ortağın uğradığı dolaylı zararı için sorumluluk davası açabilmesi mümkündür[611].

TTK m. 555/1'in 2. cümlesindeki, *''Pay sahipleri tazminatın ancak şirkete ödenmesini isteyebilirler.''* şeklindeki düzenlemeden anlaşıldığı üzere ise, şirket ortakları uğradıkları dolaylı zararın tazmininin şirkete ödenmesini isteyebileceklerdir[612].

---

[609] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 795.
[610] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 795.
[611] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 795-796; Türe, 2021: 59.
[612] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 796; Dinç, 2018: 147.

Ortak, dolaylı zarara uğraması nedeni ile açtığı sorumluluk davasında, bu dava sonucunda çıkan tazminatın kendisine ödenmesini isteyemez. Çünkü şirketin zarara uğraması nedeni ile ortağın dolaylı zarara uğradığı kabul edilmektedir. O nedenle, ortak dava sonucunda limited şirket müdürü aleyhine hükmedilen tazminatın şirkete ödenmesini istemek zorundadır. Şayet ortak açtığı sorumluluk davasında, bu tazminatın şirkete değil, kendisine ödenmesini talep eder ise, davası usulden reddedilecektir[613]. Yargıtay'ın bu yönde verdiği kararlar bulunmaktadır[614].

Bir diğer husus da, limited şirketin iflas etmiş olması durumudur. Söz konusu durum TTK m. 556'da düzenlenmiştir. TTK m. 556/1'deki düzenlemeye göre, şirket ortağının uğradığı zarar nedeni ile dava açma hakkı, öncelikli olarak iflas idaresine aittir. Yani şirket ortağının tazminini talep hakkı, iflas idaresindedir.

Ancak TTK m. 556/2'ye göre, iflas idaresi tarafından dava açılmaz ise, artık dava açma hakkı şirket ortağına ya da alacaklısına ait olacaktır. Söz konusu düzenlemeye göre, iflas idaresinin dava açmaması durumunda, davanın şirket ortakları ya da alacaklıları tarafından açılması durumunda, dava sonucu elde edilen tazminatın ne şekilde ödeneceği belirtilmektedir.

Söz konusu düzenlemeye göre, iflas masasının dava açmaması durumunda, sorumluluk davasını açan şirket ortağı ise, elde edilen tazminat dava açan ortağa ödenir. Bu ödeme, şirket ortağının sermaye payına düşen miktara göre bulunur. Geri kalan miktar, iflas masasına aktarılır[615].

İflas masasının dava açmaması durumunda, sorumluluk davasını açan hem şirket ortağı hem de alacaklı ise, elde edilen tazminat öncelikle, dava açan alacaklıya ödenir.

---

[613] Taş, 2019: 183-184.

[614] *''... Davacı tarafça, ortağı olduğu dava dışı limited şirketin müdürü olan davalının şirketi zarara uğrattığı ayrıca, kendisine ait olan 50.000 TL'lik senedi işleme koyması nedeniyle kendisini mağdur ettiği, aleyhine yapılan hacizler ve itibar kaybından dolayı manevi zarara uğradığını ileri sürerek açmış olduğu işbu davada mahkemece yukarıda özetlendiği şekilde maddi tazminat isteminin kısmen kabulüne, manevi tazminat isteminin ise, reddine karar verilmiştir.*

Ancak, gerek dava dilekçesinde gerekse de ön inceleme celsesinde davacı tarafın, davalının şirket müdürü olarak ortağı bulunduğu şirketi zarara uğrattığından şirketin uğramış olduğu işbu zararın tazmininin talep edildiğinin ve bu itibarla, anılan talep yönünden davanın, varlığı ileri sürülen dolaylı zarar nedeniyle davacı şirket ortağı tarafından yönetici aleyhine açılmış bir sorumluluk davası niteliğinde olduğunun, gerek 6762 sayılı ...'nın 556. maddesi atfı ile 309. maddesi ve gerekse de 6102 sayılı ...'nın 644/1-a maddesi uyarınca uygulanması gereken 553. ve 555. maddelerine göre, limited şirket ortaklarının, "tazminatın şirkete verilmesi" kayıt ve koşuluyla bu nitelikteki hukuki sorumluluk davasını açabilmelerinin mümkün olduğu ve davacının tazminatın bizzat kendisine ödenmesini istemesi karşısında işbu davanın dinlenemeyeceği nazara alınmaksızın, yanılgılı değerlendirmeye dayalı, yazılı şekilde hüküm tesisi doğru olmamış, bu nedenle kararın davalı yararına bozulması gerekmiştir. ...'' Y. 11. H.D., 04.12.2018 T., 2016/14421 E., 2018/7597 K., bkz. Taş, 2019: 184, https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 28.03.2021.

[615] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 796.

Sonrasında şirket ortağına, ortağın sermaye payına düşen miktara göre ödenir. Geri kalan miktar, iflas masasına ödenir[616].

2.8.2.3. Şirket Alacaklıları

Limited şirket müdürünün kusuru nedeni ile vermiş olduğu zarardan dolayı, şirket alacaklılarının da, sorumluluk davası açma hakları bulunmaktadır. Alacaklıların bu hakları da şirket ortaklarının dava açma hakları gibi, TTK m. 644/1-a ve TTK m. 553/1'e deki düzenlemelere dayanmaktadır.

TTK m. 553/1'de anonim şirketin yönetim kurulu üyelerinin kanundan ve şirket sözleşmesinden doğan yükümlülüklerini kusurları ile ihlal etmeleri durumunda, şirket alacaklılarına, bu kişilere karşı dava açma hakkı tanınmıştır. TTK m. 644/1-a ise, TTK m. 553/1'in limited şirket müdürünün kanundan ve şirket sözleşmesinden doğan yükümlülüklerini kusuru ile ihlal etmesi durumunda da uygulanması gerektiğini belirtmektedir.

Ancak limited şirket alacaklısının müdürün kusuru neticesi uğradığı zarar bakımından, doğrudan zarar ve dolaylı zarar şeklinde ikili bir ayrım yapmak gerekmektedir. Davacı sıfatına haiz olan şirket alacaklısının açacağı davada, doğrudan zarar ile dolaylı zarar bakımından, davadaki talepler ve davanın sonucu değişiklik gösterecektir.

2.8.2.3.1. Doğrudan Zarar Bakımından

Limited şirket alacaklısının, müdürün kusuru nedeni ile doğrudan bir zarara uğraması söz konusu olabilir. Böyle bir durumda alacaklı, müdüre karşı sorumluluk davası açabilecektir. Açacağı sorumluluk davası ile şirket alacaklısının, uğradığı doğrudan zararının tazminini ve tazminatın kendisine ödenmesini istemesi gerekmektedir[617]. Çünkü bu tazminat, zarar gören ortağa ödenecek olup, şirkete ödenemez.

2.8.2.3.2. Dolaylı Zarar Bakımından

Limited şirket alacaklısının, müdürün kusuru nedeni ile dolaylı bir zarara uğraması söz konusu olabilir. Böyle bir durumda da alacaklı, aynı doğrudan zarar bakımından olduğu gibi, müdüre karşı sorumluluk davası açabilecektir.

Ancak alacaklının uğradığı dolaylı zarar nedeni ile limited şirket müdürüne karşı açabileceği sorumluluk davası, tek bir halde mümkün olmaktadır. Bu hal, şirketin iflas etmiş

---

[616] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 796-797.
[617] Türe, 2021: 70-71; Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 795.

olması halidir[618]. Söz konusu hal TTK m. 556'da düzenlenmiştir. TTK m. 556/1'deki düzenlemeye göre, şirket alacaklısının uğradığı zarar nedeni ile dava açma hakkı, öncelikli olarak iflas idaresine aittir. Yani şirket ortağının tazminini talep hakkı, iflas idaresindedir.

Ancak TTK m. 556/2'ye göre, iflas idaresi tarafından dava açılmaz ise, artık dava açma hakkı şirket ortağına ya da alacaklısına ait olacaktır. Söz konusu düzenlemeye göre, iflas idaresinin dava açmaması durumunda, davanın şirket ortakları ya da alacaklıları tarafından açılması durumunda, dava sonucu elde edilen tazminatın ne şekilde ödeneceği belirtilmektedir. Söz konusu düzenlemeye göre, iflas idaresinin dava açmaması durumunda, sorumluluk davasını açan alacaklı ise, elde edilen tazminat dava açan alacaklıya ödenir. Geri kalan miktar, iflas masasına aktarılır[619].

İflas masasının dava açmaması durumunda, sorumluluk davasını açan hem şirket ortağı hem de alacaklı ise, elde edilen tazminat öncelikle, dava açan alacaklıya ödenir. Sonrasında şirket ortağına, ortağın sermaye payına düşen miktara göre ödenir. Geri kalan miktar, iflas masasına ödenir[620].

Yargıtay'ın son dönemlerde verdiği kararlarında, dolaylı zarara uğrayan şirket alacaklısının ancak limited şirketin iflası halinde, sorumluluk davası açabileceğini, iflas gerçekleşmeden alacaklının dolaylı zararı nedeni ile açacağı sorumluluk davasının reddedilmesi gerektiğini belirtmektedir[621].

---

[618] Taş, 2019: 185; Türe, 2021: 71-72; Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 796.
[619] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 796.
[620] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 796-797.
[621] *''... Dava, limited şirket müdürünün sorumluluğundan kaynaklanan tazminat istemine ilişkin olup, şirket alacaklılarının şirket yöneticileri hakkında sorumluluk davası açmaları imkanı mevcuttur. Buna karşın söz konusu davanın açılıp görülebilmesi için oluştuğu iddia olunan zararın doğrudan ya da dolaylı zarar niteliğinde olup olmadığının tespiti önem arz etmektedir. Bu kapsamda, şirket alacaklısı konumunda olan üçüncü şahısların sorumluluk davası yolu ile kendileri adına istemde bulunabilmelerinin koşulu, oluştuğu ileri sürülen zararın, doğrudan zarar niteliğinde olmasıdır. Şirket yöneticilerinin, şirketin almış olduğu borcu ya da başkaca edim yükümlülüklerini yerine getirmemek amacıyla şirketi atıl kılarak acz içine düşürmeleri hali; üçüncü kişiler yönünden doğrudan zarar niteliğinde olup, bunun dışında kalan ve dolaylı zarar olarak nitelendirilebilecek hususlarda alacaklı konumundaki üçüncü şahısların yöneticilerin ödeyeceği tazminatın şirkete verilmesi yönünde istemde bulunmaları mümkündür.*
Somut olayda, mahkemece 6102 sayılı TTK'nın 632. maddesine göre şirketin yönetimi ve temsili ile yetkilendirilen kişinin şirkete ilişkin görevlerini yerine getirirken işlediği haksız fiilden şirketin sorumlu olduğu, davalıya husumet yöneltilemeyeceği gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiş ise de, davacının iddia ettiği talep dolaylı zarar kapsamındadır. 6102 sayılı TTK'nın 556. maddesi uyarınca da zarara uğrayan şirketin iflası halinde tazminatın şirkete ödenmesini isteme hakkı şirket alacaklılarına aittir. Dava konusu olayda ise dava dışı şirketin iflası şartı gerçekleşmemiştir. Bu itibarla, mahkemenin yukarıda anılan gerekçe ile davanın reddine karar vermesi doğru değil ise de, sonucu itibariyle doğru hükmün onanmasına karar vermek gerekmiştir. ...'' Y. 11. H.D., 09.06.2015 T., 2014/11626 E., 2015/7984 K., bkz. Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 797-798; Taş, 2019: 186, https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 29.03.2021.

2.8.2.4. İflas İdaresi ve Tasfiye Memurları

İflas idaresinin ve tasfiye memurlarının dava açma hakları belirli şartların varlığında söz konusu olmaktadır[622]. Limited şirketin iflas etmiş olması durumunda, sorumluluk davasının açılabilmesi için TTK m. 556'da hüküm tesis edilmiş olup, iflas durumunda, davacı olma sıfatı iflas idaresine bırakılmıştır.

TTK m. 556/1 şu şekilde düzenlenmiştir;

(1) Zarara uğrayan şirketin iflası hâlinde, tazminatın şirkete ödenmesini isteme hakkını şirket alacaklıları da haizdir. Ancak, pay sahiplerinin ve şirket alacaklılarının istemleri önce iflas idaresince ileri sürülür.

Söz konusu hükme göre, limited şirketin iflas etmiş olması ve iflas idaresinin talebe rağmen limited şirket müdürüne karşı sorumluluk davası açmamış olması durumunda, bu davayı açma hakkı alacaklılara ve şirket ortaklarına verilmiştir[623]. Limited şirketin iflas dışında sona erdirilmesi durumunda yani tasfiyesi halinde de, dava açma hakkı tasfiye memurlarına aittir[624].

Taş ise, şirket ortağının yahut alacaklısının, limited şirket müdürüne karşı açtıkları sorumluluk davası devam ederken, şirketin iflas etmesi durumunda, davaya kimin devam edeceği sorusuna cevap aramaktadır. Bu durumda, davanın iflas idaresine ihbar edilmesi gerektiğini belirten Taş, iflas idaresi davaya katılırsa, artık davacı olarak davaya iflas idaresi tarafından devam edilmesi gerektiğini söylemektedir. Ancak iflas idaresi davaya katılmazsa, o halde şirket ortağının yahut alacaklısının davalarını sürdürmeleri gerektiğini belirtmektedir[625].

Taş, şirketin iflası durumunda, iflas idaresinin dava açma hakkını kullanıp kullanmayacağının tespitinin önemini, bu hususun dava şartı olduğu gerekçesi ile açıklamaktadır. Bir diğer dava şartı olarak da, tarafların husumet ehliyetinin varlığının devam edip etmediğinin yargılamanın her aşamasında değerlendirilmesi gerektiğini belirtmektedir[626].

TTK'da iflas idaresinin dava açması ile ilgili yer alan düzenlemenin, HMK'nın düzenlemesi karşısında özel kanun niteliğinde olduğu açıktır. O nedenle de, iflas idaresinin dava açıp açmayacağının yahut açılmış olan davaya katılıp katılmayacağının tespiti önem arz etmektedir. Çünkü yargılamanın her aşamasında dava şartlarının eksiksiz olarak varlığı gerekmektedir[627].

---

[622] Koylu, 2015: 97; Taş, 2019: 186-187.
[623] Yıldız, 2012: 76-78; Keçeci, 2017: 137.
[624] Koylu, 2015: 97.
[625] Taş, 2019: 186.
[626] Taş, 2019: 186.
[627] Dava şartı ile ilgili karar için bkz. *''... Davacının dava hakkına sahip olması, dava açabilmesi için yeterli değildir. Bundan başka, davacının dava açmakta hukuki bir yararının bulunması gerekir; yani, dava hakkı, hukuki yarar ile sınırlıdır.*

TTK m. 556/1'deki düzenlemeden de anlaşılacağı üzere, iflas idaresinin açtığı dava neticesi elde ettiği tazminatın şirkete ödenmesini talep etmesi gerekmektedir. Şirkete ödenen bu tazminat, şirket iflas halinde olduğu için iflas masasına geçmiş olacaktır. Böylelikle, sorumluluk davası neticesi hükmedilen tazminat, alacaklılara ödenmek üzere iflas idaresinde bulunacaktır.

Ancak TTK m. 556/2'deki *''İflas idaresi birinci fıkrada öngörülen davayı açmadığı takdirde, her pay sahibi veya şirket alacaklısı mezkûr davayı ikame edebilir. Elde edilen hasıla, İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre, önce dava açan alacaklıların alacaklarının ödenmesine tahsis olunur; bakiye, sermaye payları oranında davacı pay sahiplerine ödenir; artan iflas masasına verilir.''* şeklindeki düzenlemede ise, iflas idaresinin dava açmaması durumunda, davanın şirket ortakları ya da alacaklıları tarafından açılması durumunda, dava sonucu elde edilen tazminatın ne şekilde ödeneceği belirtilmektedir.

Söz konusu düzenlemeye göre, iflas idaresinin dava açmaması durumunda, sorumluluk davasını açan şirket ortağı ise, elde edilen tazminat dava açan ortağa ödenir. Bu ödeme, şirket ortağının sermaye payına düşen miktara göre bulunur. Geri kalan miktar, iflas masasına aktarılır[628].

İflas masasının dava açmaması durumunda, sorumluluk davasını açan alacaklı ise, elde edilen tazminat dava açan alacaklıya ödenir. Geri kalan miktar, iflas masasına ödenir. İflas masasının dava açmaması durumunda, sorumluluk davasını açan hem şirket ortağı hem de alacaklı ise, elde edilen tazminat öncelikle, dava açan alacaklıya ödenir. Sonrasında şirket

---

Dava açmakta hukuki yararı olmayan kişi, Devletin mahkemelerini gereksiz yere uğraştıramaz. Bu, hukuki korunma (himaye) ihtiyacı olarak da adlandırılmaktadır. Yani, davacının mahkemeden hukuki korunma istemesinde, korumaya değer bir yararı olmalıdır.
Dava şartları, medeni usul hukukuna ait bir kurum olup, amacı, bir davanın esası hakkında incelemeye geçilebilmesi için gerekli bütün şartları ve bunların incelenmesi usulünü tespit etmek, böylece davaların daha çabuk, basit ve ekonomik bir şekilde sonuçlanmasına yardımcı olmaktır. Mahkemenin, davanın esası hakkında yargılama yapabilmesi (davayı esastan inceleyebilmesi) için varlığı veya yokluğu gerekli olan haller, dava (yargılama) şartlarıdır.
Davanın esası hakkında inceleme yapılabilmesi için varlığı gerekli hallere, olumlu dava şartları (görev, hukuki yarar gibi); yokluğu gerekli hallere ise olumsuz dava şartları denilmektedir (kesin hüküm gibi). Dava şartları, dava açılabilmesi için değil, mahkemenin davanın esası hakkında inceleme yapabilmesi (davanın esasına girebilmesi) için gerekli olan şartlardır. Buna davanın dinlenebilmesi şartları da denir.
Dava şartlarından biri olmadan açılan dava da açılmış (var) sayılır, yani derdesttir. Ancak mahkeme, dava şartlarından birinin bulunmadığını tespit edince, davanın esası hakkında inceleme yapamaz; davayı dava şartı yokluğundan (usulden) reddetmekle yükümlüdür.
Dava şartlarının bulunup bulunmadığı davada hakim tarafından kendiliğinden (re'sen) gözetilir; taraflar bir dava şartının noksan olduğu davanın görülmesine (esastan karara bağlanmasına) muvafakat etseler bile, hakim davayı usulden reddetmekle yükümlüdür. …'' YHGK., 11.03.2015 T., 2013/19-1465 E., 2015/1002 K., https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 29.03.2021.
Dava şartı ile ilgili benzer yöndeki kararlar için bkz. YHGK.,19.02.2014 T., 2013/19-587 E., 2014/125 K. Sayılı Karar, YHGK., 30.04.2014 T., 2013/19-1375 E., 2014/563 K. Sayılı Karar, YHGK., 30.04.2014 T., 2014/19-595 E., 2014/567 K. Sayılı Karar, YHGK., 30.04.2014 T., 2013/19-1437 E., 2014/567 K., https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 30.03.2021.

[628] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 796.

ortağına, ortağın sermaye payına düşen miktara göre ödenir. Geri kalan miktar, iflas masasına ödenir[629].

2.8.3. Davalılar

Davalı, yani sorumluluk davasının açılacağı kişi kusuru neticesi yaptığı ihlal nedeni ile verdiği zarardan sorumlu olan limited şirket müdürü ya da müdürleridir[630]. Sorumluluk davasının muhatabı şirket olamaz. Yani limited şirket müdürünün sorumluluğu nedeni ile şirkete karşı dava açılamaz[631].

Ayrıca farklılaştırılmış teselsül ilkesine göre, limited şirket müdürlerinin tümüne dava açılsa dahi, hâkim tarafından her bir müdürün sorumluluğu ayrı ayrı değerlendirilecektir[632]. Ancak müdürlerin kişisel sorumlulukları söz konusu olduğunda, sadece sorumlu olan müdüre karşı dava açmak gerekmektedir.

2.8.3.1. Davalının Gerçek Kişi Olması Durumunda

Limited şirket müdürünün ya da müdürlerinin gerçek kişi olmaları durumunda davalı gerçek kişi olacaktır. Yani dava müdüre ya da müdürlere açılacaktır[633].

2.8.3.2. Davalının Tüzel Kişi Olması Durumunda

Limited şirket müdürünün ya da müdürlerinin tüzel kişi olmaları durumunda ise davalı olarak tüzel kişinin temsilcisi olan gerçek kişi değil, doğrudan o tüzel kişi davalı olarak gösterilecektir[634].

2.8.4. Zorunlu Arabuluculuk Müessesesi

7155 sayılı Kanunu'nun 20. maddesi ile TTK'nın 5. maddesinden sonra gelmek üzere, kenar başlığı ''*dava şartı olarak arabuluculuk''* olan, m. 5/A eklenmiştir. Söz konusu madde şu şekildedir;

''(1) Bu Kanunun 4 üncü maddesinde ve diğer kanunlarda belirtilen ticari davalardan, konusu bir miktar paranın ödenmesi olan alacak ve tazminat talepleri hakkında dava açılmadan önce arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır.

(2) Arabulucu, yapılan başvuruyu görevlendirildiği tarihten itibaren altı hafta içinde sonuçlandırır. Bu süre zorunlu hâllerde arabulucu tarafından en fazla iki hafta uzatılabilir.''

---

[629] Şener, Limited Ortaklıklar Hukuku, 2017: 796-797.
[630] Yıldırım, 2007: 154.
[631] Taş, 2019: 187.
[632] Koylu, 2015: 97.
[633] Taş, 2019: 187.
[634] Keçeci, 2017: 137; Koylu, 2015: 97; Taş, 2019: 187.

Maddede de açıkça belirtildiği üzere, TTK m. 4'de belirtilen, konusu alacak ve tazminat olan davalarda, dava açmadan önce arabulucuya başvurmak dava şartı olarak getirilmiştir[635]. Limited şirket müdürüne karşı açılacak olan sorumluluk davası da, meydana gelen zararı tazmin etme amacına dayalı bir davadır[636].

Ayrıca TTK m. 4'de belirtilen ticari davalardandır. O nedenle, limited şirket müdürüne sorumluluk davası açmadan önce, arabuluculuya başvurmak gerekmektedir. Arabuluculuk müessesesi yasal bir zorunluluk olarak getirilmiştir.

Şayet arabulucuya başvurulmaksızın, sorumluluk davası açılır ise, bu dava usulden reddedilecektir. Çünkü arabuluculuk bu tarz davalar için, dava şartı olarak kabul edilmiştir. Yani arabuluculuk, zorunlu olmakla, artık alternatif bir uyuşmazlık çözüm yöntemi olmaktan çıkmış ve bir yargısal faaliyet halini almıştır.

2.8.5. Farklılaştırılmış Teselsül İlkesi

TTK m. 557'de kabul edilen farklılaştırılmış teselsül prensibine göre, limited şirkette birden fazla müdür bulunması durumunda, meydana gelen zarardan her bir müdür kendi kusuru oranında sorumlu tutulacaktır[637]. Ancak her bir müdür kendi kusurundan şahsi olarak sorumlu olsa bile, meydana gelen zarardan tüm müdürler için müteselsilen sorumluluk ilkesi geçerli olacaktır.

Farklılaştırılmış teselsül başlığı altında bu konu ile ilgili ayrıntılı açıklama yapılmıştır[638].

2.8.6. Görevli ve Yetkili Mahkeme

Bir davaya o yerdeki mahkemelerden hangisi tarafından bakılacağının belirlenmesinin dava şartlarından biri olması nedeni ile mahkeme tarafından görevli olup olmadığı yargılamanın her aşamasında, resen dikkate alınacaktır. Taraflar da görev itirazında bulunabilirler.

Ayrıca görev kuralları kamu düzeninden olduğu için, tarafların kendi aralarında yapacakları bir sözleşme ile görevli mahkemeyi değiştirebilmeleri mümkün değildir[639].Keza TTK m. 561'de sorumluluk davası açılacak görevli ve yetkili mahkeme açıkça belirtilmiştir.

---

[635] Türe, 2021: 77; Taş, 2019: 187-188.
[636] Taş, 2019: 188.
[637] Yıldız, 2012: 67 vd.
[638] bkz. 2.2.2.4. Başlığı.
[639] Ayrıntılı bilgi için bkz. Kuru vd., 2012: 119 vd.

Sorumluluk davası, limited şirketin merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinde açılabilecektir[640].

Her ne kadar sorumluluk davası ile ilgili görev ve yetki bakımından özel bir kanuni düzenleme yapılmışsa da, ticari davalar ve çekişmesiz yargı işlerinin görüleceği mahkemeler ile ilgili genel bir düzenleme de bulunmaktadır. Söz konusu genel düzenleme TTK m. 5/1'de;

''Aksine hüküm bulunmadıkça, dava olunan şeyin değerine veya tutarına bakılmaksızın asliye ticaret mahkemesi tüm ticari davalar ile ticari nitelikteki çekişmesiz yargı işlerine bakmakla görevlidir.'' şeklindedir.

Bu fıkraya göre, ticari davalar ile ilgili görevli mahkeme asliye ticaret mahkemesi olarak belirlenmiştir[641]. O halde ticari davaların neler olduğuna bakmamız gerekecektir. TTK m. 4'de;

''Her iki tarafın da ticari işletmesiyle ilgili hususlardan doğan hukuk davaları ve çekişmesiz yargı işleri ile tarafların tacir olup olmadıklarına bakılmaksızın; a) Bu Kanunda öngörülen hususlardan doğan hukuk davaları ve çekişmesiz yargı işleri ticari dava ve ticari

---

[640] *''... Mahkemece, davalıyla davacı arasında işveren ve işçi ilişkisinin bulunduğu, davanın mahiyetinin işçinin işverene karşı sorumluluğunu yerine getirmemesi ve güveni kötüye kullanmasından kaynaklanan tazminat davası olduğu, davanın konusu olan işçi işveren arasındaki tazminat davasının TTK düzenlenen bir husus olmadığı, davada İş Mahkemeleri Kanunun 1 inci maddesi kapsamında iş mahkemelerinin görevli bulunduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı verilmiştir. Kararı davacı vekili temyiz etmiştir.*
Dava TTK 553 üncü maddesine göre icracı müdür hakkında açılmış sorumluluk davası olup uyuşmazlığa bakma görevi asliye ticaret mahkemesine aittir. Bu nedenle mahkemece görevsizlik kararı verilmesi doğru görülmemiş, bozmayı gerektirmiştir. ...'' Y. 11. HD., 03.06.2013 T., 2013/7700 E., 2013/11490 K., https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 30.03.2021.
Aynı yöndeki karar için bkz. *''... Dava, davalının davacı şirketin genel müdürü olduğu dönemdeki usulsüz işlemleri ile şirketi zarara uğrattığı iddiasından kaynaklanan alacağının tahsili için yürütülen icra takibine vaki itirazın iptali istemine ilişkindir.*
İcra takibi ve dava, bu yönüyle ve davalının şirketteki sıfatı nazara alındığında, 6102 sayılı Kanunun 553-555. maddelerine ilişen anonim şirket yöneticisinin sorumluluğuna dayalı tazminat istemine ilişkin olup, aynı Kanun'un 4. maddesi uyarınca, bu kanunda öngörülen hususlardan doğan hukuk davaları ticari dava sayılır. Ticari davalara bakmakla görevli mahkeme ise, Asliye Ticaret Mahkemesi olup, Asliye Hukuk Mahkemeleri ile Asliye Ticaret Mahkemeleri arasındaki ilişki görev ilişkisidir.
6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 114. ve 115. maddelerine göre; görev, dava şartı olarak yargılamanın her aşamasında re'sen dikkate alınması gereken bir hususdur.
Bu durumda mahkemece görevsizlik kararı verilmesi gerekirken, işin esasına girerek hüküm kurulması doğru görülmemiş ve bozmayı gerektirmiştir. ...'' Y. 11. HD., 11.02.2019 T., 2017/5379 E., 2019/1042 K., https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 03.04.2021.

[641] *''... Somut olayda uyuşmazlık; TTK'nun 553. maddesine dayalı olarak, bir kısım davalı yönetim kurulu üyelerinin dava dışı anonim şirketi zarara uğrattıkları iddiasına dayalı sorumluluk ve diğer davalı şirketlerin aşırı fiyatla dava dışı anonim şirkete araç ve ekipman kiraladıkları iddiasına dayalı tazminat istemine ilişkindir. Anonim şirket ile bir kısım davalılar arasındaki ilişki 6762 sayılı TTK'nun 342 ve devamı maddelerinde düzenlenmiş olup, 6102 sayılı TTK'nun 369. maddesinde de şirketin yönetim kurulu üyeleri ile yönetimde görevli 3. kişilerin özen ve bağlılık yükümlülüğü, TTK 553. maddesinde ise sorumluluğu düzenlenmiştir.*
Yine TTK'nun 4. maddesinde bu Kanun'dan kaynaklanan uyuşmazlıkların tarafların tacir olup olmadıklarına bakılmaksızın ticari dava olduğu belirtilmiş, aynı Yasa'nın 5. maddesinde ise, aksine hüküm bulunmadıkça tüm ticari davalar ile ticari nitelikteki çekişmesiz yargı işlerinin Asliye Ticaret Mahkemesinde görüleceği öngörülmüştür. Bu durumda, uyuşmazlığa konu taleplerin de bu kapsamda değerlendirilmesi ve davada Asliye Ticaret Mahkemesinin görevli olduğu nazara alınarak işin esastan incelenip, sonucuna göre bir karar verilmesi gerekirken yanılgılı değerlendirmeye dayalı, yazılı şekilde görevsizlik kararı verilmesi usul ve yasaya aykırı olup bozmayı gerektirir. ...'' Y. 3. HD., 07.06.2018 T., 2017/3197 E., 2018/6539 K., https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 04.04.2021.

nitelikte çekişmesiz yargı işi sayılır.'' şeklindeki düzenleme ile nelerin ticari dava sayılacakları açıklanmıştır. Limited şirket müdürünün sorumluluğu ile ilgili açılacak olan dava şirketin işletmesi ile ilgili bir dava olduğu için, ticari davadır.

O halde, TTK'da özel bir düzenleme ile sorumluluk davası için görevli olan mahkeme belirtilmemiş olsaydı bile, genel hükümler ile asliye ticaret mahkemesinin görevli olduğu sonucuna ulaşılabilecekti[642].

Uygulamada ise, asliye ticaret mahkemesinin bulunmadığı yerlerde, asliye hukuk mahkemesi tarafından, asliye ticaret mahkemesi sıfatıyla, söz konusu davalara bakılmaktadır[643]. Bir davaya hangi yerde bulunan görevli mahkemesi tarafından bakılacağının belirlenmesi ise, yetkili mahkemeyi belirler. Yetki, kesin olarak belirlenebileceği gibi, seçimlik olarak da düzenlenmiş olabilir[644].

TTK m. 561'de sorumluluk davası açılacak yetkili mahkemenin, limited şirketin merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesi olduğu belirtilmiştir[645]. Ancak bu

---

[642] Taş, 2019: 189; Dinç, 2018: 159-160; Yıldırım, 2007: 155.

[643] Taş, 2019: 190; Koylu, 2015: 98.

[644] Ayrıntılı bilgi için bkz. Kuru vd., 2012: 131 vd.

[645] *''... Mahkemece iddia ve dosya üzerinden yapılan inceleme neticesinde, 6102 s. TTK'nın 202/1-e maddesinde "Pay sahiplerinin ve alacaklıların açacağı davaya kıyas yoluyla 553, 555 ila 557, 560 ve 561. maddeler uygulanır. Hâkim teşebbüsün merkezinin yurt dışında bulunması halinde tazminat davası bağlı şirketin merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesinde açılır." yine, aynı Yasa'nın 561. maddesinde " Sorumlular aleyhinde şirketin merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesinde dava açılabilir." hükmünün düzenlendiği, davacının davalı .... tarafından paylarının satın alınmasını talep ettiği, hakim şirket ve dolayısıyla sorumlu şirket olduğunu iddia ettiği davalı ....'nin merkezinin ... İlçesi'nde bulunduğu gerekçesiyle, mahkemenin yetkisizliğine, karar kesinleştiğinde ve talep edildiğinde dosyanın yetkili ...Anadolu Nöbetçi Asliye Ticaret Mahkemesi'ne gönderilmesine karar verilmiştir. Kararı, davacı vekili temyiz etmiştir.*
Davacı tarafça, davalı şirketler arasında bağlı-hakim şirket ilişkisi bulunduğu iddiası ve 6102 sayılı TTK'nın 202/2 maddesi uyarınca bağlı şirkette bulunan hisselerinin, hakim şirket tarafından gerçek değeri üzerinden satın alınması talebi ile açılan işbu davada, mahkemece yukarıda özetlenen gerekçe ile yetkisizlik kararı verilmiştir. Ancak, 6102 sayılı TTK'nın 202/2 maddesinde özel bir yetki kuralı öngörülmediğinden, somut uyuşmazlık bakımından 6100 sayılı HMK'nın 6. maddesi uyarınca dava genel yetki kurallarına göre davalının ikametgahı mahkemesinde açılmalıdır. (Nilson Okutan Gül; Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'na göre Şirketler Topluluğu hukuku, 2009, s.412). Ayrıca bu genel yetki kuralı da kesin ve mahkemece re'sen nazara alınacak bir yetki kuralı olmadığından, HMK'nın 19/2 madde uyarınca davalı tarafından süresi içerisinde ve usulünce yapılmış bir yetki itirazı bulunmaksızın yetkisizlik kararı verilmesi doğru olmadığı gibi, mahkeme gerekçesinde belirtilen 6102 sayılı TTK'nın 561. maddesinde "Sorumlular aleyhinde şirketin merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesinde dava açılabilir. hükmü ancak aynı yasanın 202/1 maddesi bakımından yetkili mahkemeyi düzenlediğinden, somut olaya uygulanma oanağı yoktur. Bu nedenle işbu maddeye dayalı olarak re'sen yetkisizlik kararı verilmesi de doğru olmamış, bozmayı gerektirmiştir. ...'' Y. 11. HD., 10.02.2016 T., 2016/551 E., 2016/1281 K., https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 07.04.2021.
Aynı yöndeki karar için bkz. *''... Davalı vekili, yetkili mahkemenin müvekkilinin ikametgah yeri olan ... Mahkemeleri olduğunu beyanla yetki ilk itirazında bulunmuştur. Mahkemece, iddia, savunma ve dosya kapsamına göre, davanın, taşınmaz satışından doğan zararın tazmini talebine ilişkin olduğu, davalı vekilinin yasal süresinde yetki ilk itirazında bulunduğu, 6100 sayılı HMK.nun 6. maddesine göre genel yetkili mahkemenin, davalı gerçek veya tüzel kişinin davanın açıldığı tarihteki yerleşim yeri mahkemesi olduğu, dava dilekçesinde davalının adresinin ... olarak bildirilmiş, davalıya bu adreste usulüne uygun tebligat yapılmış olduğu, davalının ikametgahının ... olduğu gerekçesiyle davalı vekilinin yetki ilk itirazının kabulü ile mahkemenin yetkisizliğine karar kesinleştiğinde ve talep halinde dosyanın ... Asliye Hukuk Mahkemesi'ne gönderilmesine karar verilmiştir. Kararı, davacılar vekili temyiz etmiştir.*
Dava, şirket ve ortağı tarafından limited şirket yöneticisi aleyhine açılmış sorumluluk davası olup mahkemece yazılı gerekçe ile yetkisizlik kararı verilmiştir.

maddedeki yetkili mahkemenin, kesin yetkili olduğuna dair bir düzenleme söz konusu değildir. Kesin yetkinin bulunmaması durumunda, açılan davanın yetkili mahkemede açılıp açılmadığı, resen dikkate alınmaz. Ancak tarafların yetki itirazında bulunması şartı ile bir değerlendirme yapılacaktır.

Limited şirket müdürüne karşı açılacak olan davada kesin yetki bulunmaması nedeni ile HMK'da düzenlenen yetkili mahkemelerde de dava açılabilecektir. HMK m. 6'da davalı gerçek veya tüzel kişinin davanın açıldığı tarihteki yerleşim yeri mahkemesinin genel yetkili mahkeme olduğu belirtilmektedir. HMK m. 7'de de davalının birden fazla olması durumunda, davalılardan birinin yerleşim yeri mahkemesinde dava açılabileceği düzenlenmiştir. Tüm bu nedenlerle, limited şirket müdürüne karşı açılan sorumluluk davalarında, kesin yetki kuralı bulunmadığı için, mahkemece resen yetki değerlendirmesi yapılamayacağı ile ilgili birçok Yargıtay kararı bulunmaktadır[646].

6102 sayılı TTK'nın 644. maddesi uyarınca limited şirketlerde de uygulanması gereken anonim şirket sorumluluk davalarında yetkili mahkemeyi belirleyen aynı kanunun 561. maddesinde bu davanın şirket merkezinin bulunduğu yer Asliye Ticaret Mahkemesinde açılabileceği ifade edilmiş olup, davacı şirket merkezinin ...olduğu dikkate alınarak davanın yetkili mahkemede açıldığı gözetilmeksizin yazılı olduğu şekilde yetkisizlik kararı verilmesi doğru bulunmamış, davacılar vekilinin temyiz itirazının kabulüyle hükmün bozulmasına karar verilmiştir. …'' Y. 11. HD., 03.10.2016T., 2016/7574 E., 2016/7688 K., https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 07.04.2021.

646 *''… Mahkemece, dosya üzerinde yapılan inceleme sonucu, T.T.K.nın 561/1. maddesi hükmüne göre açılacak her türlü sorumluluk davasının şirketin merkezinin bulunduğu yer Asliye Ticaret Mahkemesinde açılacağı, şirket merkezinin kayıtlı adres itibariyle Yenibosna-Bahçelievler olduğundan davaya bakmaya mahkemelerinin yetkili olmadığı, salt davalının ikametgahının Kadıköy'de olması sebebiyle davada kesin yetki kuralının istisnasından söz edilemeyeceği, yetki sözleşmesine dair herhangi bir hususun dosyadan anlaşılamadığı gibi bu hususun tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edemeyeceği konulardan olduğu gerekçesiyle, dava dilekçesinin yetkisizlik sebebiyle reddine, H.M.K.nın 20. maddesi uyarınca talep halinde dava dosyasının yetkili ve görevli İstanbul Nöbetçi Asliye Ticaret Mahkemesi'ne gönderilmesine, aksi takdirde davanın açılmamış sayılmasına karar verilmesine karar verilmiştir. Kararı, davacı vekili temyiz etmiştir.*

Dava, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 553. maddesi hükmü uyarınca şirket alacaklısı olan davacı şirketin, dava dışı borçlu şirket yöneticisine karşı açtığı sorumluluk davasıdır. Bu davalarda, T.T.K.nın 561. maddesine göre şirket merkezinin bulunduğu yer mahkemesi de yetkili ise de, anılan maddede "... dava açılabilir" denmekte olup, bu da düzenlenen yetkinin kesin yetki olmadığını göstermektedir. Burada, seçimlik yetki söz konusudur. Mahkemece açıklanan bu hususlar gözden kaçırılarak yetki kuralının kesin yetki olduğundan bahisle yetkisizlik kararı verilmesi doğru olmamış bozmayı gerektirmiştir. …'' Y. 11. HD., 18.09.2013 T., 2013/11633 E., 2013/16010 K., https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 07.04.2021.

Aynı yöndeki karar için bkz. *''… Mahkemece iddia, savunma toplanan deliller ve tüm dosya kapsamına göre; davacının şirket ortağı aleyhine sorumluluk iddiasında bulunduğu, davacı şirketin merkezinin Milas'da bulunduğu bu durumda HMK madde 14'te belirtilen kesin yetki kuralı gereğince davaya bakma yetkisinin Milas Asliye Hukuk (Ticaret) Mahkemesi'ne ait olduğu gerekçesiyle, mahkemenin yetkisizliğine ve talep halinde dosyasının yetkili Milas Asliye Hukuk (Ticaret) Mahkemesi'ne gönderilmesine karar verilmiştir. Kararı, davacılar vekili temyiz etmiştir.*

Dava, önceki şirket yöneticisi aleyhine şirket için harcanmak üzere davalının şahsi hesabına gönderilen para ile şirket kasasından harcanan paranın tahsili için girişilen icra takibine vaki itirazın iptali istemine ilişkindir. Mahkemece; dava, şirketle ortağı arasındaki sorumluluk davası olarak nitelendirilmiş ve 6100 sayılı HMK'nın 14. maddesi gereğince şirket merkezinin bulunduğu yer mahkemesinin kesin yetkili olduğundan bahisle yetkisizlik kararı verilmiştir. Ancak, mahkemece belirtildiği gibi dava, şirketle ortağı arasındaki uyuşmazlıktan kaynaklanmayıp, şirketin yöneticisi aleyhine açtığı alacağın tahsili için girişilen icra takibine vaki itirazın iptali davasıdır.

6102 sayılı TTK'nın 561. maddesi (mülga 6762 sayılı TTK'nın 309. maddesi) uyarınca, sorumlular aleyhine şirket merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesinde dava açılabilir. Ancak bu kural, madde metninden de anlaşılacağı üzere seçimlik yetki kuralı niteliğinde olup kesin yetki kuralı değildir. Ayrıca her ne kadar

Limited şirket müdürüne karşı açılacak olan sorumluluk davasında yetkili mahkemenin, kesin yetkili olduğuna dair bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu da seçimlik yetkinin söz konusu olduğunu göstermektedir[647]. Tüm bu nedenlerle, tarafların kendi aralarında yapacakları bir sözleşme ile yetkili mahkemeyi değiştirebilmeleri ve yetkili olmayan mahkemeyi yetkili hale getirebilmeleri mümkündür[648].

Ancak tarafların, yetkili mahkemeyi belirlerken, HMK m. 18'de belirtilen yetki sözleşmesinin geçerlilik şartlarına uymaları gerekmektedir[649]. Bu maddeye göre, öncelikli olarak kesin yetkinin olmaması gerekmektedir. Bunun dışında, uyuşmazlığın kaynaklandığı hukuki ilişkinin belirli veya belirlenebilir olduğu ve tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri konularda yetki sözleşmesi yapılabilecektir.

Ayrıca yetki sözleşmesi yazılı olarak yapılmalıdır. Yapılan yetki sözleşmesinde, yetkili kılınan mahkeme ya da mahkemeler belirtilmelidir[650]. Her ne kadar sorumluluk davası için kesin yetki belirlenmemiş olsa da, açılacak olan davanın TTK m. 561'de belirlendiği yerde açılması gerektiğini düşünmekteyiz.

Limited şirket müdürünün sorumluluğu nedeni ile açılacak olan davanın, limited şirketin merkezinin bulunduğu yerdeki mahkemede açılması daha hızlı ve daha sağlıklı bir yargılama yapılmasını sağlayacaktır[651]. Limited şirket müdürü aleyhine açılan sorumluluk davasının, şirket merkezinin bulunduğu yerde açılması ile davadaki iddialar ile ilgili delillerin, şirket ile ilgili belgelerin daha kolay ve daha hızlı toplanmasını sağlayacağı açıktır.

2.8.7. Davaların Ayrılması ve Birleştirilmesi

Davaların ayrılması ve birleştirilmesi hususu HMK' da düzenlenmiştir[652]. Söz konusu düzenlemelere göre, birlikte açılan davaların ayrılmasına ya da ayrı ayrı açılmış davaların

---

HMK'nın 14/2. maddesi kesin yetki kuralını ihtiva ediyor ise de; madde düzenlemesi özel hukuk tüzel kişilerinin, ortaklık veya üyelik ilişkileri ile sınırlı olmak üzere öngörülmüş olup, ilgili hükmün somut olaya uygulanma imkanı bulunmamaktadır. Bu nedenle, yetki hususunun re'sen gözetilmesi mümkün olmadığı halde, işin esasına girilerek sonuca göre bir karar verilmesi gerekirken mahkemece yazılı olduğu şekilde yetkisizlik kararı verilmesi doğru görülmemiş, davacılar vekilinin temyiz itirazının kabulü ile kararın bozulmasına karar vermek gerekmiştir. …'' Y. 11. HD., 19.09.2016 T., 2016/6973 E., 2016/7321 K., https://www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.: 07.04.2021.

[647] Taş, 2019: 190.

[648] Dinç, 2018: 161; Yıldırım, 2007: 156.

[649] Koylu, 2015: 98.

[650] HMK m. 18 - Yetki Sözleşmesinin Geçerlilik Şartları - *''(1) Tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edemeyecekleri konular ile kesin yetki hâllerinde, yetki sözleşmesi yapılamaz. (2) Yetki sözleşmesinin geçerli olabilmesi için yazılı olarak yapılması, uyuşmazlığın kaynaklandığı hukuki ilişkinin belirli veya belirlenebilir olması ve yetkili kılınan mahkeme veya mahkemelerin gösterilmesi şarttır.''*

[651] Benzer yönde görüş için bkz. Taş, 2019: 190-191.

[652] HMK m. 167 - Davaların Ayrılması - ''*(1) Mahkeme, yargılamanın iyi bir şekilde yürütülmesini sağlamak için, birlikte açılmış veya sonradan birleştirilmiş davaların ayrılmasına, davanın her aşamasında, talep üzerine veya kendiliğinden karar verebilir. Bu durumda mahkeme, ayrılmasına karar verilen davalara bakmaya devam eder.''*

birleştirilmesine karar verilmesi mümkündür[653]. Limited şirket müdürlerine karşı açılacak olan sorumluluk davasında da, birden fazla müdürün sorumlu olduğu durumda her bir müdüre karşı ayrı ayrı dava açılabilir. Yahut da sorumluluğu bulunan tüm müdürlere karşı tek bir dava açılabilir.

Ayrıca limited şirket müdürünün dışında, kişinin zararına sebebiyet veren üçüncü bir kişi aleyhine dava açılması durumunda da, bu kişiye karşı ayrı bir dava da açılabilmesi mümkündür[654]. O yüzden, limited şirket müdürüne karşı açılan davada bu kişinin de davalı olarak gösterilmesi şart değildir.

Ancak HMK m. 166'da da belirtildiği üzere, aynı yargı çevresinde yer alan ve aralarında bir bağlantı bulunan davalar, hâkim tarafından resen ya da kişilerin talebi ile birleştirilebilir. Davaların birleştirilmesi esas olarak usul ekonomisi bakımından önem arz etmektedir. Birleşen davalar tek bir mahkeme tarafından yürütülebileceği için gerek iddiaları ve savunmaları dinleme, gerekse de delilleri toplayıp değerlendirme bakımından daha hızlı bir yargılama süreci gerçekleşmiş olacaktır[655].

2.8.8. Yargılama Usulü

Sorumluluk davasında basit yargılama usulü[656] uygulanacaktır. Bu husus, TTK m. 1521'de; *''Ticaret şirketlerinde, ortakların veya pay sahiplerinin şirketle veya birbirleriyle şirket ortaklığından veya pay sahipliğinden kaynaklanan davalarda veya şirketin yönetim kurulu üyeleri, yöneticileri, müdürleri, tasfiye memurları ya da denetçilerine karşı açılacak davalarda basit yargılama usulü uygulanır.''* şeklinde hüküm altına alınmıştır.

Basit yargılama usulü ile davaların daha seri bir şekilde çözümlenmesi amaçlanmaktadır[657]. Sadece dava dilekçesi ve cevap dilekçesinden oluşan basit yargılama

---

HMK m. 166 - Davaların Birleştirilmesi - ''*(1) Aynı yargı çevresinde yer alan aynı düzey ve sıfattaki hukuk mahkemelerinde açılmış davalar, aralarında bağlantı bulunması durumunda, davanın her aşamasında, talep üzerine veya kendiliğinden ilk davanın açıldığı mahkemede birleştirilebilir. Birleştirme kararı, ikinci davanın açıldığı mahkemece verilir ve bu karar, diğer mahkemeyi bağlar. (2) Davalar, ayrı yargı çevrelerinde yer alan aynı düzey ve sıfattaki hukuk mahkemelerinde açılmış ise bağlantı sebebiyle birleştirme ikinci davanın açıldığı mahkemeden talep edilebilir. Birinci davanın açıldığı mahkeme, talebin kabulü ile davaların birleştirilmesine ilişkin kararın kesinleşmesinden itibaren, bununla bağlıdır. (3) Birleştirme kararı, derhâl ilk davanın açıldığı mahkemeye bildirilir. (4) Davaların aynı veya birbirine benzer sebeplerden doğması ya da biri hakkında verilecek hükmün diğerini etkileyecek nitelikte bulunması durumunda, bağlantı var sayılır. (5) İstinaf incelemesi ayrı dairelerde yapılması gereken davaların da bu madde hükmüne göre birleştirilmesine karar verilebilir. Bu hâlde istinaf incelemesi, birleştirilen davalarda uyuşmazlığı doğuran asıl hukuki ilişkiye ait kararı inceleyen bölge adliye mahkemesi dairesinde yapılır.''*

[653] Kuru vd., 2012: 496 vd.

[654] Koylu, 2015: 99.

[655] Koylu, 2015: 99.

[656] Basit Yargılama Yöntemi: Yasalarda gösterilen davalar ve işler hakkında hukuk mahkemelerinde uygulanan ve âdi yargılama yöntemine (yazılı yargılama usulüne) oranla daha basit ve çabuk işleyen yargılama yöntemidir. (bkz. Yılmaz, 2006: 89; Kuru vd., 2012: 751 vd.)

[657] Koylu, 2015: 99-100.

usulünde, ikinci cevap dilekçeleri yer almamaktadır. Bu da yargılama zamanını kısaltmaktadır. Basit yargılama usulünün bir diğer avantajı da, adli tatilde de bu davaların görülmeye devam etmesidir[658].

2.8.9. Yargılama Giderleri

Yargılama giderlerinin[659] kimin sorumluluğunda olduğu ile ilgili HMK m. 326'da genel bir düzenleme mevcuttur. Söz konusu düzenleme şu şekildedir;

''(1) Kanunda yazılı hâller dışında, yargılama giderlerinin, aleyhine hüküm verilen taraftan alınmasına karar verilir.

(2) Davada iki taraftan her biri kısmen haklı çıkarsa, mahkeme, yargılama giderlerini tarafların haklılık oranına göre paylaştırır.

(3) Aleyhine hüküm verilenler birden fazla ise mahkeme yargılama giderlerini, bunlar arasında paylaştırabileceği gibi, müteselsilen sorumlu tutulmalarına da karar verebilir.''

HMK'daki düzenleme, yargılama giderlerinden aleyhine hüküm verilen tarafın sorumlu olacağı şeklindedir.

TTK m. 555/2'de yargılama giderleri ile ilgili olarak özel bir düzenleme mevcuttur. Söz konusu düzenleme şu şekildedir;

''Pay sahibinin açtığı davayı hukuki ve maddi sebepler haklı gösterdiği takdirde, mahkeme, dava giderleriyle avukatlık ücretini, bu giderler davalıya yükletilemediği hâllerde, davacı pay sahibiyle şirket arasında, hakkaniyete göre paylaştırır.''

HMK'daki düzenlemenin aksine, TTK'da yargılama giderleri için özel bir hüküm getirilmiştir. Ancak bu özel hüküm, sadece şirket ortakları için geçerlidir. Limited şirket müdürüne karşı, şirket ortakları tarafından açılacak olan sorumluluk davasında, yargılama giderlerinin müdüre yükletilemediği durumlarda, yargılama giderleri şirket ortağı ile şirket arasında hakkaniyete göre paylaştırılacaktır.

Ortakların açtıkları her davada yargılama giderlerinin paylaştırılması beklenemez. Şirket ortaklarının açtıkları davada haklı olduklarının kabulü gerekmektedir. Ancak bu şekilde yargılama giderlerinin şirket ile paylaşılması söz konusu olacaktır.

Ayrıca TTK m. 555/1'deki düzenleme şu şekildedir;

''Şirketin uğradığı zararın tazminini, şirket ve her bir pay sahibi isteyebilir. Pay sahipleri tazminatın ancak şirkete ödenmesini isteyebilirler.''

---

[658] Dinç, 2018: 161; Koylu, 2015: 99.

[659] Yargılama Giderleri: Muhakeme masrafları; yargılama için yapılan giderlerin tümü; örneğin tanık, keşif, bilirkişi giderleri, avukatlık ücreti gibi. Bu giderlerin tümü ilgili taraftan alınır. (bkz. Yılmaz, 2006: 750; Kuru vd., 2012: 711 vd.)

Söz konusu düzenlemeye göre, şirket ortağının açtığı sorumluluk davasında hükmedilecek olan tazminatın şirkete ödenmesi talep edilmesi gerektiği belirtilmektedir. O halde, ortağın açtığı davada, tazminatın şirkete verilmesi talebi yok ise, yargılama giderlerinin şirket ile paylaştırılması gibi bir durum söz konusu olmayacaktır. Çünkü dava, usulden reddedilecektir. Bu da maddi ve hukuki sebeplerin değerlendirilmesi için davanın esasına girilmeyeceği anlamına gelmektedir[660].

Yargılama giderleri için düzenlenen bu özel durum, şirketin, alacaklıların ya da iflas idaresinin dava açmaları durumunda söz konusu olmayacaktır. Çünkü buna ilişkin özel bir düzenleme bulunmamaktadır. Ayrıca limited şirketin davacı konumunda olduğu hallerde, yargılama giderlerinin şirket ortağı ile şirket arasında paylaştırılması söz konusu olmayacaktır.

Çünkü bu düzenlemedeki asıl amaç, limited şirketin, müdürüne karşı dava açmaması durumunda, ortakların haklı olduklarını düşünerek dava açmalarına zemin hazırlamaktır. Yargılama giderlerinin kendisini zorlayacağı düşüncesi ile dava açmaktan imtina eden ortağın, bu hakkını kullanabilmesinin yolu açılmaktadır.

2.8.10. Zamanaşımı

Müdürün sorumluluğunu ortadan kaldıran haller başlığı altında zamanaşımı ile ilgili ayrıntılı açıklama yapılmıştır[661].

Limited şirket müdürünün sorumluluğu nedeni ile açılacak olan hukuki sorumluluk davaları için TTK m. 560'da zamanaşımı ile ilgili düzenleme yapılmıştır. Söz konusu düzenlemeye göre, açılacak olan tazminat davasının, davacının zararı ve sorumluyu öğrendiği tarihten itibaren iki yıl ve her hâlde zararı doğuran fiilin meydana geldiği günden itibaren beş yıl geçmekle zamanaşımına uğrayacağı şeklindedir.

Şayet limited şirket müdürünün sorumluluğunu doğuran fiil Türk Ceza Kanununa göre bir suç içermekte ise ve söz konusu suça dair dava zamanaşımı daha uzun süreli ise, açılacak olan sorumluluk davası için de bu zamanaşımının uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

---

[660] Taş, 2019: 191.
[661] bkz. 2.6.4. Başlığı.

SONUÇ

Limited şirketin yönetim ve temsil yetkisine sahip organı olan müdür, limited şirketi kurulduğu andan başlamak üzere, tasfiye anına kadar, hatta bazı durumlarda limited şirketin tasfiyesinde bile şirketi temsil etmesi, yönetmesi nedeni ile daimi bir organdır. Müdür, tek kişiden oluşabileceği gibi, birden fazla kişi de müdür olarak atanabilir. Ancak en az bir ortağın müdürler kurulunda bulunması gerekmektedir. Böylece limited şirketin dışarıdan atanmış olan üçüncü bir kişi tarafından tek başına yönetilmesinin ve temsilinin önüne geçmek amaçlanmaktadır.

Limited şirkette müdür ile şirket arasındaki sözleşmesel bir bağ vardır. Müdüre, limited şirketin bir organı olma niteliği kazandıran şey bu sözleşmesel bağdır. Ancak bu sözleşmesel bağın ne olduğu ile ilgili birçok görüş bulunmaktadır. Özelikle limited şirket ile müdür arasındaki sözleşme bağının, hizmet sözleşmesi yahut vekâlet sözleşmesi olduğu yönünde farklı görüşler mevcuttur. Çoğunluğun görüşü ise, limited şirket ile müdür arasındaki ilişkinin vekâlet sözleşmesi niteliğinde olduğu şeklindedir.

Limited şirket müdürü olabilmek için bazı şartların sağlanması gerekmektedir. Limited şirket müdürünün kısıtlı olmaması ve temyiz kudretine sahip bir reşit olması gerekmektedir. Ayrıca limited şirket müdürünün gerçek kişi veya tüzel kişi olması ile ilgili de bir ayrım söz konusudur. Özellikle limited şirket müdürünün tüzel kişi olması durumunda, tüzel kişiyi temsilen bir gerçek kişinin müdür olarak kararlaştırılmış olması gerekmektedir.

Limited şirketin yönetim hakkı ve temsil yetkisine sahip olan müdürün, yönetim yetkisini, şirketin temsil ile ilgili işlemler dışında kalan, şirket sözleşmesinde düzenlenmiş olan hususları doğrudan doğruya yahut dolayısıyla ilgilendiren, şirketin idaresine ilişkin iç iş ve işlemler oluşturmaktadır. Limited şirket müdürünün temsil yetkisini ise, limited şirketin üçüncü kişilere karşı borçlanmasını yahut üçüncü kişilerden alacaklı olmasını ifade eden yazılı ve sözlü her tür sözleşmenin düzenlenmesi ve takibi oluşturmaktadır.

Limited şirket müdürünün hakları, mali hakları ve bilgi alma ve inceleme hakkı olmak üzere ikili bir ayrıma tabi tutulmaktadır. TTK m. 394'de anonim şirket yönetim kurulu için getirilmiş olan mali haklar, limited şirket müdürleri için de geçerli olmaktadır. Bu mali haklar ücret, kazanç payı, ikramiye, prim ve huzur hakkı olarak sayılmıştır.

Müdürlerin bilgi alma ve inceleme hakları ise, müdürlerin şirketin yönetim ve temsilini sağlarken, görevlerini iyi bir şekilde yapabilmeleri için her türlü bilgiye kolay ulaşabilmeleri anlamına gerekmektedir. Müdürlerin üstlendikleri ağır sorumluluklarının bir sonucu olarak, bilgi alma ve inceleme hakları bulunmaktadır. Müdürün bilgi alma ve

inceleme hakkı için, TTK'da ayrıntılı bir düzenleme bulunmaktadır. Söz konusu düzenlemeye göre, müdürün bilgi alma ve inceleme hakkı için müdürler kurulu toplantısı sırasında ve müdürler kurulu toplantısı dışında olmak üzere ikili bir ayrımın söz konusu olduğunu söyleyebiliriz.

Limited şirket müdürlerinin yükümlülükleri için, TTK m. 626'da düzenlenen özen yükümü, sadakat yükümü, rekabet etmeme yükümü (rekabet yasağı) ve TTK m. 627'de düzenlenen eşit işlem yükümü olmak üzere bir ayrım yapılmaktadır. TTK m. 626/1'de, müdürlerin ve yönetimle görevli kişilerin görevlerini tüm özeni göstererek yerine getirmek ve şirketin menfaatlerini dürüstlük kuralı çerçevesinde gözetmekle yükümlü oldukları düzenlenmiştir. Ancak müdürlerin bu özen yükümünün ölçütlerinin ne olduğu belirsizdir. Bu konuda TTK m. 369'daki düzenlemenin esas alınması gerektiği konusunda görüş birliği mevcuttur.

Limited şirket müdürlerinin sadakat yükümünün diğer adı bağlılık yükümüdür. TTK m. 626/3'de, müdürlerin de ortaklar için öngörülmüş bulunan bağlılık borcuna tabi oldukları düzenlenmiştir. Hem şirket ortağı hem de şirketin müdürü sıfatına sahip olan müdürler, ortak olmaları nedeni ile ortaklar için öngörülmüş bulunan bağlılık borcuna tabidirler. TTK m. 626/3'deki düzenleme ile limited şirketin ortağı konumunda bulunmayan, şirkete dışarıdan atanmış olan müdürler de, şirket ortakları için öngörülmüş bulunan bağlılık borcuna tabi tutulmuşlardır. Böylelikle sadakat yükümüne tabi olan kişilerin kapsamı genişletilmiştir.

Limited şirket müdürlerinin rekabet etmeme yükümleri için TTK'da yasal bir düzenleme bulunmaktadır. Söz konusu düzenlemeye göre, limited şirket sözleşmesi ile aksi yönde bir düzenleme yapılmamışsa ya da şirketin diğer tüm ortakları tarafından verilmiş olan bir yazılı izin bulunmuyorsa veya şirket sözleşmesinde ortakların onayı yerine şirketin genel kurulunun onayı öngörülmüş ve bu onay da bulunmuyorsa, limited şirket müdürlerinin rekabet etmeme yükümü altında oldukları düzenlenmiştir. Yani kural olarak, limited şirket müdürünün rekabet etmeme yükümlülüğü bulunmaktadır. Ancak bu kuralın kaldırılması da mümkündür. Çünkü müdürlerin rekabet etmeme yükümleri emredici nitelikte bir yasak olmadığı kabul edilmektedir.

Limited şirket müdürlerinin bir diğer yükümü de, eşit işlem yapmaktır. TTK m. 627'de belirtilen düzenlemeye göre, limited şirket müdürlerinin, ortaklara eşit şartlar altında eşit işlem yapmaları gerektiğine dair bir emir söz konusudur. Özellikle çoğunluk karşısındaki azınlığın haklarının korunması için, eşit işlem yükümü önemli bir yükümlülüktür. Bu yükümlülüğün kural olarak kaldırılması mümkün değildir. Ancak limited şirket müdürünün,

şirket ortaklarına eşit işlem yapmamasına dair haklı objektif sebepler var ise, o halde bu yüküm ihmal edilebilecektir.

Limited şirket müdürlerinin kanundan yahut şirket sözleşmesinden doğan yükümlülüklerini ihlal etmeleri halinde sorumlulukları söz konusu olacaktır. Bu ihlalde, müdürlerin kusurlarının olması gerekmektedir. Ayrıca bu kusur sonucu da bir zarar vermiş olmaları gerekmektedir. Müdürler, şirket başta olmak üzere, ortaklara ve şirket alacaklılarına karşı da sorumludurlar. Bu sorumluluk, müdürlerin verdikleri zarar kadar olmaktadır.

Limited şirkette müdür sıfatının kaybedilmesi ise, kendiliğinden sona erme şeklinde olabileceği gibi, istifa (çekilme) ve azil (görevden alınma) başta olmak üzere, limited şirket müdürünün ölümü, kısıtlanması, iflası şeklinde de olabilmektedir. Müdürlük sıfatının kendiliğinden sona ermesi, kanuni nedenlerle sona erme ve şirket sözleşmesinde belirlenen nedenlerle sona erme olmak üzere ikili bir ayrıma tabidir. Özellikle limited şirket müdürünün azli ile ilgili olarak, müdürün genel kurul tarafından görevden alınması ile mahkeme tarafından görevden alınması ayrı ayrı ele alındı.

Sorumluluk kavramı, bir edim üstlenen kişinin, bu edimi gereği gibi ifa etmemesi neticesi meydana gelen zararı tazmin etmesi, gidermesi amacını taşıyan bir borç niteliğindedir. Sorumlulukta bir tazmin yükümlülüğü söz konusudur. Hukuk düzeni tarafından bu sorumluluk olgusunun korunması ve kanunlaştırılmış olması da, hukuki sorumluluğu ifade etmektedir.

Limited şirket müdürünün hukuki sorumlulukları ile ilgili olarak ise, TTK'da özel bir düzenleme mevcut değildir. TTK m. 644'ün yaptığı atfa dayanarak, anonim şirketin yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğuna dair hükümler, limited şirket müdürünün sorumluluğu için de uygulanacaktır. Limited şirket müdürünün hukuki sorumluluğu için, öncelikli olarak bir zararın meydana gelmiş olması gerekmektedir. Müdürün görevini ifa ederken verdiği zarar nedeni ile sorumluluğu bulunmaktadır. Bu zararın da açılacak olan sorumluluk davası ile giderilmesi beklenir. Sorumluluk davasında amaç, meydana gelen zararın tazmin edilmesidir. Zarardan bahsedebilmek için ise, maddi zararın varlığı şart olmakla, zarar ihtimalinin varlığı yeterli kabul edilmemektedir. Limited şirket müdürüne karşı açılan sorumluluk davasında, müdürün kusurunun varlığı, tüm özenin gösterilip gösterilmediği hâkim tarafından objektif olarak yapılacak değerlendirme ile belirlenecektir. Hâkim, TTK m. 626'da düzenlenen hüküm çerçevesinde, limited şirket müdürünün özeninin varlığını araştırmalıdır.

Müdürün verdiği karar bakımından yeterli düzeyde bilgisinin bulunup bulunmadığına, verdiği karar bakımından gerekli olan belgeleri temin edip etmediğine, şayet uzmanlık gerektiren bir karar söz konusu ise, o konudaki bir uzmana danışıp danışmadığına, şirketin

çıkarlarını üstün tutup tutmadığına ve müdürün verdiği kararın bilincinde olup olmadığına göre bir değerlendirme yapılması gerekmektedir.

Ayrıca limited şirket müdürünün hukuki sorumluluğundan bahsedilebilmesi için, meydana gelen zarar ile müdürün kusuru arasında uygun bir illiyet bağının olması gerekmektedir. Uygun illiyet bağının varlığından bahsedebilmek için de, müdürün kusurunun ortaya çıkan zarara (doğrudan zarar ya da dolaylı zarar) sebep olduğunun hayatın olağan akışı içerisinde kabulü gerekmektedir. Yani zarar ile kusur arasında sebep-sonuç ilişkisi olması, kusurun varlığı nedeni ile zararın oluşması gerekmektedir.

Limited şirket müdürünün hukuki sorumluluğunun meydana gelebilmesi için gerekli olan bir diğer şart da farklılaştırılmış teselsül ilkesidir. TTK m. 557'de teselsül ile ilgili düzenlemeye yer verilmiştir. Bu düzenleme anonim şirketlerle ilgili olsa da, yapılan atıfla limited şirketler için de uygulama alanı bulmaktadır. Söz konusu düzenlemeye göre, meydana gelen zararı, birden çok kişinin tazmin yükümlülüğünün mevcut olması durumunda, her bir kişinin kusuru göz önüne alınarak, müteselsil sorumluluk ilkesi benimsenmiştir. Böylelikle de, sorumluluğunun kusur durumuna göre farklılaşacağı müessesesi yani farklılaştırılmış teselsül kavramı karşımıza çıkmaktadır. Bu kavram zararın, kişilere yüklenebildiği kusurları oranında ancak her bir kişinin müteselsil sorumluluğu mevcut olarak karşılanabileceğini ve limited şirket müdürünün birden fazla olması durumunda da, müdürlerin her birinin kusurunun dikkate alınarak, sorumluluklarının belirlenmesi şeklinde tezahür etmeyi sağlamaktadır.

Limited şirket müdürünün sorumluluğuna hâkim olan ilkeler ise, kişisel sorumluluk ilkesi ve müteselsil sorumluluk ilkesi olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Kişisel sorumluluk ilkesi, kişinin kendi kusuru nedeni ile sebep olduğu zararlarda, sorumluluğunun gerektiğini açıklayan bir ilkedir. Limited şirketlerde de müdürlerin kişisel sorumluluğu ilkesi benimsenmiştir ve bu da birden fazla müdür bulunması durumunda, her bir müdürün kişisel kusurları ile sebebiyet verdikleri zararlardan, kendilerinin sorumlu olması demektir. Her müdür kendi kusurundan sorumludur ve müdürlerden birinin kusuru neticesi meydana gelen zarardan, diğer müdürlerin sorumluluğu bulunmayacaktır.

Müteselsil sorumluluk ilkesi, birden fazla kişinin birlikte bir zarar meydana gelmesine sebep olmaları yahut meydana gelen zarardan çeşitli sebeplerden ötürü sorumlu tutulabilmeleri nedeni ile söz konusu zarardan dolayı hep birlikte sorumlu tutulmaları gerektiğini açıklayan bir ilkedir. Müteselsil sorumluluk ilkesinde zararı tazmin edenin, diğerlerine karşı rücu hakkı iç ilişki olarak adlandırılmaktayken, bu zararın kişilerin kusur

oranlarına bakılmaksızın herhangi biri tarafından karşılanması ise dış ilişki olarak adlandırılmaktadır.

TTK m. 632'de haksız fiil sorumluluğu, şirketin yönetimi ve temsili ile yetkilendirilen kişinin, şirkete ilişkin görevlerini yerine getirmesi sırasında işlediği haksız fiilden şirketin sorumlu olduğunu belirtmiş olup limited şirket müdürünün kural olarak sorumsuz olduğu ve sorumluluğun şirkete ait olduğu şeklinde bir anlam içermektedir. Limited şirketin sona ermesi ve ayrılma durumunda, TTK m. 644/1-a'da kurucuların, yönetim kurulu üyelerinin, yöneticilerin ve tasfiye memurlarının sorumluluğunu düzenleyen anonim şirketlere ait TTK m. 553'ün, limited şirketler için de uygulanacağı düzenlenmiştir.

Limited şirket müdürünün genel sorumluluk hallerinin yanı sıra bazı özel sorumluluk halleri de mevcuttur. Bu özel sorumluluk halleri TTK'da düzenlenmiş olmakla, belge ve beyanların kanuna aykırı olmasından kaynaklanan sorumluluk, sermaye hakkındaki yanlış beyanlardan kaynaklanan sorumluluk, ayınlara emsaline oranla yüksek fiyat biçilmesinden veya aynın niteliğinin farklı gösterilmesinden kaynaklanan sorumluluk, şirketin yapısal değişiklik işlemlerinden kaynaklanan sorumluluk ve kamu borçlarından doğan sorumluluktur.

Müdürün sorumluluğunu ortadan kaldıran haller ise ibra, sulh sözleşmesi, kusursuzluk ve zamanaşımıdır.

İbra kararı ile limited şirket müdürlerinin iş ve işlemlerinin hukuka uygun oldukları kabul edilmektedir. Bir ibra kararı alınmış ise, limited şirket müdürlerine karşı şirket tarafından ya da belli şartlar altında şirket ortakları tarafından dava açılması mümkün olamayacaktır. Çünkü ibra kararı, limited şirket müdürlerinin, şirkete karşı olan sorumluluklarını ortadan kaldırmaktadır. Ancak alınan ibra kararı aslen limited şirketi bağlamaktadır. Kural olarak, şirket ortaklarının, ibra kararına karşı dava açma hakları bulunmaktadır. İbra, tek taraflı ve yenilik doğuran bir işlem olması nedeni ile ibra kararının karşı tarafa ulaşması yeterlidir. Bu da demektir ki, ibra kararı karşı tarafın hâkimiyet alanına girmesi ile hüküm doğuracaktır.

TTK m. 616'da genel kurulun devredilemez yetkileri belirtilmiştir. TTK m. 616/1-f'de, müdürlerin ibraları da genel kurulun devredilemez yetkileri arasında sayılmaktadır. O nedenle ibra kararı, limited şirketin genel kurulu tarafından alınır ve genel kurul ibra kararı alma yetkisini başka hiçbir organa yahut kişiye devredemez. İbra kararı, limited şirket bilançosunun onaylanmasına mutlak surette bağlı bir karar olduğu için, bu karar bilanço onaylandıktan sonra alınması gereken bir karardır. İbra kararı, açık ibra şeklinde olabileceği gibi örtülü ibra şeklinde de olabilir. İbra kararının sorumluluk davalarına etkisi başlığı altında,

ibra kararının şirketin, şirket ortaklarının, alacaklıların ve iflas idaresinin dava haklarına etkisi ele alındı. Doğrudan zarar ve dolaylı zarar bakımından ayrıca bir değerlendirme yapıldı.

Sulh sözleşmesi ile sözleşmenin taraflarının karşılıklı olarak birbirlerine yükümlülük yüklemeleri yahut kısmen veya tamamen bir kısım taleplerinden vazgeçmeleri mümkün olacaktır. Tarafların arasındaki uyuşmazlık ancak bu şekilde sona erecektir. Sulh sözleşmesi ile ilgili olarak TTK'da herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. TTK m. 644 ile anonim şirketlere ilişkin hangi hükümlerin, limited şirketler için de uygulanacağı belirtilmiştir. Söz konusu maddenin 1. fıkrasının a bendinde, anonim şirketlerde uygulanan denetçilerin sorumluluğuna ilişkin 554 ilâ 561 inci maddelerin, limited şirketlerde de uygulanacağına dair atıf yapılmıştır. Sulhun sorumluluk davalarına etkisi başlığı altında, sulh sözleşmesinin müdürün, şirket ortaklarının ve alacaklıların dava haklarına etkisi ele alındı. Doğrudan zarar ve dolaylı zarar bakımından ayrıca bir değerlendirme yapıldı.

Limited şirket müdürünün ancak ve ancak kusurlu olmaları halinde sorumluluklarının söz konusu olacağı düzenlenmiştir. Müdürün, şirket sözleşmesinden yahut kanundan doğan yükümlülüklerini kusuru olmaksızın ihlal etmesi halinde, kusuru olmadığını ispat ederek sorumluluktan kurtulabilmesi mümkündür. Bu hal, kusursuzluk hali olarak adlandırılmaktadır.

Limited şirket müdürünün sorumluluğunu ortadan kaldıran hallerden bir diğeri de zamanaşımıdır. Zamanaşımı ile ilgili farklı düzenlemeler ve atıflar içeren 6762 sayılı mülga Türk Ticaret Kanunu'nun aksine, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu zamanaşımı ile ilgili açık bir düzenleme yapmıştır. TTK m. 560'da, zamanaşımı ile ilgili sorumlu olanlara karşı tazminat istemek hakkı, davacının zararı ve sorumluyu öğrendiği tarihten itibaren iki ve her hâlde zararı doğuran fiilin meydana geldiği günden itibaren beş yıl geçmekle zamanaşımına uğrar denmektedir. Ayrıca bu fiil cezayı gerektirip, Türk Ceza Kanununa göre daha uzun dava zamanaşımına tabi bulunuyorsa, tazminat davasına da bu zamanaşımı uygulanır şeklinde bir düzenleme bulunmaktadır.

Limited şirket müdürünün sorumluluğunu ortadan kaldıran hallerden ibra, sulh sözleşmesi, kusursuzluk ve zamanaşımı dışında, diğer kusursuzluk halleri ise toplantıya katılmamak, toplantıya katılım sağlanmış olsa bile olumsuz oy kullanılması ve bir iş adamı kararının varlığıdır. 6762 sayılı TTK m. 338'de mesuliyetten kurtulma hali başlığı altında düzenlenen toplantıya katılmamak, toplantıya katılım sağlanmış olsa bile olumsuz oy kullanılması halleri, 6102 sayılı TTK'da düzenlenmemiş olmasına rağmen, doktrin tarafından kabul edilmekte ve günümüzde de uygulanmaktadır. Bir iş adamı kararının varlığı ise, TTK

m. 626/1'deki hüküm ve anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin özen yükümlülükleri ile bağdaştırılarak ele alınmaktadır.

Sorumluluk davası, limited şirket müdürünün görevini ifa ederken, şirkete, ortaklara, alacaklılara karşı verdiği zarar nedeni ile açılan bir davadır. Bu dava meydana gelen zarar nedeni ile limited şirket müdürüne karşı açılır. TTK m. 644'de, anonim şirketlerdeki yöneticilerin ve tasfiye memurlarının sorumluluğunu düzenleyen TTK m. 553'ün limited şirketler için de uygulanacağı şeklinde bir düzenleme mevcuttur. TTK m. 553'e göre, limited şirket müdürünün kusuru ile kanundan ve şirket sözleşmesinden doğan yükümlüklerini ihlal etmesi neticesi şirket, ortaklar ya da alacaklılar doğrudan bir zarara uğramışlar ise, limited şirket müdürüne karşı sorumluluk davası açabileceklerdir.

6762 sayılı kanunun, anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu nedeni ile açılacak olan davayı düzenleyen 341. maddesine göre, açılacak olan dava için genel kurul kararı gerekmekte idi. Ancak söz konusu madde TTK'da yer almamaktadır. O nedenle de, şirket tarafından, müdürlere karşı açılacak olan davalarda, artık genel kurul kararı gerekmemektedir. Çünkü artık yasal bir düzenleme bulunmamaktadır. Ancak Yargıtay, bu yasal düzenlemenin tersi yönünde kararlar vermekte olup, limited şirket müdürüne karşı açılacak olan bir sorumluluk davası söz konusu ise, öncelikli olarak genel kurul kararına ihtiyaç olduğuna hükmetmektedir. Yargıtay uygulaması ile yasal düzenleme arasında bir uyumsuzluk bulunsa da, Yargıtayın genel kurul kararının varlığını araması ile ilgili içtihatlar yerleşik hale gelmiştir ve uygulama bu şekildedir. Bu konuda birçok Yargıtay kararı bulunmaktadır.

Limited şirketin ortakları ya da alacaklıları tarafından dava açıldığında, bu kişiler davacı sıfatına haiz olacaklardır. Ancak limited şirket tarafından dava açılması durumunda, davacı sıfatına haiz olarak söz konusu davada şirketi kimin temsil edeceği tartışmalıdır. Çünkü bu konuda kanuni bir düzenleme mevcut değildir. Limited şirketi temsil eden organ müdür olduğu için, olası bir davada da şirketi temsil edecek olan müdür olacaktır. Ancak sorumluluğunu ihlal etmesi nedeni ile zarar meydana gelmesine sebep olan müdüre karşı açılan davada, davayı açan şirketin hangi organ tarafından temsil edileceği noktasında doktrinsel anlamda görüş farklılığı mevcuttur. Bizim de katıldığımız görüşe göre, limited şirkette birden fazla müdür bulunuyor ise ve açılan davada sadece belli müdür ya da müdürlerin sorumluluğu söz konusu ise, şirketi temsil yetkisi sorumluluğu bulunmayan müdürlere ait olacaktır.

KAYNAKÇA

Akdağ Güney, N. (2008). *Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu*. Vedat Kitapçılık, İstanbul.

Akdağ Güney, N. (2016). *Anonim Şirket Yönetim Kurulu*. Vedat Kitapçılık, İstanbul.

Akdeniz, U. (2021). *Limited Şirketlerde Müdürün Görevden Alınması.* Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Akdoğan, A. (1999). *Kamu Maliyesi*. Gazi Kitabevi, Ankara.

Akıncı, E. (2019). *Limited Şirketlerde Müdürün Azli.* Sayram Yayınları, Konya.

Akıncı, Ş. (2011). *Borçlar Hukuku Bilgisi 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu Hükümlerine Göre Hazırlanmış.* Sayram Yayınları, Konya.

Akıntürk, T. (2010). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler Özel Borç İlişkileri*. Beta Basım Yayım, İstanbul.

Akıntürk, T. ve Ateş, D. (2017). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler Özel Borç İlişkileri*. Beta Basım Yayım, İstanbul.

Altaş, S. (2015). ‘’Limited Şirketlerde Kurucuların, Müdürlerin ve Tasfiye Memurlarının Hukuki Sorumlulukları’’. *Terazi Hukuk Dergisi*, 10 (107): 41-47.

Altaş, S. (2018). *Şirketler Hukukuna İlişkin Yüksek Yargı Kararları.* Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Aral, F. ve Ayrancı, H. (2012). *Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri*. Yetkin Yayınları, Ankara.

Ayhan, R. (1992). *Limited Şirketlerde Ortakların Sorumluluğu.* Kazancı Hukuk Yayınları, İstanbul.

Ayhan, R., Çağlar, H. ve Özdamar, M. (2021). *Şirketler Hukuku Genel Esaslar.* Yetkin Yayınları, Ankara.

Bahtiyar, M. (2020). *Ortaklıklar Hukuku*. Beta Basım Yayım, İstanbul.

Bilgili, F. ve Demirkapı, E. (2018). *Şirketler Hukuku Dersleri.* Dora Basım Yayın, Bursa.

Bilgili, F. ve Demirkapı, E. (2018). *Ticaret Hukuku Bilgisi*. Dora Basım Yayın, Bursa.

Bilgili, F. ve Demirkapı, E. (2020). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler.* Dora Basım Yayın, Bursa.

Bozkurt, T. (2019). *Ticaret Hukuku Cilt II Şirketler Hukuku.* Legem Yayıncılık, Ankara.

Can, M. E. (2017). ‘’Limited Şirketin Kamu Borçlarından Dolayı Ortakların ve Yöneticilerin Sorumluluğu’’. *Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 7 (1): 61-101.

Can, M. E. (2017). *Şirketler Hukuku Dersleri.* Ankara Basım Ofset Matbaacılık, Ankara.

Celep, F. (2011). *Anonim Şirketlerde Yöneticilerin Mali Hakları.* Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Çakır, T., Moğol, T., Ataç, E., Heper, F., Dönmez, R., Ataç, B. ve Varcan, N. (2003). *Kamu Maliyesi.* Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

Çamoğlu, E. (2010). *Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu*. Vedat Kitapçılık, İstanbul.

Çamoğlu, E. (2020). *Limited Ortaklıklar Hukukunun Temel İlkeleri*. Vedat Kitapçılık, İstanbul.

Çebi, H. (2019). *Limited Şirketler Hukuku.*Adalet Yayınevi, Ankara.

Dal, S. (2013). *Yeni Türk Ticaret Kanunu'na Göre Limited Şirketler Hukuku El Kitabı.* Legal Yayıncılık, İstanbul.

Dinç, S. (2018). *Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu*. Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Dündar, F. (2021). *Limited Şirketlerde Müdürlerin Yetkilerinin Sınırlandırılması ve Görevden Alınması.* Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Ekşi, D. (2019). *Limited Şirketlerde Yönetim Organı: Müdür.* Yetkin Yayınları, Ankara.

Eren, F. (2020). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler.* Yetkin Yayınları, Ankara.

Ertaş, E. M. (2018). *Alman ve Türk Şirketler Hukukuna Göre İsviçre Hukukundan Karşılaştırmalı Notlarla Limited Şirket Müdürünün Rekabet Yasağı.* Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Güner, T. (2018). *Limited Şirket Müdürlerinin Sorumluluğu*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Helvacı, M. (2001). *Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyesinin Hukuki Sorumluluğu.* Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul.

İsmailoğlu, A. (2007). *Limited Şirketlerde Müdürler ve Hukuki Sorumlulukları*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Karaahmetoğlu, İ.Ö. (2018). *Limited Şirketin Temsili.* Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Karabağ, S. B. (2020). *Limited Şirkette Yönetim*. Adalet Yayınevi, Ankara.

Karahan, S. (2012). *Şirketler Hukuku.*Mimoza Yayınları, Konya.

Karahan, S. (2012). *Ticari İşletme Hukuku.*Mimoza Yayınları, Konya.

Kasapoğlu, D. (2019). *Anonim Şirketlerde Kâr Ve Kazanç Payının İadesi.* Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Keçeci, N. (2017). *Limited Şirketlerde Müdürler*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Kılıçoğlu, A. M. (2019). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler.* Turhan Kitabevi Yayınları, Ankara.

Koylu, S. (2015). *Limited Şirketlerde Müdürlerin Görev ve Sorumlulukları (TTK ve ETTK Karşılaştırmalı Olarak)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Köroğlu, Ö. A. (2020). *Yargıtay Kararları Işığında Anonim ve Limited Şirketlerde Kanuni Temsilcilerin Vergisel Sorumluluğu.* Adalet Yayınevi, Ankara.

Kuru, B., Arslan, R. ve Yılmaz, E. (2012). *Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı.* Yetkin Yayınları, Ankara.

Oğuzman, K. ve Öz, T. (2020). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt 2.* Vedat Kitapçılık Basım Yayım Dağıtım, İstanbul.

Özdemir, S. S. (2017). *İş Adamı Kararı İlkesi ve Türk Hukukunda Uygulanabilirliği.* On İki Levha Yayıncılık, İstanbul. (https://www.lexpera.com.tr/) (E.T.: 10.04.2021)

Özdoğan Yılmaz, A. (2009). *Halka Açık Anonim Ortaklıklarda Yöneticilerin Mali Hakları.* Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Pehlivan, O. (2011). *Kamu Maliyesi*. Murathan Yayınevi, Trabzon.

Poroy, R. ve Yasaman, H. (2001). *Ticari İşletme Hukuku.* Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul.

Poroy, R., Tekinalp, Ü. ve Çamoğlu, E. (2000). *Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku.* Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul.

Poroy, R., Tekinalp, Ü. ve Çamoğlu, E. (2017). *Ortaklıklar Hukuku II.* Vedat Kitapçılık Basım Yayım Dağıtım, İstanbul.

Pulaşlı, H. (2012). *Yeni Şirketler Hukuku Genel Esaslar.* Adalet Yayınevi, Ankara.

Pulaşlı, H. (2020). *Şirketler Hukuku Genel Esaslar.* Adalet Yayınevi, Ankara.

Sakinci, A. (2019). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler.* Legem Yayıncılık, Ankara.

Sarıca, A. (2016). *Ticaret Hukuku.* Savaş Yayınevi, Ankara.

Sayın, Ö. B. (2006). *Limited Şirketlerde Ortakların Sorumluluğu.* Adalet Yayınevi, Ankara.

Şahin, S. (2017). *Limited Şirketlerde Müdür.* Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Şener, O. H. (2017). *Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku Ders Kitabı.* Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Şener, O. H. (2017). *Yargıtay Kararları Işığında Limited Ortaklıklar Hukuku.* Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Taş, A. İ. (2019). *Limited Şirkette Müdürler.* Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Taş, R. (2016). *Maliye*. Ankara Kariyer Yayınları, Ankara.

Tekinalp, Ü. (2012). *Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar Hukuku ile Tek Kişi Ortaklığının Esasları.* Vedat Kitapçılık, İstanbul.

Türe, M. (2021). *Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğunda İbra Ve Zamanaşımı.* Dora Basım Yayın, Bursa.

Yaralı, L. (2011). *Limited Şirketin Kamu Borçlarından Müdürlerin ve Ortakların Sorumluluğu.* Yaklaşım Yayıncılık, Ankara.

Yavuz, M. (2013). ‘’Limited Şirketlerde Müdürlerin Hukuki Sorumluluğu’’. *İstanbul Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler Odası Mali Çözüm Dergisi*, 115 (Ocak-Şubat): 181-193.

Yavuz, M. (2016). ‘’Anonim ve Limited Şirketlerde İbra Kararının Sorumluluk Davalarına Etkisi’’. *İstanbul Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler Odası Mali Çözüm Dergisi*, 138 (Kasım-Aralık): 135-144.

Yıldırım, A. H. (2007). *Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Limited Ortaklık Müdürünün Hukuki Durumu*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

Yıldız, Ş. (2007). *Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Limited Şirketler Hukuku*. Arıkan Basım Yayın, İstanbul.

Yıldız, Ş. (2012). ‘’Limited Ortaklıklarda Müdürlerin Sorumluluğu’’. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2013/2 (24): 61-79.

Yılmaz, E. (2006). *(Öğrenciler İçin) Hukuk Sözlüğü.* Yetkin Yayınları, Ankara.

İnternet Kaynakları

https://sozluk.gov.tr/?kelime=an, (erişim tarihi: 27.01.2020)

https://sozluk.gov.tr/?kelime=kusur, (erişim tarihi: 30.01.2020)

https://www.sinerjimevzuat.com.tr

https://www.lexpera.com.tr/

ÖZGEÇMİŞ

Adı ve SOYADI	Yudum SÖĞÜT
EĞİTİM DURUMU	
Mezun Olduğu Lise	Fethiye Mehmet Erdoğan Anadolu Lisesi
Lisans Diploması	Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi (2014)
Yabancı Dil	İngilizce
BİLİMSEL FAALİYETLER	
Söğüt, Y. (2015). ‘’Eser Sözleşmesinde İşsahibinin Ücret Ödeme Borcu’’. *Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 5(1): 271-283. Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans (Eylül 2017 -)	
İŞ DENEYİMİ	
Stajlar	Antalya Barosu - Avukatlık Stajı (2014 - 2015)
Çalıştığı Kurumlar	Muğla Barosu - Avukat (2016 - Halen)